

h

Mac. B66

IOANNIS
CHRYSOSTOMI

HOMIILAE IV.

EX OMNIBVS EIVS OPERIBVS SELECTAE.
GRAECE ET LATINE.

SEMEL

PARTIM EX CODICE VATICANO, PARTIM
EX COISLINIANO

A

BERNARDO DE MONTFAVCON

ITERVM

NOTATIS ARGVMENTIS

ADDITISQVE ANIMADVERSIONIBVS ET INDICIBVS
EMENDATIVS

EDITAE

A

CHRIST. FRID. MATTHAEI

PROFESSORE VITEMBERGENSI.

VOLV MEN II.

MISENAE
IMPENSIS C. F. G. ERBSTEINI
M D C C X C I I.

10 ANNI 2
CHRYSOSTOMI

IN OMNIBUS QUAE SIBI SELECTA

ET ALIA

PER MARTINUM DE VALLA...

FERRARIUM...

NOTATA...

...

...

CHRISTOPHERUS...

...

...

...

IOANNIS
CHRYSOSTOMI
HOMILIAE IV.

ΤΟΥ
 ἘΝ ἈΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ἩΜΩΝ
 ἸΩΑΝΝΟΥ
 ἈΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
 ΤΟΥ
 ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
 ὍΜΙΛΙΑΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ.

Ὅ Μ Ι Λ Ι Α Γ. [I.]

37. *Matth. 9.* ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἐπὶ τῷ¹ ἀποστόλῳ,
 ἐπισκόπε ὀλίγα προσομιλήσαντος, εἰς τὸ, ὃ
 μὲν θερσιμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι.

Κ Ε Φ. Α.

387. D. **Ε**ἴδετε τὸν² γέροντα καὶ νέον. γέροντα μὲν τῷ
 σώματι, νέον δὲ τῷ φρονήματι. εἴδετε πο-
 λιὰν ἀκμάζουσαν καὶ γῆρας τόνον³ σφριγῶντα.
 τοιαῦτα

¹ τῇ ἐπὶ τῷ ἀποστόλῳ] In-
 terpres: *in ecclesia Aposto-
 li.* Sed eiusmodi periphra-
 sis genitivi prorsus mihi
 ignota est. ὁ ἀπόστολος, si
 nulla antea aut postea facta
 sit certi Apostoli mentio,
 obscurum est. Aequè enim
 ad Paullum, Petrum, alios-
 que trahi potest. Ὁ ἀπό-
 στολος ergo, sine additamē-

to et relatione ad certum
 Apostolum, in ecclesia Grae-
 ca notat librum ecclesiasti-
 cum, qui habet ἀναγνώσμα-
 τα ex actibus et epistolis
 Apostolorum. Lecto au-
 tem Apostolo homiliae esse
 habitas, etiam notum est.
 Sed nec hoc hic locum ha-
 bet. Scripsisset enim, με-
 τὰ τὸν ἀπόστολον, post lectum
 Aposto-

SANCTI
 PATRIS NOSTRI
 IOANNIS CHRYSOSTOMI
 ARCHIEPISCOPI
 CONSTANTINOPOLITANI
 HOMILIAE QVATVOR.

HOMILIA III. [X.]

Habita in Ecclesia Apostoli, postquam Episcopus paucis concionatus fuerat. In illud: Mellis quidem multa, operarii autem pauci.

CAP. I.

Vidistis senem et iuuenem; senem corpore, iuuenem animo. Vidistis canitiem vigentem, et seneclutem, firmitate valentem. Tales enim

A 2

Apostolum, post lectionem Apostoli. Nam ἐπὶ τῷ locum notare videtur. Forte ergo scribendum, τῇ ἐπὶ τῆ ἀποστολῆς. Eodem modo dicitur πατριαρχεῖον. Constantinopoli autem fuisse certum locum, Petro et Paulo sacrum, ibique, sicuti ἐν τῷ πατριαρχεῖον, fuisse ecclesiam, didici ex

Codice. Nov. Testamenti, quem in mea editione in secunda parte appellavi ἀποστολῶν, (ita enim legendum videtur, loco ἀποστολῶν,) habes in Actis Concil. Ephes. pag. 146. v. 15. Dicitur tamen μαρτύριον, templum Martyris. Chrysof. T. II. p. 397. C. bis. Haec de indice. Si quis proba-

τοιαῦτα γὰρ τὰ παρ' ἡμῶν ⁴, ἀπεναντίας τοῖς, ἔξωθεν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἔξωθεν πραγμάτων ⁵ τὸ γῆρας ἀχρηστον· οἷον ὁ στρατιώτης εἰς ταύτην ἔλθων τὴν ἡλικίαν, εἰ δύναται τῆναι ⁷ τόξον, εἰ βέλος ἀφῆναι, ἔτε δόρυ σῆσαι, ἔτε ἵππον ἀναβῆναι, ἔτε τεῖχεσι προσβαλεῖν, ἔτε ἄλλο τοιοῦτον εἶδεν ἐργάσασθαι ⁸ δύναται· καὶ ὁ κυβερνήτης δὲ, ὅταν αὐτῷ τὸν τόνον τῆς ⁹ σαρκος χαλασῇ τὸ γῆρας,

E. Senex miles.

Senex gubernator navis.

probabiliorem attulerit explicationem, libenter meam repudiabo. Cum haec scripsissem et inter legendum peruenissem ad p. 389. C. aīs ἀποσὸλων κ. τ. λ. crededebam ex illo loco aliquid accedere probabilitatis meae coniecturae. Infra ergo pluribus rem exposui. Vide notam 70. et 88.

2 τὸν γέροντα καὶ νέον] Senem episcopum intelligit, qui ante ipsum locutus fuerat. Malim autem vel, εἰδετε γέροντα καὶ νέον, vel εἰδετε τὸν γέροντα καὶ τὸν νέον, vel εἰδετε τὸν γέροντα, τὸν καὶ νέον. Ex his supra, in argumento huius orationis, Montefalconius colligit, Chrysostomum se dixisse iuuenem, cum tamen haberet annos 52.

3 σφριγῶντα] Scribendum est σφριγῶν. Ad γῆρας enim refertur. Inverso ordine haec habet T. II. pag. 741. A. εἰδετε πολλῶν σφριγῶσαν καὶ γῆρας ἀκμά-

ζον. Hesych. σφριγῶν· ἀκμάζων, νεάζων. et σφριγῶ· πλήρης τυγχάνει, εὐσωματῆς, ἀκμάζει, νεάζει. Εὐσωματῆ et σφριγῶ iungit Chrysof. T. I. p. 64. E. VI. p. 33. A. vbi etiam κομῶν additur. Aristoph. Nub. v. 797. et Lysistr. v. 80. ὡς δὲ σφριγῶ τὸ σῶμά σε. Polylux lib. I. p. 148. καὶ εἴδατα μὲν σφριγῶντα ἐρεῖς, ὅταν πλήρης γάλακτος ὡσιν οἱ μασοί. Ita plane Aelian. V. H. XIII, 1. σφριγῶντων αὐτῆ τῶν μασῶν καὶ βαρυνομένων ὑπὸ τῆ γάλακτος. Lucian. T. II. pag. 409. δένδρα ὑπ' ἀκμῆς σφριγῶντα. Dicitur autem hoc vocabulum in bonam partem de fertilitate arborum, de bono corporis habitu, de robore animi, et in malam partem, de iis, qui viribus suis abutuntur, vel ad insolentiam, vel ad libidinem. Philo p. 14. F. τοῖς σώμασιν ἐβρωμένοι καὶ σφριγῶντες. p. 184. B. σφριγῶσα καὶ ἀθλη-

τικῆ

enim sunt res apud nos, contra quam apud externos. Apud externos enim senectus inutilis est; ut miles, qui in illam aetatem peruenit, non potest arcum tendere, non telum emittere, non hastam vibrare, neque in equum confendere, neque muros oppugnare, neque aliud quidpiam facere. Et gubernator, cum senectus vires attenuauit, non potest funes tendere,

Α 3

re,

μη εὐξία. Herodian. pag. 166. νεανίας σφριγῶντας κατὰ ἐπὶ βασιλικῆς ἐξασίας εἰς κάστας ἠδονῶν ὀρέξας ἀπλήτως ὀρειωμένως. Τόνος h. l. est τῆς ψυχῆς. Mox est τόνος σαρκός. Sed σφριγῶν μεταβατικῶς cum accusatiuo non inueni. Apud Heliodorum quidem est p. 59. τὸν ἀρχένα σφριγῶντες. (οἱ βόες.) Sed hic intelligitur κατὰ. σφριγῶν κατὰ τὴν σάρκα et κατὰ τὴν πίσιν. Chrysof. T. II. pag. 624. A. Si ergo τόνον sanum est, addi debet τὸν ante τόνον. Sed nec audacior correctio est, si scribatur, γῆρας τὸν νῦν σφριγῶν, nisi quis malit, γῆρας τόνον σφριγῶντα, senectutis robur praeualent. Contrarium habet T. II. p. 742. B. ἀτονία γῆρας.

4 τὰ παρ' ἡμῶν] id est, ut mox apparebit, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Eandem sententiam tractat T. II. p. 741. fere iisdem verbis.

5 τοῖς ἐξωθεν] Loco τοῖς

ἐξω, οἱ ἐξω autem sunt, qui aliis muneribus et officiis, ciuilibus nimirum, non ecclesiasticis, funguntur. Infra p. 388. C. idem repetit. Supra post σφριγῶν expulsi syllabam τὰ. Forte ergo Chrysofomus ita scripserat: τὰ τοιαῦτα γὰρ παρ' ἡμῶν ἀπευεντίας τοῖς ἐξωθεν.

6 πραγμάτων] a personis transit ad res, seu negotia, ut vocant, secularia.

7 τᾶνα τόξον] loco ἐν τᾶνα. Anacreon Od. 3. v. 27. τᾶνα (τὸ τόξον). Mox h. l. est σχοινίω τᾶνα. Et T. III. pag. 428. E. μὴ τόξα ἐτάναμεν; Xenoph. p. 88. A. τόξα ἐντάνασθαι.

8 δύναται] Bis ergo δύναται. Forte, quod plura interposuerat. Ita, de re eadem agens, in eadem periodo bis habet δύναται. Tom. II. pag. 741. B.

9 τῆς σαρκός] Chrysof. T. I. p. 770. D. ἐλύθη τῶν νευρῶν ὁ τόνος. et T. II. p. 741. A. κεφάλαιο κατὰ τὸν τόνον

γῆρας, ἔσχοινία τῆναι, ἔχ' ἰσία ἀναπτάσαι¹⁰,
 ἔ μεταχειρίσασθαι¹¹ κώπην, ἔ μεταθέναι¹² οἰά-
 κας, ἔ μαχέσασθαι κύμασιν, ἐκ ἄλλο τι τῶν
 τοιούτων δυνήσεται. πάλιν ὁ γηπόνος, ἐν τῷ τῆς
 ἡλικίας ὄν, ἔ ζεύξαι¹³ βῆς, ἐκ ἄρστρον ἐλάυσαι,
 ἐκ ἀναβρῆξαι καὶ ἀνατέμνειν¹⁴ αὐλακάς, ἔ θερα-
 πεύσσαι

Agricola
 fenex.

τόνος τῶν σαρκῶν. Eleganter autem dixit χαλῶν τὸν τόνον. Intensa enim remittuntur et relaxantur. Τόνος enim est a τείναν, cui opponitur χαλῶν. Chrysofost. Γ. I. pag. 552. D. πῶς τὰ χαλασθέντα νεῦρα πάλιν ἐτάνοντο. Ibidem est etiam: ὁ τόνος τῆς γαστρῆς. Aesch. Socrat. de re eadem Dialog. III. §. 9. habet παραλύειν. Ceterum tenendum, veteres νεῦρα dixisse de tendinibus et ligamentis. Chrysofost. Tom. III. pag. 364. Α. ἡμῶν τὰ μέλη πρὸς ἀλληλα συνέσφιγγεται ταῖς τῶν νεύρων περιβολαῖς. Mox est δεσμοῖς.

10 ἀναπτάσαι] Hoc nihili est, vti paullo ante ἐργάσασθαι, loco ἐργάσασθαι. Legendum est ἀναπτάσαι. Homer. II. ὅ. 480. αἰὶ δ' ἰσία λενκά πτευσσάν.

11 μεταχειρ. κώπην] κώπη proprie est manubrium remi. Item gladii. Deinde remus. Ergo remum tractare, ducere, agere. Vno verbo κωπηλατεῖν. Lucian. Γ. II. p. 102. Pollux

lib. I. p. 69. Chrysofost. Γ. V. p. 174. D. de gubernatore habet: τάνοντα σχοινίον, καὶ χαλῶντα ἰσία καὶ πάλιν ἀνέντω καὶ βαπτίζοντα τοῦτον ἡνός.

12 μεταθέναι οἰάκας] recte interpres: clauos transferre. οἰάξ, seu clauus, est pars superior gubernaculi, quo regitur. Philo p. 7. E. οἰα γὰρ ἠνίοχος ἡνιῶν ἢ κυβερνήτης οἰάκων ἐναληθιμῆνος ἔμα, ἢ ἂν ἐθέλη. Ibid. pag. 78. E. ναῦς εὐθύδρομα, ἠνία τῶν οἰάκων λαβόμενος ὁ κυβερνήτης ἀκολάθως πηδαλιεχθεῖ. p. 304. E. κ. (λόγε) κατ' ἄπερ οἰάκος ἐναληθιμῆμος ὁ τῶν ἔλων κυβερνήτης πηδαλιεχθεῖ τὰ σύμπαντα. Ex ligno fuisse, credible fit ex pag. 782. C. et ex Eufath. Venti etiam et translate fortuna dicuntur flare κατ' οἰάκων. Ibid. p. 88. C. p. 651. F. Gregor. Naz. p. 83. ἐπεισὼ τὸν νηῆν νόμον, ὃς τὴν κώπην πρότερον ἐγγασίσας τῷ νῦν κυβερνήτῃ, κἀκῶθεν ἐπὶ τὴν πρόραν ἀγαγῶν καὶ πειεύσας τὰ ἔμπροσθεν, ἔτως

re, non vela extendere, non gubernaculum tractare, non clauos transferre, non cum fluctibus pugnare, nec quid simile facere. Rursus agricola in aetate simili, non boues iungere, non aratrum trahere, non secare terram aut sulcos scindere, non arborem colere, non metentibus

A 4

se

ἄνω ἐπὶ τῶν οἰάκων καθίζεσθαι. Tria ergo hic officia notantur ναύτης seu κωπηλάτης, κυβερνήτης. Vide Gracu. ad Hesiod. p. 10. Polluc. lib. I. pag. 61. Eustath. ad Odysl. pag. 1533. v. 46 seqq. et Hesych. in Ὀϊακός. Ceterum hoc vnum proprium est officium gubernatoris. Vide Polluc. lib. I. p. 69. Reliqua nautarum sunt. Sed haec quoque Chrysof. oratorie per partes enumeravit. Diserte ipse haec distinguit T. VI. p. III. A. ἵνα καὶ κυβερνήτης καὶ ναύτης διακρίσθῃται, ὁ μὲν τὴν κώπην ἀποτιθέμενος, ὁ δὲ τῶν οἰάκων ἐξουσιάζωνος. Obiter autem noto, sicut de gubernatore frequenter dicitur, ἐπὶ τῶν οἰάκων καθίζεσθαι, vide Chrysof. T. III. p. 477. E. ita etiam dici, ἐπὶ τῶν αὐχένων καθίζεσθαι. Ita Chrysof. T. X. p. 616. C. T. XII. p. 658. D. Est vero αὐχὴν pars οἰάκος seu πηδαλίου. Nam οἰάξ etiam de toto gubernaculo dicitur. Vide Polluc. lib. I. p. 61. et Helio-

dor. p. 114. Ex his dicendi formis autem apparet, plures clauos in vno gubernaculo fuisse, eosque de loco in locum translato esse; denique etiam apparet, super iis (ἐπ' αὐτῶν) in loco edito sedisse gubernatorem, quod fortasse pedibus eos regeret. Noto denique, κατέχευαν τὴν οἰάκων, Chrysof. T. III. p. 22. D.

13 ζεύξαι βῆς] Ita proprie dicitur, unde etiam ζεύγος. Homer. II. ψ'. 130. ζεύξαι ἵππους. Chrysof. T. I. p. 547. E. de re eadem habet: βῆς ἀροτήρας ὑπὸ τὴν ζεύγλιν ἄγειν. Et T. III. pag. 26. A. βῆς ἀροτήρας ζευγνύντες.

14 ἀνατέμενον] Ita infra p. 391. A. ἀνατέμενον τὰ πεδία. Philo p. 13. F. βαδάκις αὐλακας ἀνατέμενοντες. p. 14. G. αὐλακες ἀνατέμενονται. p. 20. D. ἀνατέμενον γῆς αὐλακας. p. 216. F. ἢ (πεδιάδα) ἀνατερόντες εἰς αὐλακας. p. 491. A. Ceterum ἀνατέμενον est inter medios aoristos. Forte ergo legendum ἀνατέμενον.

388. A. πεῦσαι δένδρον, ἔχον ἄνδρα φερζόντων ἑαυτὸν¹⁵ ἐγκαθίσαι, ἐν ἄλλο τι τῶν τοιούτων πράττειν ἰσχυρεῖται. ἀλλ' ἕκαστος τέτων οἴκοι¹⁶ κάθηται, τὴν¹⁷ ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἀτέλειαν ἔχων, καὶ ἀνάγκη μεγάλη καὶ ἀπαραιτήτω, τῷ γῆρας, πεπεδημένος. ἀλλ' ἐχ' ὁ τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλος ἕτως. ἀλλὰ τότε μάλιστα ἀγωνιῆται καὶ λόγων ἀψεται, καὶ διδασκαλίαν προσθήσει¹⁸, καὶ λαὸν ἐυθμίσει πειράσεται. τὸ γὰρ γῆρας, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀχρηστον, ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς τῆς ἀρετῆς πόνοις χρησιμώτατον. ἐπεὶ καὶ ὁ μακάριος ἄβραάμ το¹⁹ μέγιστον ἄθλον τότε ἤρατο, ὅτε ταύτην ἦγε τὴν ἡλικίαν. τότε γὰρ, τότε τῆς φύσεως τὴν τυραννίδα

Senectus
in ecclesia
vtilissima.

τεμῶν. Paulo post tamen est πράττειν, atque alibi etiam praefentia aoristis iunguntur.

15 ἐγκαθίσαι] nescio, quomodo hoc aptare possim χορῶ φερζόντων. χορὸς proprie est multitudo saltantium et canentium, non sedentium; nec id adiuuat, quod hic nec de canentibus, nec de saltantibus, sed solum de multitudine ac de conuentu plurium dicitur. Nam nec menses solent sedere. Forte scripsit, ἐγκατασῆσαι. Id enim est inserere, adiungere, immittere. Maximus Tyrius p. 354. οἷον τᾶτο τὸ ζῶον τῷ δῆυρο τόπῳ καὶ βίῳ ἐγκατασῆσατε. Loquitur de voluptate et deos alloquitur. Sed tamen ἐγκατασῆσαι ni-

mis recedit a lectione vulgata. Probabilius fortasse ἐγκαθῆσαι, ab ἐγκαθήμε.

16 οἴκοι κάθηται] hoc non est simpliciter domi sedere, sed nihil agere, otiosum esse. Hanc enim vim habet τὸ καθῆσθαι. Demosth. pag. 24. καθήμεθα, ἀδὲν ποιῶντες. et ibid. p. 25. κάθησθε. et p. 1466. πράττων καὶ ποιών καὶ τολμῶν, ἐχὶ καθήμενος ἡτύχησεν.

17 τὴν ἀπὸ — πεπεδημένος] Locus simillimus de palaestrae magistris est T. III. p. 164. E. ἀτέλειαν τῶν παλαισμάτων ἀπὸ τῆς ἡλικίας λαβόντες, ἔξω τῶν σακμαμάτων κάθηται. Inepte haec reddidit interpres. Redde: Sed singuli horum domi sedent, veniam (ἀτέλειαν) aetatis natū ac senectute, necessitate

fe adiungere, non aliquid simile facere poterit. Sed eorum finguli domi sedent, aetatis debilitate detenti, ac necessitate magna, et nihil valente senectute compediti. Verum non sic Ecclesiae doctor. Sed tunc maxime concertabit, concioni operam dabit, doctrinam proponet, et populi mores componere conabitur. Senectus enim in aliis quidem inutilis est, in Ecclesia autem et in virtutis laboribus vtilissima. Etenim beatus Abraham tunc maximum certamen iniit, cum huiusmodi aetatis esset. Tunc enim, tunc naturae tyrannidem vicit, et filium mactavit. Mactavit enim, si non re, saltem voluntate; si non

A 5 cum

necessitate magna et inuincibili, impediti. Senectutem enim appellat necessitatem. ἀτέλεια proprie est immunitas, seu vacatio ab impensis, reipublicae causa faciendis, et a muneribus publicis. Hoc loco est venia aetatis, qua quis propter senectutem laboribus vacat. ἀνάγκη ἀπαραίτητος est inexorabilis, inuincibilis necessitas, quam deprecari, seu amoliri nullo modo licet. Περὶ ἀτελείας multa disputantur a Demosthene. Isocrat. p. 99. τοῖς ἱερεῦσι παρεσκευάσθη — σχολὴν ταῖς τῶν κινδύνων καὶ ἄλλων ἔργων ἀτελείαις. Herodian. p. 76. ἔδωκε γεωργῶσιν ἀτέλειαν πάντων ὡς δέκα ἔτη. Lycurg. adu. Leocr. Cap. I. §. 2. ἀπαραίτητος

δικαστής. Philo pag. 140. A. ἄλθρον ἀπαραίτητον. Πεπεδημένος, tanquam compeditus vinculus. Πέδαγ enim sunt compedes. Hesych. πεπεδημένος· δεδεμένος. Et πίδαγ· περισκελής δεσμός.

18 προσθήσει] Interpres: proponet. Ergo προθήσει.

19 τὸ — ἄθλον] Interpres: certamen. Accommodate huic loco. Sed ἄθλος, ὁ, est certamen: ἄθλον, τὸ, est praemium certaminis. Sunt autem proprie certamina et praemia athletarum, etsi ad alia etiam transferantur. Vide Ammon. p. 4. et Lucian. T. III. p. 555. ibique notam Gracuii. Ceterum αἰρεσθαι tam de certaminibus, quam de praemiis dicitur. Πόλεμον ἀρεσθαι. Thucyd.

B. δα κατέλυσε, καὶ τὸν παῖδα κατέσφαξεν. ἔσφαξε γὰρ, εἰ καὶ μὴ τῆ πείρα, ἀλλὰ τῆ γνώμη, εἰ καὶ μὴ τῷ τέλει, ἀλλὰ τῆ προθέσει. εἰ καὶ μὴ τῷ ἔργῳ, ἀλλὰ τῆ διανοίᾳ. τότε τῶν ἰδίων σπλάγγων γέγονεν ²⁰ ἱερεὺς, καὶ, ἐξ αὐτῆς ²¹ σχεδὸν τῆς φύσεως ἑαυτὸν μετακίσας, καὶ πρὸς τὸν ἕρανόν ²² μεθορμισάμενος, τὸ θαυμαστὸν ἐκείνο καὶ παράδοξον ἔργον ἤνυσε. καὶ ὁ παῦλος ²³, ὁ τῆς οἰκεμένης διδάσκαλος, ἐν βαθυτάτῃ ²⁴ πολιᾷ πρὸς τὰς θαυμαστὰς ἐκείνας ἀγῶνας ἀπεδύετο, καὶ ²⁵ δεσμὰ καὶ ἀλύσεις καὶ δεσμωτήρια ἐν γεγηρακότῃ τῷ σώματι μετὰ πολλῆς ἔφερε τῆς εὐτονίας. καὶ τῆτο δηλῶν, αὐτὸς ἔλεγεν· ὡς παῦλος, πρεσβύτερος, γυνὴ ²⁶ καὶ δεσμιος ²⁷ ἐν χριστῷ Ἰησῷ. καὶ ταῦτα λέγω, ἔχῃ τὴν νεότητά ατιμάζων· ἐπεὶ καὶ οἱ τὴν κάμνον καταπατήσαντες παῖδες, νέοι σφοδρὰ καὶ μετράκια ἦσαν κομιδῇ· καὶ ὁ τὴν προφητείαν δεξάμενος ἱερεμίας, καὶ δανιὴλ δὲ, ὅτε τὰς λέοντας ἐχαλῆνε, καὶ διὰ τὴν ἀφατον αὐτῷ παρῆρησαν ταὶ ἀπόρητα

Philem. v. 9.
C. Iuventus etiam, quam vtilis.

Thucyd. VI. 19. τῆς καλοκρηγῆδίας ἄθλον (praemium) ἀράμενος. Philo p. 701. A. τοῖς ἀραμῆνοισ τὰς ἀγῶνας. p. 615. B. Dicitur etiam ἀρεστοτάτην νίκην, νικητήρια, βραβύια. Exempla in promptu sunt.

²⁰ ἱερεὺς] ἱερεὶα nunc appellat eum, qui hostiam (ἱερεῖον) caedit. σπλάγγνα autem vocat filium. Eustath. ad Odyss. pag. 1434. v. 15. ἱερεῖον· ἢ μόνον τὸ θύον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπλῶς σφάζειν. ἱερεῖον γὰρ ἀπτικίσει, τὸ σφραγισζόμενον ζῶον. et

pag. 1751. v. 30. ἱερευσεὶ ἔσφαξεν. De Abrahamo eodem modo Chrysof. T. I. pag. 770. D. ἦν ἰδῶν πατέρα καὶ ἱερεὶα γινόμενον τὸν αὐτόν.

²¹ σχεδὸν] mitigat vocabulo σχεδὸν audaciorum tropum, μετακίσειν ἑαυτὸν ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως.

²² μεθορμισάμενος] Ita supra p. 380. B. Vide Hom. II. nota 43.

²³ ὁ παῦλος ὁ] Malim: καὶ ὁ παῦλος δὲ, ὁ.

²⁴ βαθυτάτῃ πολιᾷ] γῆραι βαθεῖ vltatiffimum est. Ita

cum rei sine, at cum proposito; si non opere, at mente. Tunc suorum ipse viscerum sacerdos factus est: ex ipsa fere natura sese transferens, et in caelum appellens, admirandum illud et stupendum opus perfecit. Et Paulus, orbis doctor, in profunda senectute ad mirabiles illos agones apparatus erat, et vincula, catenas et carceres in feniore corpore cum multa constantia ferebat: et hoc ille declarans, dicebat: *Vt Paulus senex, nunc et vindictus in Christo Iesu.* Et haec dico, non quod iuuentutem spernam. Nam et illi, qui fornacem calcarunt, iuuenes admodum et pueri erant. Et, qui Prophetiae donum accepit, Ieremias. Daniel quoque, cum leones frenabat, et propter ineffabilem fiduciam arcana somniorum regis in medium adduxit, eique, qui viderat, declarauit, admodum iuuenis erat, et nihil impedimenti iuuentus attulit ad virtutem viri. Apud exteros enim, vt dixi, et senectus intempestiua et iuuentus im-

matura,

Ita Zosim. p. 522. εἰς βαδύ γῆρας ἦν προελθών. Sed hoc Chrysofomo nondum factis fuit. Βαδύτάτην ergo πολίαν dixit. Occurrit etiam vno vocabulo βαδύγηρας. Κόμη βαδύταια est apud Diog. Laërt. p. 334. βαδύπώγων habet Lucian. T. II. p. 672.

25 δεσμῶ] a δεσμός, in plurali est δεσμοί et δεσμῶ. Ita Plato Euthyphr. §. 10.

26 νυνὶ καὶ] Malim ex epist. ad Philem. interponere δέ.

27 ἐν χριστῷ ἰησοῦ] Permutauit hunc locum cum Ephes. 4, 1. Eodem modo laudat T. IX. p. 750. A. et alibi. Vulgata Latina, Itala, Ambrosius et Hieronymus de senectute Philemonis accipiunt. Vide Sabatierium. Ergo etiam vindictus erat Philemon, qui domi tunc erat cum familia?

28 τῶ ἀνδρὶ] Et si de pluribus dixerat, tamen nunc ad vnum Danielem refert orationem. Alias dicturus fuisset, τῶν ἀνδρῶν τῶτων.

ἀπόρρητα ἐκείνα τῶν τῆ βασιλείας ὀνειράτων εἰς μέσον ἐξῆγε καὶ δῆλα ἐποίησεν τῷ θεασαμένῳ, σφόδρα νέος ἦν, καὶ ἔδεν ἡ νεότης ἐμπόδιον γέγογε πρὸς τὴν ἀρετὴν τῆ ²⁸ ἀνδρός. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἔξωθεν, ὅπερ ἔφθην εἰπῶν, καὶ γῆρας ²⁹ ἔξωρον, καὶ νεότης ἄωρος μέγιστα καλυμματα γένοιντο ἂν· ἐπὶ δὲ τῶν ³⁰ παλαισμάτων τῆς ἀρετῆς ἐκ ³¹ ἐτι· ἀλλ' ἐνός ³² χρεῖα γνώμης μόνον καὶ ψυχῆς παρεσκευασμένης, καὶ ἔτε νεότης ἀχρηστος, ἔτε γῆρας ἀνεπιτήδειον· ἀλλ' ἐν ἑκατέρῃ τῇ ἡλικίᾳ ὄριμον ἴδοι τις ἂν ³³ βρύνοντα τὸν καρπὸν· μόνον, ὅπερ ἔφθην εἰπῶν, εἰ ψυχὴν τις ἂν ³⁴ ἔχοι νήφουσαν, καὶ φιλοσοφεῖν ἐπισαμένην, καὶ διὰ τῆς πολλῆς ἀρετῆς

D.

²⁹ ἔξωρον — ἄωρος] ὄρα dicitur de aetate adulta. Hinc ἐν ὄρῳ γενομενος adultus. Herodian. pag. 4. ἄωρος, qui nondum ad actatis ἀκμὴν peruenit: ἔξωρος, qui hanc aetatem iam superavit. Ἐξωρος habet Aesch. pag. 115. Χρῆν ἔλεγε τὴν ἑωμαίων βαλὴν μηκέτι νεανία, μηδὲ σφριγῶντι τὴν ἀρχὴν παραδύναμι, ἀλλ' ἀνδρὶ γεγηρακότι τε ἀκριβῶς, καὶ ἔξωρῳ τῆς ἡλικίας. Cinnam. p. 200. Mox ὄριμος legitur *μαίυρις*, de fructibus.

³⁰ ἐπὶ δὲ τῶν παλαισμάτων τῆς ἀρετῆς] vocabula, ita locata, quod facile sentitur, adferunt orationi languorem. Malim ergo aut, τῶν τῆς ἀρετῆς παλαισμάτων, aut τῶν παλαισμάτων τῶν τῆς ἀρετῆς.

³¹ ἐκ ἐτι] pro eo dicunt etiam ἐκ ἔτους.

³² ἐνός χρεῖα γνώμης μόνον] Ita nec grammatica ratio constat. Forte ergo *μίας* corrigendum? Neutiquam. Ita enim Graeci non loquuntur. Aliud est *μια* γνώμη aut ἀπὸ *μίας* γνώμης, una mente, uno consensu. Credo ergo, haec ita transponenda esse: ἀλλ' ἐνός χρεῖα μόνον, γνώμης καὶ ψυχῆς.

³³ βρύνοντα] Graece elegantius ita dicitur de fructuum maxime copia, abundantia et aliarum rerum affluentia. Aesch. Dialog. III. §. 20. ὄρα καὶ γάρ κ' ἔχει βρύσιν. Hoc tantum hic notandum, quod alibi ter-

ra

matura, multum impedimento fuerint; in virtutis vero certaminibus non item; sed vno tantum animi proposito est opus, animaque praeparata: ac neque iuuentus est inutilis, neque senium ineptum. Sed in vtraque aetate oriri videris maturos fructus: dummodo, vt dicebam, animam quis habeat vigilem, et quae sciat philosophari, atque ex magna virtute Dei benevolentiam attrahat. Ne quis ergo obiiciat ad ignaviae excusationem vel iuuentutem vel senectutem. Quandoquidem etiam nunc multi iuuenes hoc spirituale theatrum replent; senes autem in hippodromis indecore se gerunt. Alii vero senes rursus canitiem, con-

cionem

ra aut arbores dicuntur βρύαν καρπῶς aut καρπῆς. Hic vero fructus ipsi dicuntur βρύαν. Aeschines gentium habet, vti Homerus τυρῶν βρύαν. et Ioseph. Antiq. 13, 3, 1. βρύοντα ποικίλης ὕλης. A pluribus exemplis iam me abstinco. De re eadem dicitur etiam βρύαν. Philo pag. 720. D. βλασκάνοντα (ἀμπέλων) καὶ βρύοντα ἐπὶ ἐνφορίας. βρύος de pondere et onere. Ioseph. de Bello Iud. 3, 7, 30. Chrysoft. T. I. p. 496. E. ταῖς ἀμπέλως ἰδῶν νομῶσαι τοῖς φύλλοις, τῷ καρπῷ βρύομενας. Et T. III. p. 260. D. Et T. IV. p. 110. B. τὰ δένδρα τοῖς καρποῖς βρύομενα. De vtroque vocabulo monet Eustath. ad Hom. pag. 1625. v.

19. 20. de βρύαν ib. p. 1095. v. 14. et de βρύαν ibid. p. 1136. v. 5. 6. Sed aures meae offendunt in ἰδοὶ τις ἂν βρύοντα. Syllabam adhuc desidero. Recte quidem dicitur, ἴδον ἄριμον βρύοντα τὸν καρπὸν, id est, ἴδον τὸν ἄριμον καρπὸν βρύαν. Forte tamen scripsit ita: ἄριμον ἰδοὶ τις ἂν καὶ βρύοντα τὸν καρπὸν. Infra p. 392. C. πολλῇ βρύων τῇ διαπισύνη. et p. 394. E. βρύει καρπῷ.

34 εἰ ψυχὴν τις ἂν ἔχου νήψαν] molesta mihi quidem est particula ἂν. Crediderim tamen, aliquid eius loco repertum esse in Codice. Suspiciabar ergo, sic legendum esse: εἰ ψυχὴν τις παρέχοι.

ἀρετῆς τῆ θεῆ τὴν εὐνοίαν ἐπισπασμένην. μὴ τοίνυν
 μηδεὶς προβαλέσθω, μήτε νεότητα, μήτε γῆρας
 εἰς ἀπολογίαὶν βραδυμίας. ἐπεὶ καὶ νῦν πολλοὶ
 παρ' ἡμῖν νέοι τὸ πνευματικὸν τῆτο πληροῦσι θεά-
 τρον· οἱ δὲ γεγηρακότες ἐν ἵπποδρομίαις ³⁵ ἀσχη-
 μονῶσιν· ἕτεροι δ' αὖ πάλιν γέροντες μετὰ τῆς
 πολιᾶς ³⁶ τῇ ἀκροῶσαι κοσμεῖνται· νέοι δὲ τὴν νεό-
 τητα διὰ τῆς θεωρίας τῆς ἐκῆσε ³⁷ ἀλογωτέραν
 κατασκευάζουσιν. εἰ γὰρ καὶ πολλοὶ οἱ παρόν-
 τες ³⁸ ἡμῖν, ἀλλ' ἔγω κερὸν. ἔ γάρ πολλὰς
 ἐβελόμην παρεῖναι μόνον, ἀλλὰ πάντας, καὶ μηδ-
 ἓνα τῆς ἐκκλησίας ἀπολιμπάνεσθαι. ὡσε, ἕως
 ἂν ³⁹ φάνηται καὶ εἰς ⁴⁰ ἀποβεκολέμενος, διαβ-
 ῆγγυμα

E.

³⁵ ἐν ἵπποδρομίαις] ἵππο-
 δρομος proprie est locus,
 nimirum circus, in quo
 sunt certamina equestria:
 ἵπποδρομία vero est curfus
 equorum. Permutata ergo
 sunt hoc loco. ἵππόδρομος
 habet Chrysoft. T. VIII. p.
 342. C. unde discitur, sine
 tecto fuisse. ἵπποδρομία T.
 VI. p. 273. E. p. 145. B.
 Utrumque usitato more ad-
 hibet Tom. I. pag. 790.
 C. Xenoph. pag. 487. A.
 ἵπποδρομίαν ποιήσαντες. Idem
 pag. 959. A. τὰ ἐν τῷ ἵπ-
 ποδρόμῳ. Bene autem di-
 xit ἀσχημονῶσι, loco κάθην-
 τας. Abeft enim a graui-
 tate senis, istiusmodi curare
 nugas et theatra habitare.
 ἀσχημονεῖν proprie est ha-
 bitu et gestu corporis (id
 enim σχῆμα est:) inepte se
 gerere; deinde transfertur

etiam ad animum, notatque
 turpiter se gerere in re
 aliqua. Aristot. Eth. ad
 Nicomach. lib. III. cap. vlt.
 τὰ ὄπλα ῥίπταν καὶ τὰ ἄλλα
 ἀσχημονεῖν, nimirum διὰ
 τὴν δαλίαν.

³⁶ πολιᾶς τῇ ἀκροῶσαι]
 Interpres: canitiem con-
 cionem audientes ornant.
 Peflime. Sensus est: τῇ πο-
 λιᾷ κοσμεῖνται et τῇ ἀκροῶ-
 σα κοσμεῖνται. Pro eo au-
 tem dixit μετὰ. Malim au-
 tem sic: μετὰ τῆς πολιᾶς
 καὶ τῇ ἀκροῶσαι κοσμεῖνται.
 Et canitiem et audiendi stu-
 dio (attentione) ornantur,
 decus habent. Nam istud
 alterum dedecori est seni-
 bus. Aptè autem inter
 ἀσχημονεῖν et ἄλογον poni-
 tur κοσμεῖν. κόσμος enim
 utrisque opponitur.

cionem audientes, ornant, iuuenesque alii per illa spectacula iuuentutem suam rationis expertem commonstrant. Etiam si enim multi hic compareant, at non fatior. Neque enim multos tantum hic adesse vellem; sed omnes, et neminem in Ecclesia desiderari. Quapropter quamdiu extra caulam illi sunt, dirumpor et doloribus discindor. Nam pastor ille, qui, nonaginta nouem ouibus relictis, ad vnam errantem properabat, neque prius abstitit, quam illam ad gregem reduxisset, multam ea in re curam impendit. Centenarius enim nu-

merus

37 ἐκᾶσε ἀλογώτερον] ἐκᾶσε, loco ἐκᾶ, ἐν τοῖς ἱεροδρόμοις. Ἀλογία, quae secundum Harpocrat. p. 10. est ἐν τῷ μηδὲνα ἔχον λόγον, ἀλλ' ἀλογισί πράτταν, hoc est, temeritas et incogitantia, iuuenili tribuitur aetati. Hoc loco de feritate et ferocia accipio, *feriores, ferociiores*. Ferum enim est istiusmodi spectaculum ac feroces reddit. Ἀλογος facpe de affectibus. Philo p. 260. G. τὰς ἀλόγους — τῶν παθῶν ὀρμᾶς. Infra p. 589. D. dicitur de brutis animalibus et de iis, quae contra rationem fiunt. Item pag. 589. E.

38 ἡμῶν] ἐνθάδε, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

39 φάινται] φαίνω. aor. 2. act. ἔφανον. aor. 2. med. ἔφανόμεν. 3. sing. coni. φάνη-

ται. Vfitatus est aor. 2. pass. ἔφάνην. Forte ergo aliquis malit φαίνεται, aut φανῆ.

40 ἀποβυκολέμενος] abductus. ἀποβυκολέειν proprie est, bouem a grege abducere, furari. Deinde omnino, fraude abalienare. Habet Xenoph. pag. 16. E. Chrysof. T. I. p. 788. A. T. VIII. p. 131. C. Lucian. T. II. p. 415. T. III. p. 250. οἶδε τὴν ὄδον Ἀδείμαντος, καὶ δῖος ἔδεν, μὴ ἀπολειφθεῖς ἡμῶν ἀποβυκοληθῆ. Simplex βυκολέειν est pascere boues, deinde fallere, decipere. Aristoph. Ecclef. v. 81. Pac. v. 152. Proprie est blandiendo decipere. Scholiasta ergo Aristoph. ad Pac. v. 152. βυκολέημα explicat τὸ θάλαγγρον. Sic Latini dicunt *pasce*. Virgil.

ῥήγγυμα⁴¹ καὶ ⁴² διακόπτομαι ταῖς δούναϊς. ἐπεὶ
 Matth. 18. καὶ ὁ ποιμὴν ἐκεῖνος τὰ ἐνενηκονταεννέα ⁴³ πρόβα-
 12. τα καταλιπὼν, ἐπὶ τὸ ἓν, τὸ πεπλανημένον
 κατηπάγετο, καὶ ἔπρότερον ⁴⁴ ἀπέστη, ἕως ἂν
 αὐτὸ πρὸς τὴν ἀγέλην ἐπανήγαγε, καὶ πολλὴν
 ὑπὲρ αὐτῆ σπεδὴν ⁴⁵ ἐποίητο. καὶ γὰρ ἐχώ-
 λευεν ⁴⁶ ὁ τῶν ἑκατὸν ἀριθμὸς, ἕως ἀπέλαβε τὸ
 ἓν, καὶ τὰ ἑκατὸν τότε ἑκατὸν ἐγένετο, ὅτε καὶ
 τῆτο διεσώθη. μὴ δὴ μοι λέγε, ὅτι εἰς ἔσιν ὁ ἀδελ-
 389. A. φὸς ὁ ἀπολωλὼς· ἀλλ' ἐνόησον, ὅτι ἀδελφός,
 τὸ περισπέδαςον τῷ θεῷ ζῶων ⁴⁷, ὑπὲρ ἔτσα-
 αὐτα ἐγένετο, ὑπὲρ ἔ τὸ τίμιον αἷμα ἐχυθῆ, καὶ
 τιμὴ κατεβλήθη τσαούτη, δι' ὃν ἐρανος ἐτάθη ⁴⁸,
 καὶ

Virgil. Aen. I, 468. animus
 pictura pascit inani. Ouid.
 Met. 9, 748. spes est, quae
 capiat, quae pascat amo-
 rem. Vide de his Thom.
 Magist. pag. 157. Dicitur
 etiam βυκολίζαν. Eustath.
 ad Hom. Odyss. pag. 1416.
 v. 38: ἔ μόνον βυκολῶ, ἄλ-
 λά καὶ βυκολίζω. οἶον, τὰς
 ἄλωσοντας ἀποβυκολίζουσιν
 ἀποσκηνάζονται τε τὸν κίνδυ-
 νον. Chrysof. T. VI. pag.
 276. B. ὀλίγοι αἰσὶν οἱ ἀπο-
 βυκολισθέντες.

41 διαῤῥήγγυμα] rumpi
 dicuntur, qui ira aut alia
 grauiori animi affectione
 cruciantur. Hoc loco de
 vehementiori dolore, tristi-
 tia, sollicitudine aut in-
 dignatione dixit. In pri-
 mis autem dicitur de iis,
 qui per eiusmodi affectum

clamant, vt propemodum
 rumpantur. Ita Demosth.
 pag. 232. vbi Codex Mosq.
 habet διαῤῥαγῆς, pro vul-
 gari διαῤῥαγῆς. Eodem mo-
 do Philo pag. 466. F. καὶ
 διαῤῥαγῶσι τινες ψευδομένοι.
 Lucian. T. I. p. 517. ἢ καὶ
 σὺ κερραγῶς διαῤῥαγῆς. et
 ibid. p. 151. ὅπως οἱ κόλακες
 ἐκεῖνοι διαῤῥαγῶσιν ὑπὸ τῷ
 φθόνῳ. Dirumpi eodem
 modo adhibent Latini. Ci-
 cero ad Famil. 7, 1. dirupi
 me paece. ad Att. 7, 12.
 dolore dirumpor. Similia
 habet Chrysof. T. I. pag.
 691. C. ἀλγῶ καὶ διαπρίομαι
 τὴν δίκαιαν καὶ τὰ σπλάγγνα
 κόπτομαι.

42 διακόπτομαι] concidi-
 dor, discindor, diserucior.
 Κόπτεσθαι dicitur etiam de
 iis, qui durissimos labores
 perferunt.

merus claudicabat, donec vnam accepit, et tunc centum vere centum fuere, cum illa reducta et seruata fuit. Ne mihi enim dixeris, vnum esse fratrem, qui perit. Sed cogita, quod sit frater, quod illud sit animal, pro quo deus tantam curam gerit, pro quo tanta facta fuere, pro quo preciosus sanguis effusus et tantum precium solutum fuit: propter quem caelum extensum est, sol accensus est, luna currit, varius ille stellarum chorus fulget, aër extensus est, mare effusum, terra fundata est, fontes featuriunt, flumina manant, montes

perferunt. [Ita Demosth. p. 22. κοπτόμενοι ἀπὸ τῶν στρατιῶν, de militibus Philippi. Hoc sensu Chrysof. T. X. p. 398. E. κόπτεσθαι et μαλακίζεσθαι opponit. Simplex autem Chrysofostomo hic non satis fuit. Ardenti enim ore flammam vomit, non verba proloquitur.

43 ἐνενηκονταεννέα] inepte edebatur γδ'. Forte, quod decrat littera, quae 90. notat. Scilicet 5.

44 ἀπέστη] intellige, ἀναζητήτων. Sic infra p. 389. B. ἀναζητήσον τὸν ἀπολαφθέντα, καὶ μὴ πρότερον ἀποστή.

45 ἐποίητο] coniungenda sunt κατηπίεγο καὶ ἐποίητο. Sed ex meo sensu rectius hoc totum membrum, a καὶ πολλὴν ad ἐποίητο.

Vol. II.

ἄτο, inferendum ante καὶ ἂ πρότερον.

46 ἐχάλευεν] ἀτελής ἦν. Ita est de re eadem apud Chrysof. T. VI. p. 276. C. Sic T. V. p. 267. C. iungit χάλειεν et ἐνδῶς ἔχεν. Ita βασιλεία χάλη et χάλειεν apud Xenoph. pag. 493. C. Eodem modo dicitur χολαίναν. Philo p. 260. E.

47 ζῶον] ἦγον ὁ ἀνθρώπος. Ita plane habet T. I. p. 774. C. τὸ περισπᾶσον τῆ θεῶ ζῶον, vbi rem eandem tractat. Beneficia divina erga hominem praedicat etiam simili modo T. V. p. 215. A. seqq. Graecor. Naz. p. 50. τὰ τίμια πᾶσι καὶ περισπᾶσαι.

48 ἐτάθη] eleganter. Pro eo est Pl. 103, 2. ἐκτίνοι τὸν ἔρανον ὡς ἀ δέξιν. Ief.

B

44, 24.

καὶ ἥλιος ⁴⁹ ἀνήφθη, καὶ σελήνη τρέχει, καὶ ποικίλος ἀστέρων ⁵⁰ καταλάμπει χορός, καὶ αἴηρ ⁵¹ ἠπλώθη, καὶ θάλασσα ἐξεχύθη, καὶ γῆ ἐθεμελιώθη, καὶ πηγαὶ ⁵² βρύσαι, καὶ ποταμοὶ ῥέουσι, καὶ ἕρη ⁵³ πέπηγε· δι' ὃν λειμῶνες καὶ παραδείσοι, δι' ὃν σπέρματα καὶ φυτὰ· δι' ὃν τὰ ποικίλα τῶν φυτῶν γένη, δι' ὃν τὰ ἐν ἕρσει, τὰ ἐν ἐρημίαις, τὰ ἐν πόλεσι, τὰ ἐν πεδίοις, τὰ ἐν ⁵⁴ νάπαις, τὰ ἐν βενοῖς· δι' ὃν μυρίοι τῶν ἰχθύων δῆμοι ⁵⁵, δι' ὃν τὰ ποικίλα τῶν τετραπόδων γένη, δι' ὃν τὰ παντοδαπὰ τῶν ὀρνίθων Φύλα, δι' ὃν νόμος, δι' ὃν προφῆται, δι' ὃν ἀπόστολοι, δι' ὃν τὰ μυρία θαύματα γέγονε· τί δὲ τὰ πολλὰ λέγειν; δι' ὃν ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ θεοῦ ἀνθρώπος γέγονε, καὶ γεγόμενος ἐσφάγη.

ΚΕΦ. Β.

44, 24. ἐξίτενα τὸν ἕρανον
μόνος καὶ ἐσερέωσα τὴν γῆν.

49 ἀνήφθη] sicuti fax.
Totus locus exquisitè scriptus est, quod aptissima iuncta sunt nominibus verba. Eandem sententiam variavit T. I. p. 756. C. τίνος ἕνεκεν ἕρανον τοσῶτον ἔτεινε, γῆν ὑπερέωσα, θάλασσαν ἠπλώσεν, αἴηρα ἐξίχθη; Et ibid. p. 774. D. δι' ὃν (ἀνθρώπων) ἕρανος ἔταύσθη καὶ ἥλιος φαίνει, καὶ σελήνη τρέχει, καὶ αἴηρ ἐξεχύθη, καὶ πηγαὶ βρύσαι, καὶ θάλασσα ἠπλώθη. et T. II,

p. 301. C. vbi accessit, θάλασσαν ἐτάχισεν.

50 καταλάμπε] Xenoph. Mem. Socr. 4, 7, 7. ὑπὸ τοῦ ἡλίου καταλαμπόμενοι. Plauto p. 434. ὁ ἥλιος καταλάμπε. Philo p. 820. B. ἡμέρα δὲ τοῦ ἀφ' ἡλίου αἰσθητῶ φωτὶ καταλάμπεται. χορός est multitudo, certo ordine constituta. Eodem modo Chrylost. T. VI. p. 274. A. ποικίλος ἀστέρων ἀνέλαμψε χορός. ibid. p. 58. A. T. X. p. 527. E. habet ὁ τῶν ἀστέρων σέφανος. et T. IV. p. 79. E. τῶν

montes firmati sunt: propter quem prata et horti, propter quem femina et arbores, propter quem diuersa plantarum genera; propter quem ea, quae in montibus, quae in desertis, quae in urbibus, quae in planitie, quae in saltibus, quae in collibus. Propter quem innumeri piscium populi, propter quem varia quadrupedum genera, tam diuersae auium species; propter quem lex, Prophetarum, Apostolorum; propter quem innumera miracula facta sunt. Quid opus est tam multa dicere? propter quem unigenitus dei filius homo factus est, et occisus fuit.

B

CAP. II.

τῶν ἄστερων ἢ ποιικιλία. Vide supra notam 15.

51 ἠπλώθη] quasi explicatus est.

52 πηγῶν βρύουσι] Fontes scaturire, est apud Cic. Tusc. I. cap. 22. Chrysof. T. VI. p. 255. A. πηγῆς καὶ ἑλαττον βρύουσι αἰωθεν. T. II. p. 199. D. rursus de fontibus, βρυνται et ἀναβλύζουσι. Et sic centies apud Chrysofostomum et alios.

53 πέπηγε] fixi, firmiter fundati sunt. Significatione passiuā. Ita Demosth. p. 22. Philo p. 363. B. Gregor.

Naz. p. 311. ἀφ' ἧν γὰρ (ἀφ' ἡρακλείας σῆλας) ἐφ' ἑνὸς τόπου πεπηγασιν.

54 νάποις] Suidas: νάπος, ἀδελφείας, καὶ νάπη, θηλυκῶς, ὁρατὸς ὑλώδης τόπος. Saltus. Xenoph. p. 961. B. ἀπόροις νάποις ἐντυγχάνουσι. p. 574. C. ἐπὶ νάποι ἀδιαβάτω ἐγίνοντο.

55 δῆμοι] multitudo. Alciaphr. de aubibus. pag. 340. ὁρῶ δῆμον ὅλον ὀρνέων φερόμενον. Oppianus Halicut. I, 1. ἐθνεα πόντοιο dixit. Sophocles in Antig. p. 228. Φῦλον ὀρνίθων et θηρίων ἐθνη.

Κ Ε Φ. Β.

Ἐννόησον, ὅση τῷ Θεῷ⁵⁶ πραγματεία ὑπὲρ τῆς τῶν ἀνδρώπων σωτηρίας, καὶ μὴ καταφρονήσης μηδενὸς ἀνδρώπε· ἀλλὰ διαλυθέντος τῆ θεάτρης τῆ τε τῆ πνευματικῆ, ἀναζήτησον τὸν ἀπολειφθέντα καὶ μὴ πρότερον ἀποσῆς, ἕως ἂν αὐτὸν ἐπαγάγῃς⁵⁷, καὶ τῇ μητρὶ⁵⁸ συνάψῃς, καὶ τῆς πονηρῆς ἀπαγωγῆς συνήθειας, καὶ τὸν αἰχμάλωτον διασώσης, καὶ τὸν καταποντισθέντα ἀνιμήσῃ, καὶ τὸν⁵⁹ θηριάλωτον τῶν χαλεπῶν ἀπαλλάξῃς θηρίων. τίνα γὰρ ἂν σχοίης συγγνώμην, τίνα⁶⁰ ἀπολογίαν; εἰς ἀποσῶν⁶¹ παραγινόμεθα⁶² θήκας· ὀρώμεν

56 ὅση — πραγματεία] quem, est ἐπάγεσθαι, voce media. Ita Lucian. T. I. pag. 527.
 58 τῇ μητρὶ] τῇ ἐκκλησίᾳ. Gal. 4, 26. ἡ ἄνω ἱερουσαλήμ, ἣτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν. Chrysof. T. II. pag. 226. E. τῆς ἐκκλησίας, τῆς κοινῆς πάντων ἡμῶν μητρὸς. Item T. VI. p. 95. D.
 59 θηριάλωτον] θηρία nunc videtur appellare vitia. Ita diferte pluribus vitiis enumeratis T. II. p. 367. D. addit: πάντα ταῦτα κατέσφατῶ τὰ θηρία. et T. III. p. 130. D. Idem vocabulum habet infra p. 391. B. T. VI. p. 276. B. T. VIII. pag. 131. C. Philo p. 415. E. ὁ δ' αὐτὸς καὶ θηριάλωτος εἰσάγεται. θηρίων δὲ ἀτίδασσον — ἡ νενοδοξία. Xenoph. Oecon. I, 23. αἱ δὲ τοιαῦτα δίσπειναι. (αἱ ἡδοκαί)

Interpres: *quanta operatus sit. Immo: quanta cura sit, quantum studium, quanta, ut ita dicam, opera.* Philo p. 240. B. ἀπόως καὶ χωρὶς πραγματείας. Cinnam. p. 7. φυγῇ τὴν σωτηρίαν πραγματεύεσθαι, fuga salutis consulere. πραγματεύεσθαι est etiam lucrum capere. Chrysof. T. X. p. 406. C. de foeneratoribus, πραγματεύεσθαι ἀλλοτριᾶς συμφορᾶς, aliorum calamitates lucrifacere. Et T. III. p. 82. A. τὴν πενίαν τῆ πλησίον ἐμπορεύεσθαι καὶ τὰς τῶν ἀδελφῶν πραγματεύεσθαι συμφορᾶς.

57 ἐπαγάγῃς] adduxeris, ad ecclesiam. Interpres: *reduxeris.* Ac si legerit: *ἐπαναγάγῃς.* Alias, post se aut secum adducere ali-

C A P. II.

Cogita, quanta deus operatus sit pro salute hominum, et nullum despicias hominem. Sed postquam hoc spirituale theatrum solutum fuerit, quaere illum, qui absuit, et ne prius desistas, quam illum reduxeris et matri coniunxeris, atque a mala consuetudine abduxeris, et captiuum seruaueris, atque immersum in mare extraxeris, et a feris captum ab immanibus belluis liberaueris. Quam enim veniam, quam defensionem habueris? Ad Apostolorum thecas venimus. Videmus ipsorum vulnera et stigmata, sanguinem fluentem, auro

R 3

precio-

ναί) αἰνιζόμενοι τὰ σώματα
 τῶν ἀνθρώπων κ. τ. λ. Et
 Chrysof. T. V. p. 264. C.
 ὁ μὲν γὰρ (qui in luxu vi-
 vit) πολλὰς ἔχει δεσπότας
 καὶ δεσποῖναι ἀνημέρους τινὰς
 καὶ ἀπανθρώπων. Vide ibid.
 p. 552. B. *θηριάλωτος*, a
 feris captus, apte dixit,
 quod supra mentionem fe-
 cerat ouis aberrantis. Hae
 enim recte *θηριάλωτοι* vo-
 cantur, a lupis correptae.

60 τῖνα ἀπολογία] in-
 tellige, τῆτο μὴ ποιήσας.
 Nescio, an scribendum sit,
 τίνας δὲ ἀπολογίαν; Ita cer-
 te T. II. p. 155. E. τίνα ἔν
 ἔξομεν συγγράμην, τίνα δὲ
 ἀπολογία; et ib. p. 196. C.

61 παραγνόμεθα] Inter-
 pres: *venimus*, quod am-
 biguum est. Ad hanc huius
 periodi πρότασιν refertur
 inferius ἀπόδοσι haec: οἱ

δὲ ἀφέντες κ. τ. λ. Ergo
 legendum est: *παραγνόμε-
 θα*. Dicit enim, ubi au-
 ditores nunc sint sui et ubi
 spectatores istorum ludo-
 rum et certaminum.

62 *θήκας*] Interpres:
thecas. Ergo facile se ex-
 pediuit. *θήκας* appellat *se-
 pulcra*, seu *templa*, in qui-
 bus erant sepulcra. Ex hoc
 loco ergo colligo, hanc
 homiliam habitam esse ἐν
 τῇ ἀποστολείῃ. Chrysof. T.
 III. p. 425. B. de re eadem
 ita habet: ἱμαῖς ἐπάλασσα
 πρὸς τὰς ἀποστόλους, id est,
 conuocaui vos in templum
 Apostolorum. Sed ibi vnus
 Timothei mentionem facit.
 Θήκην de sepulcro Petri et
 Pauli, quod Romae esse
 dicit, habet. T. XII. p.
 717. B. Θήκη ita occurrit
 apud Chrysof. multoties.

Item

Thecae et
reliquiae
Constanti-
nopolitanae.

μεν⁶³ αὐτῶν τὰ τραύματα, καὶ τὰ σίγματα,
καὶ αἷμα τὸ ῥέον⁶⁴, τὸ χευσίε τιμιάτερον, τὰς
άλυσεις, τὰς μάστιγας, τὰς θανάτους τὰς καθη-
μερινὰς, ἔς ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας ἔπαθον· τὸν παύ-
λε⁶⁵ μαθητὴν⁶⁶ μετὰ παύλε πανταχῶ περιτρέ-
χοντα, καὶ τῷ διδασκάλῳ παρισέμενον, καὶ τὸν
μύσχον⁶⁷ τῷ ταύρῳ συμβεβλημένον⁶⁸, τὸν⁶⁹ τῆ
πρώτῃ⁷⁰ τῶν ἀποστόλων ἀδελφόν, τὸν ἀλιεῖα, τὸν
σαγήνην⁷¹ ἀπλώσαντα, καὶ ἀνθρώπους⁷² ἀντὶ
ἰχθύων ἀλιεύσαντα, τὸν τῆ εὐαγγελίᾳ κήρυκα·
D. καὶ⁷³, καθάπερ ἐν⁷⁴ λειμῶνι, τοῖς τέτρων ἐντρο-
φῶμεν

Item apud Xenoph. p. 184.

D. τὰς θανάτους αὐτῶν
ἔρπυσσεν φασὶν ἐπὶ λόφου τι-
νοῦ δήκην τῷ τελευτήσαντι.
Lycurg. adu. Leocr. Cap.
XI. §. 15. 17. Cap. XXXVI.
§. 7. Pro eodem Chrysof.
saepius habet μνήμα, μνη-
μαῖον et λέοναξ. Veluti T.
V. p. 345. C. D.

63 ὄρωμεν] scilicet, τῇ
τῆ χρυσοκόμῃ, τῆ πανόπτῃ,
Φαντασίᾳ.

64 ῥέον] ἐντέχνως τερα-
ταργηθέν. Notum est enim,
sanctorum alios sanguini-
nem, alios vnguenta stilaf-
se. ἢ καὶ ἐν πίναξι καὶ εἰκό-
σιν ὑπογραφέν.

65 τὸν παύλε] ἀπὸ καινῆ
τῶ, ὄρωμεν.

66 μαθητὴν] τιμούθειον.
Mox addendum videtur τὸν,
ante μετά.

67 μύσχον] Ita nunc Ti-
motheum appellat.

68 συμβεβλημένον] In-
terpres: iugatum. Id est,
συνεζευγμένον. Recte hoc
de vitulo et tauro dicitur.
Chrysof. Tom. II. p. 5. A.
eandem sententiam ita ex-
plicat: καθάπερ γὰρ μύσχος
ταύρῳ συμβεβλημένος, ἄτω
τὸν ζυγὸν ἄλλο μετ' αὐτῶ.
Συμβάλλων inter alia no-
tat, coniunctim vivere,
coniunctum esse. Plato Al-
cibiad. I. pag. 223. τῶν καὶ
συμβαλλόντων ἑαυτοῖς καὶ
χρωμάτων ἀλλήλοις, ὥσπερ
ἡμῶς ζῶμεν ἐν ταῖς πόλεσιν.
Et ibidem paullo post:
κοινωνήτων ἔγωγε λέγω πολι-
ταῖς, καὶ συμβαλλόντων
πρὸς ἀλλήλους. Isocr. Epist.
V. οἷς (πολίταις) συνδιατροί-
βων ἢ ἐν λυπηθείᾳ, συμ-
βάλλων τε καὶ κοινωνῶν πρα-
γμάτων, ἔδὲν ἂν βλαβείης.
Etiam μεταβατηνῶς. He-
liodor. p. 165. μέχρις ἔαυ-
τὸς συνέβαλεν ἢ Κυβέλη.

preciosiore, catenas, flagella, mortes quotidianas, quas pro Ecclesia passi sunt; Pauli discipulum, vbique cum Paulo circumcurrentem, et magistro aequandum, vitulumque cum tauro iugatum; Primi Apostolorum fratrem, piscatorem, qui fagenam explicat, et homines pro piscibus piscatur; Euangelii praeconem. Et quasi in praetorio de eius praeclaris gestis laetemur. Qui vero nos deseruerunt, equorum irrationabilium spectatores sedent, conuitiis et contumeliis se mutuo

B 4 impeten-

69 τὸν] ἀπὸ κοινῆ τοῦ
ὁρῶμεν.

70 τῆ πρώτῃ] Quis est ille primus Apostolus? Petrus plerumque pro primo habetur. Sed multum a vero aberrarit, qui id de Petro acceperit. Intelligit nunc Andream, quem primum appellat, ut primo vocatum, ut πρωτόκλητον, quo nomine cum appellat ecclesia Graeca. Vide Io. I, 41. Frater ergo eius est Petrus. Ergo et haec probabile reddunt, homiliam hanc in templo Petri et Pauli Constantinopoli esse habitam. Hos quatuor autem, Paulum, Timotheum, Petrum et Andream memorat etiam T. VI. p. 273. C. quo tempore in eodem templo videtur dixisse.

71 σαγήνην ἀπλώσαντα] qui rete, euerriculum ex-

plicauit. Ita Chrysof. de hospitalitate Abrahami T. XII. pag. 584. A. ἐξῆλθεν ἀλιεύσαι, (ξένος, ὄδοιπόρος) σαγήνην ἀπλώσας φιλοζενίας. Et Alciphr. pag. 278. τὴν σαγήνην ἀπλώσας. Heliodor. pag. 48. ἀφικτόν τινα καὶ ἀπρόσμαχον ἐταιρίας σαγήνην ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκεσύρετο. Verbum σαγήνην infra habet Chrysof. pag. 393. C. capere, tanquam piscem.

72 ἀνδρώπας] Ita de Petro et Andrea. Matth. 4, 19.

73 καὶ — ἐντροφῶμεν] Haec pendent ex superioribus ita: ὁρῶμεν καὶ ἐντροφῶμεν.

74 ἐν λαμῶνι] Ex superioribus vix potuerunt in mentem venire Chrysofostomo *prata*. Videtur ergo haec opponere circo pulverulento. Idem repetit infra pag. 598. E.

Φῶμεν κατορθώμασιν· οἱ δὲ ⁷⁵ ἀφέντες ἡμᾶς, ἴππων ἀλόγων κάθηται ⁷⁶ γιγνόμενοι θεαταί, λοιδορίαις ⁷⁷ καὶ ὑβρεσὶν ἀλλήλους ⁷⁸ πλύνοντες, θυμὸν καὶ μάχην, ἐκ ἔχουσιν πρόφασιν, ἀνάπτροντες, χαίροντες χεῖραν λυπῆς ἀθλιωτέραν, ὑπὲρ ἠνιόχων νικώτων, ὑπὲρ ἵππων ⁷⁹ διακλωμένων, ἔτι γένοιτ' ἀν ἀλογώτατον ⁸⁰; τί γὰρ χεῖρεις, εἰπέ μοι, τί δὲ σικριτᾶς, ⁸¹ καὶ πηδᾶς, καὶ Φαιδρός καταβαίνεις ἐκείθεν;

75 οἱ δὲ] Haec est ἀπόδοσις longioris periodi.

76 γιγνόμενοι] Hoc vocabulo non est opus. Recte, sine hac appendice, dicitur aliquis καθήσθαι θεατής.

77 λοιδορίας καὶ ὑβρεσιν] faepe enim conuitia, verbera et pugnae oriebantur in istis theatris. Vide Chrysof. T. I. pag. 790. C. D. T. II. p. 157. D.

78 πλύνοντες] Ita Chrysof. T. I. p. 88. E. μυρίοις πλύνονται σκώμμασιν. *ibid.* p. 124. C. T. VII. p. 592. E. T. VIII. pag. 518. B. et saepius alibi, etiam nullo addito substantiuo, ut T. XII. p. 550. E. Pollux lib. VII. pag. 713. τὰ λοιδορῶν πλύνων. Hefych. πλύνεται· βλασφημεῖται, λοιδορεῖται. Adde Aristoph. Acharn. v. 380. Demosth. p. 1335. λοιδορομένους καὶ πλύνοντας αὐτάς. Ducta metaphora a lotionē vestium, quae inter lauandum manibus vexantur. Pro eodem Chrysof.

T. VI. pag. 101. B. habet, σκώμμασιν ἀλλήλους καταπλῶσι, quasi *perfundunt*.

79 διακλωμένων] Interpret: *de equis fractis*. Ligneos equos illo tempore, quibus pueri in circo venfati equestria certamina exercent, vix crediderim adhibitos esse. Quid ergo est διακλωμένων seu fractis? Si vocabulum sanum est, alterutrum notare possit. Aut ergo διακλάσθαι, voce media, est *perfringere*, Germanice, *sich hindurch brechen*. In eam rem laudari possit Philo p. 246. D. τὰς ἐπακλήλας καὶ συνεχῆς φορὰς διακλάσαι. Aut διακλάσθαι, voce passiva, fractis esse et mollioribus moribus et gestibus. Hoc sensu ἵπποι διακλωμένοι dici possunt ii, qui ita docti sunt, ut se ambitiose ostentent. Huc trahi possit Dionys. Halicarn. Tom. II. p. 16. v. 2. Ibi est, διακλάσαι καὶ παλῶ

impetentes, furorem et pugnam, quae nullam causam habeat, incendentes, gaudio fruentes, quod miserabilius est ipso dolore, de aurigis victoribus, de equis fractis, quo quid irrationabilis fuerit? Cur quaeſo gaudes? Cur exultas? Cur ex filis, et inde laetus descendis? Tu vero, cur doles, et prae pudore te occultas, caput inclinans,

B 5 animum-

λύ τὸ θῆλυ καὶ ἀγεννὲς ἔχει. Adde eundem p. 190. v. 44. Apud Chrysoſt. T. II. pag. 237. B. est, πορνικὸς ἄσματος καὶ κατακεκλασμένοις μέλεσι. T. I. p. 109. C. μαλακίσεσθαι et κατακλῆσθαι iunguntur. Propius accedit, quod habet T. VI. p. 100. D. Ibi notans gestus scenicos, addit: τὰ ἄκοσμα καὶ διακεκλασμένα ἦδη, ὑπερ τῶν ἐν τοῖς θεατροῖς καὶ ταῖς ἵπποδρομίαις σχολαζόντων ἐστὶ παύνη. Cuiuslibet arbitrio relinquimus, utrum probari velit. Quid vero, si scribatur, διακλονομένων; Hoc est, μετὰ σφοδρότητος καὶ κλίνας κινεμένων καὶ ἀκατασχετῶς προελόντων, αὐτὰ διαταρασσομένων καὶ τῷ ἀπνευστὶ θέον αἰονὰ ἀσπαιρόντων. Ita Cinnam. p. 226. ἐφρίττε τὸ σῶμα καὶ ἐκλονοῖτο ἐξαισίου. Διακλονοῦσθαι a κλονοῦσθαι non multum differt. Compositum autem maluit, ut solet, Chrysoſtomus. Κλονῶν et κλονοῦσθαι multoties habet Homerus. Suf-

ficat laudasse II. d. 302. et Eustath. pag. 964. v. 41. Compositum διακλονῶν habet Hesych. addita interpretatione: διασείων, δονῶν. Adde alia, si forte huic loco inferuire possint. Chrysoſt. T. VI. p. 97. C. Σὺ δὲ τὰ μέμνων καὶ ἐρχηπτῶν ἐν ταῦθα παράγεις, ἀτάκτως μὲν τὰς χεῖρας ἐπανατάνων, καὶ τοῖς ποσὶν ἐφαιλλόμενος, καὶ ὄλω περικλώμενος τῷ σωματι.

80 ἀλογώτατον] Immo ἀλογώτερον. Terminationes comparatiuorum et superlatiuorum in Codicibus recentioribus Sec. XIII. XIV. siglis notantur. Hinc frequentes illae corruptiones.

81 σκιρτῆς — σηδῆς] Ita Homil. II. p. 371. B. eadem etiam coniunxit. Vtunque notat, exultare laetitia. Item T. I. p. 577. E. ἐχθαρον, ἐσκήρων, ἐπήδων. Dicitur etiam in malam partem et de animalibus brutis.

ἐκεῖθεν; σύ δὲ, τίνος ἕνεκεν ἀλγείς, καὶ⁸² ἐγκαλύπτεις, καὶ κάτω κύπτεις, καὶ τὴν σαυτῆ ψυχὴν⁸³ ὀδυῖσαι, ὅτι ὁ δέονα ἐκρατίησε καὶ ἐκρατήθη
 E. θάτερος; καὶ τί ταῦτα πρὸς σέ; ποῖον ἢ λύπη αὐτῆ, ἢ⁸⁴ ἡδονὴ αὐτῆ λόγον ἂν ἔχοι; τίνος δὲ ἂν ἐκ αὐτῆ κολάσεως ἐκάτερος⁸⁵ ὑμῶν ἀξίος, τῆς μὲν ἑαυτῆ ψυχῆς, καὶ ἑκάστην ἡμέραν ὑπὸ τῶν παθῶν παρασυρομένης⁸⁶, ἐδένα ποιέμενος λόγον, ὑπὲρ δὲ ἀλόγων ζώων καὶ ἀνθρώπων ἑτέρων⁸⁷ ἀλόγων χαίρων ἢ ὀδυῖμενος; ἀλλ', ἵνα μὴ πάλιν τὴν ἀπάσαν διάλεξιν εἰς ταῦτα καταναλώσαντες, δαπανήσωμεν τὸν καιρὸν, τὴν διόρθωσιν ἐκείνων ἐπιτρέψαντες ὑμῶν τῇ ἀγάπῃ, τῶν σήμερον⁸⁸ ἀναγνωσθέντων ἀψώμεθα, καὶ εἰς τὸν
 λειμῶνα

tis. T. III. p. 28. D. σκιρτῆ ὡς ταῦρος, λακτίζα ὡς ὄνος. Plato p. 455. σίτων ἢ μέθης πλησθέν σκιρτῆ. Nimirum, τὸ ἄγχιον τῆς ψυχῆς. Ita Chrysof. T. IV. p. 8. A. p. 31. C. σκιρτήματα σαρκός. Idem, quod obiter noto, T. III. pag. 580. E. et pag. 584. A. pag. 592. E. habet etiam πῖτσαι ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. Σκιρτῆν ipse explicat T. V. p. 188. E.

82 ἐγκαλύπτεις] Fortafse voce media, ἐγκαλύπτῃ. Ἐγκαλύπτουσαι, non ἐγκαλύπταν, dicuntur ii, quos pudet, etiam ii, qui lacrimant. Chrysof. T. I. pag. 181. E. τίνος ἕνεκεν ἐγκαλυπτόμεθα; Ifoerat. p. 493. ἐγκαλυφόμενος ἐκλασε. Ari-

stot. Rh. II, 6, 48. τί ἐγκαλύπτουσαι; Aesch. pag. 53. ἐγκαλύψουσαι αἰσχυνθέντας. p. 279. p. 282. p. 443. Philo pag. 264. C. p. 487. D. Lucian. pag. 475.

83 ὀδυῖσαι] Etiam ὀδυῖσθαι dicitur, voce media. Alciph. pag. 388. ὀδυῖμαι τὴν καρδίαν. Sed hic, quod notum est, intelligitur κατώ. Chrysof. μεταβατικῶς, ἀκτινα voce, dixit ὀδυῖν τὴν ἑαυτῆ ψυχὴν, nullo intellecto κατώ. T. I. p. 61. C. etiam ἀκτιuum habet: σφοδρότερος ἔπος ἐστὶ καὶ μικτικώτερος (ὁ ἔρω). ἀκτιν καὶ πλᾶον ὀδυῖσαι δύναται ἂν. Et ibid. pag. 183. B. μὴ δὴ μάλιστα ὀδυῖν σαυτὸν ταῦς φροντίσιν. et ibid. p. 226. A. ἀκτὴ σαυτὸν ὀδυῖσαι. et p. 699. A.

animumque tuum lacerans. Quia ille vicit, et alter victus est? Et quid haec ad te? Quam rationem habere possit haec seu tristitia, seu laetitia? Quo supplicio vterque digni non fueritis? Cum anima tua quotidie in vitiis volutetur, id nihil curas, deque animalibus irrationabilibus, deque hominibus, ratione carentibus, vel gaudes, vel doleres. Sed ne totam concionem in haec insumentes tempus teramus, illorum correptionem vestrae caritati commendantes, iis, quae hodie lecta sunt, demus operam, et in scripturarum diuinarum praeceptum vos inducere conemur. Nam illa praeterita sunt familia.

699. A. ἔτοιμε μάστιγα ὀδυνησίν, ἀσωτίας καὶ ἀσεβείας ἐμπεπλησμένοι πολλῆς. Ita enim legendum videtur, με, loco μὲν, omisso καὶ ante ἀσωτίας. Et ibid. p. 781. D. ὀδυνησίν μὲν (ὁ λόγος) διορθούμενος δέ. Mox hic est etiam ὀδυνώμενος.

84 ἢ ἡδονῆ] Malim, ἢ ἡ ἡδονή. Nisi scripserit, ἢ λύπη αὐτή, ἢ ἡδονή αὐτή.

85 ἐκότερος] καὶ ὁ λυπάμενος, καὶ ὁ ἡδόμενος.

86 παρασυρομένης] trahitur, vexatur, turbatur. Ita Philo pag. 559. E. τῆ Φορῆ παρασυρόμενα.

87 ἐτέρων] Hoc omisit interpres. Hi tres genitivi mihi etiam molesti sunt. Ἐτέρων hic opponi τῶ ἑαυτῆς, video. Sed dubius

sunt, vtrum voluerit, ἀνθρώπων ἐτέρων ἄλογα, an, ἀνθρώπου ἐτέρου ἄλογος, seu, vtrum ἄλογων de hominibus, an de equis dicatur. Neutrum satis placet. Forte scripserat: ἀνθρώπων ἐτέρων ἄλογως χαίρειν. Ἀνθρώποι ἐτέροι sunt, οἱ κατὰ μηδὲν προσήκοντες. Eis opponit, τῆς μὲν ἑαυτῆ ψυχῆς. Similis sententia est Homil. IV. pag. 273. E. ἀφείς τοῦ κατὰ σαυτὸν — ὑπὲρ τῆς ἐτέρων νήης ἐκάθισα.

88 σήμερον ἀναγνωσθέντων] Ex hoc constat etiam, quo die hanc Homiliam habuerit. Nimirum tricesimo mensis Iunii. Eo enim die celebratur memoria XII. Apostolorum. Legitur autem Matth. 9, 36. ad
10, 8.

λειμώνε ὑμᾶς εἰσάξωι περὶσώμεθα τῶν θείων
 γραφῶν. καὶ γὰρ λειμῶνι ἔοικε τὰ⁸⁹ ἐκείθεν. ὡς-
 περ γὰρ ἐν τῷ^{90 a} λειμῶνι διάφορα μὲν τὰ ἀνθή,
 390. A. πάντα δὲ ἐφεξῆς^{91 b} κάλλινα, ἀνθέλοντα^{92 c}
 πρὸς ἑαυτὰ τῶν ὀρωμένων ἕκαστα τῶν θεατῶν τὴν
 ὄψιν· ἔτω δὲ καὶ ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἐστὶν ἰδεῖν.
 καὶ γὰρ ὁ μακάριος δαυὶδ πρὸς ἑαυτὸν ἀνθέλκει
 τὴν διάνοιαν τὴν ἡμετέραν, καὶ^{91 d} ἡ ἀποστολικὴ
 ῥῆσις, ἢ περὶ τιμοθέε λεχθεῖσα· ἔτι μὴν καὶ ὁ
 τολμη-

10, 8. Id mihi notum est
 ex Synaxariis Graecorum.
 Eodem die ex Apostolo le-
 gitur 1 Cor. 4, 9 — 15.

89 ἐκείθεν] Loco ἐκεί. *il-
 linc*, loco *illuc*. Permutan-
 tur enim haec. Ita Gregor.
 Naz. p. 34. ἢ ἐκείθεν
 ἐξέτασαι, pro ἐκεί. Et paulo
 inferius: ἢ ἐκείθεν μο-
 νή. Item p. 50. circa fi-
 nem bis est ἐκείθεν, loco
 ἐκεί.

90 a. ἐν τῷ λειμῶνι] arti-
 culo non est opus. De qui-
 busuis enim pratis, seu
 hortis, loquitur. Eodem
 modo loquitur de litteris
 facris T. II. pag. 2. A. ubi
 rosas, violas et lilia me-
 morat, quae in hortis, non
 in pratis, crescunt. Item
 T. III. pag. 71. C. καὶ γὰρ
 πνευματικὸς λειμῶν καὶ πα-
 ράδεισος τρυφῆς ἢ τῶν θείων
 γραφῶν ἐστὶν ἀνώγνωσις. Et
 T. IV. pag. 721. D. περὶ

λειμῶνος loquens, mox me-
 morat ῥοδιῶν, ac continuo
 de re eadem κήπεσ habet.
 T. XII. pag. 711. C. ἐν ἄν-
 τισ ἀμάργοι λειμῶνα ἀρετῶν
 καὶ παράδεισον πνευματικῶν
 καλέσας τὴν καύλα ψυχῆν.
 Aesch. Socrat. III, 20. de
 beatorum regionibus: ἐν-
 θα παντοῖσι λειμῶνες ἀνθεο-
 ποικίλοις ἐπιρριζόμενοι.

91 b. ἐφεξῆς] πρότασις
 huius periodi claudicat.
 Copulam enim desidero.
 Nunc enim dissoluta sunt,
 διάφορα, κάλλινα, ἕκαστα
 ἀνθέλοντα. Forte ergo ita
 legendum: πάντα δὲ κάλ-
 λινα, καὶ ἐφεξῆς ἀνθέλοντα.
 Similis sententia est apud
 Gregor. Naz. p. 131. ὡςπερ
 ἀδὲ ἐν λειμῶνι πολυανθῆ καὶ
 εὐώδεια τῶν ἀνθῶν τὸ κάλ-
 λιτον καὶ εὐωδέστατον (ἐστὶν
 εὐραῖον), ἀλλοτε ἀλλὰ τὴν
 ὑσφραῖον καὶ τὴν ὄψιν πρὸς
 ἑαυτὸ μέδελοντος καὶ πρῶ-
 τον δρέπεσθαι πάντοτε.

similia. Sicut enim in prato diuersi flores sunt, omnesque pulcherrimi spectatoris oculos attrahunt: ita et in scripturis diuinis videre est. Nam beatus Dauid ad se mentem nostram attrahit, et Apostolicum dictum circa Timotheum; insuperque audax ille Esaias, de humana natura philosophans, illorumque dominus Iesus, discipulos alloquens, ac dicens:

92 c. ἀνθ' ἑλκοντα — ὄψιν] *Constructio: ἕκαστα τῶν ὀρωμένων ἀνθ' ἑλκοντα πρὸς ἑαυτὰ τὴν ὄψιν τῶν θεατῶν. Tota huius periodi constructio haud adeo mihi quidem probatur. Referta enim est vocabulis inutilibus. Cur idem ter dicitur? ὀρώμενα, θεατῆς, ὄψις; Nec a concinnitate commendantur, ob quam interdum quaedam inculcantur superflua.*

93 d. ἡ ἀποστολικὴ — λεχθεῖσα] *et apostolicum dictum circa Timotheum. Ita interpres. De huius loci emendatione despero. Ἐῆσιν de epistolis Pauli ad Timotheum accipere, absurdum est. Accedit, quod nec περὶ ita dicatur. Si autem ἕησις est dictum, velim scire, quodnam Apostolicum de Timotheo dictum intelligat? Mirabile mihi etiam hoc videtur, quod Chrysostronus contra*

consuetudinem suam in his ita breuis est. Quatuor enim flores tantum memorat. Sed fortasse post longam praefationem properabat ad argumentum ipsum. Accedit vero, quod papilionum modo temere huc illuc transuolat. Quomodo enim a Dauide ad Timotheum et ab hoc ad Iesaiam deferitur? In tanta confusione vix videtur locum habere vocabulum ἐφεστῆς, quod paullo ante transponendum censebam. Nam huic confusione magis accommodatum est ἀναμίξ. Liceat autem et de loco qualemcunque meam proponere coniecturam. Crediderim ergo, aliquo modo hunc locum ita fanari posse: καὶ ἡ ἀποστολικὴ παραίνεσις, ἢ πρὸς τιμόθεον λεχθεῖσα. Timotheus ei in mentem venit ex superioribus, vbi cum Pauli dixit discipulum et socium.

τολμητῆς ⁹⁰ ἡσαΐας περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως
Φιλοσοφῶν· καὶ ὁ τέτων δεσπότης ἰησοῦς, τοῖς μα-
θηταῖς διαλεγόμενος καὶ λέγων· ὁ μὲν θρησμός

Matth. 9,
37.

πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. Φέρε ἔν, εἰ δοκῆ,
ταύτην εἰς μέσον τὴν ἔξω ἀγαγοντες, ἀναπτύ-
ξωμεν αὐτῆς τὰ νοήματα. εἰ γὰρ καὶ βραχεῖα
τίς ἐστὶ τῶ μέτρῳ· ἀλλὰ πέλαγος ἡμῖν νοημάτων
δέκνυσιν ἀχανές. διὸ δὴ καὶ ἐπ' αὐτὴν μετὰ πολ-
τῆς βαδιέμεθα τῆς σπεδῆς. ἐπεὶ δὲ γὰρ εἶδε, φησι
36. B. τὰ πλήθη ⁹¹ ἐσकुλμένα, λέγει τοῖς μαθηταῖς·
ὁ μὲν θρησμός πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι.
ποῖος ⁹² θρησμός, εἶπέ μοι, καὶ τίνος ἕνεκεν ἕτως
ἀνόμασε τὴν διδασκαλίαν ταύτην; καίτοιγε ὁ θε-
ρισμός, τέλος ἐστὶ ⁹³ πράγματος· ὅταν γὰρ τὸ
σπέρμα, εἰς τὰς λαγῶνας ⁹⁴ τῆς γῆς καταβλη-
θῆν,

⁹⁰ τολμητῆς] Ita Iesaiam
appellat, quod sua sponte
subiit munus prophetae pe-
riculosissimum. Ies. 6, 8.
Hanc autem vocem habet
Philo p. 715. C. p. 435. B.
De Iesaiā eadem leguntur
apud Gregor. Naz. in prin-
cipio orationis, εἰς τὴν βρα-
δυτήτα, et apud Chrysof.
T. VI. pag. 70. B. C. vbi
etiam est τολμητῆς, et p. 1.
A. B. et pag. 177. D. vnde
colligitur, τολμητῆς repe-
titum esse ex Rom. 10, 20.
Post ἡσαΐας addiderim ὁ.

⁹¹ ἐσकुλμένα] In exem-
plaribus Graecis hodie-
nis, inquit, Montefaconius,
fertur, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμέ-
νοι. Sed inter varias le-
xiones fertur ἐσकुλμένοι.

Matth. 9, 36. — Omnes
probatiores Codd. ἐσकुλ-
μένοι habent. Tractat hunc
locum Chrysof. Tom. VII.
pag. 367. A. Euthymius
Zigabenus ita ad h. l. ha-
bet: ἐσकुλμένοι, ἀντὶ τῶ
ἀνεπίσρεπτοι, διὰ τὸ μὴ
ἔχαν τὸν ἐπιστρέφοντα. Le-
xionem ecclesiasticam au-
tem incipere a versu 36.
supra iam monui.

⁹² ποῖος] ita correxī, lo-
co vitiosi ποῖον.

⁹³ ἐστὶ πράγματος] Bene
habet, si de negotio quo-
libet loquitur: sui πράγμα
h. l. appellat τὴν γεωργίαν,
legi debet, ἐστὶ τῶ πράγμα-
τος. πράγμα enim facpius
dici de re certa, notum
est. Ita Homil. II. nota 151.

Lucian.

dicens: *Messis quidem multa, operarii autem pauci.* Age, si placet, hoc dictum in medium adducen-
tes, eius sensu explicemus. Etsi enim breue di-
ctum illud est, at pelagus immensum sententiarum
nobis offert. Quapropter ad ipsum cum magno
studio accedamus. *Quia enim vidit, inquit,
multitudinem diuisam, dicit discipulis: Messis
quidem multa, operarii autem pauci.* Quae messis,
dic mihi, et cur sic hanc doctrinam vocauit? At-
qui messis rei finis est. Cum enim semen, in
sinum terrae iactum, humilitate fruitur, deinde
humectatum et inflatum adiacentem terram oc-
cupat: postea in diuisiones multas expansum, cum
in

Lucian. T. I. p. 421. καὶ
ἐν ἀληθῶς κατεφρόνα τῆ
πρώγατος id est, τῆ θα-
λάτῃ. p. 356. ἐπὶ δὲ τὸ πρῶ-
γμα. Rursus ὁ θάνατος,
aut ἡ ἐπόσχεσις. pag. 427.
τὸ δὲ πρῶγμα ὑπερογκον ἦν,
nimirum, ὁ ἔρωσις τῆς γυναι-
κός. Hic etiam paullo post
legitur: τέλος τῆς γεωργίας
εἰς ὃν ὁ θρισμός. p. 590 C.

94 λαγόναι] Heysch. λα-
γόναι· σχίσμα γῆς. Sulcos
nunc ita appellat. Chry-
sost. T. II. pag. 49. E. ὅς
τάς λαγόναις τῆς γῆς παρα-
πέμπει τὰ σπέρματα. T VI.
pag. 56. E. ἐπέχει τῆς γῆς
τάς ἀδίναις ὁ θεὸς καὶ μετὰ
πολλῶν πόνας καὶ ἰδρώτας ἐκ
αἰθίραις τὰς ἐκείνης λαγόναις
τῶν ἀνθρώπων φερῶν ἐνεργεῖν.

et ibid. pag. 153. E. τῆς γῆς
καὶ λαγόναις ἀγονοὶ λοιπὸν ἦσαν.

T. I. p. 438. A. βήτρην καὶ
ἄταχυν λαγόναις ἐκφέρουσι γῆς.

Pro eodem ibid. p. 462. E.

est: ἐν τῶν οἰκείων κόλπων.

Vtrumque coniungit ibid.

p. 471. D. de herbis noxiis:

ἐξ αὐτῶν τῶν λαγόνων τῆς

γῆς καὶ τῶν κόλπων ἀνασπῶν.

Et p. 790. A. τὰ σπέρματα

τοῖς κόλποις τῆς γῆς παρακα-
τατίθεσθαι. De montium

cauernis habet Alciph. p.

328. Helioid. p. 49. Hera-
clid. Pont. p. 421. Nostrī

ferē similiter dicunt, *dem*

Schoofse der Erde anver-

trauen. Cicero de senect.

Cap. 15. quae (terra) cum

gremio mollito ac subactō

semen sparsum exepit.

θὲν, ἀπολαύση ⁹⁵ νοτίδος, εἶτα γενόμενον διά-
 βροχον ⁹⁶, καὶ διαφυσηθὲν ⁹⁷ θράξεται τῆς παρα-
 κειμένης ⁹⁸ γῆς, καὶ εἰς ἵνας ⁹⁹ πολλὰς ¹⁰⁰ ἀνα-
 πλωθὲν πρὸς τὸ βάθος ¹⁰¹ καταπέμψη τὰς ῥίζας,
 προκύπτει τῆς ἐπιφανείας πρῶτον· εἶτα, κατὰ
 μικρὸν, ἠλίω τε καὶ ὑετῶ καὶ αἰέρι τρεφόμενον, τῇ
 C. ἐκφύσει τῆς γῆς αὐξεται, καὶ γίνεται πρότερον
 μὲν χλοερά τις βοτάνη, καὶ ἀπαλαὰ τὰ φύλλα
 προβάλλει· εἶτα τὸν ἀσάχυν, ἀώρον τινα, ἐκφέρει·
 καὶ, τῷ ἔαρος ἐπισιάντος, πάλιν κατὰ μικρὸν πε-
 παίνόμενος ¹⁰² εἰς καλάμην καὶ ἀνδρέικας ¹⁰³,
 πλήρη

95 νοτίδος] *notis*, est hu-
 mor per terram diffusus.
 Ita Philo p. 6. C. bis. Scri-
 ptores Geopon. lib. 5. cap.
 19. pag. 362. τῆς νοτίδος
 ἀπολαύσα. Chrysof. T. III.
 p. 73. E. de imbre loquens,
 habet: τὰς λαγύνας τῆς γῆς
 ἐμπλήσας νοτίδος.

96 διάβροχον] *madidum*.
 Ad plura transfertur, velu-
 ti αἰματι διάβροχος. Heliod.
 pag. 17.

97 διαφυσηθὲν] *inflatum*,
 tumefactum. Apud Plat.
 Phaed. §. 24. est vento dif-
 sipari, ἀνεμος — διαφυσᾷ
 καὶ διασκοδάννυσι. Sic et
 §. 29. Eodem modo est in
 epistola vltima Isocratis, fal-
 σο ei attributa: τὸ δοξάριον
 — τὸν πῆλινον ἀσπὸν διεφύ-
 σθηεν.

98 παρακειμένης] *Forte*,
περικειμένης. Terra enim
 non παρακείται, sed περι-
 καται.

99 ἵνας] *fibras*. Apud
 Ciceronem de Senect. Cap.
 XV. locus est simillimus.
 Cum gremio mollito ac
 subacto semen sparsum (ter-
 ra) exceperit; primum id oc-
 caecatium cohibet; ex quo
 occatio (quae hoc efficit)
 nominata est: deinde tepe-
 factum vapore et compres-
 su suo diffundit et elicit
 herbescentem ex eo viridi-
 tatem: quae, nixa fibris stir-
 pium, sensim adolefcit etc.
 et Tusc. Quaest. III. §. cap.
 6. omnes radicum fibras
 euellere. Plinius Hist. Nat.
 XVIII, 17. Frumenta mul-
 tis radicantur fibris. Graeci
 ἵνες modo neruos, modo
 venas interpretantur. Vid.
 Plato p. 497. B. Plutarch.
 de plac. Philof. lib. V. cap.
 3. Philo p. 723. A. Theo-
 crit. edit. Oxon. 1699. pag.
 10. Erotian. p. 28. Hefych.
 ἵνας· νεῦρα. et ἵνες· νεῦρα.
 Chrysof.

in profundum radices suas miserit, antequam appareat, imum occupat. Deinde paulatim sole, pluvia et aëre nutritum, germinatione terrae augetur, et efficitur quidem primum herba virens, et tenera folia emittit. Deinde immaturam spicam affert: et instante vere rursus paulatim maturescens, inter stipulam et aristas plenum fructum reddit. Tunc demum agricola, falcem acuens, messores congregat, et collectum fructum in domo deponit.

Chrysof. T. VI. p. 109. B. de venarum auri fibris adhibet. Et de ipsis auri venis. T. I. p. 736. D.

100 ἀναπλωθέν] Aliquoties hoc sensu in his homiliis legitur simplex ἀπλῶν.

101 καταπέψηταις ῥίζαις] apte hoc quoque dixit. Sed totus locus studiose scriptus est.

102 πεπαινόμενος] Sicut paullo ante erat ποῖον, loco ποῖος: ita hic debet esse πεπαινόμενον. Omnia enim haec referuntur ad σπέρμα. Πεπαινόμενος referendum esset ad proximum τὸν ἀσάχυν. Sed ita legendum esset, ὅς, loco καί, ὅς τῆ ἔαρος. Refero autem αἶς, ad πεπαινόμενον, non ad ἀποδίδωσι, vti interpres videtur fecisse. Πεπαινοῦν est quasi coquendo et adurendo ad duritiem et maturitatem perducere. Xenoph.

Vol. II.

Occ. 19, 19. eodem modo de vuis. Apud Plutarch. de Plac. Philos. lib. V. cap.

15. καρπὸι πεπαινόμενοι sunt fructus, qui prae maturitate delabuntur. Philo.

108. F. tropice habet, vbi etiam est substantiuum πέπανσις. p. 118. B. δένδρον τὰς ἡδὴ πεπαινόμενὰς καρπὰς ἀποβαλόντι. Inde est πέκαιρος, maturus, quod inferius habet p. 394. C. Hesyeh. πεποινεταί· μελανῶταί, ὅπῃ ται, μαλάσσεταί, πέπαιρον γίνεταί, κραινεταί.

103 ἀνδρικός] aristas. Habet etiam Chrysof. T. X. pag. 148. C. ἡ κόκκος γυμνὸς ἐς τὴν γῆν καταβλήεταί; ἢ μετὰ τὸ καταβληθῆναι σήπεται; πῶθεν ἀσάχυν καὶ ἀνδρικός καὶ καλῶμα καὶ τὰ ἄλλα πάντα. Ibid. pag. 388. D. Prior locus repetitus est etiam T. XII. pag. 499. C. in Eclogis.

C

Hesyeh.

πλήρη τὸν καρπὸν ἀποδίδωσι. τότε ¹⁰⁴ δὴ λοιπὸν ὁ
 γηπὸνος, δρεπάνην ἀκονήσας, θεριζὰς καταλέ-
 γει, καὶ συναγαγὼν τὸν καρπὸν ἀποτίθεται οἴκοι.
 Ὅθεν δὴ τέλος παντὸς πόνου καὶ τῆς γεωργίας ἐστὶν
 ὁ θεριζμός. πῶς ἔν, εἰπέ μοι, θεριζμὸν καλεῖ,
 τῶν πραγμάτων ἐν προοιμίαις ὄντων ἔτι; καὶ γὰρ
 ἀτέβεια πανταχῶς τῆς οἰκημένης ἐκράτει, καὶ
 βωμοὶ ¹⁰⁵ ἀνεκαίοντο, καὶ εἶδωλα προσεκυνεῖτο,
 καὶ ἡσθῆς ἠτιμάζετο, καὶ βαθεῖα νύξ πάντα
 D. κατέχευε ¹⁰⁶, καὶ χειμῶν ἦν χαλεπὸς, τῆς θα-
 λάσσης κυμαιομένης, τῶν ἀγρίων ¹⁰⁷ πνευμάτων
 διακοπτόντων τὸν ἀνθρώπινον βίον, τῶν ¹⁰⁸ πα-
 θῶν τυραννέντων, καὶ ὑποβρυχίων ¹⁰⁹ ἀπάντων
 γινομένων. πανταχῶς γὰρ πορνεία, καὶ μοιχεία,
 καὶ ἀσέλγεια· πανταχῶς πλεονεξία, καὶ ἀρπα-
 γαί, καὶ πόλεμοι. καὶ αἵματα μὲν ἐν γῆ· αἵματα
 δὲ ἐν θαλάσῃ, τῶν καταποντιστῶν καὶ ἐκεῖ τὰς
 φόνους εἰσαγόντων ¹¹⁰. καὶ πόλεμοι συνεχεῖς καὶ
 μάχαι,

Hesych. ἀνθήρικας· τὰ τῶν
 σακχῶν ἄρκα καὶ αἱ προβο-
 λοί — καὶ τὰ ἐν τοῖς σά-
 χυσι κέντρα. Chysof. T. II.
 pag. 118. C. aristarum cu-
 spides comparat cum pilis
 palpebrarum. Locus est le-
 etu dignus ac comparandus
 cum Xenoph. Memor. Soer.
 I, 4, 6. Quae autem hic
 Hesychius appellat κέντρα,
 ea Chrysofostomus vocat δό-
 ρατια. Sufficiebat dicere
 δοράτια. T. III. pag. 485.
 D. ἀνθήρικας appellat δορυ-
 φόρος σίτρα, sed mitigat hoc,
 addendo οἶον. T. XI. p.
 474. F. ἀνθήρικας videtur

appellare frondium ficus
 summa cacumina.

104 τότε] refertur hoc
 ad superius ὅταν. Paullo
 post fortasse legendum, καὶ
 πάσης γεωργίας, quanquam
 vulgatum etiam ferri pot-
 est.

105 βωμοὶ ἀνεκαίοντο] ni-
 mirum, λιβαγωγὰ ἐν τοῖς
 βωμοῖς ἀνεκαίετο. Poëticum
 istud. Virgil. Georg. III,
 490. ardent altaria. Aen.
 VIII, 285. incensa altaria.
 Chrysof. T. X. pag. 174.
 B. βωμῶν καιομένων.

106 νύξ πάντα κατέχευε]
 Sic et supra pag. 369. A.
 βαθεῖα

deponit. Messis est igitur finis omnis laboris et agriculturæ. Quomodo ergo id messem vocat, cum res adhuc in proœmiis et iniitiis esset? Impietas enim vbique terrarum dominabatur: aræ ardebant, et idola adorabantur, Iesus despiciebatur, et profunda nox omnia continebat. Hiems erat acerba, mare tempestatibus agitatum, ventis vehementibus humanam vitam turbantibus, vitis tyrannidem exercentibus, immerfis- que omnibus. Vbique enim fornicatio, adulterium et lasciuia: vbique auaritia, rapinae, bella. Sanguis in terra, sanguis in mari, sanguis eorum, qui immerfi fuerant, et caedes istuc intulerant, bella frequentia, et pugnae, ciuilesque caedes, caedes, inquam, omnibus execrabiliores. Nam filii idolis immolabantur, natura igno-

C 2

ratur,

βαδῖα περασμῶν νῦξ πάν-
τας κατᾶγεν. Eandem sen-
tentiam copiose tractat T.
VI. pag. 259. E.

107 τῶν ἀγρίων πνευμά-
των] vt hic ventus violenti
appellatur *feri*, ita
etiam πῦρ ἀγρίον. Theo-
crit. pag. 36. χειμῶν ἀγριοῦ.
Cinnam. pag. 103. Vento-
rum autem mentionem fe-
cit, quod antea de tempesta-
te et mari dixerat, quod
proprie ὑπὸ πνευμάτων δια-
κίετται.

108 τῶν παθῶν] proprio
vocabulo nunc explicat
translata.

109 ὑποβρυχίων] apposi-
te hoc quoque. Vt enim
de nauigantibus dixerat.
ὑποβρυχίον γίνεσθαι, est
aquis mergi. Chrysoft.
Tom. III. pag. 382. B. ἡ
καταποντίζιον τὸν κλυδωνι-
ζόμενον, ἀλλὰ τὰς ἐξ ἁρίας
πλέοντας παιδεύων, ὥστε μὴ
γενέσθαι ὑποβρυχίους.
Lucian. T. III. pag. 253. ἔθθα
παρὰ μικρὸν ὑποβρυχίους δύ-
ναμι ὑπάντας. Philo p. 142.
B. ὑποβρυχίους τεθνήξῃ.

110 ἀσαρόντων] εἰ αἴμα-
τα ἦν ἐν θαλάσῃ, διὰ τὰς
καταποντισίας, φόνον ἐπέσει
ἐν ἀσῆγον, ἀλλ' ἀσῆγαγον.

Malim

μάχα, καὶ ἐμφύλιοι σφαγαί, καὶ ¹¹¹ Φόνοι, Φό-
νων ἀπάντων ἐναγέζεροι. καὶ γὰρ τέκνα ἐσφάζε-
το τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἡ φύσις ¹¹² ἠγνοεῖτο, καὶ ἡ
συγγένεια ἀνετρέπετο, καὶ πάντα χεῖ κρηνοὶ καὶ
σκόπελοι καὶ σπιλάδες βαρεῖαι, καὶ κυβερνήτης
E. εἰς ἀνθρώπος· μᾶλλον δὲ κυβερνῆται ὀλίγοι, ἐν
τῷ ἰσθαίων ἔθνει, ὁ δὲ ἀέθων ¹¹³ εἰς, τῶν ναυ-
τῶν πρὸς αὐτὰς ¹¹⁴ διασασιαζόντων, καὶ ἀλλή-
λους ¹¹⁵ κατακοπτόντων, καὶ ¹¹⁶ καταποντιζόν-
των. Σκύθαι μὲν γὰρ, καὶ Θραῖκες, καὶ Μαῦροι,
καὶ Ἰνδοί, καὶ Πέρσαι, καὶ Σαυρομάται, καὶ οἱ τὴν
ἐλλάδα, καὶ οἱ τὴν ἠπειρον ¹¹⁷ οἰκόντες, καὶ πᾶ-
σα, ὡς εἶπεν, ἡ ὑφ' ἡλίου, τοῖς δαίμοσιν ἐτελεῖ-
το ¹¹⁸ καὶ ὑπὸ τῶν ἀλασόρων ¹¹⁹ ἐκείνων ¹²⁰ ἐξε-
βαικχεύετο καὶ ¹²¹ χώρα, καὶ πόλις, καὶ ἔρημος,
καὶ

Malim ergo: ἀσαμαζόντων.
Inepte autem interpres:
qui immerſi fuerant. Ac
ſi loco καταποντιζόντων legerit
καταποντισθέντων.

111 Φόνοι] non enim θυ-
σίαι appellat, ſed ſφαγαί
καὶ Φόνοι.

112 ἡ φύσις] τὸ συμπα-
θεῖς, τὸ ὁμοιοπαθεῖς, τὸ φι-
λάνθρωπον. Supra p. 388.
A. τῆς φύσεως τὴν τυραννίδα
dixit. et ibid. B. ἐκ τῆς φύ-
σεως μετονομίαις εἰαυτόν.

113 ἀέθων] πειθαρχῶν.

114 πρὸς αὐτὰς] πρὸς τὰς
κυβερνήτας. Chryſoſt. Tom.
III. p. 431. B. δὲ τὸν κυβερ-
νήτην μετὰ τῶν ναυτῶν ὁμό-
νοιον ἔχεν. εἰάν γὰρ διαſα-
ſιάζωσι, καταποντιζέται τὸ
ſκάφος. Maximus Tyr. p.
166. διέσηκε καὶ διαſαſίαται

τὸ ἐλληνικόν. Et μεταβατι-
κῶς, apud Synef. T. II. pag.
58. διαſαſίασεν ἡμᾶς.

115 κατακοπτόντων] Phi-
lo p. 754. F. ζύλοις κατα-
κόπτειν.

116 καταποντιζόντων] ap-
tiſſime, vt de nautis.

117 ἠπειρον] alibi ἐλλῆς
et ἠπειρος ita opponuntur,
vt ἠπειρος de Perſis dicatur.
Sed de his iam dictum.
Accipio ergo de vrbibus
Ioniae, de quibus vide Ae-
lian. Varr. Hiſt. 8, 5. Νῆ-
σοι et ἠπειρος opponuntur.
Xenoph. pag. 581. E. βασι-
λεὺς ὁ περσῶν ἢ νῆσος, ἀλλ'
ἠπειρον καρπόμενος. Eodem
modo νησιώτης et ἠπειρώτης
opponitur. Iſocr. Paneg.
Cap. 36.

rabatur, cognatio inuertebatur. Vbique praecipitia et scopuli et saxa latentia grauia; nullus homo gubernator erat. Imo gubernatores pauci in Iudaeorum gente. Nemoque erat, qui audiret, nautis inter se mutuo disceptantibus, et alter alterum concidentibus et in mare praecipitantibus. Etenim Scythae, Thraces, Mauri, Indi, Persae, Sarmatae, et qui Graeciam, et qui Epirum incolebant, et omnis fere, quae sub caelo est, daemones colebat et ab exsecrandis illis spiritibus omnia pessumdabantur, regio quaeuis, vrbs, desertum, terra, mare, barbari, Graecia, montes, saltus et colles. Vna Iudaeorum natio,

C 3 quae

118 *τελεῖτο*] seruiebat, subiecta erat. Philo pag. 615. *Ἐὐχὰς καὶ Ἰουδαίας τελευτῶν.* Theodoret. ad epist. Paull. pag. 199. *ὑφ' ἑτέραν δεσποσίαν τελευτῶν.* Zolimus p. 383. *τελευτῶν δὲ τῆς θεῶν (τῆς ἀθηνῶν) τὰ συνήθη.* Num. 25, 2. 3. 5. προσέκυνησε τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἐτελεύτησαν τῶν βεελφεγῶν. Pl. 105, 18. Huc videtur respicere Hefych. *ἐτελεύτησαν μετέσχον, ἐκονώνησαν.*

119 *ἀλαστόρων*] *ἀλάστορες* explicant, *Φονεῖς, οἱ ἀνοσίειν τε καὶ μικρὸν ἐργασάμενοι.* Ita Erotian. pag. 15 *αὐτοὶ τε οἱ ἀνδρῖοποι, οἱ τὰ ἄλγηα ἐργασάμενοι, καὶ οἱ τιμωροὶ αὐτῶν δαίμονες.* Galen. in glossis pag. 60. Phurnutus pag. 152. de Ioue. *λέ*

γεται δὲ ὑπὸ τινων καὶ ἀλάστορων καὶ παλαμναίος, τῶν τὰς ἀλάστορας καὶ παλαμναίας κολάζειν. Hefych. inter alia habet: *ἀλάστορ πικρὸς δαίμων, ζεύς.* Ergo hic: *οἱ πικροὶ καὶ μωροὶ δαίμονες.*

120 *ἐξεβακχεύετο*] in furorē vertebatur. Chrysoft. T. I. pag. 6. D. *εἰς τοσῶτον ἐξεβακχεύθη μανίας.* De potu habet Heliodor. p. 165. Medium, debacchari. Herodian. pag. 65. *πᾶς ὁ δῆμος, ἐνθουσιῶντι δαίμωνι, ἐξεβακχεύετο.* Proprie de Bacchis dicitur. Virgil. Aen. IV, 301, 302.

121 *καὶ χῶρα*] in hoc vocabulo offendo. Antea est *καὶ πᾶσα*, intellige γῆ. Mox, *καὶ βάρβαρος*, vbi rursus

καὶ γῆ, καὶ θάλαττα, καὶ βάρβαρος ¹²² καὶ ἑλλάς, καὶ ὄρη καὶ νῆπαι καὶ βενοί· μόνον δὲ τοῖς ἰεραδαίων ἔθνος, τὸ δοκῆν ¹²³ εὐσεβεῖν, προφήτας ἔσχε καὶ θεογνωσίας σπέρματα μικρά. ἀλλὰ καὶ ταῦτα χρόνῳ κατεχώνυτο ¹²⁴, καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν γένεσ ἐκείνης, κατήγοροι ¹²⁵ πικροὶ τῶν ἀμαρτανομένων αὐτοῖς ἐγίνοντο, καὶ τοσούτον ¹²⁶ ἀπέσυχον τῆς ¹²⁷ ἄλλης παιδεύειν καὶ πρὸς εὐσεβείαν χειραγωγῆν, ὅτι δὴ καὶ τοῖς ἄλλοις σκανδάλων αἰτίοι τότε ¹²⁸ ἐγίνοντο. καὶ τῆτο δηλῶν ὁ προφήτης, ἔλεγε· δι' ὑμᾶς τὸ ὄνομά με βλασφημήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσι.

Ief. 52, 5.
Rom. 2, 24.

ΚΕΦ. Γ.

rursus γῆ intelligendum. Ergo vocabulum χώρα, medium inter haec, et coniunctum cum πόλις, vix videtur locum habere. Forte aliquis explicandi causa ad πᾶσα, aut ad βάρβαρος, adscripsit χώρα. Alibi iunguntur καὶ κώμη καὶ πόλις. Sed χώρα, quod proprie regionem notat, accipi potest de vico, pago, agro. Vide Xenoph. Oec. 5, 10. χώρα ἀγρός et χώραν ἐργάζεσθαι. et Graeu. ad Hesiod. p. 38. Ita mox Chrysof. p. 391. Α. ἔπω τῆς χώρας ἐκκαθαρεύσεως, ἔδὲ κ. τ. λ. Sed propius etiam accedit, quod habet T. X. p. 60. Β. καὶ οἱ τὰς πόλεις καὶ οἱ τὰς χώρας (vicos) οἰκῶντες.

¹²² βάρβαρος] intellig. γῆ.
¹²³ τὸ δοκῆν εὐσεβεῖν] qui verum dei cultum videbantur nosse. Mox, θεογνωσία. Nam vere pius eos fuisse, paullo ante negavit: ὁ δὲ ἀπὸν ἐδείξ. Chrysof. T. I. p. 82. Α. εἰς θεογνωσίαν ἄγειν τινά. T. VI. p. 74. Α. εἰς θεογνωσίαν ὠφέλιμα. pag. 288. Ε. τὴν ἀληθῆ καταγγέλιας θεογνωσίαν.

¹²⁴ κατεχώνυτο] optime, vt de femine, quod, terra obrutum, suffocatur. Gregor. Naz. pag. 149. καταχωνίαν τὸ τάλαντον, ex Evangelio. Cinnam. pag. 274. ἄγε ὑπὸ γῆν αὐτὸ κατακρίψαι δυνατόν ἐστιν, αὐτίκα τῆτο κατάχωσον.

quae pietatem sectari videbatur, Prophetas habebat, et diuinæ cognitionis parua femina. Verum illa lapsu temporis obruta erant: et doctores gentis illius accusatores acerbi peccatorum suorum facti sunt: ac nedum alios erudirent et ad pietatem instruerent, aliis offendiculo tunc erant. Et hoc declarans Propheta, dicebat: *Propter vos nomen meum blasphematur in gentibus.*

C 4 CAP. III.

125 κατήγοροι] Exam-nemus constructionem. ἐγίνοντο κατήγοροι τῶν ἀμαρτανομένων, acerbè accusabant peccantes. Quorsum ergo pertinet αὐτοῖς? Plurali numero non offendo. Is enim intelligi potest ex γένους. Deberet ergo saltem esse, ἐν αὐτοῖς, quod ipsum tamen displicet. Coniitio ergo: τῶν ἡμαρτημένων αὐτοῖς, id est, τοῖς διδασκάλοις. Ipsi doctores suorum peccatorum accusatores erant. Quomodo autem semet ipsos accusabant? Vide Matth. 23, 2. Λέγεσι γὰρ, καὶ ἡμῶν ποιῶσι. Quod vero hic est κατήγορος, id est Matth. 12, 27. κριτής. Pro eodem est κατακρίναν. Luc. 11, 31. 32.

126 τούτων] ad hoc τούτων nullum refertur ὄσον, sed ὅτι δὴ. Tantum abfuerunt, vt alios docerent. Ita Aeschines pag. 43. βεβλόμενος (ὁ νομοθέτης) ἡμῶν (τὰς πολίτας) ἐδίδομαι πολὺν ἀπέχων τῆς τῶν ἐλευθέρων ὑβρείως. *Abstinere se*, est ἀπέχεσθαι aut ἀπέχων ἑαυτὸν, quod ἑαυτὸν interdum omissum intelligitur.

127 τὰς ἄλλας] Immo, τὰς ἄλλας παιδεύειν.

128 τότε] id est, ἐν τῇ χρῆσῃ παρρησίας, ἐν τοῖς τὰ εὐαγγελία προοιμίοις. Igitur paullo ante: καὶ ταῦτα χρόνῳ κατεχώνηντο. De certo enim tempore loquitur, quo Christus discipulos suos doctrinae causa misit.

Κ Ε Φ. Γ.

Πῶς ἔν, τοσέτων κατεχόντων τὴν οἰκωμένην κα-
κῶν, καὶ εἶδ' ἔγω τῶν σπερμάτων καταβληθέντων·
πανταχῆ γὰρ ἀκανθαὶ καὶ τρίβολοι καὶ βοτάναι
πονηραὶ ¹²⁹, εἶδ' ἔγω τῆς χάρας ἐκκαθαρθείσης, εἶδ'
ἀρσότερ ἐλευσθέντος, εἶδ' αὐλακος ἀνατμηθείσης·
περὶ ¹³⁰ θρισμῆ διαλέγεται, καὶ φησιν· ὁ θρι-
σμος πολὺς; καὶ τίος ἔνεκεν ἔτω καλεῖ τὸ
εὐαγγελίον; τίος ἔνεκεν; ἐπειδὴ τὰ πράγμα-
τα ἔτω ¹³¹ δίκειτο, ἔμελλε δὲ αὐτὸς πανταχῆ
τῆς οἰκωμένης ἐκπέμπειν, εἰκὸς δὲ, αὐτὸς θορυ-
βεῖσθαι καὶ ταράττεσθαι, καὶ πρὸς ἑαυτὸς ἀνα-
λογίσεσθαι καὶ λέγειν· καὶ πῶς ἂν γένοιτο δυνα-
τὸν, ἕνδεκα ὄντας· ὁ γὰρ εἰς ¹³² θηριάλωτος γέ-
γονεν· ἰδιώτας, ἀγραμμάτας, πένητας, ἀσῆμους,
γυμνὸς, μονοχίτωνας ¹³³, ἀνυπόδετος, μὴ ζῶντην,
μὴ βράβδον μὴ ὀβολὸν ἐπιφερομένους ¹³⁴, διέναι ¹³⁵
τὴν οἰκωμένην ¹³⁶ ἅπασαν, τὴν ἔτω διακειμένην·
καὶ ¹³⁷ τῆς μὲν παλαιᾶς ἀποσπᾶν συνηθείας, εἰς
τὰ τῆς νέας δὲ δόγματα εἰσάγειν αὐτὸς ¹³⁸, καὶ
ξένην τινὰ διδασκαλίαν αὐτοῖς ¹³⁹ ἐνηχεῖν; τότε
γὰρ

129 *πονηρα]* *intell. ἦσαν.*
vel venenatae, vel inutiles
et noxiae fegetibus.

130 *περὶ θρισμῆ]* Con-
structio ex superioribus
pendet: πῶς περὶ θρισμῆ
διαλέγεται;

131 *ἔτω]* ὡς ὀλίγη πρό-
τιρον ἔρηκεν.

132 *θηριάλωτος]* raptus
a diabolo, tanquam a leo-
ne aut lupo.

133 *μονοχίτωνας, ἀνυπο-
δίτες]* Secundum Matth.
10, 10. Sed hic et Marc.
6, 8. est, *μηδὲ χαλκὸν εἰς*

*τὰς ζῶνας ὑμῶν et μὴ εἰς τὴν
ζώνην χαλκόν.* Aut ergo
memoria lapsus est, aut zo-
nam, pecunia instructam, in-
telligit, quam secum ferre
fuerant prohibiti. *Μονοχι-
των* habet Chrysoft. T. I.
pag. 264. D. p. 559. A. T.
III. pag. 184. C. Tom. V.
p. 191. B. vbi eadem repe-
tit. T. VII. pag. 378. A.
Xenoph. Mem. Socr. I, 6, 2.
ἀνυπόδετός τε καὶ ἀχίτων
διατελεῖς.

134 *ἐπιφερομένων]* ele-
ganter. *Secum adferen-
tes.*

C A P. III.

Quomodo ergo, cum tot mala orbem occuparent, ac nondum femina iacta fuissent; vbique enim spinæ, tribuli, herbae malae, nondum expurgata terra, neque aratro admissio, nulloque sulco factio: quomodo, inquam, de messe loquitur, et dicit, *Messis multa?* Et cur sic Euangelium vocat? Quia res ita dispositae erant. Misurus autem illos erat per totum orbem; verisimile est autem, illos turbatos fuisse, et secum reputauisse ac dixisse: Quomodo fieri potest, cum vndecim tantum simus; vnus enim a fera captus est; idiotas, illiteratos, pauperes, obscuros, nudos, vnā tunicam habentes; nudipedes, non zonam, non virgam, non obolum ferentes, vt totum mundum percurrere valeamus, sic dispositum; ipsumque a veteri consuetudine auellere et ad noui testamenti dogmata inducere, et peregrinam quandam doctrinam inculcare. Quandonam spinas auellimus? Quandonam femina iaciemus? Quando

C 5

mentem

tes. Ita Philo pag. 14. F. ἕτε σίδηρον, ἕτε τὰ τῶν ἀμυντηρίων ἐπιφερομένα. De dote, quam sponsa secum adfert, Lysias pag. 621. τὴν ἀμὴν μητέρα ἔλαβον, ἔδεν ἐπιφερομένην. Opponitur ibi: μετὰ πολλῶν χρημάτων.

135 διέναι] Constructio: πῶς ἀν γένοιτο δυνατόν, ἔδεκα ὄντας — διέναι.

136 τὴν οἰκκμένην] ad Iudacos tantum misit illos Christus: Matth. 10, 5. Sed Chrysofomi eloquentia profequitur eos per vni-

uersum orbem terrarum. Tempora ergo confundit. De incrementis euangelicae doctrinae exponit etiam T. IV. p. 276. B. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς πίστεως κ. τ. λ.

137 καὶ τῆς] Constructio: καὶ πῶς δυνατόν, τῆς μέν.

138 αὐτὰς] ex vocabulo οἰκκμένην intellige τὰς ἀνθρώπους.

139 ἐνηχῶν] Ita Philo p. 510. D. pag. 633. E. Ita de Paullo Act. 17, 18 ἔλεγον δαιμονίων δακῆ καταγγελεύεινάς.

C. γὰρ ἀνασπάσομεν τοὺς ἀκάνθας; πότε κατα-
 σπείρομεν¹⁴⁰ τὰ σπέρματα; πότε γεωργήσομεν
 αὐτῶν τὴν διάνοιαν; πότε ἀναδοθήσεται ὁ σπό-
 ρος; τίς δὲ ἡμᾶς ἐ¹⁴¹ διασπάσεται; τίς δὲ ἐ κα-
 τακρημνίσει; πῶς ὅλως δυνησόμεθα διαῖρα¹⁴² τὸ
 εἶναι¹⁴³, διαλεχθῆναι, φανῆναι μυρίασι τοσαύ-
 ταις; πῶς καταλύσομεν τυράννων θυμὸν, δῆμων
 ἐπαναστάσεις, φιλοσόφων¹⁴⁴ κατασκευάς, ἡ-
 τῶρων δεινότητά, προλήψεως¹⁴⁵ τυραννίδα, συν-
 ηθείας παλαιᾶς ἰσχὺν, δαιμόνων ἐπιβλασάς, ψυ-
 χᾶς¹⁴⁶ μυρίοις νοσήμασι¹⁴⁷ προκατελημμένους;
 ἡμεῖς ἔν, οἱ ἑνδεκά, τὲς εἰς¹⁴⁸ τὴν οἰκεμένην ἀπαν-
 τας, πῶς διορθώσομεν, οἱ ἰδιῶται τὲς σοφῆς, οἱ
 γυμνοὶ

¹⁴⁰ κατασπείρομεν] For-
 te, aut κατασπερῶμεν, aut
 κατασπαρῶμεν. Interpres
 etiam futurum habet. Ha-
 bet hoc compositum Plato
 pag. 501. Philo p. 220. A.
 Zosim. p. 345. λόγος κατα-
 σπείραν. Chrysof. T. II.
 p. 234. E. et T. VI. p. 95.
 A. B. C. pro eodem dixit,
 σπέρματα καταβάλλαν.

¹⁴¹ διασπάσεται] Inter-
 pres: abripiet. διασπᾶσθαι,
 est discerpere. Vide Act.
 23, 10. Marc. 5, 4. Exem-
 pla ad priorem locum con-
 gessit Wettsten. Locus Iso-
 cratis, quem punctis nota-
 vit, legitur in Busr. pag.
 104. ὁρφεὺς δὲ ὁ μάλιστα τῶν
 τοιαύτων λόγων ἀψάμενος, δια-
 σπασθεὶς κ. τ. λ. Νόμος δια-
 σπᾶν. Xenoph. pag. 229. B.
 πολιταῖς διασπᾶν. Demosth.

p. 54. leges, statum ciui-
 tatis peruertere.

¹⁴² διαῖρα] διαίραν τὸ εἶ-
 μα. Demosth. pag. 375. p.
 405. Philo p. 123. G. μηδὲ
 διαῖρα τὸ εἶμα εἶν. p. 789.
 B. ἢ διαῖρα τὸ εἶμα.

¹⁴³ εἶναι] stare, confi-
 stere. Vt de dicentibus,
 quae stantes dicunt. Dici-
 tur etiam de certantibus,
 qui firmiter stant et pu-
 gnant. Chrysof. T. V. p.
 101. B. de lobo: εἰσὼς καὶ
 παγκρατιάζων. εἰσῶμα etiam
 res dicuntur, quae loco
 manent. Philo pag. 199. F.
 pag. 206. A.

¹⁴⁴ κατασκευάς] Inter-
 pres: apparatus. κατα-
 σκευάζαν inter alia notat
 etiam, rem aliquam argu-
 mentis confirmare. Philo
 pag. 183. C. vbi synonyma
 sunt,

mentem eorum, vt agrum, colemus? Quando reddetur femer? Quis nos non abripiet? Quis non per praecipitia dabit? Quomodo poterimus vel os aperire? stare, disputare, comparere ante tot millia hominum? Quomodo tyrannorum furorē comprimemus, populorum seditiones, philosophorum apparatus, rhetorum grauitatem, praeiudicati animi tyrannidem, veteris consuetudinis vim, daemonum insidias, animas, mille morbis affectas. Nos igitur vndecim, quomodo omnes, qui per orbem sunt, corrigemus; idiotae sapientes,

sunt, κατασκευάζοντα et βεβαιώμενον. p. 186. D. ἀνάγκη, καὶ τὰς τὸ ἐναντίον κατασκευάζοντας λόγους εἰπέν. Hinc ergo intelligitur, cur κατασκευῆ et λύσις sibi opponantur. Hermog. pag. 134. habet κατασκευάζειν, κατασκευῆ, λύσις. Diog. Laërt. pag. 120. itidem et κατασκευάζειν et κατασκευῆν hoc sensu habet. Hoc ergo loco reddere possis, argumenta, disputationes.

145 προλήψεις] opinio-
num ante captarum. Chry-
sost. T. I. p. 725. A. ἐκβε-
λωμεν ἅφ' ἑαυτῶν τὰς περι-
τάς ταύτας προλήψεις καὶ τὰ
δημῶδη ταῦτα ῥήματα. Ni-
mirum neminem, nisi im-
probum, esse miserum. Ad-
de Tom. II. pag. 5. A.

146 ψυχῆς] ἀνθρώπων,

147 νοσήμασι] κακίαις,
ἁμαρτίαις. νόσος enim, νόση-
μα et νοσῆν ad animum
etiam, malosque mores
transferunt. Demosth. p.
22. νοσῆν καὶ σασιάζειν, de
ciuibus. νόσημα. ibid. p.
424. Apud Xenoph. pag.
696. B. legitur etiam νόσος
καρπῶν.

148 τὰς εἰς τὴν] εἰς esse
interdum loco ἐν, nemo
ignorat. Sed hoc loco vix
videtur ferri posse. Quo-
modo enim dici possit: πῶς
ἡμεῖς τὰς εἰς τὴν οἰκκμήνην
ἔπαντας διορθώσομεν; In-
terim tamen ferendum vi-
detur. Propono coniectu-
ram, quam tamen ipse, vt
audacissimam, repudio: εἰς
τὴν οἰκκμήνην ἔπασαν διασπα-
ρέντας πῶς συνάξομεν εἰς ὁμο-
νοίαν, πῶς διορθώσομεν;

- D. γυμνοὶ τὲς ἀπλισμένους, οἱ ἀρχόμενοι τὲς ἀρχον-
 τας, οἱ μίαν γλῶτταν κεκτημένοι πρὸς μυρίας
 Φωνὰς διαλεγόμενοι ¹⁴⁹, καὶ ἔθνη ¹⁵⁰ βάρβαρα
 καὶ ¹⁵¹ ἀλλόγλωσσα; τίς δὲ ἡμῶν ἀνέξεται, ὧν
 μηδὲ τῆς Φωνῆς ἐπακίβειν ¹⁵² δύναται ἄν; ἵνα ¹⁵³ μὴ
 ταῦτα λογιζόμενοι θορυβῶνται, πορισμὸν ¹⁵⁴ τὸ
 εὐαγγέλιον ἐκάλεσε, μονοεχὶ λέγων, πάντα
 ἠπρέπισαι, πάντα παρέσκευασαι, πρὸς ἐτοιμὴν
 ὑμᾶς τῶν καρπῶν πέμπω συλλογὴν, ἐν τῇ αὐτῇ
 ἡμέρᾳ καὶ σπειρεν, καὶ θείξειεν δυνήσεσθε. ὥσπερ
 ἐν ¹⁵⁵ ὁ γηπόνος, πρὸς ἀμνητον ἐξίαν, χαίρει καὶ
 Φαιδρός ἐπὶ καὶ ¹⁵⁶ γέγηθεν, ἐκ ἀναλογιζόμενος
 πόνος ¹⁵⁷, ἔτε δυσκολίαν τινὰ, ἀλλ' ὡς ἐπὶ πρόσσο-
 δον ἐτοιμὴν ἐπειγόμενος, καὶ ἐπὶ τῶν ¹⁵⁸ ἐνιαυσίων
 καρπῶν τρέχων· καὶ ἔθεν ¹⁵⁹ οἶδα ¹⁶⁰ με κώλυμα,
 ἔθεν ἐμπόδιον, ἔδεμίαι ¹⁶¹ τῷ μέλλοντος ἀδηλία·
 ἐπομβρία

149 διαλεγόμενοι] πῶς
 διορθώσωμεν. Pro eo au-
 tem, quod hic legitur, οἱ
 μίαν γλῶτταν κεκτημένοι, T.
 I. p. 575. E. de iisdem ha-
 bet, ἀγλιώττων.

150 καὶ ἔθνη] καὶ διαλε-
 γόμενοι πρὸς ἔθνη.

151 ἀλλόγλωσσα] Gre-
 gor. Naz. pag. 123. λαοὶ
 ἀλλόγλωσσοι. et pag. 166.
 Ioseph. Antiq. I, 4, 3. Pro
 eodem dicitur etiam, ἑτερό-
 γλωσσοι. Chrysof. T. VI.
 pag. 146. D. et pag. 184. D.
 ἑτερόγλωσσοι et ἑτερόφωνοι.
 et p. 576. A. B. et T. III,
 pag. 473. E. ὁμόφωνοι et
 ἑτερόγλωσσοι opponuntur.

152 ἐπακίβειν] Interpres:
audire. Aliud est intelli-

gere, aliud *audire*. Pe-
 regrinam linguam enim
 omnes audire possumus,
 qui non fumus surdi. Red-
 de ergo: *intelligere*. Sic
 ἄκων occurrit bis apud
 Chrysof. T. VI. pag. 146.
 D. E.

153 ἵνα μὴ] Tandem re-
 dit ad superiora, quae le-
 guuntur in principio capitis
 III. Malim igitur, cum
 tot interposita sint, ora-
 tionem arctius vincire, ad-
 dito ἔν, post ἵνα.

154 πορισμὸν] me non
 monente intelligitur, cor-
 rigendum esse, θείσειμόν.
 Interpres etiam *missum*
 reddidit.

155 ὥσπερ ἔν] Ad hanc
 longioris

fapientes, nudi armatos, subditi principes, qui unam tenemus linguam aduersus innumeras linguas disputantes, et aduersus gentes barbaras diuersaeque linguae? Quis nos feret, quorum ne quidem linguam audire possit? Ne hoc secum reputantes turbarentur, Euangelium messem appellauit; ac si diceret: Omnia apparata sunt, omnia ordinata. Ad paratam vos fructuum collectionem mitto. Eodem ipso die et seminare et metere poteritis. Sicut igitur agricola, ad messem exiens, gaudet et laetus exultat, labores et difficultates non memoria repetens; sed quasi ad prouentum paratum festinans et ad annuos fructus currens. Nihil mihi apparet impedimenti vel obicis, nulla futuri incertitudo;

longioris periodi *πρότασιν* pertinet inferius *ἀπόδοσις* haec: *ἔτιω δὲ καὶ ὑμῶς.*

156 *γέγηθεν*] gaudet, aut gaudere solet. Philo pag. 134. A. *χαίρειν καὶ γεγηθέναι.* pag. 138. C. *γέγηθε — συγχαίρειν.* Saepe enim praesentibus iungitur.

157 *πόνος*] *τὰς τῆ ἀμύτην.* Mox malim *ἔδὲ*, nisi membrum exciderit.

158 *ἐπὶ τῶν ἐνιαυσίων*] Aut substantiuum accusatiui casus deest, veluti *τὴν συγκομιδὴν*, aut legendum, *τὸν ἐνιαυσίον καρπὸν*, seu *τὰς ἐνιαυσίους καρπὰς.*

159 *καὶ ἔδὲν — τραπέζων*] Etiam haec corrupta

sunt. Accipienda autem sunt de agricola. Interpret ergo valde aberrat. *καὶ* coniungit hanc periodi partem cum priori ita: *καὶ ὡσπερ ὁ γεπὸνος ἔδὲν κ. τ. λ.* Potest tamen etiam *καὶ* ante *ἔδὲν*, abesse, vt ita cohaereat: *ἄλλ', ὡς ἐπὶ — τρέχων, ἔδὲν μὲν οἶδα.*

160 *οἶδα μὲν*] Sic edidit Montefalconius. Sed hoc ferri nullo modo potest. Forte: *καὶ ἔδὲν μὲν οἶδα (ὁ γεπὸνος) κάλυμμα.*

161 *ἔδεμία*] Hic etiam constructionem incipit. Possunt haec utcumque ferri. Forte tamen copulae desunt. Veluti, *ἔδεμία γὰρ ἔτε τῆ μέλλοντος ἀδηλία.* Chrysof.

ἐπομβρία¹⁶², χάλαζαι¹⁶³ καὶ αὐχμοί, καὶ τὸ
 πονηρὸν τῶν ἀκρίδων¹⁶⁴ στρατόπεδον· ὁ γὰρ τῷ
 θερξέειν ἀπτόμενος, ἄδεν ὑφοράται τοῖσ'τον· δια
 δὴ τῷτο καὶ χερεύνοντες καὶ σκιρτῶντες τῶν πόνων
 ἀπτονται· ἔτω¹⁶⁵ δὴ καὶ ὑμᾶς, καὶ πολλῶ πλέον,
 μετὰ πολλῆς τῆς ἰδονῆς εἰς τὴν οἰκισμένην ἐξίεναι
 ἀναγκαῖον. Θερσιμός γάρ ἐστι τὸ πρᾶγμα, θε-
 ρισμός, πολλὴν εὐκολίαν ἔχων, θερσιμός παρ-
 εσκευασμένα παρέχων ὑμῖν τὰ¹⁶⁶ λήια. εἰπὲν
 392. A. δὲ μόνον, ἐ καμῖν¹⁶⁷. δανείσατέ μοί, Φησι, τὴν
 γλῶτταν, καὶ ὄψασθε τὸν καρπὸν ὄριμον εἰς τὰ
 βασιλικά τιτοδοχεῖα¹⁶⁸ εἰσαγόμενον. δια δὴ τῷτο
 Matth. 28, καὶ μετὰ¹⁶⁹ ταῦτα πέμπαν αὐτὰς, ἔλεγεν· ἰδὲ,
 20. ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς
 συντελείας τῷ αἰῶνος. αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ τὰ δύσκο-
 λα βράδια ποιῶν. καὶ ὅπερ¹⁷⁰ ὁ προφήτης ἔλεγεν·
 ὅτι

Chrysof. T. II. pag. 603.
 B. ἔχ ὑπόκαται τῇ τῷ μέλ-
 λοντος ἀδηλία. Ἀδηλία est
 incertus euentus, igno-
 rantia futuri. Mox ibid.
 pag. 604. A. ἀδηλον γὰρ τὸ
 μέλλον.

162. ἐπομβρία — στρα-
 τόπεδον] Forte: ἐκτί ἐπομ-
 βρία. Aut haec ἀπολύτως
 ita memorat, quod haec
 ipsa, eorumque metus, ἀδη-
 λίαν faciunt.

163 χάλαζαι καὶ αὐχμοί]
 Vt nunc legitur hic locus,
 καὶ redundat. ἐπομβρία,
 imbres sunt continui, qui
 fegetes laedunt: αὐχμός, est
 nimia siccitas terrae, squa-
 lor. Sunt ergo haec con-
 traria mala. Vtrumque

iungit Aesch. Dialog. III.
 §. 11. Chrysof. de siccitate
 habet etiam ἀβροχία (a
 βρέξαν.) T. II. pag. 304.
 C. p. 734. A. Plura agricola-
 rum detrimenta memo-
 rat T. X. pag. 549. B. θη-
 ρίων ἔφοδον, ἀνωμαλίαν ἀέ-
 ρων, χάλαζαν, ἐρυσίβην,
 ἐπομβρίας, αὐχμούς. Ἐρ-
 σύβη, est rubigo, quam Ae-
 schines etiam memorat l. l.
 Ἐρυσίβην et αὐχμὸν iungit
 Chrysof. T. III. p. 445. E.

164 στρατόπεδον] locustae
 enim fegetes, veluti agmine,
 adoriuntur. Ita T. II. p.
 747. A. στρατόπεδον πονηρὸν
 ἀκρίδων ἐπηγαγεν. Et T.
 III. p. 445. E. Et T. IV.
 pag. 650. E. Item στρατό-
 πεδον

tudo; non imbres, grandines, aestus, non malus ille locustarum exercitus. Nam qui messi dat operam, nihil tale suspicatur. Ideo choreas agentes, exultantes, laboribus incumbunt. Ita et vos, imo cum maiori voluptate in orbem exire necesse est. Messis enim est res isthaec; messis, multam habens facilitatem; messis, quae paratas vobis monstrat segetes. Loqui solum oportet, non laborare. Foenori date mihi linguam, inquit, et videbitis fructum maturum in regia horrea inductum. Ideo mittens illos postea dicebat: *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consumptionem saeculi*. Ipse enim erat qui difficilia facilia reddebat, et quod Propheta dicebat: *Ego ante te vado, et montes complanabo*; haec Apostolis sensibili

πειθον οίκειτων. T. V. 221. D. Synes. T. II. pag. 27. de deo loquens: *εταν εν δευτα κολασων, χρηται νυν μεν αγγελαρχαις ακριδων δαιμοσιν*. Αγγελάρχης proprie, qui gregi praest. Proprie et translatae habet Philo pag. 149. D. et 153. E.

165 *ετω δη] αποδοσις προς το, "Ωπερ εν ο γηπονος.*

166 *ληια] ληιον, est ager cum segetibus. Hefych. ληιον· σιτοφορον χωριον. Schol. Sophocli. pag. 70. χερσος· η ψηρα γη. αρρα· η ηροτριασμηνη· ληιον· το εχον ασαχνας χωραφιον.* Et si autem messem hic facilem dicat, tamen messorum

etiam labores memorat. Tom. X. pag. 726. C. *επι των γηπονων εχ ο σπειρων μονον, αλλα και ο θεριζων, πολυν υπομεινα τον παγον, αυχμη και κοινορω και πολλη μαχομενος ταλαιπωρια.*

167 *δανείσατε]* Respicit Matth. 10, 19. *δανείσαν, mutuo dare: δανείξασθαι, mutuo accipere.*

168 *σιτοδοχεια]* horrea. Idem vocabulum habet T. X. pag. 375. C.

169 *μετα ταυτα]* Hic iam distinguit tempora, ac duplicem legationem notat.

170 *επερ]* Ad hoc refertur mox ταυτα. Aut ergo *επερ, aut τετο* corrigendum.

- Ief. 45, 2. ὅτι ἐγὼ ἔμπροσθέν σε πορεύομαι ¹⁷¹, καὶ ὄρη ὀμαλιῶν ταῦτα ἐπὶ τῶν ἀποστόλων αἰσθητῶς ¹⁷² συνέβαινε. προωδοποιεῖ γὰρ αὐτοῖς ὁ χριστός, καὶ βαδιδίαν ἐποίει τὴν ὁδόν. τῆτο καὶ ὁ μεγαλοφρονότατος ¹⁷³ ἠσαΐας δηλῶν, ἔλεγε· πάντα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βενὸς ταπεινωθήσεται. ἔπερι ὄρων λέγων καὶ βανῶν· εἰδὲ γὰρ συνέβη.
- B. βη τῆτο· ἀλλὰ τὲς ἀπονενοημένους ¹⁷⁴ καὶ φουαμένους ¹⁷⁵ καὶ μεγαλοφρονῆντας τῶ τῶν ὄρων ὀνοματι καλῶν· ἀλλ' ἐταπεινώσε πάντας ὁ χριστός ταπεινότητα ὑψος γέμισσαν, καὶ τὰ ὄρη πεδία ἐποίησεν. ἔτω δὲ καλεῖ τὲς ἀπονενοημένους, εἰ διὰ τὸ ὑψος αὐτῶν τῆς διανοίας, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀκαρπτον τῆς ἀπονοίας, καὶ τὸ ἀγνον τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ ἀκαίσθητον τῶν λόγων. ὡσπερ γὰρ τὸ ὄρος ἐν ἂν ἐνέγκη καρπὸν, ἔτως εἰδὲ ἀπόνοια· μᾶλλον δὲ εἰς ἔτως, ἀλλὰ καὶ πολλῶ χαλεπώτερον. τὸ μὲν γὰρ ὄρος ἐν ἂν ἐνέγκη καρπὸν· ἡ δὲ ἀπόνοια, εἰ μόνον εἰ δίδασί τινα καρπὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὄντα ¹⁷⁶ καταμαραίνει, καὶ τὸν βλασῆσαντα ξηραίνει· ὡσπερ ἐν ἡ ταπεινοφροσύνη εἰ μόνον ¹⁷⁷ θάλλει τὸν ὄντα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκ ὄντα τίκτειν εἰώθε.

ΚΕΦ. Δ.

¹⁷¹ πορεύομαι] loco laudato est πορεύομαι, quod magis conuenit τῶ ὀμαλιῶ.

¹⁷² αἰσθητῶς] αἰσθητῶς uidetur requirere oppositum νοητῶς. Id fortasse intellexit Chrysostomus ex vocabulo ὁ προφήτης. Ergo προφητικῶς ἔλεγεν. At enim uero ista quoque αἰσθητῶς euenerunt Cyro. Forte ergo in prioribus addendum ἀλληγορικῶς. Pro du-

plici enim uidetur habere prophetia, de Cyro et de Apostolis.

¹⁷³ ἠσαΐας] ac si ea, quae paullo ante laudauit, alius, quam Iesaias, dixisset. Quae hic post Iesaiæ locum ad finem capitis legeruntur, ea negligentius scripta sunt. Laborabat enim inferre narrationem de Pharisaeo et portitore.

¹⁷⁴ ἀπονενοημένους] ἀπόνοια et ἀπονενοημένους saepe apud

bili modo contingerunt. Praeibat illis Christus, et viam facilem reddebat. Hoc et magnus ille prae- co Esaiās significans, dicebat: *Omnis vallis implebitur, omnis mons et collis humiliabitur.* Non de montibus et collibus loquens; neque enim hoc contigit; sed arrogantes, inflatos et altum sapien- tes, montium nomine indicat. Verum omnes Chri- stus humiliavit, humilitate, quae sublimitate plena est: et montes planitiem effecit. Sic autem vocat ar- rogantes; non propter sublimitatem mentis illorum, sed propter infructuosam arrogantiam, et sterilitatem animae, atque sermonum insensibilitatem. Quemad- modum enim mons fructum non tulerit; sic neque arrogantia; imo vero non sic, sed multo grauius. Mons enim non fructum tulerit; arrogantia vero non solum non dat fructum; sed illum, qui exsistit, vt mar- cescat, efficit, et germinantem exsiccat: sicut e contrario humilitas; non modo illum, qui exstat, fructum fouet; sed etiam eum, qui non erat, gignere solet.

CAP. IV.

apud Chrysof. de arrogan-
tia, superbia, arrogantia-
bus et superbis dicitur.
Vidi T. VII. pag. 186. B.
C. D. E. pag. 328. D. pag.
589. A. p. 627. B. T. VIII.
p. 261. A.

175 *φυσωμένους*] Vide
Hom. I. notam 189.

176 *καταμαραίνοντα*] mar-
cidum reddit. Vtitur hoc
Chrysof. T. VII. pag. 519.
D. Philo pag. 224. C. et
simplici pag. 661. F *μαρα-*
Vol. II.

νόμους τρόπον τινὰ πρὶν ἀν-
θῆσιν. et pag. 233. D. *πέ-*
ταλα μαραινόντα, folia
arida. Chrysof. T. I. p.
266. D. *ἄνθεσι μαραιομέ-*
νοις.

177 *θάλασσα*] fouet, alit.
Xenoph. pag. 116. A. *μηδὲ*
εἰσὶν τῷ χειμῶνος, μηδὲ
θάλασσοι (calesceri) τῷ
θέρους. et in Oecon. 5, 3.
δύχῃ τε χειμῶνος καὶ θάλασ-
θέρους ἐθίζει κερτερεῖν.

D

Κ Ε Φ. Ε.

Καὶ τῶν ἐξημέρων μέγιστα παραδείγματα ὁ, τε Φαρισαῖος, καὶ ὁ τελώνης. ὁ μὲν γὰρ ἀνελεθῶν¹⁷⁸ μετὰ ἀπονοίας, ἔ μόνον ἐκ ἑτεκέ τινα καρπὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὄντα ἀπώλεσεν· ὁ δὲ τελώνης, ἐρημος ὢν¹⁷⁹, καὶ ἔδεν ἀγαθὸν ἔχων, ποιῆ ἑαυτῷ κατόρθωμα. ἐπειδὴ γὰρ μόνον ἐξέναξε, καὶ κάτω κύψας, ἑαυτὸν ἑταλάνισε, κατήλθε¹⁸⁰ πολλῇ βρύων τῇ δικαιοσύνῃ, καὶ παραδραμῶν¹⁸¹ κατὰ τὸτο τὸν Φαρισαῖον. ἵνα δὲ καὶ ἀπ¹⁸² αὐτῶν ἴδητε τῶν πραγμάτων, καὶ ἐπὶ ὀρισμένων προσώπων μάθητε, πῶ ὄρος καὶ βενὸν ἑταπείνωσεν ὁ χριστός, εἰσαγέτω πάλιν ἡμῖν τὸν παῦλον ὁ λόγος. ἔτος γὰρ, ὁ σκηνοποιός· ἠδέως γὰρ τὴν τέχνην αὐτῆ περιτρέφω¹⁸³, ἵνα μάθης, ὅτι ἐκ ὄνειδος ἡ τέχνη, ἀλλ' ἡ ἀργία κατηρογία καὶ ἐγκλημα· ἔτος τοίνυν ὁ παῦλος, γενόμενος ἐν σαλαμῖνι, συνέτυχε τινα ἀνδρπατῶ καὶ μάγῳ μετ' ἐκείνου· διπλῆς ὁ¹⁸⁴ κρημνός, ἢ τε ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀπόνοια, ἢ τε ἀπὸ τῆ μάγε διδασκαλία· καὶ ἐπειδὴ ἑώρα¹⁸⁵ τὸ μισερὸν ἐκεῖνο καὶ ἀνάισχυντο θηρίον¹⁸⁶ ἐμποδίζον τῷ ἀνδρπατῶ,

178 ἀνελεθῶν] εἰς τὸ ἑερόν. Luc. XVIII, 10.

179 ἐρημος ὢν] καρπῶν, ἢ τοι κελῶν ἔργων. Chrysoſt. T. I. pag. 2. A. ἐρημος καὶ γυμνός τῆ κίλλας ἐκείνου. et ibid. ἐρημος ἀσφαλείας. Ita Xenoph. p. 680. D. dixit, ἐρημος βρωτῶν τράπεζα. Oppositum est Act. IX, 36. πλήρης ἀγαθῶν ἔργων.

180 κατήλθε] Luc. XVIII,

14. κατέβη, nimirum, ἐκ τῆ ἑερό.

181 παραδραμῶν] παρατρέχων est praecurrere; deinde, vt h. l. antecellere, superare. Currere iuxta, notat apud Xenoph. p. 950. D. σιωπῇ παραδραμῶν, silentio praeterire. Zosim. p. 227. et p. 508. τὰς τῆ πατρός παραδραμῶν ἀρετάς.

182 ἀπ' αὐτῶν] utrumque hic locum habet, ἀπὸ αὐ, ex: ἐπὶ, in. Videtur autem

C A P. IV.

Eorum vero, quae diximus, exempla magna sunt Pharisaeus et publicanus. Ille enim, cum arrogantia ascendens, non modo non fructum peperit; sed etiam eum, qui exstabat, perdidit. Publicanus vero, vacuus cum esset, et nihil boni haberet, praeclarum opus sibi fecit. Quia enim solum ingemuit, et inclinato capite se miserum praedicavit, descendit multa plenus iustitia et in hoc Pharisaicum superans. Ut autem id ex ipsis rebus videatis, et in assignatis personis conspiciatis, ubi montem, ubi collem Christus humiliavit, Paulum rursus inducat sermo. Hic enim tentorium artifex; nam libenter eius artem saepe memoro, ut discas, artem non dedecori esse; sed otium et accusationem et crimen esse. Hic itaque Paulus, cum Salamine esset, cum proconsule et simul cum mago colloquia habuit. Duplex erat praecipitium, arrogantia a principatu, et doctrina a mago. Et quia videbat execrandam illam et impudentem feram proconsuli impedimento esse

D 2

esse

autem hic ἀπό dixisse, ne his esset ἐπί.

183 περιτρέφω] intellige, λόγῳ. Ita Chrysof. Tom.

VI. p. 149. C. συνεχῶς αὐτὸ τὸ περιτρέφω, ὡς ἐντεθῆ-
να ἑμῶν τῇ διανοίᾳ. ib. pag.
259. B. συνεχῶς αὐτὴν (τὴν
ἕξιν) περιτρέφοντες. Pro
eodem habet simplex τρέ-
φαι. T. I. pag. 289. C. et
p. 291. D. et p. 798. D. et
T. X. p. 447. C. συνεχῶς
περιτρέφασθαι λέγων. Simile est,

quod Cicero habet in Orat.
Cap. 40. ut verset saepe
multis modis eandem et
vnam rem.

184 κρημνός] duplex Pauli
periculum et a superbia,
et a magicis artibus. Pe-
riculum autem appellat, im-
pedimenta doctrinae euan-
gelicae.

185 ἕώρα] ὁ παῦλος.

186 θηρίον] τὸν μάγον. Θη-
ρίον de homine dicitur, vel
per contemptum et cum con-
tume-

- πάτω, καὶ διακόπτων αὐτῆ¹⁸⁷ τὴν διδασκαλίαν·
Αἱ. 13. 9. ἀκυστον, τί φησι, πλησθεὶς πνευματος ἀγίε· ὡ
 10. παντός ὄλεθ καὶ πάσης ἐραδιεργίας γέμων, ὡς
 διαβόλε· ἔ γαρ τὸ ὑβρίζειν, πάταχῃ κακόν,
 E. ἀλλὰ τὸ εἰκῆ ὑβρίζειν· τῆτω¹⁸⁸ γὰρ καὶ κόλασιν
 ὁ χριστὸς ἔθηκεν· ὡς ὅγε μετὰ καιρῶ¹⁸⁹ τῆ προσή-
 κοντος τῆτο ποιῶν, ἰατρὸν μιμεῖται, τέμνοντα
 μετὰ τῶ καιρῶ τῆ προσήκοντος, καὶ τῆ τομῆ τὴν
Αἱ. 13. 10. σηπεδῶνα ἐκβάλλοντα. τῆτο δὴ καὶ ὁ παῦλος
 ποιῆ· ἔ παύσῃ διασρέφω τὰς ὁδὸς τῆ κυρίε τὰς
 εὐθείας; ἀλλ ἐκ ἀνέχεταί σε τῶν ἡμμάτων, ὡ
 παῦλε· ἐπάγαγέ τινα συλλογισμόν¹⁹⁰ ἀποσολι-
 κόν¹⁹¹, ἀπόσρεψον τὴν γλώσσαν, ἔμφραξον αὐ-
 τῆ τὸ στόμα, σῆσον τὰ πονηρὰ¹⁹² ῥεύματα τί ἐν
 ποιῆ;¹⁹³ δεικνύς, ὅτι ἔ πρὸς τῆς ἀνθρώπου ὁ πό-
 λεμος

tumelia; Ita Aesch. p. 204. et 571. — vel etiam, ὑποκοριστικῶς. Ita Xenoph. Mem. Socr. III, 11, 11.

187 αὐτοῦ] τοῦ παύλου. Simillime Demost. pag. 450. dixit: ἡ δὲ τοῦ λέγειν δύναμις, ἀν τὰ τῶν ἀκουόντων ἀντιση, διακόπτεται. Heliod. p. 131. τέχνην ὑπὸ τῆς τύχης διακοπῆσαν.

188 τούτω] τῷ εἰκῆ. Respicit Matth. 5, 22.

189 μετὰ καιροῦ τοῦ προσήκοντος] mox eadem formula repetitur; secundo vero loco additur τοῦ, post μετὰ. altero ergo loco magis definite dixit. Erunt tamen, qui putent, prius τοῦ προσήκοντος accessisse ex posteriori loco. Nam μετὰ

καιροῦ, id iam per se notat. μετὰ καιροῦ rarius occurrit, quam aliae huiusmodi formulae. Oppositum est, ἀνευ καιροῦ. Plato 680. τὰ δὲ κακρὰ ἀν εἶη ἡεὶ ἀνευ καιροῦ λεγόμενα. Alibi dicitur, κατὰ καιρὸν, πρὸς καιρὸν, ἐν καιρῷ, σὺν καιρῷ. Tirones autem hic notent, multoties de medicis dici *secare*, τέμναν, et *urere*, καίαν, quod veteres artem chirurgicam cum arte medica, proprie dicta, confundebant. Eodem modo ἀκῆσθαι est, *sanare*, cum tamen proprie sit, *vulnera confuere*, quod Chirurgorum proprium est. Sic λιμὸν ἀκῆσθαι, famem curare, pellere. Philo pag. 797. E.

esse, et doctrinam suam intercipere, audi, quid dicat, plenus Spiritu sancto: *O plene omni dolo et omni fallacia, fili diaboli.* Non enim contumelia afficere semper malum est, sed sine causa contumelia afficere; huic enim peccato supplicium ad-dixit Christus. Qui autem congruenti tempore hoc facit, medicum imitatur, qui opportuno tempore secat, et sectione sanie eicit. Hoc vero facit Paulus: *Non desinis euertere vias domini re-ctas?* Sed verba tua non sustinuit, o Paule, infer quendam syllogismum Apostolicum; auerte linguam, os eius obstrue: malos fluxus siste. Quid igitur facit? Ostendens, non contra homines sibi bellum esse, ait: *Et nunc ecce manus domini super te.* Ille enim, qui dixit: *Vobiscum sum omnibus die-*
D 3 *bus,*

190 συλλογ. ἀποστ.] τὴν νόλασιν nunc appellat, argu-mentum.

191 ἀπόσρεψον τὴν γλῶσσαν] intellige αὐτοῦ, τὴν κακολογοῦσαν καὶ βλασφημοῦσαν, auerte linguam eius, cohibe linguam. Ezech. 7, 24. ἀπόσρεψω τὸ Φρύαγμα τῆς ἰσχυῖος αὐτῶν. Jer. 2, 25. ἀπόσρεψον τὸν πόδα σου ὑπὸ ὀδοῦ τραχείας. Et Chrysofost. T. V. p. 258. A. de Apctolis: ῥητόρων ἀπέσρεψον γλῶτταν. Frequenter dicitur, ἀποσρέψαν τὸν λόγον πρὸς τινα, auertere orationem ad aliquem, aliquem alloqui. Heliodor. p. 19.

192 ῥήματα] translate, loco ῥήματα. Dicitur alibi etiam ῥῆν de dicentibus.

Demosth. p. 272. Ἰρασυομένη καὶ πολλῶ ῥέοντι καὶ ὑμῶν. Philo pag. 354. F. ἐπειδὴν ἴδης τὸν Φαῦλον πολὺ (P. πολύν.) ῥέοντα κατὰ ἀρετῆς καὶ ἂν ἀλογεῖν προσῆκε πολὺν λόγον ἔχοντα.

193 δεικνύς] sed hoc iam demonstraerac; dixerat enim: οὐ καύση διατρέψων τὰς ἀδὲς τοῦ κυρίου. Sed nunc id iterum demonstraerac facta, seu poena, diuinitus illata. Ergo praefens δεικνύς non sollicitandum, nec eius loco δάξας probandum. Mox poterat etiam abesse τοὺς, ante ἀνθρώπους. Sed οἱ ἀνθρώποι h. l. sunt Paullus et Proconsul, quos oppugnavat Magus.

393. A. λεμος¹⁹⁴ αὐτῶ, Φησί: καὶ νῦν ἰδὲ, χεῖρ κυρίε ἐπὶ σέ.
 Act. 13, 11. αὐτὸς γάρ, ὁ εἰπὼν, μεθ' ὑμῶν εἰμι πᾶσας τὰς ἡμέ-
 Math. 28, ρας, παρῆν καὶ τῷ παυλῷ τότε: καὶ ταύτην ἔχων
 10. τὴν ὑποσχέσιν, καλεῖ τε αὐτόν, καὶ ἀξιῶ γενέ-
 σθαι τιμωρὸν, καὶ συνεφάψασθαι¹⁹⁵ τῶν προκει-
 μένων, καὶ τὰ καλύματα ἀνασπάσαι. καὶ νῦν,
 ἰδὲ, χεῖρ κυρίε ἐπὶ σέ: πόση τῆ χριστῆ ἡ συγκατα-
 βασίς¹⁹⁶; πόση τῆ παύλε ἡ παρῆρησία; πῶς
 ἐν¹⁹⁷ ἀποφάσει τὴν πληγὴν ἐπάγει, καὶ ὁ χριστὸς
 εὐθέως ἐπινέουε τῷ λεγομένῳ; τί¹⁹⁸ ἐστὶ, χεῖρ
 κυρίε; δύναμις ἐναντία, πληκτικὴ παρῆν¹⁹⁹ γὰρ
 αὐτοῖς πανταχῶ, ἐτοίμως ὑπακῶν, καὶ θερι-
 σμὸν τὸ πρᾶγμα ποιῶν, ἢ ἀφίεις πονεῖν, ἢ δὲ ταλαι-
 παρεῖσθαι, ἀλλὰ τὰ²⁰⁰ παρ' ἑαυτῆ συνεισάγων.
 Act. 13, 11. καὶ ἔση²⁰¹ τυφλὸς, μὴ βλέπων ἕως καιρῆ. εἶδες
 B. καὶ τὴν τιμωρίαν μετὰ Φιλανθρωπίας. νεθεσία
 γάρ, ἢ κόλασις, ἢ ἀπόφασις: διορθωσις, ἢ
 ἀφανισμός. διὰ δὴ τῆτο, ἢ χεῖρα ἐξήραναν, ἢ γλωτ-
 ταν²⁰² τὰ πονηρὰ ῥήματα φθεγγομένην ἐξέκο-
 ψευ,

194 αὐτῶ] τῷ μάγῳ.

195 συνεφάψασθαι] συν-
 φάπτεισθαι est vna cum
 alio manus admouere ope-
 ri. Ergo adiuuare. Chry-
 sost. contra Iud. pag. 211.
 τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος συνε-
 φακτομένης ἡμῖν.

196 συγκαταβάσις] συγκα-
 τάβασις et συγκαταβαίνειν di-
 citur de potentioribus, illu-
 strioribus, doctioribus, qui
 se ad infirmiores, ad humiles
 et indoctos vel sermone, vel
 vlla alia humanitate et ope
 submitunt. Vide Chry-
 sost. contra Ind. p. 65. et

Hoeschelium in notis ad h.
 l. p. 523. Συγκαταβαίνειν
 εἰς φιλίαν. Origenes T. III.
 p. 649. A. Eis ἐπιεικῆ συγκα-
 ταβαίνειν αἴρεσιν. Dionys.
 Halicarn. T. II, p. 156. Pro-
 prie est, una descendere.

197 ἐν ἀποφάσει] idem
 est, ac si dixisset, ἀποφαν-
 τικῶς, aut, vt paullo an-
 te, μετὰ παρῆρησίας. ἀπόφα-
 σις enim est pronunciatum,
 sententia. Saepenumero
 sententia philosophi et iu-
 dicialis. Ἀπόφασις et ἀποφαί-
 νειν saepius ita habet Din-
 archus, edit. Ald. pag. 81.

86.

bus, tunc Paulo aderat, et eius habens promissionem, vocat illum et precatur, vt vindex sit, in praesenti ferat opem et impedimenta tollat. *Et nunc, ecce, manus domini super te.* Quanta Christi attemperatio? Quanta Pauli fiducia? Quomodo sententiam ferendo, plagam infert, et Christus statim dicenti annuit? Quid est, *manus domini*? Vis contraria, percutiens. Iplis enim vbique aderat, paratus ad obsequendum, et rem ille messem vocat, non sinens eos laborae aut vexari: sed sua afferens. *Et fuit caecus, non videns ad tempus.* Vidistis? supplicium cum benignitate? Admonitio enim, non punctio, erat illa sententia; correctio, non destructio. Ideo non manum aridam fecit, non linguam, mala verba loquentem, excidit, non crura mutila fecit; sed oculos ipsos. Quia

D 4

enim

86.87.93. de sententiis Areopagitarum. Hermog. pag. 499. λέγων ἀποφαντικῶς, quod alibi, pag. 321. est πεποιθήσει et πεποιθότως λέγειν. Chrysof. T. I. pag. 277. A. ἐν ἀποφάσει δόγμα θᾶνατον. Mox ibid. B. ἐστὶ θᾶνατον. Reddi possit h. l. pro auctoritate, cum libertate, cum mandato. Vide mox, vbi ἀπόφασις est sententia, iudicium, condemnatio ad poenam.

198 τί ἐστὶ] Forte aliquis malit, τί δὲ ἐστὶ.

199 παρῆν] ὁ Χριστός.

200 τὰ παρῆ — συνεσάγων] sua conferens, adiuvans. Xenoph. p. 74. τὰ ἐπιτήδεα συνεσῆγον. Sed in his lenta nimis videtur oratio, pro ingenio Chrysofomi. Nisi enim totum membrum excidit, scripsisse crediderim Chrysofomum, vel προθύμως συνεσάγων, vel πάντα συνεσάγων.

201 ἤσθη] Et stetit. Hoc non absurdum est. Sed loco laudato est: ἤσθη. Verum hic totum locum pro arbitrio mutavit.

202 γλῶτταν τὰ κωνηρὰ] For-

ψεν. ἔ σκέλη ἐπῆρωσεν, ἀλλὰ τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτῆ. ἐπεὶ δὲ γὰρ αὐτὸς ἐντεύθεν ²⁰³ ἰάθη ²⁰⁴, καὶ τῆς πεπλανημένης οὐδὲ καὶ τῶν δρόμων ἀπηλλάγη ²⁰⁵ τῶν βλαβερῶν, καὶ τῷ το αὐτὸ φάρμακον ²⁰⁶ ἐπιτίθησι, μόνον ἔχει λέγων· ἔτρεχον καὶ γὰρ κακῶς, καὶ ἔβλεπον θανάσιμα· διὰ τῷτο ἐπηρεώθη καλῶς, ἵνα ἀναβλέψω ἄμεινον· τῷτο καὶ σοὶ τὸ φάρμακον ἐπιτίθημι, καὶ πηρῶ τὰς ἔξωθεν ὀφθαλμοὺς, C. ἵνα ἀνοιξῶ τὰ ἐνδοθεν ²⁰⁷ ὄμματα. τότε ἰδὼν ὁ ἀνθ-
 Αἱ. 13, 12. ὑπατος τὸ γεγενημένον, ἐπίστευσεν. εἶδες τὸ ὄρος ἰσόπεδον ²⁰⁸ γενομένον, καὶ τὸν βενὸν ταπεινωθέντα καὶ τὸν θερῖσμον ἀπαρτισθέντα, καὶ τὸν ἄμνητον ²⁰⁹ παρεσκευασμένον, καὶ τὸν καρπὸν ἄριμον συναγόμενον, καὶ τὸν παῦλον, ἔθεν καμόντα, ἐδὲ ²¹⁰ ταλαιπωρησθέντα, ἀλλὰ ῥήματι ψιλῶ ²¹¹ σαγήνευσαν-

Forte, aut glῶτταν πονηρά, aut glῶτταν τὴν τὰ πονηρά. Propemodum ridiculum est, οὐ σκέλη ἐπῆρωσε. Cur non etiam de reliquis membris corporis dixit? Modum tenere, sapius negligit.

²⁰³ ἐντεύθεν] ἀπὸ τῆς τυφλώσεως. Αἱ. 9, 8. 9. Locum similem habet Chrysof. T. II. p. 491. A. ἐπεὶ δὲ γὰρ ἔβλεπε κακῶς, ἐπῆρωσεν αὐτὸν καλῶς ὁ θεὸς, ὡς ἀναβλέψαι χρησίμως.

²⁰⁴ ἰάθη] τὴν ψυχὴν.

²⁰⁵ τῶν βλαβερῶν] Christianos enim perfequebatur. Αἱ. 9, 1. 2.

²⁰⁶ φάρμακον ἐπιτίθησι] utrumque bene. φάρμακοι, quia antea dixerat, ἰάθη ἐπιτίθεναι autem, ut

de medicamento, ut de emplastro. Mox repetit. Sic et Chrysof. T. I. p. 11. C. et T. III. p. 127. C. ubi eandem sententiam tractat. Supra p. 342. D. est, φάρμακον ἐπάγει παραμυθίας, etiam, ut emplastrum, inducit. Mox enim ἔλκος memoratur. De quatuor generibus φαρμάκων autem vide Gatackerum ad Antonin. lib. V. cap. 9.

²⁰⁷ ἐνδοθεν] loco ἐνδον, ut ἔξωθεν, pro ἔξω.

²⁰⁸ τὸ ὄρος ἰσόπεδον] respicit superiora p. 392. B. ubi est eodem sensu, τὰ ὄρη πεδία ἐποίησεν. ἰσόπεδος, et substantiue ἰσόπεδον, est planus, planities. Xenoph. p. 63. A. εἰς τὸ ἰσόπεδον καταβύς ἡμῶν διαμάχουσα. Phi-

enim ille inde sanatus est, et ab erroris via et pernicioso cursu liberatus, hoc ipsum pharmacum apponit, ac si diceret: Currebam et ego male, et mortifera videbam. Ideo recte excaecatus sum, vt melius viderem. Hoc tibi pharmacum appono, et externis te o excaeco, vt internos oculos aperiam. *Tunc ia, quod factum fuerat, videns proconsul, credidit.* Vidistin' montem in planitiem versum, et collem humiliatum, messem perfectam, et frugem paratam, fructum maturum collectum, et Paulum, nec laborantem, nec defef-

D 5 sum

Philo p. 743. A. χαμαλά
δ' ἤδη τὰ ὄρη πάντα ἐγεγένη-
το καὶ οἱ γεωλόφοι πάντες
ἰσόπεδοι τῆ πεδιάδι.

209 ἄμνητον] De ἄμνητος
et ἄμνητος vide Ammon. p.
15. et Pseudo-Didym. ad Il.
r. p. 329. Quibus tamen
contraria tradit Eustath. ad
Hom. p. 1181. v. 32. ἄμνητος
μὲν, ὁ καιρὸς τῶ ἄμνητον ἄμνητος
δὲ ὄξυτόνωσ, αὐτῆ ἢ τῶ ἄμνητον
ἐνέργεια καὶ ὁ τεθρισμένος
καρπός. Hoc loco θρισμέν-
ος est, vt cum Eustathio lo-
quar, ἢ ἐνέργεια ἄμνητος, seu,
vt idem vult, ἄμνητος, ὁ τε-
θρισμένος καρπός. Sed su-
pra p. 391. D. ἄμνητος est,
ἢ ἐνέργεια. Mox enim est
ibid. E. ὁ τῶ θρισμένον ἀπτό-
μενος. Ἀμνητὸν ποιῶσθαι, est

apud Chrysof. Tom. II. p.
234. E.

210 ταλαιπωρηθέντα]
Immo, ταλαιπωρηθέντα.
Nam ταλαιπωρίζεν igno-
ro. Ταλαιπωρηθείς hoc sen-
su habet Isocr. pag. 50. ἰ-
μὴν ἔξει μεθὲν ταλαιπωρη-
θεῶσιν — ἅπαντα ταῦτα
διωπρίζουσθαι. Philo p. 764.
μυρία ταλαιπωρηθείς. Di-
citur autem ταλαιπωρεῖν et
ταλαιπωρεῖσθαι eodem sensu.
Demosth. p. 156. 231.

211 σαγηνεύσαντα] reli-
eta notione messis, transit
ad piscationem. Mox rur-
sus mentionem facit mes-
sis. Alibi etiam tropos mi-
scet. Veluti T. I. p. 777.
D. προοιμίω (loco σπερμά-
των) καταβαλλομένων, ἢ δὴ
ἡμῶσ τὸν σάχυν δρέπουσθαι.

σαντα τὸν ἀνθύπατον. διὰ τῆτο ²¹² θρησμον τὸ
εὐαγγέλιον καλεῖ, διὰ τὴν ²¹³ ταχυτῆτα, καὶ
τὴν εὐκολίαν, ἣν αὐτοῖς ²¹⁴ παρεῖχεν.

Κ Ε Φ. Ε.

Eunuchi
Candacis
historia. Οὕτω καὶ ὁ εὐνῆχος ἐκεῖνος, ὁ βάρβαρος καὶ
ἀλλόφυλος, καὶ ἐν ²¹⁵ δυναστείᾳ μεγάλη καθεσῶς,
ἔσαυγνέυετο· ἐδὲ ἐκεῖ χρόνος τινος ἢ πόνος δαπανη-
θέντος ²¹⁶. ὅπῃ ²¹⁷ γὰρ ἐπέβη ²¹⁸ τῆ ἀρχατος,
D. καὶ κατήχεν ἤρξατο· μάλλον δὲ, πρὸ τῆς ἐπιβά-
σεως, ἐκεῖνο θαυμασον, πῶς ὁ βάρβαρος καὶ ἀλ-
λόφυλος καὶ φλεγμαίνων ²¹⁹ ἀπὸ τῆς δυναστείας·
ἐ γὰρ μικρὰν ἀρχὴν ²²⁰ μετεχείριζε· τὸν πένητα,
τὸν

²¹² διὰ τῆτο] similis con-
clufio est inferius p. 394.
C. Καλεῖ, de Christo acci-
piendum.

²¹³ ταχυτῆτα] Legeba-
tur ταχύτητα. Sed apud
Chryf. Tom. XI. p. 253. F.
bis reperi accentum isto
modo. Tom. I. p. 777. E.
habet ταχυτῆτα et βραδυ-
τῆτα. Item Hom. II. φ. 740.
in editione Romana et apud
Eustath. et Odyff. ρ. 315.
Sed nec alterum damno.

²¹⁴ αὐτοῖς] τοῖς ἀποσό-
λοις ὁ χριστὸς παρῆχεν εὐκο-
λίαν, ἥτοι τὸ εὐαγγέλιον αὐτὸ
παρεῖχεν αὐτοῖς εὐκολίαν.

²¹⁵ ἐν δυναστείᾳ] quae ei
poterat impedimento esse
ad pietatem et religionem.

Chrysoft. T. I. p. 740. C.
de eodem habet: πολλοῖς
περικυκλῆμενος πράγμασι.
Vide mox, φλεγμαίνων ὑπὸ
τῆς δυναστείας. Sic supra de
Proconsule p. 392. D. ἢ
ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀπόνοια. De
hoc Act. 8, 27. est, ὅς ἦν ἐπὶ
πάσης τῆς γᾶς τῆς βασιλι-
κῆς.

²¹⁶ δαπανηθέντος] intel-
lige, ὑπὸ τῆς φιλιππῆ.

²¹⁷ ὅπῃ] Sic. In versione,
ubi. Ergo ὅπῃ. Sed hoc ali-
enum est. Malim ergo ὁμῶ.
Ita inferius etiam p. 394.
C. ἀλλ' ὁμῶ — καί.

²¹⁸ ἐπέβη] ὁ φιλιππος.
Magis perspicuum fuisset, si
post ἔσαυγνέυετο addidisset,
παρὰ φιλιππῆ.

sum, sed simplici verbo proconsulem sagena capientem? Ideo messēm vocat Euangelium, ob celeritatem et facilitatem, quam ipsis praebebat.

C A P. V.

Sic et Eunuchus ille barbarus et alienigena, qui in potestate magna constitutus erat, sagena captus fuit. Non illic vel tempus, vel labor infuitus fuit. Vbi enim Philippus in curum ascendit, ipsumque instituire coepit; imo antequam ascenderet; illud admirare; quomodo barbarus et alienigena, a potentia sua inflatus; non enim parua ipsi potestas data fuerat; pauperem, mendicum, ignotum, quem

nec

219 φλεγμαίνων] proprie dicitur de tumore et inflammatione corporis. Stephanus in Lexico medico p. 185. ex Galeno notat: ἢν δὲ ἰδίως ὀνομάζουσι φλεγμονὴν οἱ νεώτεροι, (ἰατροὶ) ταύτην ἰπποκράτης συνδέτω λέξει σκληρὸν καὶ ἐπώδυνον οἰδήμα καλεῖ. τὸ γὰρ τῆς φλεγμονῆς ὄνομα κατὰ τῆς φλογώσεως ἔλεγεν. De vulneribus habet Heliodor. p. 7. τὰ φλεγμαίνοντα τῶν τραυμάτων. Transfertur deinde ad varias animi affectiones. De amore habet Philo. p. 182. E. Plato p. 387. opponit πόλιν ὑγῆ καὶ φλεγμαίνουσαν, seu τραυῶσαν. Chrysof. T. V. p. 263. D,

opponit βίον (viuendi consuetudinem) φλεγμαίνοντα καὶ φαντασίας γέμοντα et εὐτελεῖ καὶ ἐσχαδιασμένον. De fastu et arrogantia dixit Chrysof. Tom. XI. p. 161. E. et φλεγμονὴ eodem modo ibidem. Item Tom. VI. pag. 118. E. ὕπερ ἐπὶ τῶν σωματικῶν φλεγμονῆ, τὸ ἐπὶ τῶν ψυχῶν ἀπόνοια. De ira habet T. II. p. 377. E. T. IV. p. 776. D. et T. III. p. 354. A. φλεγμαίνα σε τῆ μνημῆ τῆς ἔχθρας ἢ διάνοια καὶ οἰδέα, καὶ ἀνέτηκεν ἢ καρδία.

220 μετεχειρίσθη] nec enim exiguam imperii partem administrabat. Ita supra

τὸν πτωχὸν, τὸν ἀγνώστα, τὸν ²²¹ εἰδότε αὐτῶ
 ἔτε εἰς ὄψιν, ἔτε εἰς συνεισίαν ἐλθόντα ²²², τότε
 πρῶτον Φανέντα, τῆτον καὶ ἐκάλεσε, καὶ ἀνεβί-
 βασε ²²³ καὶ ἑαυτῶ συνεκάδισε; τίς ταῦτα ἐρ-
 Math. 28, ^{20.} γάσατο; ἐκείνος ὁ εἰπὼν, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι
 πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τῆ αἰῶ-
 νος. ἐκείνος ἡμερωτέραν τὴν ²²⁴ πρόσδοον ἐποίησε,
 καὶ βάρβαρον φιλοσοφεῖν παρεσκύνασε, καὶ τὸ
 ὄρος ἐταπείνωσε, καὶ τὸν ἀγνώστα γνωρίμει παν-
 τὸς οἰκειότερον κατέστησε. μὴ δὴ ²²⁵ παραδράμῃς
 ἀπλῶς, μηδὲ ἱστορίαν ²²⁶ τὸ πρᾶγμα νομίσης ψι-
 E. λην· ἀλλ' ἐνόησον τὸ μέγεθος τῆ κατορθώματος.
 εἰ γὰρ οἱ νῦν ἄρχοντες, πιστοὶ τε ὄντες καὶ τα-
 πενοφρονεῖν ²²⁷ παιδεύομενοι, καὶ εἰδὲν βάρβαρον
 ἔχοντες, ἐκ ἂν ἔλουντο· εἰ λέγω ἀγνώστα καὶ ξέ-
 νον ²²⁸. τῶν γνωρίμων τινὰ· ταχέως ἐπ' ἀγορεύσας
 αὐτοῖς συγκαδίσαι· πῶς ἐκείνος τὸν ξένον· εἰ γὰρ
 παύσομαι ταῦτα λέγων· τὸν ξένον, τὸν εἰδότε
 Φανέντα, τὸν εὐτελεῖ, τὸν εὐκαταφρόνητον ἀπὸ
 τῆς ὄψεως ²²⁹, τῆτον καὶ ἀνεβίβασε, καὶ ἐκά-
 δισε,

pra Homil. I. p. 340. C. δρεπάνην μεταχαρίζαν. Ibid. p. 341. A. ὄπλα μεταχαρίζαν. Medium est superius nota II. Aditium et Medium de re eadem in eodem loco habet. Tom. III. pag. 175. B. τέχνην μεταχαρίζαν et τέχνην μεταχαρίζοντο. Dicitur etiam passivè. Plato p. 474. τὰς μεγάλας μὲν ἀρχάς τε καὶ τιμὰς ἐν τῇ πόλει μεταχειρίζουσι, id est, concredita sibi habet. Idem de medicis, qui curam aegrotorum ha-

bent. p. 399. πλείους νοσή-
 δας μεταχαρίζαντο. Et de
 magistratibus. p. 378. τὰ
 ἀλλότρια κακὰ (ciuium) με-
 ταχαρίζεσθαι ἀνορθῶντα.

221 τὸν εἰδότε] dif-
 ferunt enim hæc ab ignoto.

222 τότε πρῶτον] Forte,
 ἀλλὰ τότε πρῶτον, aut, τὸν
 τότε πρῶτον.

223 ἀνεβίβασε] intellige,
 ἐπὶ τὸ ἄρμα. ἀναβιβάσαντι-
 να est, facere, vt aliquis
 ascendat, siue in equum,
 siue in currum, siue ad tri-
 bunal, vt testis. μάρτυρας
 κινε.

nec viderat vnquam, nec in consortium admiserat, statim atque vidit, vocauit, secumque ascendere ac sedere iussit? Quis haec fecit? Ille, qui dixerat, *Ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consumptionem seculi.* Ille gratiorem accessum effecit, barbarum ad philosophandum apparauit, montem humiliavit, et ignotum noto quouis familiariorum constituit. Neque vtcunque praetercurras, neque simplicem historiam rem esse putes: sed cogita rei tantae magnitudinem. Nam si nunc principes, fideles cum sint et ad humilitatem instituti, nihilque barbarum habentes, noluerint, non dico ignotum et peregrinum, sed nec ex notis quenpiam in foro secum sedere; quomodo ille peregrinum? Neque enim finem faciam haec dicendi; peregrinum, inquam, quem nunquam viderat, vilem, aspectu despiciendum? Hunc et ascendere, et secum sedere iussit, et eius linguae salutem suam commisit, discipulus fieri passus est, et rogat, obsecrat, precatur: *Obsecro te*, inquit, *de quo*

ἀναβιβάσαι. Isaacus pag. 249. Etiam ἀναβιβάζονται. Dionys. Halicarn. T. II. p. 109. Deprecatores item et patronos in sua causa aduocare. Aesch. pag. 391. et Heliodor. p. 34. τοὺς δεινότητες τῶν ῥητόρων πρὸς τὴν κατηγορίαν ἐπὶ πολλοῖς κρημασιν ἀναβιβασάμενοι.

224 πρόσδοσι] aditum. Supra p. 391. D. πρόσδοσι notat fructus, redditum annuorum fructuum. Πρόσοδοι apud Demosth. et alios,

sunt etiam redditus ciuitatum publici.

225 μὴ δὴ] Forte, aut μὴ δὴ τοι, aut μὴ γὰρ δὴ.

226 ἱστορίαν] simplicem narrationem.

227 παιδευόμενοι] Aut, παιδευμένοι.

228 τῶν γνωρίμων] Forte, ἀλλὰ τῶν γνωρίμων, aut, τῶν γνωρίμων δὲ τίνα. In Latino correxi *notis*, pro *nobis*.

229 ὄψεως] ἀπὸ τῆς σχήματος.

394. A. *Δισε, καὶ τῇ γλώττῃ* ²³⁰ *τῇ ἐκείνῃ τὴν ἑαυτῆ σα-
 τηρίαν ἐξέδωκε, καὶ μαθητῆς γενέσθαι ἠνέσχετο;
 καὶ παρακαλεῖ* ²³¹, *καὶ δεῖται, καὶ ἰκετευεῖ*
 Aa. 8, 34. *δέσμάς σε, λέγων, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέ-
 γει τῆτο; καὶ δέχεται μετὰ πολλῆς προσοχῆς
 τὰ λεγόμενα. καὶ ἔτετο μόνον, ἀλλὰ δε-
 ζόμενος, ἐκ ἠμέλησεν, ἐκ ἀνεβάλετο, ἐκ εἶπεν,
 εἰς τὴν πατρίδα ἐπανέλθω τὴν ἑμαυτῆ, ἴδω
 τῆς* ²³² *Φιλοσόφου, τῆς οἰκείας καὶ συγγενεῖς· ὁ
 πολλοὶ τῶν χριστιανῶν λέγουσι νῦν, ἐπὶ βάπτισμα
 καλέμενοι· ἐπανέλθω εἰς τὴν πατρίδα, ἴδω τὴν
 γυναικα, ἴδω τὰ παιδία μετὰ τῶν ἐμῶν συγγενῶν
 παρόντων ἐκείνων καὶ* ²³³ *συνεορταζόντων ἐμοί,
 ἕτως ἀπολαύτομα τῆ βαπτίσματος, ἕτω μετέ-
 ζω τῆς χάριτος· ἀλλ' ἔχ' ὁ βάρβαρος τότε ἐκεί-
 νος ταῦτα εἶπε τὰ ῥήματα· καὶ ταῦτα ἰε-
 B. δαῖος* ²³⁴ *ῶν, καὶ πολλὴν τῶν τόπων* ²³⁵ *ποιεῖν τὴν
 παρα-*

²³⁰ γλώττῃ] τῇ διδαχῇ.
*ἐξέδωκε, tradidit, ac quasi
 prodidit, sed bono sensu. ἐκ-
 δέσθαι varie dicitur. Pro-
 dere, tradere aliquem ad
 perniciem, mortem, vr-
 bem ad vastandam. Ad
 hoc refertur ἐξαιτῆσαι, de-
 poscere aliquem, poscere,
 vt sibi tradatur. Isocrat.
 p. 490. ἐκδοθήσεσθαι με ὑπὸ
 τῆς πόλεως σατύρων. p. 181.
 ἐκδώσθε παρθέν. Σηβαιοῖς ἦν-
 τινα ἀν βέλωνται τῶν πόλεων.
 Herodian. p. 42. πρὸς τὸν
 θάνατον ἐκδώσεις. Philo pag.
 127. B. ἐπ' ὀλέθρου ἐκδώ-
 σαι. Zosim p. 191. ἐκδῶσαι
 λαυτὸν τρυφῆς. Item loca-
 re filiam. Isocrat. p. 486.*

τὴν αὐτῆ θυγατέρα ἐξέδω-
 κεν. Heliodor. pag. 160.
*πρὸς γάμον ἐκδῶσαι. Item,
 locare aliquid opificibus et
 artificibus faciendum. De-
 mosth. p. 521. ἐκδόντος σέ-
 φανον χρυσῶν, aurifici loca-
 re coronam auream facien-
 dam. Diog. Laërt. p. 170.
 ἀκόνας. Ita habet etiam
 Chrystost. T. I. p. 242. B. vbi
 male redditum est, afferre.
 Item de fluvio, qui se in
 mare exonerat. Pausan.
 lib. VII. cap. 18. pag. 568.
 ποταμὸς Γλαύκος ἐκδίδωσιν
 εἰς θάλασσαν. De ἐξαιτῆ-
 σθαι vide Lyfiam. pag. 444.
 φεύγοντας ὑμᾶς ἐκ τῶν πόλεων
 ἐξήτηντο. Dicitur etiam
 ἐξαι-*

quo *Propheta haec loquitur*, et dicta cum attentione multa percipit. Neque hoc tantum; sed accepturus non procrastinavit, non distulit. Non dixit, in patriam meam reuertar, videbo philosophos meos, et cognatos: quod multi Christianorum nunc dicunt, ad baptisma vocati: Reuertar in patriam, videbo uxorem, videbo filios cum cognatis meis. Illis praesentibus et mecum festum celebrantibus, baptisinate fruar; sic gratiae particeps ero. At non tunc haec dixit ille barbarus, etsi tamen Iudaeus erat, et, vt multum loca illa coleret, institutus, cum maxime ipsi insinuasset, locum illum obseruandum esse. Ideoque magnam peregrinationem susceperat, vt, in quo loco iusserat deus, adoraret. Sed statim talem consuetudinem abiiciens, et a tali obseruatione recedens; cum sermo absolutus esset, et iuxta viam fontem videret, dixit:

Ecce

ἰξαιτᾶν. Veluti de feruis, qui ad tormenta, testimonii causa, poscuntur. Demosth. p. 1135. τὰς Ἰερῶπαινας αὐτὸν ἰξήτην. Heliodor. pag. 34. εἰς βασιάνας ἰξήτην. Item ἰξαιτᾶσθαι, deprecari aliquem, patrocinari. Chrysof. T. I. p. 335. D.

231 καὶ παρακαλῆ] malim, καὶ παρακαλῆ δέ. Mox interpres, accepturus. Ac si legerit, δεξόμενος. Redde: cum accepisset, nimirum doctrinam Christianam, continuo voluit baptizari.

232 φιλοσόφους] ita nunc appellat Aethiopum sapientes.

233 συνορταζόντων] ob baptisma, vt ob rem lactam.

234 ἰεδοῖος ὄν] Inde a principio huius capituli Aethiopem illum, modo βάρβαρον, modo ἀλλόφυλον appellauit, quomodo ergo nunc ἰεδοῖον vocat? Nimirum προσηλύτοις nunc annumerat. Ergo et barbarus, et alienigena, et Iudaeus. Chrysofostomus autem hoc videtur collegisse ex Aeth. 8, 26. ὃς ἐληλύθει προσσηλύτων εἰς Ἱερουσαλήμ. Ceterum ex tota illa narratione nulla necessaria consecutione efficitur, Iudaeum fuisse. Sed huiuscemodi in hominibus feruntur.

235 τῶν τόπων] Vide Io. 4, 20.

παρατήρησιν πεπαιδευμένους, καὶ μάλιστα, συνε-
 χῶς ἐνηχῆντος ²³⁶ αὐτῶ, ὅτι δεῖ τηρεῖν τὴν τόπην
 τὴν ²³⁷ Φυλακὴν, καὶ διὰ τῆτο μακρὰν ἀποδη-
 μίαν ²³⁸ σειλόμενος ²³⁹, ἵνα ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐκέ-
 λευτεν ²⁴⁰ ὁ θεός, προσκυνήσῃ· ἀλλ' ἀδρόον πά-
 σαν ἐκείνην τὴν συνήθειαν ἐμβαλῶν, καὶ ἀποσῶς
 τῆς τοιαύτης παρατηρήσεως, ἐπειδὴ ἀπηρητίσθη
 ὁ λόγος ²⁴¹, καὶ πηγὴν εἶδε παρὰ τὴν ὁδὸν, Φησὶν·
 ΑΑ. 8, 36. ἰδὲ, ὕδωρ τί κωλυεῖ με βαπτισθῆναι; εἶδες τὸν
 θερσιμὸν πάλιν ἀπαρτιζόμενον, εἶδες ἐδένα χρό-
 νον ἀναλωθέντα· ἀλλ' ὁμῶς τὴν γῆν δεξάμενῃ ²⁴²,
 καὶ τὸ εἶσχυον κομῶντα ²⁴³ ἐμβαλεῖσαν, καὶ πέ-
 C. πειρον ²⁴⁴ τὸν βότρυν γενόμενον· ἰδὲ, ὕδωρ, Φησὶν·
 8

236 ἐνηχῆντος] cum au-
 res eius personaret: Inter-
 pres: *insinuasset*. Forte,
insonuisset voluit. Synes.
 T. I. p. 9. τῶν ἀπάντων ἐν-
 ηχῆ τὰ ὠτα πάν ἔργον βασι-
 λέως. T. II. p. 39. Φωνή —
 ὑπὸ τῆ λίαν ἐνηχῆν ταῖς
 ἀκοαῖς ἀδιάκριτος. Ioseph.
 Antiq. 9; 4, 5. κτύπον ἐνη-
 χῆν ταῖς ἀκοαῖς.

227 Φυλακὴν] Φυλάσ-
 σαν, φυλακὴ, τηρεῖν, τήρη-
 σις, παρατηρεῖν, παρατήρησις
 h. l. synonymice dicuntur,
 de iis, qui obseruant et fa-
 ciunt ea, quae lex Mosaica
 praecipiebat. Obuia sunt
 haec, tam in litteris sacris
 Veteris, Nouique Testa-
 menti, quam apud Patres
 Graecos.

238 ἀποδημίαν] longum
 iter, longam peregrinatio-

nem. Ex Aethiopia Hie-
 rosolymam.

239 σειλόμενος] ἐλλε-
 σθαι eleganter Graece dici-
 tur de iis, qui iter susci-
 piunt, modo simpliciter,
 modo addito substantiuo,
 vt hoc loco. Schol. So-
 phocl. p. 20. κυρίως, inquit,
 ἐπὶ θαλάσσης, οἶον, ἐσείλα-
 τό τις τὸν πλῆν. et p. 100.
 ἐέλλομα, ἀντὶ τῆ πορεύο-
 μαί. Proprie est parare se,
 apparare iter. Igitur etiam
 πορείαν additur. Polyb. T.
 II. p. 29. Sextus Empir.
 p. 104. edit. Geneu. 1624.
 Στέλλεσθαι πλῆν habet Phi-
 lo p. 750. F. et 575. F. ἀπο-
 δημίαν μακρὰν, p. 499. E.
 et Chrysof. T. I. p. 197.
 A. ἀποδημίαι μακράς. Tom.
 VI. p. 45. B. διαπαντίαι ἀπο-
 δημίαι. Sine substantiuo
 He-

Ecce aquam, quid prohibet me baptizari? Vidistin' messem rursus confectam? Vidistin', nullum infumtum fuisse tempus? sed terram, statim atque semen admisit, et spicam comantem emisisse, et maturam vnam fuisse? Ecce aquam, inquit. Non muros quaesuit, non tectum aureum, non vestimentorum apparatus, non calceos. Sed quia animum paratum habebat et ardebat desiderio, alacritateque accensus erat, ad gratiam statim accurrit, et doctorem vrgebat, vt ad mysteria ipsum addu-

Herodian. p. 196. ἐπὶ τὴν ἀλεξάνδρειαν ἐτέλλετο. Acti-
vum dicitur de eo, qui alium
mittit. Heliodor. p. 168.
προσβείαν τεύλας. Philo. p.
755. D. τεύλας πομπήν. Στό-
λος est exercitus tam na-
valis, quam terrestris. Xe-
noph. p. 496. D. ἐς ἔφασον
τὸν σόλον ἐποιεῖτο, Ephe-
sum cum classe contende-
bat. Philo p. 757. C. σό-
λον νεῶν. De terrestri exer-
citu. Xenoph. p. 276. E.
vbi paullo ante est σράτευ-
μα.

240 ἐκέλευσεν ὁ Θεός] Deut.
12, 14. 26. 16, 5. 6.

241 ὁ λόγος] ἢ τῆ Φιλιπ-
πε διδασκαλία.

242 δεξαμένην] sensit in-
terpres, aliquid deesse. Igi-
tur addidit semen. Ergo
Vol. II.

aut τὸ σπέρμα, aut τὸν σπό-
ρον.

243 κομῶντα ἐκβαλῆσαν]
καὶ ἐκβαλῆσαν τὴν γῆν κο-
μῶντα τὸν σάχυν. Ἐκβάλ-
λαν hoc loco est pro eo,
quod alibi habet, ἀναφύειν,
ἐκφύειν, ἀναβλασάνειν, cum
quo coniungit Chrysof. T.
III. p. 178. C. ἀνήροτα πάν-
τα ἐκβαλῆν. Mox ibidem
est, ἀναδύειν et ἐκφύειν. T.
IV. p. 83. B. habet etiam
ἐκδύειν.

244 πέπερον τὸν βότρυν]
βότρυν πέπερος, vna ma-
tura, recte per se dicitur.
Sed σάχυν et βότρυν confi-
stere nequeunt. Nam nec
spicae vnas habent, nec
vnae spicas. Accedit, quod
per totam homiliam vbi-
que de messe, nullibi de vin-
demia verba Christi expli-
cavit

E

ἐ τοίχους ²⁴⁵ ἐζήτησεν, ἐκ ὄροφον ²⁴⁵ χρυσοῦν, ἐχίματιον ²⁴⁷ κατασκευὴν, ἐχὺποδήματα· ἀλλ' ἐπειδὴ γνώμην ἔχε παρεσκευασμένην, καὶ ἔβλε τῷ πόντῳ, καὶ ἀνήφθη τῇ προθυμίᾳ, ἐπὶ τὴν χάριν εὐδείως ἔδραμε, καὶ κατεπέγει τὸν διδάσκαλον πρὸς τὴν μεταγωγίαν ²⁴⁸ αὐτὸν χειραγωγῆσαι, καὶ μεταδῶναι τῶν ἀθανάτων ²⁴⁹ ἐκείνων καὶ φρικτῶν

cavit. Loco βότρυον ergo, aut τὸν καρπὸν, aut τὸν σῖτον legendum videtur. De vite ita fere dicendum sufficit: δεξαμένην τὸ φυτόν (scilicet τὸν βλαστόν. Vide Xenoph. Oecon. 19, 8.) καὶ τὰ κλήματα κομῶντα ἐμβαλεῖσαν. Philo p. 233. F. ita de vite habet: ἀποτίεται πέτυλα, κληματίδας, ἔλικας, οἰναρα, καρπὸν ἐπὶ πᾶσιν. Marcus ita de frumento habet 4, 28. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, ἔπειτα σάχυν, ἔπειτα πλήρη σῖτον ἐν τῷ σάχυνι. Confer superioris Chrysostomum ipsum pag. 390. B. ubi totam frumenti genealogiam copiose explicat.

²⁴⁵ τοίχους] parietes, domum, οἶκον. In itinere enim sub diu baptizatus est in fluvio, sine vlllo solemini apparatu.

²⁴⁶ ὄροφον χρυσοῦν] tectum aurcum. De templis Christianorum accipio, quae sine vlllo dubio tunc temporis, in tanta magnificen-

tia et luxu publico, aut lacunaria inaurata, aut culmina, vel ex solido auro, vel certe auro obducta, habuerunt. Eiusmodi culmina aurea et argentea plura vidi Mosquae in tectis templorum Rossicorum. Quinque autem eiusmodi culmina singula templa habent. Vnum prominens in media parte, quatuor exteriora, quae ita disposita sunt, ut quadrangulum definiant. Chrysof. T. I. p. 65. B. et p. 88. A. de priuatorum hominum aedibus loquens, meminit τέγης χρυσοῦς. Et T. II. p. 27. D. ἐ χρυσοῦ τὸν ὄροφον ἤλασεν. Et p. 294. B. χρυσορέφους οἴκας. p. 657. A. Et T. X. p. 218. E. οὐ τοίχαι, οὐκ ὄροφος χρυσοῦς. Et T. XII. p. 537. D. διὰ τὸ ἔν σλευονετῆς -- ἵνα σοι ὁ τῆ ἵππε χαλινὸς ἀλειφῆται πολλῷ χρυσῷ, καὶ ὁ τῆς οἰκίας ὄροφος καὶ αἱ τῶν κειόνων κεφαλῆς;

²⁴⁷ ἱματίων -- ὑποδήματα] Ex vocabulis κατασκευῆς

adduceret, atque illa ipsa immortalia et tremenda mysteria sibi conferret; ideoque ille statim annuit, alacritatem approbans, et baptizavit illum. Idcirco messem vocat Evangelium, ob facilitatem, quam ipsis praebebat. Nam et alibi quoque dicit,

E 2

quod

σκευήν et παρεσκευασμένην factis apparet, ista ante baptismum apparata esse. Habebant autem vestes candidas, quae cum calcamentis solemniter exuebantur et induebantur. Vide Chrysof. T. II. p. 227. E. ὑπολύσαντες ὑμᾶς καὶ ἀποδύσαντες, γυμνὰς καὶ ἀνυπόδητους μετὰ τὰ χιτωνίσκη μόνα πρὸς τὰς τῶν ἐξορκιζόντων παραπέμπασι Φωνίας. Et T. III. p. 518. E. et Cyrill. Hierosol. p. 311. C. 312. A. edit. Touttée.

248 *μυσταγωγίαν*] ita nunc baptismum appellat, *μυσταγωγία* autem omnino est *μυστηρίων διδαχὴ*, mysteriorum initiatio. Hic de parte mysteriorum adhibet. Gregor. Naz. p. 49. ὅπερ τῆς ἡμετέρας μυσταγωγίας τέλος. Chrysof. T. II. p. 227. A. *μυσταγωγούμενων*, loco *βιπτιζομένων*. et ibid. B. et *μυσταγωγία*. ibid. D. et saepius ibid. Quot nominibus baptismum appelletur, docet ib.

pag. 228. B. seqq. Paullo ante malim, *κατηπάγα*, quod et interpres expressit.

249 *ἀθανάτων*] *Φρικτὸν μυστήριον* saepe etiam apud Patres Graecos de sacra coena dicitur. Ita etiam baptismus, quod ipse etiam significationem mortis habet. Vide Chrysof. T. II. p. 226. C. τὸ ποτήριον τὸ Φρικτὸν. Et ibid. de baptismo pag. 227. D. τοῖς ἱεροῖς καὶ Φρικτοῖς μυστηρίοις. Tom. VI. p. 100. E. τῆς Φρικτῆς καὶ μυστικῆς θυσίας, de sacra coena. Ab eodem, quod obiter noto, sacra coena appellatur etiam Pascha. Tom. I. pag. 611. A. B. 612. B. Sed *ἀθανάτα μυστήρια*, quo sensu dixerit, ignoro. Forte ergo adhibuit loco *ἀπαθανατιζόντων* aut *ἀθανατιζόντων*. Eodem modo de sacra coena habet T. X. p. 401. A. *καινωπῶν μυστηρίων Φρικτῶν καὶ ἀθανάτων*. Aut *ἀθανάτα* dixit, quia efficacia eorum nunquam cessat.

κτῶν μυστηρίων. διὸ κακῆενος ²⁵⁰ εὐθέως ἐπένευσε, τὴν προθυμίαν ²⁵¹ ἀποδεξάμενος, καὶ ἐβόητισεν αὐτόν. διὰ τῆτο θρησμον τὸ εὐαγγέλιον καλεῖ, διὰ τὴν εὐκολίαν, ἣν παρεῖχεν ²⁵² αὐτοῖς· καὶ γὰρ καὶ ἀλλαχῆ ²⁵³ φησὶν· ὅτι προσῆχον τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τῆ ²⁵⁴ παύλα. καὶ γὰρ ὁ κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν αὐτῶν προσέχων τοῖς λαλεμένοις ὑπὸ αὐτῆ. ὅταν δὲ ἀκούσῃ, ὅτι ὄρη ταπεινῶ, καὶ θρησμον ἐργάζεται, καὶ ὄρημον ποιεῖ τὸν καρπὸν, καὶ πολλὴν κατασκευάζει τὴν εὐκολίαν, μὴ ἀποσηρησῃ τὸς πιστεύοντας τῶν μεγίστων κατορθωμάτων. εὐδὲ γὰρ ἐβιάζετο τὴν ἐλευθερίαν τῆς γνώμης, εὐδὲ ἐλυμαίνετο τὸ αὐτεξούσιον· ἀλλὰ συνεπραττε, καὶ ἐβοήθει, καὶ χεῖρα ὄρεγεν. εἰ γὰρ τὸ πᾶν αὐτῆ ἦν, εὐδὲν ἐκώλυεν, πάντας σώζεσθαι· νῦν δὲ τὸ μὲν αὐτῆ ἐγένετο, τὸ δὲ τῶν προσιόντων· τῶν μὲν προσιόντων, τὸ βεληθῆναι, καὶ ἐλέσθαι, καὶ πολλὴν ἐπιδείξασθαι τὴν προθυμίαν καὶ γενναίαν ²⁵⁵ τὴν πίσιν· τῆ δὲ, τὸ παρέχεν ²⁵⁶ τὰ δῶρα, καὶ εὐσημον ²⁵⁷ ποιῆται τὸν λόγον, καὶ σαφῆ

Act. 8, 6.
13, 45, 16,
14.

D.

250 κακῆενος] ὁ Φίλιππος.

251 τὴν προθυμίαν] intellige, τῆ ἀνδρωπικῆ.

252 ἣν παρεῖχεν αὐτοῖς] Eadem conclusio superius est p. 393. C.

253 φησὶ] iam non de Christo loquitur. Nec enim haec, ut ista, Christus dixit. Sed indefinite loquitur φησὶ, nimirum τίς. Dicit aliquis.

254 ὑπὸ τῆ παύλα] Hic

haud, dubie loca similia permutavit. Act. 8, 6. προσῆχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τῆ Φιλίππε. Act. 13, 45. ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τῆ παύλα λεγομένοις. Act. 16, 14. ἦς ὁ κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν, προσέχων τοῖς λαλεμένοις ὑπὸ τῆ παύλα.

255 γενναίαν] βεβαίαν, ἰσχυράν, ἀκατάπληκτον.

256 παρέχεν] παρασχεῖν magis conuenit cum reliquis, quae subiiciuntur.

quod dicitis Pauli attenderent. Etenim dominus aperuit cor eorum, ut attenderent iis, quae dicebantur ab illo. Cum autem audis, quod montes humiliet, mellē faciat, maturum fructum reddat, et multam paret facilitatem, ne credentes priues a maximis recte factis. Neque enim vim inferebat libertati, neque liberum arbitrium labefactabat; sed cooperabatur, iuuabat, manum tendebat. Nam si totum illius esset, nihil impediret, quo minus omnes salui fierent. Nunc autem aliud illius erat, aliud eorum, qui accedebant. Accedentium nempe, quod vellent et eligerent, ac multam ostenderent alacritatem, et generosam fidem; dei autem, quod bona praeberet, et insinuantem redderet sermonem, claramque doctrinam, seminaque iace-

E 3

ret,

257 εὔσημον] Interpres: insinuantem reddere sermonem. Forte hic etiam voluit, insonantem. Haud dubie hoc expressum est ex 1 Cor. 14, 9. Εὔσημος et ἄσημος de voce et sermone dicuntur. Illud vocem notat articulatam, distinctam, claram, intelligibilem. Igitur etiam Hesych, explicat, εὐδῆλον, φανερόν. Hoc notat vocem obscuram, incertam, confusam, turbatam. Porphyr. de Abst. lib. III. cap. 3. p. 104. ὅταν δὲ

πρὸς ἄλληλα φθέρηται φανερά τε καὶ εὔσημα, εἰ καὶ μὴ πάνσι γνώριμα. Plutarch. T. II. p. 564. Β. φωνὰς ἴσαν ἄσημος, οἷον ἀλλαγμὸς θρήνης καὶ φόβου (Duo Codices Mosq. φόνου.) μεμιγμένους. Φωνὰς εὔσημότεροι. Gregor. Naz. p. 296. βοή καὶ ἀλλαγμὸς ἦν, καὶ θρῆς ἠγείρετο ἄσημος. Chrysof. T. VI. p. 100. C. ἄσημος βοή. Ibidem p. 146. D. εὔσημος διάλεξις. T. X. p. 323. B. ἄσημος φθόγγος. Mox ibidem est εὔσημος.

- E. Φῆ τὴν διδασκαλίαν, καὶ τὰ σπέρματα καταβαλεῖν, καὶ βοηθῆσαι πρὸς τὸ ἄριμον ²⁵⁸ γενέσθαι τὴν ἀκρόασιν. ταῦτ' ἐν ἅπαντα ἐνοῶντες, καὶ ²⁵⁹ εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς πόνον αὐτὸν λάβωμεν σύμμαχον καὶ βοηθόν, τὰ παρ' ἑαυτῶν πάντα εἰσφέροντες. εἰ γὰρ πρῶγμα, τοσαύτην ἔχον δυσκολίαν, ἔτω βαθείας καταρῥωσεν, ἐκ ἐν μίᾳ καὶ δύο καὶ εἰκοσι πόλεσιν, ἀλλὰ πανταχῶς τῆς οἰκισμένης. λέγω ²⁶⁰ δὴ τὸ κήρυγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν. καὶ, εἰς ὅσην ἡλιος ²⁶¹ ἐφορᾷ γῆν, ἅπαντα αὐτῇ ²⁶² κατέσπαρται καὶ βρέει τῶ καλλίστῳ τῶ καρπῶ. εὐδῆλον, ὅτι καὶ εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ιδρώτας ²⁶³ συνεφάψεται ἡμῖν μόνον εἰάν μὴ ὑπτιοὶ καὶ ἀναπεττωκότες ὦμεν ἡμεῖς. ἀλλὰ τὰ παρ' ἑαυτῶν συνεχισφείρωμεν, προ-
395. A. θυμίαν, σπαθὴν, βάλητιν, γνώμην, ἀγρυπνίαν, φροντίδα, τὸ τῶν βιωτικῶν ἀπηλλαχθῆναι πραγμάτων, τὸ ζητεῖν τὰ μέλλοντα, το καθ' ἐκάστην ἡμέραν αὐτῶν ²⁶⁴ ἐρεῖν. ἂν γὰρ ταῦτα μετὰ ἀκριβείας

²⁵⁸ ἄριμον — ἀκρόασιν] ἄριμος ἀκρόασις hoc tantum loco potuit dici, vbi fermo est de femine et messe. Interpres bene hoc expressit.

²⁵⁹ καὶ εἰς] aut καὶ ἡμεῖς εἰς, aut καὶ αὐτοὶ εἰς legendum videtur, aut καὶ plane tollendum.

²⁶⁰ λέγω δὴ — διδασκαλίαν] Haec fortasse interponenda sunt paullo ante, inter δυσκολίαν et ὄτω βαθείας. Exciderant primum, propter ὁμοιοτέλευτα, nimirum δυσκολίαν et διδα-

σκαλίαν, deinde alieno loco inferta sunt. Post καὶ autem, ante εἰς, repetendum est εἰ.

²⁶¹ ἐφορᾷ] Sic et Tom. VI. p. 25. C. p. 148. B. ὅσην ἡλιος ἐφορᾷ γῆν, et T. I. pag. 570. B. Homer. Odyss. λ. 108. ὅς (ἡλιος) πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἵπαικάα. Pro eodem Chrysof. T. IV. p. 90. B. habet, ὅσην ἡλιος διατρέχει γῆν. Et Tom. V. p. 203. C. ὅσην ὁ ἡλιος ἵπαισιν.

²⁶² ἅπαντα αὐτῇ] intellige, ἢ γῆ. Quid vero, si scri-

ret, et auditum iuaret ad fructus maturitatem. Haec igitur omnia cogitantes, ad virtutis laborem ipsum accipiamus adiutorem, quae nostra sunt, inferentes. Nam si rem tam difficilem ita facile perfecit, non in vna vel duabus vel viginti ciuitatibus, sed per totum orbem, praedicationem scilicet et doctrinam, et ipsa per totam, quam sol respicit, terram sparsa, pulcherrimum hunc profert fructum, palam est, eum ad virtutis ferendos sudores nobis opem laturum esse, dummodo ne supini vel socordes simus nos, sed si nostra simul conferamus, nempe alacritatem, curam, voluntatem, assensum, vigilias, sollicitudinem, si a saecularibus rebus nos abstrahamus, si quaeramus futura, si quotidie ipsum amemus. Si enim haec accurate

E 4 exhi-

scribatur: ἅπασαν, αὐτή. ἅπασαν, nimirum γῆν. αὐτή, id est, ἡ διδασκαλία. Aut ἅπασα ταύτη, id est, ἅπασα ἡ γῆ ταύτη, τῇ διδασκαλίᾳ.

263 ἰδρωτας] Notum est Hesiodi. ἔργ. 289. τῆς ἀρετῆς ἰδρωτα θεοὶ προπάροισεν ἔθνησαν ἀθάνατοι. Sed Chrysostomus' audacius dixit, συνεβάπτεσθαι τινι εἰς ἰδρωτας, loco εἰς πόρους. συνεβάπτεσθαι in bonam malamque partem dicitur. Philo. pag. 771. F. συνεβάψασθαι τῷ ἄγασ, facinoris, caecidis. Idem pag. 528. E.

τῆς κολάσεως. p. 536. F. τῷ τολμήματος. Heliodor. p. 127. εἰ καὶ ἀνθρώπων μηδεὶς συνεβάψαιτο. p. 142. τῷ Θυάμιδι τῷ ἔργῳ συνεβαπτόμενος. Philostorg. p. 113. συνεβαψάμενος τῇ πράξει Σεκένδου. Mox corrigendum est, ἀπαλλαγθῆναι, loco ἀπηλλαγθῆναι.

264 αὐτῶν] τῶν μελλόντων. Interpres: ipsum amemus. Male. Sed tamen mira est locutio, quotidie amare futura. Forte: τὸ κατ' ἐκείνην ἡμέραν αὐτὰ ἐρευνᾶν. Nam ἐρευνᾶν

βείας παρέχωμεν, καὶ τὰ παρ' αὐτῶ πάντα ἔφε-
ται. καὶ γενομένων ²⁶⁵ ἐκείνων, τευξόμεθα τῶν ἐρα-
νίων ἀγαθῶν. ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυ-
χεῖν. χάριτι καὶ φιλανθρωπία τῶ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χριστοῦ. ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τὰς αἰῶνας
τῶν αἰῶνων. ἀμήν.

ἄν plus est, quam ζητᾶν.
Sic supra p. 345. D. ἄ γὰρ
εἶπε ἐζήτησα, ἀλλ' -- ἐξιχνία-
σα ταῖς ἐν ἡρεύνῃσιν. κ. τ. λ.
Sed ἐρᾶν notat etiam cupi-
re, quod magis conuenit.

Synes. T. II. p. 10. τοιάτῃ
γὰρ ἐρῶμεν ὑπὲρ (περὶ) ὑμῶν
ἀκροάματος. Huiusmodi
enim nuntium de verbis cu-
pimus, desideramus. Et
p. 18. ἐρᾶ τῶ τι ποιᾶν στρα-

exhibeamus, quae illius sunt, sequentur, et, illis opem ferentibus, bona coelestia consequemur: quae vtinam nos omnes nanciscamur, gratia et benignitate domini nostri Iesu Christi, cui gloria et imperium, in saecula saeculorum. Amen.

E 5

BER.

τιώτη πρόπον, cupit aliquid milite dignum facere.

265 γενομένων ἐκείνων] Interpretes: illis opem ferentibus: Hoc quid sit, igno-

ro. γενομένων ἐκείνων notat, τὸ ἡμῶς ταῦτα μετ' ἀγγελίας παρέχειν ἡγεὶ τὸ παρ' αὐτῶ πάντα ἐπείσθαι. Si enim haec fiant, consequemur etc.

 BERNARDI' DE MONTFAVCON
 MONITVM

 AD HOMILIAM SEQVENTEM.

Hac Homilia, haftenus ignota, nullam in toto Chrysofostomi operum decursu praestantiorē esse comperimus; siue elegantiam spectemus, siue neruos et sales; siue alia rerum documenta, quae ad mores pertinent, ad consuetudines Ecclesiasticas, praecipueque ad historiam. Annum enim indicat Chrysofostomus habitae concionis, hebdomadam item, rerum gestarum vicem et dies; ita, vt non parua hinc eruat̄ur ad vitam sancti doctoris accessio. Rem, vti gesta est, hoc ordine referimus.

Anno 399. postquam vnum iam annum in episcopatu Constantinopolitano emensus erat Chrysofostomus, vt ipse ait infra, καὶ γὰρ ἐνιαυτὸν ἔχω λοιπὸν τῆς πόλεως ἐπιβὰς τῆς ἡμετέρας, ordinatus nempe anno 398. atque, vt ait Socrates, 26. Februarii; Feria² quarta
 Hebdo-

¹ Vide Tom. VI. p. 270.
 271.

² Feriam quartam appellat diem septimanæ quar-

Hebdomadae sanctae, quae feria anno 399. incidebat in 6. Aprilis, tam ingens pluuia decidit, vt metus esset, ne agri deuastrarentur, messesque omnes in perniciem ruerent. Hinc preces, supplicationes et *λυτανεῖαι*, seu processiones, Episcopo duce et toto concurrente populo ad Ecclesiam Apostolorum Constantinopoli celeberrimam. Deprecatores adhibiti sunt Petrus et Andreas, qui Byzantinae Ecclesiae fundator habebatur, Paulus item et Timotheus ad placandam numinis iram inuocati sunt. Post haec imbre cessante, necdum sublata formidine, traiecto nauibus Bosphoro, ad Ecclesiam SS. Petri et Pauli, in opposita maris ora sitam, cum episcopo totus coetus accurrit. Hoc perfuncti periculo Constantinopolitani plerique, vna tantum interposita die, *μιας μεταξὺ γενομένης ἡμέρας*, quae dies erat Feria V. in Caena Domini; cum in Parasceue ludi equestres agitentur, transacti periculi immemores, nihil curantes diem illam sacram, in qua pro orbis salute Christus cruci affixus fuit, ad hoc spectaculum accurrerunt, totamque urbem inconditis clamoribus repleverunt, interim ingemifcente, domique seden-

quartum, quod tironum causa moneo. Ita etiam dies appellantur in Lektionariis et Menologiis ecclesiae Latinae, Vide exem-

pli causa Codicem Euangeliorum Ratisbonensem a Doctissimo *Sanftl* editum p. 168. 169. ac saepius deinceps.

fedente Chrysoftomo. Neque fatis habuere illi, quod diem sanctam Parasceues profanis spectaculis dehonestassent: die etiam infrequente, quae erat Sabbatum sanctum, ad theatrales ludos se contulerunt, vbi meretricia spectacula, quae singulatim et egregie depingit Chrysoftomus, inque praeuaricatores huiusmodi grauiter inuehitur, demumque in illos excommunicationis sententiam pronunciat.

Hic quaerendum incumbit, an vere et ex animo sententiam illam protulerit Chrysoftomus, an comminantis solum more. Si verba spectes, excommunicatio illa re ac vere inducta videatur. Postquam enim dixerat: *Age sectionem inferamus etc.* ait, ἐκβαλλέσθωσαν τοίνυν οἱ τοῦτοι, *Eiiciantur ergo huiusmodi homines;* vt autem probetur, ipsum ex animo et sincere haec edixisse, paucis interiectis, sic ait: *si vero perhorruistis, hanc audientes sententiam; video namque omnes ingemiscientes et compunctos; respiscant et sententia soluta est,* μεταβαλλέσθωσαν, καὶ λέλυται τὰ τῆς ἀποφάσεως. Quare verba sententiam vere prolatam prae se ferre videntur. At puto haec tantum comminandi animo ab Antifite dicta fuisse, nec nisi parem in culpam denuo lapsos eos, qui ad spectacula accurrerant, excommunicationem subire voluisse.

Aliud

Aliud explorandum proponitur, quonempe die hanc concionem habuerit Chrysofomus: res enim difficultate non vacare videtur. In hac concione enim ait, *πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἐπομβρία*, ante tres dies imber ingens. Imber autem ille decidit feria quarta hebdomadis sanctae, quinta feria in Caena Domini nihil memoratur incidisse, in Parasceue iudi equestres multos auerterunt, Sabbato iidem theatrorum spectacula adierunt. Hinc vero sequi videtur, hanc Homiliam ipso die sancto Paschae habitam fuisse; inter quem et feriam quartam praecedentem, retro numerando, tres intercedebant dies pleni et integri, Sabbatum, Parasceue et feria quinta. Sed si in die Paschae habita concio fuit, cur ne verbum³ quidem de resurrectione Domini in tota Homilia habetur? Nam etsi dici fortasse possit, Chrysofomum illa die, vt indignationem suam in eos, qui theatra diebus sanctis adierant, exoneraret, concionem

³ Hanc difficultatem facile expedire licet, modo antea certum sit, hanc Homiliam habitam esse die Paschatis. Vti enim Chrysofomus presbyter multoties post episcopum et alios eodem die ac continuo in ecclesia habuit concionem, id quod ex eius sermonibus apparet: ita hoc etiam die

alius post eum episcopum, siue presbyter, siue alius orationem de Pascha habere potuit, postquam ipse grauius contra spectacula et theatra disputasset. Habeo in hac re consentientem ipsum Montefalconium. Vide Tom. V. p. 418. nota b.

nem habuisse, nihilque aliud cogitasse, an decuit in die sancto Paschae nihil omnino de tanta celebritate, ne carptim saltem loqui? Si vero in sequentem diem Homiliam mittamus, alia exsurget difficultas: non enim tres tantum dies, sed quatuor pleni et integri, intercedent; verum fortasse Chrysofostomus tres dixerit dies, non supputando, sed circiter tempus assignando, quod apud ipsum non insolitum est. Rem, alioquin non tanti momenti, dubiam relinquimus.

EIVSDEM

Disquisitio ¹ circa tempus et diem, quo habita fuit egregia illa concio contra Ludos circenses et Theatra, quam nuper erutam edidimus.

Vt intelligatur, qua in re difficultas versetur, retractanda sunt ea, quae in Monito diximus, repetenda illa, quae circa tempus et diem habitae concionis dicuntur initio Homiliae. Iam annum vnum emensus erat Chrysofostomus in episcopatu Constantinopolitana-

¹ Vide T. VI. in praefat §. II.

litano, καὶ γὰρ ἐνιαυτὸν ἔχω λοιπὸν τῆς πόλεως ἐπιβὰς τῆς ὑμετέρας. Cum ordinatus ergo fuisse anno 398. atque, vt ait Socrates 26. Februarii, iam secundum episcopatus annum agebat. Illo igitur anno, feria quarta hebdomadae cuiusdam, irrumpente pluuia ingenti atque omnia secum trahente, et ab ore, vt ita dicam, agricolarum mensam rapiente, comatas spicas deiciente, caeteraque omnia per humidæ materiae copiam deuastante, litaniae et supplicationes fuere etc. Diximus autem post Chryostomum, haec feria quarta accidisse: ait enim, vno tantum interposito post tantam alluuiem die, Ludos circenses in Parasceue editos fuisse, μιᾶς μετὰ τὴν γενομένης ἡμέρας. In Parasceue igitur, quidam ex grege Christianorum, relicta Ecclesiae concione ad spectaculum concertantium equorum transfugerunt, atque ita debacchati sunt, vt totam urbem vocibus clamoribusque repleuerint. Ne ipsam quidem diem reueriti, in qua symbola salutis generis nostri consummata sunt. Verum in Parasceue, cum ² Dominus tuus pro orbe crucifigebatur, et sacrificium tale offerebatur, paradysus aperiiebatur, et latro in antiquam reducebatur patriam.

Male-

² Haec de nullo alio die accipi possunt, nisi de die Veneris ante Pascha. Hoc enim die ea acciderunt, quae hic memorat, vt con-

stat ex litteris sacris. Nec enim quouis die Veneris haec gesta sunt. Accedit, quod diserte meminit ieiunii magni, seu quadragesimalis.

Maledictio dissoluebatur, peccatum deletur, diuturnum tollebat bellum, Deusque reconciliabatur cum hominibus, atque omnia mutabantur: in illa die, in qua ieiunare oportebat, confiteri, et gratias precando referre ei, qui tot bona orbi contulit: tunc tu relicta Ecclesia et sacrificio spirituali, fratrumque coetu, atque ieiunii grauitate, captiuus a diabolo ad illud spectaculum abductus es.

Haec ita *παθητικῶς* effert Chrysoſtomus, vt putauerim, Paraſceuen illam, quam tantopere celebrat ille, eſſe feriam ſextam Hebdomadae ſanctae, ac proinde illa omnia, quae pluribus recenset S. Antifites, in Hebdomada ſancta accidiffe: fateorque, me hanc ſententiam amplexum eſſe. Verum contra illam grauiſſimae inſurgunt difficultates, quarum alteram primo perceptam expoſui in Monito, eſtque huiuſmodi: In concione ait Chryſoſtomus, *πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἐπομβρία*, ante tres dies imber ingens. Imber autem ille decidit feria quarta Hebdomadis, quinta feria nihil memoratur accidiffe, in Paraſceue ludi equeſtres multos ex catholicis abduxerunt; ſabbato iidem ipſi Chriſtiani theatrorum ſpectacula adierunt. Hinc vero ſequi videtur, hanc Homiliam ipſa die Dominica habitam fuiſſe, inter quam diem et feriam quartam praecedentem, retro numerando, tres

tres intercedebant dies pleni et integri, Sabbathum, Parasceue, et feria quinta. Sed si homilia in die sancto Paschae habita fuerit, cur ne verbum quidem in concione tota de resurrectione Domini habetur? Nam etsi dici fortasse possit, Chrysostomum illo die, ut indignationem suam in eos, qui theatra diebus sanctis adierant, exoneraret, concionem habuisse, nihilque aliud cogitasse; an potuit in die sancto Paschae nihil omnino de tanta celebritate, ne carptim quidem, loqui? Si vero in sequentem diem Homiliam mittamus, alia exfurret difficultas; non enim tres tantum dies, sed quatuor pleni et integri intercedent; ac licet dici possit, Chrysostomum tres dixisse dies non supputando, sed tempus circiter assignando; certe vix in animum inducere possis, Chrysostomum contra eos, qui in Parasceue ad ludos circenses accurrerant, et Sabbatho theatra, obscenis spectaculis plena, adierant, nihil dixisse de paschatis die, Sabbathum illud insequente, si vere fuisset illa Hebdomas sancta.

Altera neque minor ex verbis ipsis Chrysostomi oritur difficultas. Imber ille ingens, inquit, omnia trahebat, comatas spicas deiecit, *εάχους κομάωντας κατακλίπων*, id est secundum ³ litteram, spicas comatas, ut se incli-

3 Quis vero Chrysostomi dictionem translataam
Vol. II.

proprio sensu accipiat? Nam
in huius orationibus men-
F fe

inclinarent, cogebat, quibus verbis tempestatem, messi proximam, indicat. Quomodo autem id intelligi queat de campis, quales sunt incunte Aprili, herba viridi nempe, non comatis spicis, repleti: si quidem hoc anno, si fidendum tabulis paschalibus, Pascha incidit in sextam Aprilis diem; ut ut vero est, comatae spicae non possunt vel incunte, vel medio Aprili in agris erigi.

Quid vero, si dicamus, haec ad Hebdomadam sanctam non referri, sed ad aliam hebdomadam, mense circiter⁴ Iunio, quando spicae comantes in agris obseruantur circa Constantinopolin? Hoc pacto certe difficultates omnes soluerentur: videndum er-
go,

se Aprili iam inuenire licet spicas comatas, quas apud agricolas Iunio demum reperias. Ex his quatuor orationibus vel folis apparet, κομῶντα non nimis virgenda esse. Τὰ γὰρ πικρὰ ἄλλοις χθὲς ἤσθ' ἑρῶν ἐκ γῆς προκύψαντα παρὰ τῆς μόνῃ κομῶσιν. Audiamus ipsum T. X. p. 578. C. καθάπερ γὰρ ὁ σίτος καταβαλλόμενος κομῶντα τὰ λήια δείκνυσσι. Non dixit, καταβληθεὶς. Et T. V. p. 354. D. ὡςπερ γὰρ ὁ σπείρων (non dixit σπείρας.) ἐκ ἀλῖα — ἀφορῶν πρὸς τὰ λήια τὰ κομῶντα.

⁴ Habent haec aliquam probabilitatis specieem. Et enim mensis Iunii die XXIX. celebratur memoria τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρος καὶ παύλος. Et die XXX. τῶν ἁγίων ἰβ. ἀποστόλων. Atque eo anni tempore habita etiam est Homilia III. ut in notis docui. Horum autem disertè etiam in hac homilia fit mentio, sicuti in III. Sed in hac Homilia haud dubie loquitur de συνάξῃ, extra ordinem instituta, ob praesentem calamitatem.

go, an Parasceue illa, in qua symbola salutis generis nostri, in qua Dominus pro orbe crucifigebatur etc. possit de qualibet feria sexta seu Parasceue⁵ intelligi. Apud Graecos utique παρασκευή pro feria⁶ sexta accipitur; παρασκευήν enim diem Veneris esse, ait Clemens Alexandrinus Strom. VII. p. 744. et Chronicon Anonymi manuscriptum, a Carolo Cancio in Glossario Graeco allatum, haec de Constantino Magno habet: Κωνσταντῖνος πολλά ὑπὲρ χριστιανῶν ἐνομοθέτησε, καὶ τὴν παρασκευὴν καὶ τὴν κυριακὴν τιμᾶσθαι προσέταξε, τὴν μὲν, διὰ τὸν σταυρὸν τῆς κυρίας, τὴν δὲ, διὰ τὴν ἀνάστασιν, Constantinus multas leges pro Christianis tulit, iussitque Parasceuen et Dominicam honorari, illam, propter crucem Domini, hanc propter resurrectionem.

Hic certe videtur Chrysostomus de alia Parasceue loqui, quam de illa, quae in Hebdomada sancta celebratur; alioqui enim, annon de Sabbato sequenti loquens, quo pars

F 2

Chri-

5 Possit id sane fieri, nisi latro repugnaret et ieiunium quadragesimale etc. Nam Pascha latissime dicitur apud Chrysostomum. Sic est T. I. p. 611. A. seq.

ἢ γὰρ ταῦτόν πάσχα καὶ τεσσαρακοστή, ἀλλ' ἕτερον πάσχα, καὶ ἕτερον τεσσαρακοστή, τεσσαρακοστή μὲν γὰρ ἅπαξ τῆ

ἐνιαυτῆ γίνεται, πάσχα δὲ τρίτον τῆς ἑβδομάδος. ἔσι δὲ ὅτε καὶ τέταρτον κ. τ. λ. Videatur totus locus. Pascha vocat, caenam sacram.

6 Nemo negat, quamlibet cuiuslibet septimanae diem sextam appellari παρασκευὴν apud Graecos.

Christiani populi ad theatra se contulit, obiurgaturus illos erat, quod in vigilia ipsa sanctissimi paschatis, ad profana et lasciuiae plena illa spectacula se contulissent?

EDITORIS ADMONITIO DE HOM.

IV.

Iuuenibus, Chryostomi studiosis, qui nondum eius adsueta sunt orationi, auctor sum, ut hanc Homiliam primo legant. Ornata quidem in ea et satis ampla est oratio: moderatior tamen et pressior et facilior; tamen nec haec ortis ab exquisitori dictione et a frequentibus corruptionibus careat difficultatibus. Ordo et nexus argumentorum in ea mihi in primis placuerunt. Nihil enim hic, quod fere, ubique facere solet, extrarem disputat. Grauiissima autem sunt ea, in quibus damnum exponit, quod theatra moribus vitaeque, tam omnino humanae, quam domesticae adferunt. Altius ergo ac penitus in pectus humanum cogitatione et attentione videtur descendisse Chryostomus.

Sed

Sed praestat ipsum audire. Nos hic tantum breuiter orationis argumentum notauimus.

ARGUMENTVM HOMILIAE IV.

Exordium. Breuis et grauis reprehensio eorum, qui relictis sacris ludos circenses et theatra adierant. (p. 272. A.)

Propositio. Per totam orationem disputat de turpitudine et damno istorum spectaculorum et auditores admonet, ut eos, qui ita ab honestate aberrant, in viam reducant.

Turpitude et damnum demonstratur:

- a) A iudicio hominum peregrinorum, qui Constantinopolim accefferant. (p. 272. C.)
- b) A die ipso, quo isti ludi celebrabantur. (C.)
- c) A calmitate publica, quam paullo ante passi fuerant. (p. 273. B.)
- d) A precibus et supplicationibus publicis, quae illo tempore fiebant. (C.)

F 3

e) Atten-

- e) Attendendum potius est, quomodo regantur vehementiores animi affectiones, quam quomodo equi. Sed ista cura turpiter negligitur. (D.)
- f) Singulorum vitae nostrae dierum reddenda est ratio. (p. 274. A.)
- g) Deus tam multa fecit nostra causa, nos nihil eius causa facimus (A.)
- h) Duo deinceps dies absumti spectaculis. Alter in circo, alter in theatro. (B.)
- i) Turpitude docetur ab aetatibus senum, iuuenum et puerorum. (B.)
- k) Damnum maximum adferunt moribus et vitae humanae theatra. (B.)

Hoc copiosissime ¹ persequitur.

l) Hor.

¹ Eadem haec, paucis mutatis, conueniunt in omnes eos, qui vitam socordia transigunt ac dissolute vivunt; in homines, conuiuibus, comotationibus, deliciis et voluptatibus deditos; in eos, qui chartas pictas, quas magis, quam semet ipsos, norunt, diurna nocturnaue manu curiosè versant; ut vñto verbo dicam,

in omnes eos, quibus, etiam si omnibus felicitatis humanae opibus abundare videantur, verius tamen, quam hominibus miseris, tragicæ illæ aptari possunt execrationes, *κατρίδος ἐστραμμένος, ἀπολις, ἀεικος, ἀγαμος, ἀτεκνος, ἀφιλος, ἀνάωνμος, πτωχός, πλανήτης, βίον ἔχων, οὐκ ἔχων, ἐφήμερον.*

- 1) Hortatur auditores, vt aberrantes in
viam reducant: ipse vero minatur, se
illos, qui noluerint obedire, ab ecclesia
exclusurum esse. (p. 276. B.)

Conclusio. Breue votum pro omnium salute. (p.
278. B.)

Ὅ Μ Ι Λ Ι Α Δ.

Τῆ¹ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννης ἀρχιεπισκόπος κωνσταντινῆπόλεως τῆ Χρυσόσομῆ ὁμιλία πρὸς² τὲς καταλείψαντας τὴν ἐκκλησίαν καὶ αὐτομολήσαντας πρὸς τὰς ἰσσοδομίας καὶ τὰ θεάτρα.

Κ Ε Φ Α.

Tom. VI. pag 272.A. **Τ**αῦτα ἀνεκτά; ταῦτα φορητά; ὑμῖν γὰρ³ αὐτοῖς καὶ ὑμῶν βέλομαι· ἔγω καὶ ὁ θεὸς ἐποίησε τοῖς ἔβραιοις. αὐτοῖς γὰρ καὶ αὐ-
 Mich. 6.3. τῶν ἐντυγχάνων ἔλεγε· λαὸς μὲ, τί ἐποίησά σοι, καὶ τί ἐλύπησά σε, ἢ τί παρηνώχλησά σοι;
 Jerem. 2.5. ἀποκρίθητί μοι· καὶ πάλιν τί ἔυροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα; τῆτον δὲ⁴ καὶ ἐγὼ μὴ-

¹ τῆ ἐν] Ex codice Coislino LXXVII. undecimi saeculi membranaceo fol. 100. Ita Montefalconius in principio huius Homiliae. Idem in bibliotheca Coislina pag. 132. ita habet: Orat. 10. fol. 100. est in eos, qui reliqua ecclesia libentius ad circum et theatra currebant. Initium; Ταῦτα ἀνεκτά; ταῦτα φορητά; ὑμῖν γὰρ αὐτοῖς καὶ

ὑμῶν βέλομαι. Nondum edita, ut puto. Exstat in schedis nostris, aliunde exscripta et editioni nouae inferenda. Sed per totam hanc homiliam nullibi mentionem fecit istarum schedarum. Ex vno ergo Codice Coislino eam edidit.

² Hic index reperitur est ex iis, quae in principio leguntur: καταλείποντες ἡμᾶς τῆνες — ἡτομολήσαν.

HOMILIA IV.

Sancti patris nostri Ioannis Chrysoctomi Archiepiscopi Constantinopolitani Homilia adversus eos, qui ecclesia relicta ad circenses ludos et theatra transfugerant.

CAP. I.

Haecine ferenda? Haecine toleranda? Vobis enim ipsis iudicibus contra vos uti volo. Sic deus olim se gessit erga Hebraeos. Cum ipsis enim exostulans, sic eos alloquebatur: *Populus meus, quid feci tibi, aut in quo contristavi te, vel molestiam tibi attuli? responde mihi: ac rursus: Quid inuenerunt patres tui in me delicti?* Hunc

F 5

ego

³ αὐτοῖς] Hic videtur aliquid vitii subesse; nisi sit Oratoris ἀποσιώπησις, quales non raro sunt apud Chrysoctomum. Ita Montefalconius. Reddidit autem, ac si repererit, ἡμῖν γὰρ αὐτοῖς καὶ ἡμῶν χρῆσθαι βέλομαι κριτοῖς, aut δικαστοῖς. Si βέλομαι sanum est, nec eius loco χρῆσομαι, aut aliud simile quid lectum fuit, putem, ex iis, quae sequuntur, ante

βέλομαι addendum esse ἐν-
τυγχάνων. Tom. IV. pag.
730. B. similis est sententia. διὰ δὲ τῆτο καὶ ἡμῶς
ἡμῖν ὑπερτυγχάνομεν καὶ
θεῶν, intellige τῶν ἀπο-
λαφθέντων. Eodem autem
modo iungit τὰτα ἀνεκτά;
τὰτα φορητά; T. X. p. 541.
E. et T. III. p. 98. A. Cicero
in Catilin. I. cap. 5. non fe-
ram, non patiar, non finam.

⁴ τῆτον δὲ] Forte, τῆ-
τον δὲ.

μιμήσομαι, καὶ ἔξω πρὸς ὑμᾶς πάλιν ταῦτα ἀνεκτά; ταῦτα φορητέ; μετὰ μακρὰς διαύλους⁵ λόγων, καὶ τοσαύτην⁶ διδασκαλίαν, καταλιπόντες ἡμῶς τίνες, πρὸς τὴν θεωρίαν τῶν ἀμιλλητηρίων⁷ ἵππων⁸

B. ἠυτομόλησαν, καὶ ἔτως ἐξεβαλχέυθησαν, ὥστε πᾶ-

In S. Para
sceue Con-
stantinopo-
litani qui-
dam ad spe-
ctacula cur-
runt.

σαν τὴν πόλιν ἐμπλήσασθαι βοῆς καὶ κραυγῆς αὐτάκτου, καὶ πολὺν γέλατον, μᾶλλον δὲ θρήνον. Φερέτης. ἐγὼ ἔν- οἴκοι καθήμενος, καὶ τῆς φωνῆς ἀκούων ἐκρη- γνυμένους⁹, τῶν κλυθάνιζομένων¹⁰ χαλεπώτερον ἔπασχον. ὥσπερ γὰρ ἐκείνοι, τῶν κυμάτων τοῖς τοί-

5 διαύλους] post longum ambitum, circuitum sermonum. Integri anni curriculum apud Constantinopolitanos compleuerat Chrysofostomus, ut ipse infra dicit. A principio ergo ad finem anni multoties eos admonuerat. Eadem forma dicendi vitur T. III. p. 137. C. de Philosophis: μετὰ τὰς πολλὰς καὶ μακρὰς τῶν λόγων διαύλους. Et ibid. p. 262. B. μετὰ μακρὰς καὶ πολλὰς διαύλους λόγων. Scholiasta Aristoph. ad Aves v. 293. Διάυλος ἡ μακρὰ περιόδος. Et: Διάυλος ὁ δῖτον ἔχων τὸν δρόμον ἐν τῇ πορείᾳ, τὸ πληρῶσαι τὸ στάδιον καὶ ὑποσέψαι. Διάυλος ergo proprie de stadio dicitur, notatque cursum ad metam et reditum ad carceres. Ita habet Chrysof. T. III. p. 577. B. μακρότεροι τῶν δρόμων οἱ διάυλοι. Coniungitur ergo cum τρεῖ-

χαν, θείαν. Chrysof. T. II. p. 199. A. Synes. T. I. p. 29. 107. Cum ἀγωνίζεσθαι. Gregor. Naz. p. 157. Cum ποιᾶσθαι. Cinnam. p. 287. Vno etiam vocabulo dicitur διαυλοδρομαῖν. Philo p. 17. E. de luna ita habet: πάλιν ὑποσέψαι διαυλοδρομαῖσα τὴν αὐτὴν ὁδόν. Et de eadem p. 567. D. p. 726. coniungit cum ἀνακάμπειν. Et sic quoque pag. 731. B. Eustath. ad Hom. p. 1107. v. 63. primo explicat στάδιον, deinde addit, καὶ ἡ ἀπλῶς ἔτινος ἐν ἀνάκαμψι. Exemplum adfert: διαύλοις κυμάτων φορέμενος.

6 τοσαύτην] post tam multam, tam frequentem doctrinam.

7 ἀμιλλητηρίων] ἵπποι ἀμιλλητήριοι dicitur, quibus vtuntur ad certamina in circo. Habet Chrysof. saepius. Veluti T. VI. p. 62. B.

ego quoque imitabor, vosque sic iterum alloquar: Haecine ferenda? Haecine toleranda? Post longa sermonum curricula, post tantam doctrinam, quidam, nobis relicti, ad spectaculum concertantium equorum transfugerunt, atque ita debacchati sunt, ut totam urbem vocibus clamoribusque repleuerint inconditis multumque risum mouentibus; imo potius luctum afferentibus. Ego itaque domi sedens et erumpentem vocem audiens, graviora patiebar, quam ii, qui tempestate iactantur.

62. B. ubi ita est: ὁμῶς τε γὰρ τὸ σύμβολον τῆς ἀφίσσεως αἰρεταί, κῆκεῖνοι τῶν βαλβιδῶν ἐκπηδῶσιν εὐθείας. Item T. XI. p. 234. A.

8 αὐτομολῆσαν] αὐτομολῆν, ex poetico μόλω, eo, notat: sua sponte venire. Dicitur in primis de transfugis, qui relicti suis ad aliena castra transeunt. Xenoph. Oecon. 4, 18. Deinde est fugere, confugere, Etiam in bonam partem. Chrysof. contra Iudaeos p. 52. edit. Hoeffel. πρὸς τὴν ἀλήθειαν αὐτομολῆσαι. Et T. III. p. 275. B. αὐτομολῆσαν πρὸς τὴν ἀρετὴν. Philo p. 632. A. αὐτομολῆν πρὸς εὐσέβειαν. Inde αὐτομόλοισι, transfuga. Notari etiam potest compositum αὐτομολῆν, quod idem notat. Dionys. Halicarn. T. II. p. 81. etiam in bonam partem: κατὰ μικρὸν αὐτομολῆντων πρὸς τὰς ἐτίμους.

9 ἐκρηγνυμένη] erumpentem. ἐρηγνῶν frequenter dicitur de voce. Demosth. p. 126. ἀδὲς ἐτόλμησε ἔρῃαι Φωνήν. Aristoph. Nub. v. 957. ἔρῃον Φωνήν. Philo p. 272. F. De applausu habet Chrysof. Tom. II. p. 248. A. σφαιρότερος ὁ κρότος ἐξ ἐρηγνυτο.

10 κλυδωνιζομένων] κλυδων seu κλυδών est fluctuatio, tempestas maris. Hesych. exponit, κυμάτων σφοδρότης. Inde κλυδωνίζουσαι, fluctibus iactari. Chrysof. T. II. p. 115. A. κλυδωνιζομένων ἐν μέσῳ πελάγος καὶ μαυρίῳ καὶ ἐκάστη προσδοκῶντων τὴν ὕβριν. Transfertur deinde ad alia, quae vehementiorem motum habent et perturbant. Heliodor. p. 140. κλυδων φροντισμάτων. Mox malum, καλεπώτερα.

τοίχοις ¹¹ τῆς νῆος ¹² προσρηγνυμένων, περὶ τῶν
 ἑσχάτων κινδυνεύοντες δεδούκατιν· ἔτω καὶ ἐμοὶ
 χαλεπώτεραί αἱ κραυγαὶ προσεβρόγγυοντο ἐκείναι,
 καὶ εἰς τὴν ¹³ γῆν ἔκυπτον καὶ ἐνεκαλυπτόμεν· τῶν
 C. μὲν ἄνω ¹⁴ τοιαῦτα ἀσχημονέντων, τῶν δὲ κάτω
 ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ¹⁵ ἠνίοχες ¹⁶ κροτέντων, καὶ
 χαλεπώτερα ¹⁷ ἐκείνων βοᾶντων. τί δὲ ἐρῶμεν;
 ἢ τί ἀπολογησόμεθα, εἰ ζένος τις ποθεν ἐπιζῆσ
 ἐγκαλοῖ καὶ λέγοι· ταῦτα ¹⁸ ἢ πόλις τῶν ἀποσό-
 λων;

11 τοῖς τοίχοις] parietes.
 hoc loco, latera naus. Ita
 habet Theocrit. p. 230. et
 Chrysof. T. X. p. 329. E.
 οἱ τοίχοι τῆς νῆος.

12 προσρηγνυμένων] cum
 fluctibus alliduntur. De op-
 pugnantē urbem habet Cin-
 nam. p. 157. πολλάκις προσ-
 ραγείσ. Dicitur etiam προσ-
 αράττων. Vtrumque habet
 Chrysof. T. II. p. 317. A.
 et Alciophr. p. 4. ubi tria
 sunt de re eadem vocabu-
 la, ἐπικλωμένων τῶν κυμά-
 των, προσρηγασσέτο, ἐβρόγγυ-
 το. Aetiue habet Chrysof.
 T. X. p. 612. C. ἐν λιμένι
 ναυάγιον ὑπέκεινεν, ὅτι τάτω
 προσεβρόγγυε τῶ σκοπέλω.

13 εἰς τὴν γῆν ἔκυπτον] est
 is habitus tam eorum, quos
 ob rem aliquam pudet,
 quam eorum, qui sunt in
 moerore. Pro eodem di-
 citur etiam κάτω κύπταιν.
 Ita hic infra p. 274. E. T.
 V. p. 71. E. plura similia
 iungit: σκυθρωπάζων, κάτω

κύπτων, συγκεχυμένους, πολὺν
 ἀχλὺν ἐπὶ τῆς ὄψεως φέρον.

14 ἄνω] Honestiores at-
 que imperator ipse in circo
 (ἵπποδρόμῳ) fedebant in lo-
 co edito, Chrysof. T. VI.
 p. 113. C. τῆς πόλεως ἀπά-
 σης ἄνω καθήμενης ἐν ταῖς
 τῶν Ἰσπανῶν ἀμύλλαις — ἐνθα
 αὖ ἴδωσι τὸν βασιλεῖα καθή-
 μενον. Medium autem lo-
 cum occupabat imperator.
 Vide T. IV. p. 39. A. In-
 ferius hic p. 274. D. ἄνω
 καθήμενος.

15 ἀγορᾷ] ἀγορὰν nunc
 videtur appellare circumfu-
 sam extra cancellos circi
 plebis multitudinem; nam
 ludī circenses in circo, non
 in foro habebantur. ἀγο-
 ρὰν autem non tantum de
 loco seu foro, sed etiam
 de congregato populo dici,
 notum est. Nisi forte au-
 rīgae antea se in foro con-
 gregarint et ad certamen se
 pararint. De ludīs Circen-
 sibus T. IV. p. 730. D. ita
 habet:

tur. Quemadmodum enim illi fluctibus, ad latera navis sese frangentibus, de extremis periclitantes formidant, sic et in me grauius erumpebant illi clamores, inque terram spectabam pudore suffusus: aliis, qui superne positi erant sic turpiter et indecore se gerentibus; aliis vero, qui infra et in medio foro erant, aurigas cohortantibus, plaudentibus, et acriore, quam illi, clamore vtentibus. Quid porro dicemus? Aut quam defensionem

habet: ὅταν πᾶσα ἡ πόλις πρὸς τὸν ἱππόδρομον μετασῆ, καὶ οἰκίαι καὶ ἀγοραὶ εἰς τὴν παράνομον θεωρίαν κενωθῶσιν ἐκείνην. Et mox: καὶ ὑπερῶα, καὶ οὐκίας, καὶ δώματα, καὶ κρημνὰ καὶ μυρίαι ἐτίγας ἀνωθεν καταλαμβάνουσι τύπαι. Obitur addo ex eodem T. IV. p. 651. E. locum de stadio. Hic etiam primo memorat spectatores ἀνω καθημένους. Deinde addit: οἱ τὰς ἀγῶνας ἐκείνας ἐξ ἀρχῆς διαταξάμενοι, σκόλοπος πῆξαντες ὄξει, καὶ σχοινία κύκλω περιβαλόντες, ἄνω τῶν θεωρῶν τὴν μανίαν ἔργασαι.

16 προτόντων] de applausu et contentionibus spectatorum in circo copiosius exponit Tom. I. pag. 790. C. Diog. Laërt. lib. VII. p. 296. τὸν μὲν ἐμρότησαν, τὸν δὲ ἐξέβαλον. applaudere — exhibilare, expellere. Ceterum h. l. ἡνίοχος cum articulo et sine articulo locum

habet. Sine articulo aurigas, per contentum: cum articulo aurigas, in circo certantes.

17 χαλεπώτερα] χαλεπῶς βοᾶν est ita clamare, vt molestum sit aliorum auribus. Aurigae clamant, vt sic incitent equos: spectatores acclamant aurigis. Ter autem hic habet χαλεπώτερος. Miror, cur non dixerit, μανικώτερον.

18 ταῦτα] Constantino-
polis ἡ πόλις τῶν ἀποστόλων, urbs Apostolorum, vocabatur, quoniam in illa erat ecclesia illa celeberrima Apostolorum, a Constantino magno fundata, de qua Chrysost. in Homilia post reditum ab exilio Tom. III. p. 425. B. διὰ τοῦτο ἡμᾶς ἐκέλευσα πρὸς τὰς ἀποστόλους, ideo vos ad ecclesiam Apostolorum conuocavi. Ideo etiam vrbs Apostolorum, quia Byzantium, vt fama erat, S. Andream Apostolum habuerat fidei

λων; ταῦτα ἢ τοιοῦτον λαβῆσα¹⁹ ὑποφήτην; ταῦτα ὁ δῆμος ὁ φιλόχρητος, τὸ²⁰ θέατρον τὸ ἀπλάσον, τὸ πνευματικόν; ἐδὲ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἠδέσθητε, ἐν ἧ τα σύμβολα²¹ τῆς σωτηρίας τῆ γενεῆς ἡμῶν ἐτελέετο; ἀλλ' ἐν²² παρασκευῇ, ὅτε ὁ δεσπότης σε ὑπὲρ τῆς οικουμένης ἐσαυρέτο, καὶ θυ-
 273. A. σία τοιαύτη προσεφέρετο, καὶ παραδείσος ἠνοίγετο, καὶ ληΐς²³ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐπανήγετο πατρίδα²⁴ κατάρρα ἐλύετο, καὶ ἀμαρτία ἠφάνιζετο, καὶ ὁ χρόνιος ἀνηγεῖτο πόλεμος, καὶ δεῖ κατ-
 αλλα-

fidei doctorem. Quem etiam hic puto subindicari, cum ait, ταῦτα ἢ τοιοῦτον λαβῆσα ὑποφήτην; Haecine, quae talem accepit interpretem, seu doctorem. Andreas etiam infra memoratur inter eos, quorum intercessione vsi sunt Constantinopolitani ingrueute calamitate. Montefalcinius. Non obloquor eruditissimo viro. Noto tamen, Constantinum et Helenam frequenter in Menologii appellari ἰσαποσόλων. Quibus ad manus sunt, aut Euangelitaria, aut Praxapostoli, ii euoluant mensis Maii diem XXI. Ibi plerumque legitur: (μνήμη) τῶν ἁγίων βασιλέων καὶ ἰσαποσόλων κωνσταντίνου καὶ ἑλένης. Latissime patere vocabulum ἰσαποσόλων, docet etiam Theodoret. ad I Corinth. XII. v. 28. p. 249. Ter autem est ταῦτα. Intel-

legendum ergo ποιῶ. Haecine urbs Apostolorum facit?

19 ὑποφήτην] Scholiasta Sophocli. p. 156. de Apolline: ὑποφήτης δοῦν ἄνακ τῆ πατρός, καὶ παρ' ἐκένου λαμβάνει τὰς μαντείας, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐκφέρει. Bene ergo expressit notionem ὑποφήτου. Eustath. ad Hom. p. 1057. v. 62. ὑποφήται δὲ, ὡς ὑποφητεύοντες προφητεύοντι τῷ ἐκῆσε δαί. Proprie ergo est, ut ita dicam, ὑποπροφήτης. Habet Philo p. 180. F. de dei ministro. Sic et p. 461. A. Gregor. Naz. p. 298. ὑποφήταις θεοφώραν λογίων, interpretes diuinorum oraculorum. Reddi h. l. potest doctorem. Ignoro autem, de quo accipiendum sit. Nisi memoria fallit, memini hoc de Christo ipso alicubi dici. Sed locum ipsum non poteram

nem parabimus, si quis extraneus adflans incu-
fauerit dixeritque: Haecine vrbs Apostolorum?
Haecine, quae talem accepit doctorem? Haecini-
ne agit populus Christi amans, theatrum non ficti-
tium et spirituale? Ne ipsam quidem diem re-
veriti, in qua symbola salutis generis nostri con-
summata sunt. Verum in Parasceue, cum domi-
nus tuus pro orbe crucifigebatur, et sacrificium
tale offerebatur, paradifus aperiebatur, et latro in
antiquam reducebatur patriam, maledictio dissolue-
batur

ram inuenire. Forte aut
de Andrea Apostolo, aut
de Constantino magno lo-
quitur.

20 τὸ θεάτρον τὸ ἄπλα-
σον] concio, grex simplex,
ficta omnia odio habens.
ἄπλαστος est is, qui mori-
bus est simplicibus, non fi-
ctis. Philo p. 339. A. de
Iacobo, quem Moses ἄπλα-
σον vocarat, loquens, con-
traria notat: πλάσματος καὶ
ποιήματος καὶ μυθικῶν λο-
γῶν ἱστάμενος, μᾶλλον δὲ ση-
νῆ καὶ μῦθος αὐτός. Bene
ergo de Christianis dixit,
θεάτρον ἄπλασον. Reliqua
enim θεατρικὰ, maxime sunt
πεπλασμένα.

21 σύμβολα] crucem
ipsam nunc appellat sym-
bolum, quasi tesseram sa-
lutis, cuius memoria illo
die celebratur. Mox est
ἐσανυρᾶτο. T. II. p. 373. C.
σύμβολον τῆς τῷ Θεῷ φιλω-

θρωπέας appellat τὸν κλάδον
τῆς ἐλαίας, de Noë loquens.
T. X. p. 602. E. πλέτε καὶ
τύφκ σύμβολα.

22 παρασκευῆ] Ex nostro
loquendi modo, *Charfrey-*
tag. Dies Veneris ante
Pascha. In libris ecclesia-
sticis Graecorum cuiusli-
bet septimanae dies Vene-
ris appellatur vel ἡ σ. vel
ἡ παρασκευῆ. Ergo dies Ve-
neris ante Pascha appella-
tur etiam ἡ μεγάλη παρα-
σκευῆ. Istud μέγας additur
etiam reliquis huius septi-
mana diebus.

23 λησῆς] Luc. 23, 43.

24 κατάρρα] Gal. 3, 15.
Haud dubie scribendum,
καὶ κατάρρα. Etenim πολυ-
σύνδετος est oratio. Locum
huic simillimum habet T.
V. p. 326. D. qui compara-
ri potest. Et ibid. p. 525.
vbi etiam de septimana ma-
gna disputat.

αλλαγὴ πρὸς ἀνθρώπους ἐγένετο, καὶ πάντα²⁵ μετεβούμμιζετο· ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ἣ νηστεύειν²⁶ καὶ ὁμολογεῖν²⁷ ἔδει, καὶ εὐχαριστηρεῖς εὐχὰς ὑπὲρ τῶν τῆς οἰκεμένης ἀγαθῶν ἀναπέμπειν τῶ ταῦτα ποιήσαντι. τότε σὺ, καταλιπὼν ἐκκλησίαν, καὶ θυσίαν²⁸ πνευματικὴν, καὶ ἀδελφῶν σύλλογον; καὶ²⁹ νηστείας τὸ σεμνόν, αἰχμάλωτος³⁰ ὑπὸ τῆ διαβόλης πρὸς τὴν θεωρίαν³¹ ἀπηνέχθης ἐκείνη; ταῦτα ἀνεκτὰ, ταῦτα φορητὰ; ἢ γὰρ παύσομαι ταῦτα συνεχῶς λέγων, καὶ τὴν ἐδύνην ἐμαυτῆ ταύτῃ παραμυθόμενος, τὸ³² μὴ πιέζειν αὐτὴν τῇ σγῆ, ἀλλ' εἰς μέσον ἐκφέρειν, καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ὑμετέρων τιθέναι. πῶς δυνασόμεθα τὸν θεὸν λοιπὸν ἴλεω ποιῆσαι; πῶς καταλλάξαι ὀργιζόμενον;³³ πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἔπομ-

25 μετεβούμμιζετο] *ni-mirum, eis τὸ κρεῖττον, eis τὰ βελτίω, in pristinum restituebantur, in melius mutabantur, reparabantur, re-nouabantur. μεταβούμμιζαν est corrigere, mutare. Xenoph. Oec. II, 2. ἵνα μεταβούμμιση με, εἴαν τι σοὶ δοκῶ μὴ καλῶς ποιῶν. Sic Chrysof. T. II. p. 422. Α. βούμμιζαν τὸν βίον. Et T. X. p. 308. Α. τρόπον μεταβούμμισαι. Et T. V. p. 267. Ε. αὐτὴ εἰς (ἢ βελτὴ τῆ θεῶ) ἢ πρὸς τὸ αὐτῆ δοκῶν πάντα τὰ ὄντα μεταβούμμιζασα. Mox ibid. pag. 268. Α. πρὸς τὸ ἐναντίον μεταβούμμιζασα. Ibid. p. 274. Β. ἐπὶ τὸ βελτίον μεταβούμμιζαν. Et in ma-lam etiam partem. T. XII.*

pag. 554. Β. εἰς τὸ χεῖρισον αὐτὸ μετεβούμμισε καὶ διέφθαρε.

26 νηστεύειν] τὴν τεσσαρακοστήν, ieiunium quadragesimale nunc intelligit, de quo copiose exponit T. I. p. 611. C. D. Tempore autem ieiunii magni celebratos esse olim ludos Circenses, cum ex aliis hominibus Chrysof. discimus, tum ex T. IV. p. 39. Hom. VI. Ieiunare autem quid sit, docet ibid. p. 63. C. τὸ μέχρι τῆς ἐσπέρας ἄσιτον διαμένειν.

27 ὁμολογεῖν] sensu ecclesiastico, peccata confiteri. Alibi dicitur ἔξομολογεῖν, vel vsitatius ἔξομολογεῖσθαι. inde T. I. p. 611, D.

batur, peccatum delebatur, diuturnum tollebatur bellum, deusque reconciliabatur cum hominibus, atque omnia mutabantur: in illa die, in qua ieiunare oportebat, confiteri, et gratias precando referre ei, qui tot bona orbi contulit: tunc tu, relicta ecclesia et sacrificio spirituali, fratrumque coetu, atque ieiunii gravitate, captivus a diabolo ad illud spectaculum abductus es? Haecine ferenda? Haecine toleranda? Neque enim finem faciam haec saepe dicendi, doloremque meum sic leniendi, ut ne illum silentio premam, sed in medium afferam, et ob oculos vestros ponam. Quomodo poterimus deinceps deum propitium reddere? Quomodo iratum nobis reconciliare? Ante tres dies irrumpe-
pente pluvia ingenti, atque omnia secum trahente,
et

611. D. ἔξομολόγησις. ἔξομολόγησις et ἔξομολογήσασθαι. T. II. p. 408. A. B. ὁμολογήσασθαι ἀμαρτημάτων et ὁμολογήσασθαι. ib. p. 663. D. ὁμολογία. T. X. p. 464. B. et T. V. p. 450. D. et T. IV. p. 166. D. voces eadem. Denique Tom. V. p. 93. B. διπλῆν τὸ τῆς ἔξομολογήσεως εἶδος εἶναι. ἢ γὰρ τῶν οἰκείων ἀμαρτημάτων ἐστὶ κατὰ γινώσκουσαν, ἢ εὐχαριστία εἰς τὸν θεόν. Vel *confessio peccatorum, vel gratiarum actio.*

28 θυσίαν] sacrificium spirituale nunc appellat vel preces, vel coenam domini.

29 καὶ νηστείας] Corrigendum, καὶ τῆς νηστείας.

Vol. II.

30 ἀρχιμάλωτος] bene hoc dixit; mancipia enim abducuntur.

31 ἀπηνέχθης] Poterat etiam dicere, ἀπὸ χθης.

32 τὸ μὴ] Scribendum videretur, τῷ μὴ.

33 πρὸ τριῶν] ante tres dies. Hinc aliquid emergit difficultatis. Vide Montefalconius, Equidem credo, hanc Homiliam habitam esse sabbato ante Pascha, quo die theatrum illi frequentabant. Vide infra p. 274. B. ὅτι ἀναπαύσασθαι μικρὸν κ. τ. λ. Rationes ita iniit. Die Veneris ante Pascha in Circo fuerunt. Id constat ex p. 272. D. ἐν ἧ τὰ σύμβολα κ. τ. λ. Inter hos ludos autem

G

tem

ἐπομβρία καὶ ὑετός ³⁴ κατεβροχύντο, πάντα παρ-
ραύσαν, ἀπ' αὐτῆ τῆ ³⁵ σόματος, ὡς εἶπεν, τὴν
τρεῖς βροχίων ἁφαιρέζων, σαύχρας κο-
μάντας κατακλίνων, τὰ ἄλλα ὅπαντα τῇ πλεο-
νεξία ³⁶ τῆς ὑγρᾶς κατασῆπων ἐσίας. ³⁸ λιτα-

C. **Inuocatio et interces-
sio sancto-
rum: in ca-
lamitati-
bus.** **νεξία καὶ ἱκετηρία, καὶ πᾶσα ἡμῶν ἡ πόλις, ὡς περ
Χείμαρρος, ἐπὶ τὲς τόπες τῶν ἀποστόλων ἔτρε-
χε, καὶ συνήγορος ἐλαμβάνομεν τὸν ἅγιον πέτρον
καὶ τὸν μακάριον ἀνδρέαν, τὴν ζυωρίδα ³⁹ τῶν
ὑπο-**

rem et inter istam inunda-
tionem vnus dies intercessit.
p. 273. D. *μίας μεταξύ κ. τ.
λ.* Ergo die Mercurii fuit
inundatio. Die sabbati
adierunt theatra. p. 274. B.
καὶ ἐκ ἤκουσε κ. τ. λ. Hoc
ipso die habuit concionem.
Ergo quartō die post cala-
mitatem. Vide tamen, quae
supra monui ante hanc ho-
miliam ad Montefalconii
animaduersionem.

³⁴ κατεβροχύντο] De im-
bre habet etiam Polyb. T.
II. p. 306. et Zosim. p. 108.
ἀπλετος ὄμβρος καταβροχύνει.
Et Chrysof. T. III. p. 73.
E. *ὄμβρος ἐμυδάιος καταβ-
ροχύνει.*

³⁵ σόματος] secundum
istud prouerbium: *πολλὰ
μεταξὺ πέλαι κύλιος καὶ χεί-
λεος ἀρκ.* Paulo aliter
hanc formulam adhibet T.
X. p. 431. E. *ἀπ' αὐτῆ τῆ
σόματος ἀνισπῶν τῆ θανάτου
τὸν ἐμπροσθέντα.*

³⁶ τῆς ὑγρᾶς — ἐσίας] *humorum, humidae mate-
riae.* Geopon. lib. I. cap.
13. p. 60. edit. Niclas. *Ὁ
ἥλιος τῇ ξηρότητι τῆ οἰκίας
πυρὸς ἀνιμάται τὴν ὑγρὰν
ἐσίας.*

³⁷ κατασῆπων] putredi-
ne inficiens. Plato in Phaed.
p. 36. bis habet. Et Xe-
noph. p. 211. D. Chrysof.
T. V. p. 268. D. de terra
habet: *κόκκον σίτου διαλύει
καὶ σῆκα.* Et T. V. p. 505.
A. *ἐν βιωτικαῖς φροντίσι κα-
τασῆπασθαι.*

³⁸ λιτανῶν] λιτανῶν,
quae etiam λιταὶ appella-
bantur, processiones erant
cum supplicationibus, vel
ad deum placandum in ad-
uersis casibus, vel ad gra-
tias ipsi agendas pro acce-
ptis beneficiis; λιτανῶν δὲ
ἐστὶ παρακλήσις πρὸς θεόν,
καὶ ἱκεσία κοινὴ, καὶ δι' ὁμο-
γὴν ἐπιτερομένην, καὶ χάριν
εὐχαριστίας ὑπὲρ ἀγαθῶν ἐκ-
δομηθέντων, inquit Symeon
Thef.

et ab ore, vt ita dicam, agricolarum mensam rapi-
piente, comatas spicas deiciente, caeteraque
omnia per humidae materiae copiam deuastante, li-
taniae et supplicationes fuere, totaque ciuitas nostra,
quasi torrens, ad loca Apostolorum currebat: ad-
uocatosque implorabamus sanctum Petrum et bea-
tum Andream, par illud Apostolorum, Paulum
item et Timotheum. Post haec vero, cum ira
sedata esset, audacter traiectis pelago fluctibusque,
G 2 ad

Thessalonicensis in Opusc.
contra haereses. Litaniae
quoque apud Latinos me-
dii acui processiones saepe
significant. Ibid. *eis τὰς τό-
παις τῶν ἀποστόλων*, in eccle-
siam nempe SS. Apostolo-
rum, de qua modo dice-
bamus; vbi speciatim Pe-
trus, Apostolorum princeps,
et Andreas, Byzantinae ec-
clesiae fundator et frater
Petri, itemque Paulus et
Timotheus in aduocatos
compellabantur. Hinc Bos-
porum traiciunt Constanti-
nopolitani supplicandi
causā, Chrysostomo epi-
scopo duce, ad ecclesiam
SS. Petri et Pauli e regio-
ne Constantinopolis trans
Bosporum sitam. Hic ob-
serues velim, invocationem
sanctorum frequentatam,
et intercessionem creditam
fuisse quarto saeculo, con-
tra quam effluunt haereti-
ci. Id quod passim apud
Chrysostomum obseruatur.

Montefalconius. Tantum
moneo, alios scribere λι-
τανία, λιτανία] bis habet Chry-
sost. T. II. p. 153. A. λι-
τανία et λιτανίων habet T.
III. p. 416. E. λιτανίων est
locus, quo istiusmodi pom-
pa ducitur: Igitur I. I. est:
*αὐρίον εἰς λιτανίων ἐξελεύσα-
μαι μετ' ὑμῶν.*

39 τὴν ξυνορίδα τῶν ἀπο-
στόλων] ξυνορίς, seu σύνορις,
duo notat, vt Hesychius do-
cet: *ἔργον ἐκ δύο ἵππων, ἢ
συζυγία*. Hoc autem ita
explicandum. ξυνορίς no-
tat primo currum, cui
iuncti sunt duo equi vel
muli. Secundo notat par
equorum, seu mulorum, in-
vicem iunctorum. Tertio
notat quodlibet par, quod-
libet coniugium. Ita etiam
bigae modo de curru, mo-
do de equis dicitur. Chry-
sost. T. III. p. 363. E. *τί ἐν
ἐμοὶ τὸ ὄφελος, ὅτεν τῆς ξυ-
νορίδος διατρεῖς ἵππος χαλκῆ;*
Lucian. T. I. p. 164. νεβ-
κηκε

ἀποστόλων, παῦλον καὶ τιμόθεον, μετ' ἐκείνων,
 τῆς ⁴⁰ ὀργῆς λυθείσης, καὶ πέλαγος περάσαντες,
 καὶ κυμάτων κατατολμήσαντες, ἐπὶ τὰς κορυ-
 φαίς ⁴¹ ἐτρέχομεν, τὸν ⁴² πέτρον, τὴν ⁴³ κρηπί-
 δα τῆς πίστεως, τὸν παῦλον, τὸ σκεῦος ⁴⁴ τῆς
 ἐκλογῆς, πανήγυριν ἐπιτελῆντες πνευματικὴν, καὶ ⁴⁵
 τὰς ἀδελφὰς αὐτῶν ἀνακηρύττοντες, τὰ τρόπαια
 καὶ τὰς νίκας, τὰς κατὰ τῶν δαιμόνων, καὶ ἔτετῶ
 φόβω τῶν ⁴⁶ γινομένων καταπλαγέντες, ἔτε τῶ
 D. μεγέθει τῶν ⁴⁷ καταθωμάτων τῶν ἀποστολικῶν
 παιδευθέντες, ἀδρόν ἔτω, μίᾳς μετὰξὺ γενομένης
 ἡμέρας, σκιρτᾶς καὶ βοᾶς, τὴν ἑαυτῆ ψυχὴν
 αἰχμάλωτον ὑπὸ τῶν παθῶν παράσυρομένην πε-
 ριστῶν. εἰ δὲ ἐβέβηθ' ὁ δρόμος ἀλόγων ὀρεῶν, τίνας
 ἐνεκεν ἐκ ἔξευξας τὰ ἄλογα ἐν σοὶ πᾶνθι, θυμὸν
 καὶ

καὶ συναρίδι παλικῇ, bigis
 vicit. Et apud eundem T.
 III. p. 616. χαίρει ἄμφω, ὡ
 καλῇ ξυωρίσι. Par amico-
 rum. Zofim. p. 14. ἡ τῶν
 ἀδελφῶν συναρίσι. Ita hic
 appellantur Paullus et Ti-
 motheus, quod Timotheus
 discipulus fere nunquam a
 latere Paulli praeceptoris
 recessit. De iisdem supra
 Tom. XII. p. 389. C. dixit:
 τὸν μίσχον τῷ ταύρῳ συμβα-
 βλημένον. Sed hoc loco le-
 ve vitium est. Hoc enim
 modo ista verba collocata
 dubium faciunt lectorem,
 vitrum ad Petrum et Andre-
 am, an ad Paullum et Ti-
 motheum referenda sint.
 Nam Petrus et Andreas
 etiam, vt fratres, appella-

ri possunt ξυωρίσι. Sed sine
 villo dubio de Paulo tan-
 tum et Timotheo dicitur.
 Ergo ante τὴν συναρίδα ad-
 dendum καὶ. Plura de ξυ-
 ωρίσι monuit Fischerus ad
 Platon. Apolog. §. 26. pag.
 143.

⁴⁰ τὴν ὀργὴν] iram nunc
 appellat, poenam diuinam,
 per istam calamitatem illa-
 tam.

⁴¹ κορυφαίς ἐτρέχομεν]
 Ex his colligit Montefalco-
 nius, Constantinopolitanus,
 comite Chrysofomo, mare
 traiecisse. Sed in ipsa vr-
 be erat etiam templum Pe-
 tri et Paulli. Id didici ex
 Codice, quem in secunda
 parte meae N. Testamenti
 editionis appellavi a. Ex
 co-

ad coryphaeos accurrimus, Petrum, fundamentum fidei, et Paulum, vas electionis, festum celebrantes spirituale, eorumque certamina praedicantes, tropaea victoriasque contra daemones. At tu, neque formidine gestarum rerum deterritus, neque magnitudine Apostolicorum gestorum eruditus, ita confestim, vno tantum interposito die, exsilis, clamas, animam tuam pravis affectibus in captiuitatem abductam et deiectam contemtim aspicias? Quodsi volebas brutorum cursum spectare, quare non iunxisti brutos animi tui affectus, iram et concupiscentiam? Cur non imposuisti eis philosophiae iugum, suaue illud et leue? Cur non au-

G 3

rigam

eodem cognoui, factas esse processiones ad istud templum. Sed iste Codex nunc non erat ad manus. Vide ipsum Montefalconium superius nota 18. Iam cum Chrysostomus vehementer amet tropicam dictionem, credo, *πέλαγος περάσαντες, et κυμάτων κατατολήσαντες*, accipiendum esse de calamitate illa feliciter superata. Κορυφαῖος proprie est dux chori. Suidas: *ὁ πρῶτος τῶν χορευτῶν*. Pollux lib III. p. 412. *ἡγεμὼν χοροῦ*. Κορυφαῖος χοροῦ. Aristot. de mundo cap. 6. *καθ' ἅπαν ἐν χορῷ κορυφαῖος κατ' ἀρχαίως συνειρηχῆι πᾶς ὁ χορός*. Deinde omnino dux, princeps, excellens. Hesych.

τέλειος, ἡγεμὼν. Frequenter autem vel Petrus solus, ὁ κορυφαῖος τῶν ἀποστόλων, vel Petrus et Paullus, οἱ κορυφαῖοι τῶν ἀποστόλων, appellantur. *Principes Apostolorum*.

42 τὸν πέτρον — τὸν παύλον] Corrigendum videtur, πέτρον — καὶ παύλον.

43 τὴν κρηπίδα] Ita saepenumero appellatur, ob Matth. 16, 18.

44 σκεῦος] Act. 9, 15.

45 καὶ τὸς ἄλλους] καὶ rectius abest.

46 γινομένων] Immo γενομένων. Intelligit enim inundationem imbrum, quae iam cessauerat.

47 τῶν κατορθωμάτων] κατορθώματα ἀποστολικά, nunc appel-

καὶ ἐπιθυμίαν, καὶ ἐπέθηκες αὐτοῖς τὸν τῆς φι-
λοσοφίας ζυγόν, τὸν χρηστὸν καὶ ⁴⁸ κῆφον, καὶ
ἐπέθηκες αὐτοῖς λογισμὸν ὀρθόν, καὶ πρὸς τὸ βρα-
βεῖον ἤλασας τῆς ἀνω ⁴⁹ κλήσεως, ἐκ ἀπὸ μύσας
⁵⁰ εἰς μύσας, ἀλλ' ἀπὸ γῆς εἰς ἔβρανόν τρέχων;
E. τῆτο γὰρ τῆς ἱπποδρομίας τὸ εἶδος μετὰ τῆς ἡδο-
νῆς πολλὴν ἔχει τὴν ὠφέλειαν. ἀλλ' ἀφείς τὰ
κατὰ σαυτὸν ἀπλῶς καὶ ⁵¹ ὡς ἔτυχε φέρεσθαι,
ὑπὲρ τῆς ἐτέρων νίκης ἐκάθξ, ⁵² ἡμέραν τοσαυτὴν
⁵³ βίη καὶ μάτην καὶ ἐπὶ κακῶ δαπανῶν.

Κ Ε Φ. Β.

274. A. Ἡ ἐν οἴσθα, ὅτι, καθάπερ ἡμεῖς, ἀργύριον τοῖς
οἰκέταις τοῖς ἡμετέροις ἐγχειρίζοντες, εὐθύνας αὐ-
τὲς καὶ μέχρι ἐνὸς ἀπαιτῆμεν ὀβολῶ, ἔτω καὶ ὁ
θεὸς τῶν ἡμερῶν τῆς ζωῆς τῆς ἡμετέρας ἀπαιτή-
σει λόγον ἡμᾶς, ⁶⁴ πῶς ἐκάστην ἡμέραν ἐδαπανή-
σαμεν; τί ἐν ἔβμεν; τί δὲ ἀπολογησόμεθα,
ὅταν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀπαιτώμεθα εὐθύνας;
ἥλιος ἀνέτειλε διὰ σέ, καὶ σελήνη τὴν νύκτα ἐφώ-
τισε,

appellat auxilium, latum ab
Apostolis, post preces et sup-
plicationes publicas.

⁴⁸ χρηστὸν καὶ κῆφον] Ex

Matth. 11, 30.

⁴⁹ τῆς ἀνω] Philipp.
3, 14.

⁵⁰ ἀπὸ μύσας εἰς μύσας]
a scelere ad scelus, ab im-
pietate ad impietatem, ab
impuro ad impurum, id
est, ut mox apparebit, e
circo ad theatrum.

⁵¹ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε]
temere et casu. Ita habet
T. I. p. 611. C.

⁵² ἐκάθξ] Ferri hoc
potest. Aliorum victoriae
causla sedebas, nimirum
spectator aut iudex. Ple-
rumque enim additur κριτὴς
aut θεατῆς. Forte ergo, aut
ἐκίθξ, aut ἐκνήθξ legendum.
Partium studium in his nu-
gis saepius ridet. Senten-
tiam

rigam, rectam rationem, imposuisti eis, nec curristi ad brauium supernae vocationis, non a scelere in scelus, sed a terra in caelum cursum dirigens? Nam cursus huiusmodi genus cum voluptate multam coniunctam habet vtilitatem. Verum negotiis tuis temerario et fortuito casui relictis, de aliorum victoria sollicitus sedebas, diem tantum frustra et temere, imo in rem malam, infumens.

C A P. III.

An ignoras, quemadmodum nos, cum argentum domesticis nostris tradimus, rationem ab eis expetimus ad vsque vnum obolum; ita deum dierum vitae nostrae rationem a nobis expetiturum esse, nempe, qua ratione vnumquemque diem transegimus? Quid ergo dicemus? Quam excusationem asseremus, quando diei illius rationes exposcentur? Propter te sol ortus est, luna noctem illuminauit,

G 4

varius

tiam eandem tractat T. XII. p. 389. D.

53 τοσαύτην] tam notabilem, quo expiatio facta est generis humani. εἰς ἡν frustra, sine fructu: μάτην, rebus vanis: ἐπὶ κακῶν, rebus malis et perniciosis. T. II. p. 199. B. iungit, μάτην καὶ εἰς ἡν καὶ ἐπὶ ἀδενὶ χρησίμου. T. V. p. 216. C. εἰς ἡν καὶ μάτην, καὶ ἐπὶ κακῶν τῆς αὐτῆς κεφαλῆς. Vt hic est

ἐπὶ κακῶν, ita bis habet ἐπὶ ἀγαθῶν. Xenoph. pag. 186. D. E.

54 πῶς — ἑδαπανήσαμεν] Structura huius periodi mihi displicet. Ista enim πῶς κ. τ. λ. dissoluta videtur. Malim: τῆς ἡμετέρας, πῶς ἐπέστην ἡμέραν ἑδαπανήσαμεν, ἀπαστήσει λόγον ἡμῶν. Ἡμέραν poterat quidem abesse, sed ista repetitio h. l. vim orationi addit.

τισε, καὶ ποικίλος ἀστέρων ἀνέλαμψε χορός·
ἐπνευσαν ἀνεμοὶ διὰ σέ, ἕδραμον ποταμοὶ σπέρ-
ματα ἐβλάσθησαν διὰ σέ, καὶ φυτὰ ἀνεδόθη⁵⁵,
καὶ τῆς φύσεως ὁ δρόμος τὴν οἰκείαν ἐτήρησε τάξιν,
καὶ ἡμέρα ἐφάνη, καὶ νύξ⁵⁶ παρήλθε· καὶ ταῦτα

- B. πάντα γέγονε διὰ σέ· σὺ δὲ τῶν κτισμάτων σοὶ
διακουσμένων, τῷ διαβόλῃ τὴν ἐπιθυμίαν πληροῖς,
καὶ τοσῶτον παρὰ τῷ θεῷ μισθασάμενος οἶκον, τὸν
κόσμον λέγω τῶτον, ἐκ ἀπέδωκας τὸν μισθόν.
καὶ ἐκ ἤρκεσε⁵⁷ τῇ προτέρᾳ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ καὶ τὴν
δευτέρᾳ, ὅτε ἀναπαύσῃ μικρὸν ἔχρησ ἀπὸ τῆς
ἐγγυνομένης κακίας, ἐπὶ θείατρα πάλιν ἀνέβαινες,
ἀπὸ καπνῆ εἰς πῦρ τρέχων, εἰς⁵⁸ ἕτερον βάραι-
θρον καθεῖς⁵⁹ ἑαυτὸν χαλεπώτερον. γέροντες
πολιὰς κατήσχυνον, καὶ νέοι τὴν νεότητά κατε-
κρήμιζον, καὶ πατέρες παῖδας ἀνῆγον, ἐκ προ-
οιμίῳ τὴν⁶⁰ ἀπειροκάκον ἡλικίαν εἰς τὰ τῆς πο-
νηρίας ἐμβιβάζοντες⁶¹ βάραιθρα· ὥστε ἐκ ἂν τις
ἀμάρτοιοι, παιδοκτόνες, ἀντὶ πατέρων, τὲς τοῖς-
τες

Constanti-
nopolitani
quidam
Sabbato
sancto thea-
trorum spe-
saculis ad-
sunt.

55 ἀνεδόθη] nimirum,
ἐκ τῆς γῆς. Ita Philo p. 7.
A. ὁ θεὸς ἄπασαν τὴν τῶν
φυτῶν ὕλην ἐκ γῆς ἀνεδίδα
τελείαν.

56 παρήλθε] interpres,
pertransiit, id est, prae-
teriiit. Sed id alienum est
ab hoc loco. παρελθεῖν enim
hic non est praeterire, sed
prodire. Loquitur enim
de creatione.

57 ἤρκεσε] ἡ πρότερον
ἡμέρα, est dies Veneris ante
Pascha. Eo die fuerant in
circo: die proximo sabbati
ante Pascha adierant thea-

trum. Ἀρκῆ μοι τῶτο vfi-
tatissime dicitur, sufficit
mihi hoc, satis habeo hu-
ius rei, contentus sum hac
re. Eodem sensu dicitur
ἀρκῆμαι τάτφ. Interpres
autem reddidit, ac si lege-
rit, ἤρκεσας, quod tamen vi-
tiosum est. Ergo potius ἤρ-
κείσθης. Ἦρκεσεν ita iun-
ctum, infinitivum postulat,
veluti ἀσχημονήσας. Lenissi-
ma correctio est, si scriba-
tur: ἐκ ἤρκεσε (forte adden-
dum σοι.) ἡ πρότερον ἡμέρα.

58 εἰς ἕτερον] Forte, καὶ
εἰς ἕτερον.

varius stellarum chorus effulsit; propter te flauerunt venti et fluuii manarunt; propter te semina germinarunt, plantae creuerunt, naturae cursus ordinem tenuit suum, dies apparuit, noxque pertransiit: haecque omnia propter te facta sunt: tu vero rebus creatis tibi ministrantibus, diaboli optatum imples: et cum tantam a deo domum, hunc videlicet mundum, mercede conduxeris, mercedem non soluisi. Neque tibi satis fuit priore die id egisse, etiam in sequenti, cum a nequitia pristina paulum quiescere oportuisset, ad theatra iterum conscendisti, a fumo currens ad ignem, teque in aliud deterius barathrum coniecisti. Senes canos suos dehonestabant, adolescentes iuuentutem suam praecipitabant, patres filios suos eo adducebant; iam a principio aetatem, nequitiae expertem, in improbitatis barathra inducentes; ita, ut non aberret quispiam, si illos, non patres, sed filiorum interfectores, appellet, qui nequitia sua animam liberorum in exitium

G 5

im-

59 καθεῖς] demisisti. Mox enim docet, theatrum peius esse circo. Bene autem dixit, demittere se in barathrum, tanquam in locum profundum. Sic Heliodor. p. 140. αἰς πρᾶπτον κίνδυνον ἑαυτὸς καθέντες. Βύραθρον Harpocrat. p. 35. explicat, ὄρυγμα, et translata significatione, ὄλεθρος. Locum similem habet Chrysof. Tom. III. p. 51. D. εἰς ὃ γέρον τὴν πολιῶν αἰδῶται, εἰς ὃ νέος ὑφορᾶται τὴν φλόγα τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐπιθυμίας.

60 ἀπειράκων] impro-

bitatis et flagitiorum expertem. Ita Chrysof. T. VI. pag. 83. E. ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἐκείνης τῆς ἀπειράκων, ἀπὸ αὐτῶν τῶν προσιμίων τὴν ἀρετὴν ἐπιδείξεται. Et T. IV. p. 200. B. εἰδὲ ἢ ἄτατος ἡλικία, εἰδὲ ἢ ἀπειράκων. Et ibid. p. 218. A.

61 ἐμβιβάζοντας] demittentes, detrudentes. In bonam et malam partem dicitur ἐμβιβάζων. Xenoph. Oec. 14, 4. αἰς δικαιοσύνην, iustitiam docere. Philo p. 232. C. αἰς ἐχθρῶν τάξιν ἐμβι-

τες ἀποκαλῶν, καὶ ⁶² τῇ κακίᾳ ⁶³ τὴν ψυχὴν ἀπολ-
 λύντας τῶν τεχθέντων. καὶ ποία κακία, Φησί; διὰ
 γὰρ τὸ οὐδυνῶμαι, ὅτι καὶ νοσῶν, ⁶⁴ ἐκ οἴδας, ὅτι νο-
 σεῖς, ἵνα καὶ τὸν ἰατρὸν ἐπιζητήσης. μοι χεῖρας ἐγένε-
 σεν, ⁶⁵ πεπληρωμένους, ⁶⁶ καὶ ἐρωτᾶς, ποία κακία; ἢ ἐκ
 ἡμετέρας τῶν χεῖρῶν λέγοντος, ὁ ἐμβλέψας ⁶⁷ γυναί-
 κιν πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι, ἤδη ἐμοίχευσε αὐτήν; τί
 ἐν, εἰ μὴ ἐμβλέψω, Φησί, πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι;
 D. καὶ πῶς δυνήσῃ μοι ⁶⁸ πῆσαι; ὁ γὰρ τῶν θεωρήσασθαι
⁶⁹ μὴ κρατῶν, ἀλλὰ τοσαύτην σπαθὴν ὑπὲρ τῶν
 τοιούτων ⁷⁰ τιθέμενος, πῶς μετὰ τὸ θεωρῆσαι δυνή-
 σῃ μένει ἀκηλίδωτος; μὴ γὰρ λίθος σοι τοσάμα;
 μὴ γὰρ σίδηρος; σάρεκα περιμεισαι, σάρεκα ἀνδρωπί-
 νην, ἥτις χόρτε ⁷¹ χαλεπώτερον ⁷² ὑπὸ τῆς ἐπιθυ-
 μίας ἀνάπτεται. καὶ τί λέγω τὸ θεατρὸν; ἐν ἀγο-
 ρῇ

ἐμβιβῶσαι, in inimicorum
 numerum referre.

62 καὶ τῇ] Malim, τὰς
 τῆ.

63 ποία κακία] interro-
 gantem inducit eiusmodi
 theatrorum spectatorem:
 ποία κακία, εἰάν τις ἐπὶ θεα-
 τρῶν ἀναβαίη. τί δὴ πυνθάνη
 καὶ ἀμφισβητῆς; ἀλλὰ γὰρ
 τὸ οὐδυνῶμαι κ. τ. λ. Sed
 Chrysoſtomus brevius, con-
 citatius et elegantius dixit.

64 νοσῶν] morbum nunc
 appellat, studium spectacu-
 lorum.

65 ἐγένεσεν] in theatro, vt
 prox explicat.

66 καὶ ἐρωτᾶς] His pror-
 fus similia habes Tom. 4.
 Hom. 3. de Dauide et Sau-

Io. pag. 769. iisdem faepe
 verbis. Montefalconius.

67 ἐμβλέψας] Chryso-
 stomus, qui multoties hunc
 locum laudat, modo habet
 ἐμβλέπων γυναίκα, modo
 ἐμβλέψας γυναίκα, modo
 ἐμβλέπων εἰς γυναῖκα. Ori-
 genes habet ἐπιβλέπων,
 Quem ergo sequi debemus
 in N. Testamento? Codi-
 ces Graecos, nec ex Orige-
 ne, nec ex Chrysoſtomo
 corruptos.

68 μοι] Per se intelli-
 gitur, corrigendum esse με.

69 τῶν θεωρήσασθαι] inter-
 pres, ab aspectu. Immo:
 qui se a spectaculis non
 potest cohibere. Obiter ad
 alia Chrysoſtomi, Orige-
 nis, ceterorumque loca no-
 to, θεωρῶν et θεωρίων diei
 etiam

impellant. Ecqua nequitia, iniquies? Ideo certe lugeo, quia, dum morbo laboras, aegrotare te non nosse, ut medicum quaeras. Adulterio plenus euasisti et interrogas, quae nequitia? Annon audisti Christum dicentem: *Qui respicit mulierem ad concupiscendum eam, iam moechatus est eam?* Quid ergo, inquires, si non respiciam ad concupiscendum? Et quomodo id mihi persuadere poteris? Nam qui ab aspectu non temperat, imo qui tanto studio ad id incumbit, quomodo post aspectum poterit a labe purus remanere? An lapis corpus tuum? An ferrum? Carne circumdatus es, carne, inquam, humana, quae velocius, quam foenum, a concupiscentia incenditur. Ecquid theatrum memoro? In foro saepe, si mulieri occur-

ramus

etiam de allegorica interpretatione. Chrysof. T. V. p. 98. C. *α δὲ χρεῖ τι καὶ κατ' ἀναγωγὴν ἀπ' αὐτῶν, ἡ παρ' αὐτῶν. τὰ μὲν γὰρ ἐστὶ καὶ θεωρησῶν· τὰ δὲ ἄνω δὲ νοεῖν, ὡς εἰρησῶν μόνον.* Ita saepenumero, ἢ κατ' ἀναγωγὴν, κατ' ἀλληγορίαν, κατὰ θεωρίαν ἐρμηνεία opponitur, τῇ κατ' ἰσορίαν ἐρμηνείᾳ καὶ τῇ κατὰ τὸ κείμενον. Sic T. V. p. 147. C. D. opponit ἀναγωγὴν et ἰσορίαν. et ibid. p. 188. B. C. et ibid. pag. 457. E. opponit κατὰ τὴν ἴσιν et κατὰ ἀναγωγὴν. Et ibid. p. 487. A. κατὰ τὸ φητόν et κατὰ ἀναγωγὴν. Mox ibidem est ἰσορία.

70 τῆ τοικτε] intellige, πάγματος, id est, τῆ θεωρησῶν.

71 ἀκηλίδωτος] sine labe, sine macula, purus. A. κηλῖς. Philo p. 95. A. ἀκηλίδωτος ἐσθῆτας, vestimenta pura, sine macula. p. 644. C. ἐγκράτεια δὲ καθαροὺ καὶ ἀκηλίδωτος ἀρετή.

72 χόρτε] gramine arido, foeno, quo utebantur pro materia ignis. Matth. 6, 30.

73 χαλεπώτερον] Interpres, *velocius*. Ita sententia postulat. Nam ironia vix videtur hic habere locum. Forte error ex proximo χόρτε, siue quod α χ. incipit, siue quod in α terminatur. Aut ergo εὐκολώτερον legendum, aut, quod lenius est, α, post χόρτε, addendum.

ρᾶ πολλάκις, εἰάν ἀπαντήσωμεν γυναίκι, ⁷⁴ θο-
 ρυβέμεθα· σὺ δὲ ἄνω ⁷⁵ καθήμενος, ὅπερ τοσαύ-
 τη πρὸς ἀσχημοσύνην ⁷⁶ παράκλησις, ὁρῶν γυ-
 νῆα ⁷⁷ πόρνην, γυμνῆ τῇ κεφαλῇ, ⁷⁸ μετὰ πολλῆς
 τῆς ἀναισχυντίας εἰσῆσαν ⁷⁹ χρυσᾶ ⁸⁰ περιβεβλη-
 μένην ἱμάτια, ⁸¹ μαλακιζομένην, ⁸² θρυπτομένην,
 ἄσματα ἄδυσαν πορνικὰ, κατακεκλασμένα ⁸³ μέλη,
 αἰσχροῦ ⁸⁴ προειμένην βήματα, ἀσχημονῆσαν τοιαύ-
 τὰ, ἅπερ ὁ θεορήσας, ἂν εἰς ἔννοιαν λάβῃς, κάτω
 κύπτεις· τολμᾶς ⁸⁵ εἰπὲν, ὡς εἶδεν πάσχῃς ⁸⁶ ἀνδρώ-
 πινος; μὴ γὰρ λίθος σοι τὸ σῶμα; μὴ γὰρ σίδηρος;
 εἰ γὰρ παραιτήσομαι πάλιν τὰ αὐτὰ εἰπὲν. μὴ
 γὰρ τῶν μεγάλων καὶ γενναίων ἀνδρῶν ἐκείνων, οἱ ἀπὸ
 ψιλῆς ὄψεως ⁸⁷ κατηνέχθησαν, φιλοσοφώτερος σὺ
 εἶ;

Scortorum
 in theatris
 impudici
 gestus.

74 θορυβέμεθα] in-
 qui-
 eti reddimur, turbamur,
 pulcritudine eius commo-
 vemur. Aelian. Varr. Hist.
 I, 32. θορυβηθῆναι δὲα τῆ
 νόμῃ καὶ αἰδοῦ τῆ βασιλείως.

75 ἄνω] vnde, tanquam
 ex superiori loco, istae
 femellae magis conspici pos-
 sunt.

76 παράκλησις] hoc lo-
 co in malam partem dicitur,
 vt T. IV. p. 769. E. πρὸς ἀσέλγαν παράκλησις.
 Alibi enim notat adhortationem
 ad bonum, hic incitamentum
 ad mala. Est ergo loco παρόρμησις,
 quo vititur Xenoph. p. 957. B.
 Isocrat. p. 2. de diuitiis: ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τὰς νέας
 παρακαλῶν (ὁ πλῆτος.) Et
 medium Chrysof. T. II.

p. 289. C. εἰς ἀναισχυντίαν
 παρακαλᾷται.

77 πόρνη] ita theatrales
 reginas appellat.

78 κεφαλῇ] id enim olim
 indecorum habebatur. I
 Cor. II, 13. Multo vero
 turpiora narrat de theatris
 illius temporis Chrysofostomus.
 Vide T. VII. p. 101. A. p. 113. C. p. 114. A. B. T.
 XI. p. 464. F.

79 εἰσῆσαν] in scenam
 prodeuntem, εἰς τὸ θέατρον.

80 χρυσᾶ] nam et vestimenta
 splendida pro incitamento
 sunt. T. IV. p. 769. E. memorat
 etiam ὀφθαλμῶν ὑπογραφὰς καὶ
 ἐπιτρίμματα παρῆται. Fucatae
 ergo apparebant in theatris
 istae femellae. Dixit

mus, perturbamur: tu vero superne sedens, ubi tantum est ad turpitudinem incitamentum, vides mulierem nudo capite cum impudentia magna intrantem, aureis indutam vestimentis, delicato mollique gestu videntem, cantica meretricia canentem, carmina lubrica, turpia verba proferentem, tamque turpiter agentem, quam tu potes, qui vides, in mente concipere, tu te inclinas, ut respicias, et audes dicere, te nihil humanum pati? Num corpus tuum lapis, num ferrum est? Neque enim eadem repetere grauabor. Numquid tu maiore philosophia instructus es, quam magni illi ac strenui viri, qui per simplicem aspectum prostrati sunt? Annon audisti Salomonem dicentem: *Ambulavit quis super carbones ignis et pedes non comburet?*

Li-

xerit quispiam, ut apud nos.

81 *μαλακισομένην*] molli-ter se gerentem. Habet ita Heliodor. pag. 173. Ita Xenoph. Mem. Socr. 3, 11, 10. *μαλακῶς Φιλῶν.*

82 *δρυπτομένην*] delicatius se gerentem, fractis gestibus et moribus. Hesych. *δρύπτεται μαλακίζεται, τρυφᾷ, τρυφῶ, κλάται.*

83 *κατακεκλασμένα*] ἄσματα, notant verba, orationem: *μέλη*, cantum, *μέλος κατακεκλασμένον*, est cantus mollis. Vide infra notam 94.

84 *αἰσχρά*] turpia, obscena.

85 *τολμῆς*] Constructio, *ἐν δὲ τολμῆς.*

86 *πάσχεις*] Malim, *πάσχεις*. Nec enim opus est coniunctiuo. Aliquid humani pati, id est, incitari ad libidinem.

87 *ὄψεως κατηνέχθησαν*] solo mulieris adspecu de- statu sunt deiectioni, solo adspecu capti sunt. Chrysof. T. X. p. 256. E. *γυνὴ δαυὸς καταγοητεύσασα ἤντα τὰς μὴ προσέχοντας (ἑαυτοῖς.) πολλοὶ γὰρ — ἀπὸ γυναικῶν συμβληῆς κατηνέχθησαν μόνως.* Eodem sensu habet *συγκατηνέχθησαν*, vna ceciderunt. T. V. p. 320. D. *ibid.*, p. 322. B. *πεσῶν* et *κατενεχθῆναι* iungit, Heliodor. p. 71. *ἔτι μὲν ἀνδραγαθῆρα κατενεχθῆναι πρὸς ἔρωτα δόσματος.* *Ibid.*, p. 95. et p. 143. *est* pro- cidere in terram. Mox

275. A. εἰ; ἐκ ἡέσας, τί φησιν ὁ σολομών περιπατήσῃς
 Prouerb. 6. τις ἐπ' ἀνδρακων πυρος, τὸς δὲ πόδας ἐ κατα-
 28. 27. καύσει; ἀποδῆσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἰμοί-
 τια ἐ κατακαύσει; ἕτως ὁ εἰσιῶν εἰς⁸⁸ γυναῖκα
 ἀλλοτριάν. εἰ γὰρ καὶ μὴ συνεπλάκῃς⁸⁹ τῇ πόρ-
 νῃ; ἀλλὰ τῇ ἐπιθυμίᾳ συνεγένε, καὶ τῇ γνώμῃ
 τὴν ἀμαρτίαν εἰργάσα. καὶ εἰδὲ κατὰ τον καιρον
 ἐπέων μονον, ἀλλὰ καὶ τῶ θεάτρῳ λυθέντος, ἀπ-
 ελθῆσῃς αὐτῆς, τὸ εἶδωλον⁹⁰ ἐκείνης ἐναπέκειται
 σε τῇ ψυχῇ, τὰ ῥήματα, τὰ σχήματα, τὰ⁹¹
 βλέμματα, ἡ βασισις, ὁ ῥυθμὸς⁹² ἢ⁹³ διακρι-
 σις,

Philosophoſteros explico for-
 tior. Apud Chryſoſtomum
 enim φιλοσοφία tam virtutem,
 quam partes virtutis
 notat. Nam paulo ante
 μεγάλοι εἰ γυναῖκοι sunt viri,
 magno et forti animo prae-
 diti. Eodem modo de
 Abrahamo, Isaac, Iacobo,
 Davide et Salomone. T. X.
 p. 266. B. τὰς μεγάλας ἐκεί-
 νας καὶ θαυμασὰς. Sed huic
 loco magis conueniebat γυν-
 ναῖκος,

88 εἰς γυναῖκα] Septua-
 ginta: πρὸς γυναῖκα ὑπανδρον,
 quod eodem redit. Nam
 ὑπανδρος est ea, quae legi-
 timo coniugio iuncta est
 alii. Ergo ἀλλοτρία. Eis
 autem, loco πρὸς, habet Isaac.
 pag. 121. ἀπελθόντα εἰς
 ἡμᾶς, (τὸς δικασίς.) Cinna-
 mus p. 8. πρὸς βασι-
 λεία πύλας. Euthymius
 Zigabenus in Matthaeum p.

25. ἀσῆλθῃ πρὸς αὐτὴν, ὡς
 εἰς πόρνην. Chryſoſt. T. II.
 p. 682. B. ita hunc locum
 laudat: ἕτως ὁ ἀσερχόμενος
 εἰς τὴν γυναῖκα τῆ πλησίον
 αὐτῆ. Eadem vulgari ordi-
 ne recitat T. III. p. 566. E.
 vbi est: ὁ πορευόμενος πρὸς
 γυναῖκα ὑπανδρον καὶ πᾶς ὁ
 ἀπτόμενος αὐτῆς, ἐκ ἀδω-
 θήσεται T. X. p. 168. D.
 habet: εἰς εἶδωλα εἰσῆσαν,
 loco πρὸς εἶδωλα, aut εἰς εἶ-
 δωλα.

89 συνεπλάκῃς] ample-
 xus es. Heliodor. p. 123.
 ὡς εὐγνώμονι ἐρωμένη συμπί-
 πλεξῃ. Sed hic tantum no-
 tat iunctum esse, honestiori
 sensu,

90 τὸ εἶδωλον] imagi-
 nem. Ita de re eadem Chry-
 ſoſt. T. II. p. 687. A. τῶν
 εἶδωλων τὰς τύπας ἐναπέθε-
 μενοι τὰς ψυχαῖς ἕτως ἀπέ-
 χονται

Ligabit quis ignem in sinu, et vestimenta non incendet? Sic qui ingreditur ad mulierem alienam. Etsi enim cum meretrice non coiuiisti, at concupiscentia cum illa copulatus es, et animo peccatum perpetrasti. Neque tantum illo tempore, verum etiam soluto theatro, postquam illa discessit, eius imago in mente tua infidet, verba, habitus, aspectus, incessus, elegantia, membra meretricia; ac sexcentis acceptis vul-

χοντα. Xenoph. Sympos. 4, 21. ἄνω σαφῶς ἔχω εἰδωλον αὐτῆ ἐν τῇ ψυχῇ, ὡς, εἰ πλειστονὸς ἢ ζωγραφικὸς ἦν, ἀδὲν ἂν ἦττον ἐν τῇ εἰδύλει, ἢ πρὸς αὐτὸν ὄρων, ὅμοιον αὐτῇ ἀπειργασάμην. Est ergo forma rei visae, animo impressa.

91 τὰ βλέμματα] vultus. Chrysof. T. VII p. 60. B. iungit βᾶδισμα, βλέμμα, σχῆμα. Similes ad voluptatem illecebras memorat T. III. p. 565. E. loquens de regina Aegypti, quae Iosepho fruxit infidias, Heliodor. p. 122. ἔμοι δὲ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ βλέμμα προέστατο, καὶ τὸν ἕλον τῆς ὀφθαλμοῦ χαρακτήρα, καὶ τὸ ὑπερβυεῖ τῆς ὕρας — γνωρίζω.

92 ῥυθμὸς] dimensio. ῥυθμὸς est latissimae signifi-

cationis: notat enim omne id, quod certo intervallo, certa mensura sit. Vid Cicero in Orat. cap. 20. §. 67. Hoc loco dubium est, vtrum de saltatione, an de cantu dicatur. Interpretatio proximorum vocabulorum, διάκρισις et μέλις, hoc hic definire debent. Chrysof. T. VI. p. 107. de incestu habet: Ἐπειθε κατασαλευμένῳ ῥυθμῷ βυδίζοντες μετὰ ἡσυχίας πολλῆς. Xenoph. Sympos. 2, 22. de musica adhibet; καλεῖσας τὴν αὐλητρίδα δάττονα ῥυθμὸν ἐπάγειν, iussit tibicinam celerioremodum inducere, celerius tanere, Vulgo, ein hurtigeres Tempo. Philo p. 629. A. iungit: μέλισσι, ῥυθμοῖσι et μετροῖσι. Loquitur autem de poetis.

93 διάκρισις] In eadem Hom. 3. in Dauidem de meretrice.

σις, τὰ μέλη ⁹⁴ τὰ πορνικὰ, καὶ μυρία τραύμα-
 B. τα λαβῶν ἀναχωρεῖς. ἐκ ἐντεῦθεν οἰκῶν ⁹⁵ ἀνα-
 τροπαί; ἐκ ἐντεῦθεν σωφροσύνης ἀπώλεια; ἐκ
 ἐντεῦθεν γάμων ⁹⁶ διαιρέσεις; ἐκ ἐντεῦθεν πό-
 λεμοὶ καὶ μάχαι; ἐκ ἐντεῦθεν ἀηδία, λόγον
 ἐκ

meretricibus admodum si-
 milia loquitur. P. 769. lin.
 penult. legitur, πολλὴ ἡ
 διάχυσις, multa dissolutio,
 siue confusio; quae lectio
 melior videtur, quam πολ-
 λὴ διαίρησις, quae forte
 mendose pro διαχυσις irre-
 psit. *Montesalconius*. Sed
 iste locus est dissimilis. Mi-
 hi praeterea non probabile
 videtur, verbum difficilius
 faciliori substitutum
 esse a scriba. Nam διάχυ-
 σις nota est. Διαίρησις au-
 tem, quid sit hoc loco,
 difficilius est inuenire. Fre-
 quenter σύγχυσις et διαίρη-
 σις opponuntur. Philo. p.
 167. C. ἐκ συγχύσεως εἰς
 διαίρησιν ἄγειν. Sed id non
 est huius loci. Dionys.
 Halicarn. T. II. p. 65. de
 moribus, quos cognitos
 habere debet orator, ex-
 ponens, dicit, disci eos posse
 ex libris. Veluti ex Ho-
 mero mores Alexandri,
 Pandari, Nestoris, Hecto-
 ris. Tum addit: καὶ ἂν
 καταλιπὼν τὰ ὀνόματα, (A-
 lexandri, Pandari etc.) ἐξετά-
 σης τῶν ἡδῶν τὰς διαίρησεις,
 (morum discrimen), ὡς περ

ἐν Θεάτρῳ, τῷ βίῳ, διὰ τῶν
 βιβλίων (Poetarum, aliorum-
 que) πορεύσῃ. Sed nec hoc
 huius loci videtur. Διαίρη-
 σιν adhibetur etiam de Mu-
 sicis. Arrian. in Epict. lib.
 3. pag. 378. ὡς περ κοινὴ τις
 ἀκοὴ λέγοιτ' ἂν, ἡ μόνου Φω-
 νῶν διακριτικὴ ἢ δὲ τῶν Φθόγγ-
 ων, ἐκέτι κοινὴ, ἀλλὰ τε-
 χνικὴ. Hoc fere sensu est I
 Cor. 14. 7. διαστολή. Aly-
 pius p. 95. edit Meurf. ha-
 bet: αὐτὴ δὲ ἁρμονικὴ κα-
 λῶται, διακριτικὴν τινα δύ-
 ναμιν ἔχουσα καὶ καταληπτι-
 κὴν τῶν ἐμμελῶν καὶ διαση-
 ματικῶν Φθόγγων καὶ τῶν ἐν
 αὐτοῖς γινομένων διαφορῶν.
 Forte ergo hic intelligitur
 ἡ διαίρησις τῶν Φθόγγων, vo-
 cum distinctio. Chryso-
 stomus, locum istum Paulli-
 num interpretans, T. X. p.
 323. B. C. primo memorat
 ζυθμὸν καὶ ἁρμονίαν, deinde
 addit: ἀποιτῶμεν σαφῆνειαν
 καὶ ἁρμονίαν καὶ διαίρησιν.
 Virgil. Aen. VI. v. 646.
 discrimina vocum. Qui
 locus huic nostro non est
 admodum dissimilis. Est
 etiam διαίρησιν et διαίρησις,
 interpretari et interpreta-
 tio,

vulneribus discedis, Annon inde domorum subversio-
nes? Annon inde continentiae pernicies? Annon inde
connubiorum diortia? Annon inde lites et iurgia?
Annon inde molestiae et taedia, nulla ratione fulta?

Post-

tio, veluti fomniorum. Ita
habet Chrysof. T. IV. p.
601. B. Philo. p. 421. C. E.
p. 422. B. p. 124. A. Sed et
hoc alienum est. Postremo
dicitur etiam διακρίσις de cer-
to capillamentorum orna-
tu. Hoc sensu habet Pol-
lux de personis tragicis et
comicis lib. IV. p. 433. 434.
Quid. Art. Amat. lib. II. v.
303. Compositum discrimi-
nen erit; discrimina lau-
da: Torserit igne comam;
torte capille place. Ad
quem locum vide Burman-
num p. 620. Et lib. III.
v. 137. Longa probat fac-
ies capitis discrimina puri:
Sic erat ornatis Laodamia
comis. Atque hoc quidem
vnum videtur esse huius
loci.

94 μέλη] Interpres,
membra meretricia. μέ-
λος est modus cantici, με-
λωδία. Ita Chrysof. T. II.
pag. 318. A. διακεκλασμένα
μέλη, πάσης γέμοντα πονη-
ρίας ἔσματα. Tom. VI. p.
107. A. πορνικὰ ἔσματα καὶ
κεκλασμένα ἔδοντες μέλη.
Et hic superius p. 274. E.
Ceterum interpres habet,

quo se defendat. Nam
scorta ista nuda in theatris
apparuisse, patet ex locis su-
pra laudatis nota 78. Tom.
XI. p. 464. F. ὅταν ἀνέλ-
θῃς εἰς θέατρον καὶ καθίσῃς
γυμνοῖς μέλεσι γυναικῶν τὰς
ὀφθαλμοὺς ἐσιῶν. De mem-
bris corporis accepit etiam
locum T. VII. p. 422. E.
καὶ γὰρ καὶ ἕματα ἀσχροῦ
αὐτόθι, καὶ σχήματα κα-
ταγέλασα, καὶ κερὰ τοιαύ-
τη, καὶ βάνοις ὁμοία καὶ σα-
λή καὶ φωνή, καὶ μελῶν διά-
κλασις καὶ ὀφθαλμῶν ἐντρο-
φαί. Ac fortasse hic etiam
aliquis malit διάκλασις, lo-
co διακρίσις. Φωνῆς διάκλασις
habet de Sacerdot. p. 296.
edit. Bengelii.

95 οἴκων] familiarum,
rei domesticae.

96 γάμων διακρίσεις] di-
vortia, coniugiorum disso-
lutio. Vocis ἀγῶνας etymo-
logia nota est. Notat au-
tem omnis generis mole-
stiam et taedium, veluti ex
turpitudine, ex rusticitate
morum, ex deformitate,
ex negotiis, ex nausea et
omnino ex rebus, physice et
moraliter insuavis et in-
iucun-

H

iucun-

ἐκ ἔχουσαι; ἐπειδὴν γὰρ ἐμπλησθεὶς ⁹⁷ ταύτης ἀνέλθης, γενόμενος αἰχμάλωτος, καὶ ἡ γυνὴ σε ἀηδέστερα φαίνεται, καὶ τὰ παῖδια φορτικώτερα, καὶ εἰ οἰεῖται ἐπαχθεὶς, καὶ ἡ οἰκία ⁹⁸ περιττή, καὶ αἱ συνήθειαι φροντίδες ἐνοχλεῖν ⁹⁹ δοῦναι πρὸς τὴν οἰκονομίαν τῶν δεόντων πραγμάτων, καὶ ἕκαστος προσίων φορτικὸς καὶ ἐπαχθής.

Κ Ε Φ Γ.

C. Τὸ δὲ αἴτιον, ἐκ ἀνέρχῃ μόνος εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ τὴν πόρνην ἔχων μετὰ σεαυτῆ, ἢ φανερώς καὶ δήλως ¹⁰⁰ ἀνίσταν, ὅπερ ἦν κατώτερον ταχέως γὰρ ἂν ἐξήλασεν ἡ γυνὴ ἀλλὰ τῇ γνώμῃ καὶ τῷ ¹⁰² συνειδῶτι ἐγκαταλημμένη, καὶ ἀνάπτυσαν ἔνδον τὴν βαβυλωνίαν ¹⁰³ κάμνον, μᾶλλον δὲ πολλῶν χαλεπωτέραν. ἢ γὰρ τυππίον ¹⁰⁴ καὶ ¹⁰⁵ νάφθα ^{καὶ}

iucundis. Dupliciter autem accipitur, tam de molestia, quam ex re aliqua aliquis capit, ut h. l. tam de ea, quam quis alijs adfert. Ita habet Isocr. p. 219. τὰς τῶν ἄλλων ἀηδίας καὶ βιαστικότητας εὐκόλως καὶ ἠρόδως φέρων, σφῶς δ' αὐτὰς ὡς δυνατόν ἐλαφροτέρως καὶ μετριωτάτως τοῖς συνῶσι παρέχοντας. Sic h. l. mox est ἀηδέστερα. Pro eo autem, quod mox legitur, λόγον ἢ ἔχουσαι, supra Hom. III. p. 389. D. dixit, ἢ ἔχουσαι πρόσφασιν. Locum similem habet Chrysof. T. II. p. 153. C. ἀηδῶς μὲν πρὸς

τὴν γυναῖκα ἐπανίξας, ἀηδῶς δὲ τῆς ἑαυτῆ μεδέξαι τραπέζης καὶ δυσάρετος κ. τ. λ. T. IV. p. 777. A. opponitur ὄψις (vultus) ἀηδῶς εἰ ποθῶν καὶ ἐπίχαρις.

97 ταύτης] intellige ex superioribus, τῆς πόρνης.

98 περιττή] vasta, inanis. Desiderat enim theatrorum strepitum et turbam. Idem argumentum tractat T. IV. p. 770. E. ὅταν γὰρ κ. τ. λ. Totus locus lectu est dignissimus. Eadem etiam habet T. XII. pag. 605. A. ὅταν γὰρ ὑπὸ τῆς ἐκῆς θεωρίας κ. τ. λ.

Postquam enim illa repletus rediisti captivus, tibi vxor iniucundior et deformior videtur, et liberi importuniores, et famuli onerosi, domus fastidiosa est, solitaeque curae ad domestica necessariaeque negotia gerenda molestae: ac, quisquis accedit, onerum tibi atque importunus est.

C A P. III.

In causa autem illud est, quod non solus domum redeas; sed meretricem tecum ducas: non palam, non aperte; id quod sane tolerabilius esset; nam vxor illam cito depelleret: sed in animo, in conscientia insidentem, et Babylonicam flammam intus accedentem; imo grauiorem. Non enim stuppa, naphtha et pix; sed quae supra diximus, esca illius ignis

H 2

99 ἐνοχλεῖν δοῦσαι] Malim haec promouere post πραγμάτων. Nam αἱ συνήθεις φροντίδες coniungendae sunt cum πρὸς τὴν οἰκονομίαν. Displicet etiam in interpretatione, domestica. Nam οἰκονομία est administratio, διοίκησις.

100 δήλωσ] rarius hoc occurrit. Habet Chrysofost. T. VII. p. 769. D. Mox nescio; annon Chrysofostomus scripserit potius συνανεῖσαν, nimirum εἰς τὴν οἰκίαν.

101 ὅπερ ἦν κηφότερον] quod facilius ferendum erat.

Mirum sane hoc videtur, et tamen verissime dictum est.

102 συνεδότη] συναδωδὸν γὰρ εἰσιν ἐαυτοῦ τὰ τῆς θεότητος καὶ τῆς πόρνῆς, καὶ ταῦτα φαντασιάζεται. Poterat etiam dicere, τῇ φαντασίᾳ. Συνεδὸς h. l. non est das Gewissen, sed das Bewusstseyn.

103 βαβυλωνίαν] Ita habet T. II. p. 318. A. B. C. qui locus est simillimus ac cum hoc comparandus. Respicit autem Daniel. 3, 20.

104 συνεπίον] stupa. Scribitur etiam συνεπίον. Ita apud Chrysofost. l. l. Legitur

καὶ πίσσα· ἀλλὰ τὰ εἰρημένα ¹⁰⁶ τροφή τῶ πυρὶ
 γίνεται, καὶ πάντα ἄνω καὶ ¹⁰⁷ κάτω· καὶ καθ-
 ἅπερ οἱ πυρέττοντες, εἰδὲν ἔχοντες ἐγκαλεῖν
 τοῖς ¹⁰⁸ διακονεμένοις, διὰ τὴν τῆ νοσήματος κα-
 κίαν δυσάρεστοι πρὸς πάντας εἰσὶ, σιτία διακρο-
 D. μνοι, καὶ ἰατρῆς ¹⁰⁹ κακίζοντες, καὶ πρὸς τῆς
 οἰκείας ἀγανακτῶντες, καὶ κατὰ τῶν ¹¹⁰ διακο-
 νῶντων λυγτῶντες· ἔτω δὴ καὶ οἱ τὴν χαλεπὴν
 νόσον ταύτην νοσῶντες ¹¹¹ ἀλλοιοῦσι, δυσχεραίνουσι,
 πάντοτε ἐκείνην ¹¹² βλέποντες. ὦ χαλεπὸν πρᾶ-
 γμάτων! λύκος μὲν καὶ λέων, καὶ τὰ λοιπὰ
 θηρία τοξεύόμενα φεύγει τὸν κυνηγέτην· ἀνθρω-
 πος δὲ, ὀλογιώτατος, τρωθεὶς περιδιώκει ¹¹³ τὴν
 τρώσασαν, ὥστε πολλῶ χαλεπώτερον βέλος λα-
 βεῖν, καὶ ἐνδιυπαθεῖν ¹¹⁴ τῷ τραύματι· ὅπερ δὴ
 πάν-

tur etiam vno π. Xenoph.
 p. 191. D. πολλὴν δὲ πί-
 ταν καὶ συππῶον, ἃ ταχὺ
 παρακαλᾷ πολλὴν φλόγα.

105 νάφθα] naphtha, ge-
 nus bituminis liquididi. Vi-
 de Plin. Hist. Nat. lib. II.
 cap. 105.

106 τὰ εἰρημένα] Intel-
 ligit ea, de quibus paullo
 ante dixerat: τὰ ἴσηματα,
 τὰ σχήματα κ. τ. λ.

107 ἄνω καὶ κάτω] Si
 nullum vocabulum hic in fi-
 ne excidit, veluti φέρεται,
 repetendum certe est γίνεται.
 Chrysof. T. X. p. 669. Ε.
 τὰ ἄνω κάτω γέγενηται. et
 p. 675. B. πάντα ἄνω καὶ κά-
 τω γενήσεται, et T. III. p.
 445. A. πάντα ἄνω καὶ κά-
 τω γέγονε.

108 διακονεμένοις] τοῦ
 διακονοῦ, ministrantibus.
 Dicitur διακονεῖν et διακονεῖ-
 σθαι. Actiue habet etiam
 Gregor. Naz. pag. 194.
 διακονᾷται τῆς ἀληθείας τῷ
 φῶς. Philo p. 696. B. F.
 passiuue et actiue habet.

109 κακίζοντες] medicos
 male accipiunt, interpre-
 Male! Immo, accusant, re-
 prehendent, vt indoctos et
 imperitos. Habet Plato p.
 451. κατεθέντων καὶ κακίζόν-
 των, Hermog. p. 113. κακί-
 σομεν τὸν πόλεμον, καὶ τὴν
 εἰρήνην ἐπαινεσομένεσθαι. Chry-
 sof. T. II. p. 502. C. κα-
 κίζαν ὀρπονίτ τῷ ἀνακηρύτ-
 των et σεφανῶν. Et T. X.
 p. 228. B. ὀρπονίτ ἐπαινεῖν
 et ἀποδέχεσθαι. Et T. IV.
 pag.

ignis sunt, et omnia sus deque vertunt. Ac quemadmodum ii, qui feбри laborant, etsi nullam eos, qui sibi ministrant, criminandi causam habeant, ob morbi vim importuni omnibus sunt; alimenta repellunt, medicos male accipiunt, familiaribus irascuntur, contra famulos rabie feruntur; sic, qui hoc graui morbo tenentur, inquieti sunt, indignantur, semper illam prae oculis habentes. O res indignissimas! Lupus, leo, caeteraeque ferae, sagittis impetitaе, fugiunt venatorem: homo autem, ratione praeditus, vulneratus, eam, quae se vulnerauit, sequitur; ita, vt longe grauius telum excipiat, et in vulnere sibi placeat; quod est omnium acerbissimum, morbumque insanabilem efficit. Nam qui vlcus non odit, neque ab eo liberari cupit,

H 3 pit,

pag. 38. B. *οἱ αὐτοὶ νῦν μὲν ἔπαινεῖσι, νῦν δὲ κακίζουσι τὸν αὐτόν.* Eodem modo dicitur *Φαυλίξεν.* Xenoph. Mem. Socr. I, 6, 5. Interpres in mente videtur habuisse aut *αἰκίζεν*, aut *κακῶν*.

110 *διακονούντων*] quomodo autem hoc a superiori *τοῖς διακονουμένοις* differt? Scilicet superius dixit eos, qui aegroti morbi causa ministrant, qui cum curant. Hic de feruis in genere dicit.

111 *ἀλλοίωσι*] interpres, *inquieti sunt.* Ergo *ἀλύεσι*, quod et mihi probatur, id est, *ἀσατέωσι*, *δυσφορέωσιν*, *ἀγωνιώσι*. Nam *ἀλλοίωσι* non dicitur *ἀμεταβάτως*. Deberet saltem esse *ἄλλοιωθέντα*. Vtrumque vo-

cabulum iungit etiam T II. p. 188. A. *ἀλύεσι καὶ δυσφορέωσιν.* Et p. 713. D. *ἀλλοίωμεν, δυσανασχετῶμεν, δυσχεραίνωμεν.*

112 *ἐκείνην*] τὴν πόρνην.

113 *περιδίωκα*] non dixit *περίεπα*, sed, quod grauius est, *περιδίωκα*.

114 *ἐνηδυκαθῶν*] oblectari re aliqua, voluptatem capere. Habet Chrysofost. T. III. p. 450. D. *τοῖς παρῶσιν ἐνηδυκαθῶσιν (δυσφασ.) πρῶγμασιν.* Ibid. p. 26. D. *ταῖς φιλοσόφοις ἐνηδυκαθῶντες λογισμοῖς.* Philo p. 619. D. *ταῖς τῶν οἰκείων εὐτυχίας ἐπαρθέτες ἐνηδυκαθῶσαν.* Forte autem *ἐνηδυκαθῶ* legendum, vt coniungatur cum *περιδίωκα*.

Obi-

πάντων ἐστὶ πικρότατον καὶ τὴν νόσον ἀνίατον ἐργάζεται. ὁ γὰρ μὴ μισῶν τὸ ἔλκος, μηδὲ ἀπαλά-
 E. λαγήναμ βελόμενος, πῶς ἂν ἐπιζητήσῃ τὸν ἰα-
 τρὸν; διὰ ταῦτα ὀδυνῶμαι καὶ διακόπτομαι, ὅτι
 τοιαύτην λύμην λαμβάνοντες ¹¹⁵, ἐκείθεν κατέρ-
 χεσθε, καὶ διὰ μικρῶν ἰδούνην, διηνεκῆ τὴν ὀδύνην
 υπομένετε. καὶ γὰρ καὶ πρὸ τῆς γενένης καὶ τῆς
¹¹⁶ κολάσεως, ἐνταῦθα τὴν ἐσχάτην ἑαυτοῦ
 ἀπαιτεῖτε δίκην. ἢ ἐν ἐσχάτης τιμωρίας, εἰπέ-
 μοι, ἐπιθυμίαν τοιαύτην τρέφειν, καὶ διηνεκῶς
 ἐμπίπρασθαι, καὶ κάμινον ¹¹⁷, ἔρωτος ἀτόπι-
 πανταχῶ περιφέρειν, καὶ συνείδωτος κατηγορίαν;
 πῶς γὰρ ἐπιβήσῃ τῶν προθύρων ¹¹⁸ ἐκείνων τῶν ἰε-
 276. A. ρῶν; πῶς ἄψῃ τῆς ἑρανίς ¹¹⁹ τραπέζης; πῶς δὲ
 ἀκροῖσιν τὴν περὶ σωφροσύνης λόγον, ἑλκῶν γέμων
 καὶ τραυμάτων τοσούτων, καὶ τὴν διάνοιαν ἔχων τῶ
 πάθει δαλευσταν; καὶ τί δὲ τα ἄλλα λέγειν;
 ἀπὸ τῶν νῦν παρ' ἡμῶν ¹²⁰ γινομένων ἔξῃ τῆς δια-
 νοίας ἰδεῖν τὴν ὀδύνην. νῦν γὰρ ὁρῶ μεταξὺ τῶν
 λόγων τριτῶν τὰ μέτωπα τυπτοτάς· καὶ πολλὴν
 ἡμῖν ἔχω χάριν, ὅτι δῆμος ἕτως ἐστὶ εὐσπλαγχνος.
¹²¹ ταῖχα ¹²² δὲ οἶμαι πολλὰς τῶν μηδὲν ἡμαρτη-
 κόντων

Obiter ex Chrysofomo no-
 to duo vocabula similia.
 ἐνθύνουσαι, T. III. p. 146.
 C. et ἐνευφραίνουσαι, T. V. p.
 303. C. et T. VII. p. 642. fin.
 Actium transitive habet
 Lucian. T. III. p. 538. μελ-
 φθία τὰς ἀκοὰς ἐνθύνουσα,
 oblectans aures.

115 λαμβάνοντες] Forte
 λαβόντες. Interpres etiam
 accepta habet.

116 καὶ τῆς κολάσεως] For-

te, καὶ τῆς ἐκὰ κολάσεως,
 Mox enim opponitur ἐνταῦ-
 θα. Locus similis est T.
 X. p. 210. B. πρὸ τῆς γενέ-
 νης καὶ πρὸ τῆς κολάσεως ἐκεί-
 νης, μισοῖς ἐνταῦθα ἡμῶς
 περιβάλλει πολέμοις.

117 κάμινον] Sufficiebat
 dicere φλόγα, aut πυρῶν.
 T. III. p. 489. E. habet
 φθόνικ κάμινον καὶ πυρῶν.
 ibid. p. 265. C. κάμινον ἐπι-
 θυμίας σβέσαι.

pit, quomodo medicum quaerat? Ideo dolore afficior, ideo discrucior, quia tanta accepta pernici- cie inde disceditis, et propter exiguam voluptatem perpetuum fertis dolorem. Etenim ante gehennam et supplicium, hic extremas a vobis poenas exposcitis. Annon hoc, dic mihi, extremum supplicium est, talem concupiscentiam alere, perpetuo vri, et fornacem absurdi amoris ubique circumferre, nec non conscientiae accusationem? Quomodo ad limina illa sacra accedes? Quomodo tanges caelestem mensam? Quomodo sermones de continentia auditurus es, vlceribus plenus tantisque vulneribus, animumque habens, huic morbo feruentem? Ecquid opus est alia dicere? Ex iis, quae nunc apud nos aguntur, licet animi dolorem perspicere. Iam enim video quosdam, qui, dum haec loquor, frontes sibi percutiunt, multamque vobis gratiam habeo, quod populus sitis, commiseratione plenus. Puto autem multos fortasse eorum, qui nihil peccarunt, id agere, dolentes de fratrum vulneribus. Propterea doleo et discrucior, quod talem gregem diabolus pessum-

H 4 det.

118 τῶν προθύρων] adi-
zum ad templa intelligit.
Vide Schefferum ad Ael. II,
41. p. 149.

119 τραπέζης] de sacra
coena loquitur. κρίσιος au-
tem dixit fortasse ex Io. 6,
51. ὁ ἄγριος — ὁ ἐν τῇ ἑρα-
νῇ κραιβάς.

120 παρ' ἡμῶν] Forte,
παρ' ὑμῶν. Auditores enim
frontes manibus pullabant,
quod est dolentium aut poe-

nitentium. Aut, παρ' ἡμῶν,
apud nos, nimirum in ce-
clesia, dum haec dicebat
Chrysostomus. Mox est,
ὑμῶν ἕχω χάριον.

121 εὐσπλαγχνος] mise-
ricors erga eos, qui pecca-
runt; condolent enim.

122 τάχα] τόχα, ita col-
locatum, locum habere ne-
quit. Interpres id longius
promouit. Sed eius inter-
pretatio arbitraria est. For-
te

κότων ταῦτα ποιῶν, ἀλγύντας ὑπὲρ τῶν ἀδελφικῶν τραυμάτων. διὰ τῆτο ὀδυνάμαι καὶ κόπτομαι, ὅτι τοιαύτην ἀγέλην ὁ διάβολος λυμάνεται. **B.** ἀλλ' εἰ βεληθείητε, ¹²³ ταχέως αὐτῆ τὴν ἔσσοδον ἀποφράζομεν. πῶς καὶ τὴν τρέσσω; εἰ τὸς νοσῆντας ὑγιαίνοντας ἴδοιμεν, ¹²⁴ εἰ τὰ δίκτυα τῆς διδασκαλίας ἀπλώσαντες περιέλθοιμεν τὸς θηριαλώτους ¹²⁵ ζητῶντες, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς λέοντος ¹²⁶ τῆς φάρυγγος αὐτοῦ ἐξαρκάσοιμεν μὴ γὰρ μοι λέγε· ὀλίγοι εἰσὶν οἱ ἀποβροκλισθέντες. καὶν δέκα ¹²⁷ μόνον ἄσιν, ἔχῃ ἢ τυχεῖσα ζημία. καὶν πέντε, καὶν δυο, καὶν εἷς. ἐπεὶ καὶ ὁ ποιμὴν ἐκείνος τὰ ἐνενηκονταεπένεα διὰ τῆτο καταλιπὼν πρόβατα, ἐπὶ τὸ ἐν ἔτρεχε, καὶ ἐκ ἐπανῆλθεν, ἕως πάλιν αὐτὸ ἐπανήγαγε, καὶ τὸν τῶν ἑκατὸν ἀριθμὸν χαλῆουonta, **C.** δι' ἐκείνους τὴν ἀποκατάσασιν ¹²⁸ τῆς πλανηθέντος ¹²⁹ ἐπλήρωσε. μὴ λέγε, ὅτι εἷς ἐστὶν· ἀλλ' ἐνόησον, ὅτι ψυχὴ ἔστι, δι' ἣν τὰ ὀρώμενα ¹³⁰ πάντα γέγονε· δι' ἣν νόμοι καὶ τιμωρία ¹³¹ καὶ κολάσεις καὶ

te ergo, aut τάχα δὲ, οἶμαι, πολλοὶ τῶν μηδὲν ἡμαρτηκότων ταῦτα ποιῶσιν, ἀλγύντες. Ita οἶμαι positum est ἀπολύτως. Aut, ταῦτα δὲ οἶμαι, excluso proximo ταῦτα. Aut, τὰ νῦν δὲ οἶμαι.

¹²³ βεληθείητε] Nisi γε, post βεληθείητε, exciderit.

¹²⁴ ἴδοιμεν] Quomodo vero licet videre aegrotos, sanitatem recuperantes? Scilicet, si ea velint facere auditores, quae Chrysostomus suadet. Hunc locum non

follicito. Tamen alicui in mentem venire possit ποιῶμεν. Ita saepius est Io. 5, 11. seqq.

¹²⁵ θηριαλώτους] h. l. sunt ii, qui capti sunt vitorum seu diaboli laqueis.

¹²⁶ λέοντος] diaboli.

¹²⁷ δέκα] Eandem sententiam tractat T. XII. p. 388. E.

¹²⁸ ἀποκατάσασιν] restitutionem. T. IV. p. 378. **B.** ἀποκατάσασιν, restitutionem in patriam, et ἐκβολὴν opponit. Et ibid. p. 603.

det. Verum, si volueritis, cito illi ingressum obstruemus. Quomodo et qua ratione? Si infirmos bona valetudine esse videamus: si, doctrinae retia expandentes, circumeamus, quaesitum eos, qui a feris capti sunt, et ex ipsis leonis faucibus eos abstrahamus. Ne mihi dicas: Pauci sunt ii, qui a grege sunt auulsi; etiamsi decem tantum fuerint, non paruum hinc detrimentum: etiamsi quinque, vel duo, vel vnus. Quandoquidem etiam pastor ille, ideo relictis nonaginta nouem ouibus, ad vnā cucurrit, nec rediit, donec illam reduceret, et claudicantem centum ouium numerum, per restitutionem eius, quae errauerat, compleuit. Ne dicas, vnum tantum esse: sed cogita, esse animam, propter quam visibilia omnia facta sunt; propter quam leges, supplicia, statuta, sexcentaque miracula patrata, diuersaeque dei operationes; propter

H 5 quam

603. restitutio ad priores honores. Item. T. V. p. 332. A. πρὸς τὴν ἐπὶ τῆ πατρὶδι ἀποκατάστασιν. Gregor. Naz. p. 239. ἢ αἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκατάστασις. Ἀποκατάστασις dicitur etiam de solis et lunae eodem, vnde profecta sunt, reuersione. Aesch. Socrat. 3, 17. Zosim. p. 2. Apud Chrysof. T. V. p. 337. D. est etiam ἀποκατάστασις τινὰ πλυσθρον.

129 τῷ πλανηθέντος] In hoc offendo. Nam ἐκείνο

et πλανηθέν idem est h. l. Deinde etiam χαλεπόντα ita videtur χαλεπών. Forte ergo ita scripserat: ἀπὸ τῶν ἐκατὸν ἀριθμῶν, χαλεπόντα δὲ ἐκείνο, τῆ ἀποκατάστασις τῷ πλανηθέντος ἐπλήρωσε.

130 τὰ ἀριώμενα] ὁ νόσμος. Hoc latius persequitur loco laudato.

131 τιμωρίας] loco laudato sola dei beneficia memorat. Sed nec hoc alienum. Poenarum enim mentio incitat auditores, vt mis-

καὶ τὰ μυρία θαύματα, καὶ αἱ ποικίλαι τῆ θεῶ
 πραγματείας, δι' ἣν εὐδὲ τῶ μονογενῆς ἐφείσατο.
 ἐνόησον, ὅση τιμὴ καταβέβληται καὶ ὑπὲρ τῆ
 ἑνός, καὶ μὴ καταφρονεῖ τῆς σωτηρίας αὐτῶ· ἀλλ'
 ἀπελθὼν ἡμῖν ἐπανάγαγε, καὶ πείσον, μηκέτι
 τοῖς αὐτοῖς περιπέσει, καὶ ἀρεῖσαν ἔχομεν ἀπολο-
 γίαν. εἰ δὲ μὴ ἀνέχοιτο, ¹³² μηδὲ ἡμῶν συμβε-
 λευόντων, μηδὲ ὑμῶν παραινόντων, τῇ ἐξουσία
 χρήσομαι λοιπόν, ἢ ὁ Θεὸς ἡμῖν ἔδωκεν, ἐκ εἰς κατ'
 D. αἰρέσει, ¹³³ ἀλλ' εἰς οἰκοδομὴν.

Κ Ε Φ. Δ.

Διὰ δὲ τῆτο προλέγω, καὶ λαμπρᾶ βοῶ τῇ Φω-
 νῇ, ὅτι, εἰ τις μετὰ τὴν παραίνεσιν ταύτην καὶ
 διδασκαλίαν ἐπὶ τὴν παράνομον τῶν θεάτρων αὐ-
 τομολήσειε λύμην, ἐδέξομαι αὐτὸν ἕσω τετωνί
 τῶν περιβόλων, ¹³⁴ ἐ μεταδώσω μυστηρίων, ἐ ἀφῆ-
 σω τῆς ἱερᾶς ἀψάσθαι τραπέζης· ἀλλ', ὡς περ αἱ
 ποιμένες τὰ ψώρας ἐμπειλησμένα πρὸς βατὰ τῶν
 ὑγαιονόντων ἀπειργασιν, ὥς μὴ μεταδῶναι τοῖς
 λοιποῖς τῆς νόσε· ἐγὼ δὲ ἐργάσομαι καὶ γὰρ εἰ γὰρ
 τὸ παλαιὸν ὁ λεπρὸς ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἐκε-
 E. λένετο κατ' ἄθηναι, καὶ βασιλεὺς ¹³⁵ ἦν, ἐξεβάλλετο
 μετὰ

miser cordia eius moucan-
 tur.

¹³² ἀνέχοιτο] ὁ πλωηθεὶς,
 ὁ ἡμαρτηκός.

¹³³ κατ' αἰρέσει] ex 2 Cor.
 10, 8. Iis autem, quae
 mox leguntur, similia habet
 T. II. p. 206. A. προλέγω

καὶ διαμαρτύρομαι, καὶ λαμ-
 πρᾶ βοῶ τῇ Φωνῇ.

¹³⁴ περιβόλων] Hoc quid
 sit, ipse mox explicat, in-
 telligit enim locum in eccle-
 sia septum, vel ubi erant
 auditores, vel quo intra-
 bant sacrae coenae caussa.

μυρί-

quam nec vnigenito suo pepercit. Cogita, quantum pro vno sit precium solutum, ac ne paripendat eius salutem; sed discedens nobis reduc illum, suade illi, ne in paria incidat, et sufficientem habemus defensionem. Sin nec nos consulentes, nec vos hortantes ferat; potestate demum vtar ea, quam deus nobis dedit; non ad destructionem, sed ad aedificationem.

C A P. IV.

Ideo praedico, et perspicua voce clamo: Si quis post hanc cohortationem atque doctrinam, ad iniquam theatrorum perniciem defecerit, non illum intra haec septa recipiam, non administrabo ei mysteria; non permittam, vt sacram mensam attingat. Sed quemadmodum pastores oves, scabie plenas, a sanis sequestrant, ne ceteris morbum communicent: ita et ego faciam. Nam si quondam leprosus extra castra sedere iubebatur, atque, etiam si rex esset, cum diademate eiciebatur; multo magis nos eum, qui anima leprosus est, ex his sacris castris

μυστήριον enim sacram coenam appellat. Similitudinem pastoris, quae mox legitur, tractat etiam T. IV. p. 769. A. Idem T. III. p. 50. B. de multitudine auditorum habet: *μεσοὶ οἱ περιβόλων*. Ibid. p. 60. D. *περιβόλος* est de tota acde, ni-

mirum de vetustissimo Antiochiae templo. Et T. V. p. 381. D. *αἶνον κυρίας* mox permutat, dicens *τῶν ἱερῶν περιβόλων*.

135 βασιλεὺς] notabile est exemplum Oziae. Paralip. II. 26, 39. seqq.

λεπρῶν

μετὰ τὴ διαδήματος· πολλῶ μᾶλλον ἡμεῖς τὸν τὴν
 ψυχὴν λεπρῆντα¹³⁶ ταύτης ἐκβαλέμεν τῆς ἱεράς
 παρεμβολῆς. ὡσπερ γὰρ τῇ ἀρχῇ¹³⁷ παραι-
 νήσει καὶ συμβεβλή ἔχρησάμην· ἔτω καὶ νῦν, με-
 τὰ τοσαύτην παραινεσιν καὶ διδασκαλίαν, ἀνάγκη
 λοιπὸν καὶ τομὴν ἐπαγαγεῖν. καὶ γὰρ¹³⁸ ἐνιαυτὸν
 ἔχω λοιπὸν τῆς πόλεως ἐπιβάς τῆς ὑμετέρας, καὶ
 ἔδιέλιπον πολλὰίς¹³⁹ συνεχῶς ταῦτα ὑμῖν παρ-
 αιῶν. ἐπεὶ ἔν ἐναπέμεναι ἄν τις τῇ σπηεδόνι,¹⁴⁰

177. A. Φέρε, λοιπὸν τὴν τομὴν ἐπαγαγάμεν. εἰ γὰρ μὴ
 σιδήριον ἔχω, ἀλλ' ἔχω λόγον²⁴³ σιδήρε τομώτε-
 ρον· εἰ καὶ μὴ πῦρ¹⁴² βασιάζω, ἀλλ' ἔσι μοι διδα-
 σκαλία πυρὸς θερμότερα, εὐτονώτερον¹⁴³ δυνα-
 μένη καίειν. μὴ ἔν καταφρόνει τῆς ἀποφάσεως τῆς
 ἡμετέρας. εἰ γὰρ¹⁴⁴ εὐτελεῖς ἡμεῖς καὶ σφόδρα¹⁴⁵
 οἰκτροί, ἀλλ' ὅμως ἐνεχειρίσθημεν ἀξίαν παρὰ τῆς
 τῆ θεῆ χάριτος, τὴν δυναμένην ταῦτα ἐργάζε-
 σθαι. ἐκβαλέσθωσαν¹⁴⁵ τοῖνυν οἱ τοιοῦτοι· ἵνα

Excommu-
 nicationis
 sententia
 In illos, qui
 theatrorum
 spectacula
 diebus san-
 ctis adie-
 runt.

οἱ τε ὑγιαίνοντες ἡμῖν ὑγιεινότεροι γέγονται, οἱ τε
 ἀρρώστιας. εἰ δὲ ἐφρίξατε ταύτην ἀέσαντες τὴν
 ἀπόφασιν· καὶ γὰρ ὁρῶ πάντας συγγάζοντας¹⁴⁷ καὶ

136 λεπρῆντα] Apud
 LXX, reperitur λεπρῶν et
 λεπρῶ. Intransitiue est
 Exod. 4, 6. χᾶρ λεπρῶσα.
 Transitiue habet Gregor.
 Naz. p. 171, ἔτος καὶ μακ-
 ρῶν ἐλεπρωσε.

137 τῇ ἀρχῇ] Aut τὴν ἀρ-
 χὴν, aut ἐν ἀρχῇ.

138 ἐνιαυτὸν] Chryso-
 stomus in episcopum Constan-
 tinopolitanum promotus fu-
 erat anno 398, mensis Fe-
 bruarii die 26. ut ait So-

crates l. 6. c. 2. Montefal-
 conius.

139 πολλὰίς συνεχῶς] In
 his offendo. Oneri sunt ora-
 tionis haec vocabula, ἔδιέλι-
 πον iam per se notat συνεχῶς,
 cur ergo additur πολλὰίς et
 συνεχῶς; Tamen apud Chry-
 sostomum fortasse excusantur,
 si ita distinguantur,
 ἔδιέλιπον, πολλὰίς, συνεχ-
 ῶς. Vt συνεχῶς quasi cor-
 rectio sit τῆ πολλὰίς.

140 σπηεδόνι] recte hoc
 vti-

castris eliminabimus. Vt enim primo cohortatione et consilio usus sum; sic et nunc, post tantam adhortationem et doctrinam, necesse est demum sectionem etiam infligere. Etenim annus tandem est elapsus, ex quo in vestram ciuitatem aduectus sum, neque cessauit hac de re vos frequenter cohortari. Quia igitur quidam in hac sanie permanserunt; ago demum sectionem inferamus. Etsi enim ferrum non habeam; at verbum habeo, ferro acutius: etsi ignem non feram; at doctrina adest mihi, igne feruentior, quae vehementius vrere possit. Ne spernas igitur sententiam nostram. Quamuis enim viles admodum ac miserabiles simus; at tamen a diuina gratia dignitatem accepimus, qua possimus haec efficere. Eliciantur ergo huiusmodi homines; vt et, qui sani sunt, valentiores euadant: et qui morbo laborant, a graui aegritudine ad sanitatem sese reuocare possint. Si vero perhorruistis hanc audientes sententiam: video namque omnes ingemiscentes et compunctos, respiciant, et sententia soluta est. Quemadmodum enim alligandi potestatem accepimus; sic et solvendi,

vtitur, loco τῆ καμίας. De se enim, vt de medico, loquitur, qui membra, putredine correpta, amputat. Igitur bis etiam est τομή. Placet etiam τινίς. Nec enim omnes accusat. Ἐπάγειν τομήν habet etiam T.III. p. 260. A.

141 λόγον] verba diuina intelligit. Expressit enim Hebr. 4, 12.

142 πύρ] nam medici, aut, vt nos loquimur, chirurgi etiam vrunt.

142 εὐτονώτερον] ἔμπυρώτερον, σφοδρότερον.

144 ἂ γὰρ εὐτελεῖς] Dicitur etiam in talibus, ἂ γὰρ καὶ εὐτελεῖς.

145 οἰκτροί] Duo haec vocabula εὐτελεῖς et οἰκτροίς recentioribus temporibus sibi vindicauerunt Monachi, iisque vtuntur in indicibus scriptorum suorum. Reperitur etiam ἐλάχιςος.

146 ἐκβαλλέσθωσαν] οὐ γοῦντες.

- ¹⁴⁷ καὶ συνεσαλμένοις ὄντας· μεταβαλλέσθωσαν, ¹⁴⁸ καὶ λέλυται τὰ τῆς ἀποφάσεως· ὡς περ γὰρ ἐξέσιαν ἐλάβομεν δεῖσαι, ἔτω καὶ λύσαι καὶ πάλιν ἐπαγαγεῖν. ¹⁴⁹ εἰ γὰρ τὸς ἀδελφούς ἡμῶν ἀποκόψαι ¹⁵⁰ βελόμεθα, ἀλλὰ τὸ ὄνειδος τῆς ἐκκλησίας ἀποκρέσασθαι. νῦν μὲν γὰρ καὶ Ἕλλη-
 B. νες ἡμῶν καταγελάσσονται, καὶ ἰσθαῖοι κωμαδῆσαι-
 σιν, ὅταν ἀμαρτανόοντας ἑαυτοὺς ἔτω περιωρῶμεν.
 τότε δὲ καὶ ἐκεῖνοι σφόδρα ἡμᾶς ἐπανέσειοι, καὶ
 θαυμάσονται τὴν ἐκκλησίαν, τῶν παρ' ἡμῖν αἰδε-
 C. σθέντες ¹⁵¹ νομῶν. μηδεὶς τοίνυν τῶν ἐπιμενόντων τῇ
 αὐτῇ πορνείᾳ, ¹⁵² τῆς ἐκκλησίας ἐπιβανέτω, ἀλλὰ
 καὶ ἄφ' ¹⁵³ ἡμῶν ἐπιτιμιάσθω, καὶ κοινὸς ἔσω πολέ-
 μιος.

¹⁴⁷ συνάξαντας καὶ συνεσαλμένοις] interpretes, *ingremiscentes et comprimentos*. *συνάξαν* est *tristi et moesto vultu esse*. Chrysof. T. IV. p. 741. A. μὴ συνάξαν, μηδὲ κατηφιᾶν. Ibid. p. 433. E. opponuntur μετὰ συννόητος et χάριτων καὶ γεγηθίως. T. II. p. 386. A. μὴ γένη κατηφῆς, μηδὲ συνάξης. Ibid. p. 656. A. κατηφῆ γενόμενον καὶ συνόν. T. III. p. 435. B. σύγνασον, γενεῖ κατηφῆς. Apud Himerium p. 71. opponitur *μαδιᾶν*. Πρὸν *μαδιᾶσαι* συνάξαν. Eodem sensu dicitur *συνδραπάξαν*. Aristoph. *Lyfistr.* v. 7. μὴ *συνδραπάξ*, ὡς τέκνον. *Συνέλλεσθαι* proprie est *se contrahere*, quod prae metu solent facere animalia non nulla, Ergo *metuen-*

tes. Dicitur etiam de modestia. Ergo Chrysof. T. IV. p. 31. D. *συσέλλαν* ἑαυτὸν et *μέγα φρονεῖν* opponit. Hesych. *συνεσάλη* *πεσέβηται*, *ἰσθαλίως*. Forte *συνάξαντας* in mente habuit interpretes.

¹⁴⁸ μεταβαλλέσθωσαν] οἱ νοσῶντες.

¹⁴⁹ ἐπαγαγεῖν] Bis paulo ante habet *τομὴν ἐπάγειν*. Igitur interpretes hic etiam reddidit, *rursus sententiam ferendi*. Intellexit ergo e superioribus vel *τομὴν*, vel *ἀπόφασιν*. Vtrumque enim eodem sensu dicitur. Istud translate, hoc proprie. Quilibet autem sentit, durum esse et repugnans ordini vocabulorum, si hic repetatur *ἀπόφασιν*, *ἐπάγειν* ergo accipio pro

uendi, ac rursus sententiam ferendi. Non enim fratres nostros abscindere volumus; sed opprobrium ecclesiae depellere. Nunc quippe nos et gentiles irridebunt, et Iudaei traducent, quando nos ipsos peccantes ita despiciamus. Tunc autem et illi admodum nos laudabunt, et mirabuntur ecclesiam, leges nostras reueriti. Nemo itaque ex iis, qui in eadem permanent fornicatione, in ecclesiam veniat; sed et a vobis corripiatur, et communis sit hostis. *Si quis non obedit verbo nostro per epistolam, hunc notate, et ne commisceamini cum illo.* Hoc autem facite: neque colloquamini, neque domi recipiatis, neque mensae participes admittatis, neque ingressus vel egressus, neque in foro cum

illis
pro adducere, reducere ad ecclesiam. Ita habet multoties. Veluti T. XII. p. 389. B. καὶ μὴ πρότερον ἀποσταθῆντα, ἕως ἂν αὐτὸν τὸν ἀποπλανηθέντα ἐπαγάγῃς καὶ τῇ μητρὶ (τῇ ἐκκλησίᾳ) συνέψῃς.

150 ἀποκόψῃς] τῆς ἐκκλησίας. Dixerat enim paulo ante τομὴν ἐπάγειν.

151 αἰδοσθέντες] αἰδύσθαι accusatio iungitur. Scribendum ergο τὸς νόμους. Poterat vero ita etiam dicere: τῶν παρ' ἡμῶν νόμων αἰδοσθέντες τὴν ἀρχιερασίαν. Chrysof. T. X. p. 630. A. τὰ τὸν τὸν νόμου ἡδισταθισαν.

152 πορνεία] πορνείαν, vehementiori vocabulo nunc appellat eius, qui oculos et libidinem suam pascit ad specu scortorum. Vide

supra p. 275. A. ἂ γὰρ καὶ μὴ συνεπλευσῃς. Si leniori vocabulo voluisset uti, dixisset πορνεία.

153 ἀφ' ὑμῶν] Forte, ἐφ' ὑμῶν. Sed ἐπιτιμᾶσθω non recte respondet τῷ σημεῖσθε, ad quod tamen refertur. Sed potuit etiam respicere ad solum μὴ συναναμίγνυσθε. Ἐπιτιμᾶν est increpare, verbis castigare, reprehendere, vel etiam punire. Cum ergo castigatio, quae verbis fit, iam antecesserit, hic accipi debet pro punire. Cum vero cogito, μὴ συναναμίγνυσθε et superiora, τομὴν ἐπάγειν, ἀποκόπτειν, cumque iterum examino ἀφ' ὑμῶν, quod sollicitaueram, in mentem venit, annon legendum sit, ἀφ' ὑμῶν ἀποτεμῆσθαι.

2 Theff. 3, μιος. εἴ τις γάρ, Φησιν, εἶχ ὑπακούσῃ τῶ λόγῳ
 14. ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τῆτον σημειῶθε, καὶ μὴ
 συναναμίγνυσθε αὐτῶ. τῆτο δε ποιήσατε ¹⁵⁴ μή-
 τε λόγῳ μεταδώτε, μήτε εἰς οἰκίαν δέξῃσθε, μή-
 τε τραπέζης κοινωνήσητε, μήτε εἰσόδε, ¹⁵⁵ μήτε
 ἐξόδε, μήτε ἀγορᾶς, καὶ ἔτω φραδίας αὐτῆς
 ἀνακτησόμεθα. καὶ, καθάπερ οἱ κυνηγοὶ τὰ δυσ-
 ἀλωτα τῶν θηρίων ἐκ ἐξ ἑνὸς μέρεος, ἀλλὰ ¹⁵⁶
 πάντοθεν ἐλαύνοντες, εἰς τὴν σαγήνην ¹⁵⁷ ἐμβάλ-
 λουσιν ἔτω δὴ καὶ ἡμεῖς τῆς ἐκθηρωθέντας ¹⁵⁸
 D. συναλάσωμεν, καὶ ταχέως εἰς τὰ δίκτυα τῆς σω-
 τηρίας ¹⁵⁹ ἐμβάλεμεν, ἡμεῖς ἐντεῦθεν, ὑμεῖς ἐκεί-
 θεν. ἢ ἔν τῆτο γένηται, καὶ ὑμεῖς ἡμῶν συναγα-
 νακτῆσάτε, μάλλον δὲ ὑπὲρ τῶν τῆ θεῶ νόμων
 εὐλόγησατε, καὶ ¹⁶⁰ μικρὸν ἀποστράφητε τῆτες τῆ
 τοιαῦ-

154 ποιήσατε] Hic modi
 verborum sunt inaequales.
 Imperatius enim et con-
 iunctivus miscentur. Cor-
 rigendum ergo μεταδώτε.
 Pro ποιήσατε autem malim
 ποιήσαντες. Τῆτο δὲ ποιήσαν-
 τες, intellige, τὸ μὴ συνα-
 ναμίγνυσθαι. Aliis fortasse
 placebit: τῆτο δὴ ποιήσατε,
 καὶ μήτε λόγῳ μεταδώτε.

155 εἰσόδε] repetit: κοινω-
 νήσητε.

156 πάντοθεν] Hoc alio
 vocabulo dicitur περιτοιχι-
 ζεσθαι et περιτοιχιζάν, quod
 Virgil. Aen. IV, 121. reddi-
 dit, saltusque indagine cin-
 gunt. Vide de hoc vo-
 cabulo Harpocrat. p. 147.
 Vitur eo Chrysof. T. I. p.
 325. C. T. II. p. 620. c.

T. III. 151. B. ac saepe ali-
 bi proprie et translate.

157 σαγήνην] σαγήνη vfi-
 tatum est dicere de euerrri-
 culo, quo pisces capiuntur.
 Igitur Hesych. explicat: πλι-
 γματι ἐκ καλάμιων εἰς θήρων
 ἐχθρίων. De venatoribus non
 memini legere hoc voca-
 bulum. Chrysof. T. I. p.
 602. A. similem sententiā
 tractat, vbi est θήρατρον.
 Πολλὰ τῶν ἀνημέρων ζῶων καὶ
 ἐξηγρωμένων, ἐπειδὴν ὑπὸ
 θάμνον κρυπτόμενα τύχη, τῆς
 τῶ κυνηγῆτι φωνῆς ἀκκασαντα,
 ἐξάλλεται μὲν ἀπὸ τῆ φόβου,
 συνελανόμενα δὲ τῆ τῆς φωνῆς
 ἀνάγκη, καὶ ἀκοντα πολλάκις
 ὑπὸ τῆς βοῆς συνωθόμενα, εἰς
 αὐτὰ ἐμπίπτα τὰ θήρατρα.

158 ἐκθηρωθέντας] τὸ ε-
 πάθει-

illis veffemini: et sic facile illos recuperabimus. Ac quemadmodum venatores feras, captu difficiles, non ex vna parte, sed vndique pellentes, in retia coniciunt; ita et nos eos, qui moribus efferati sunt, vna pellamus, et cito in salutis retia coniciemus, nos ex vna parte, vos ex alia. Vt igitur illud eueniat; vos quoque nobiscum indignemini; imo potius pro dei legibus dolete, et paullatim auertitis eos ex fratribus, qui hoc morbo laborant, et in hoc peccatum incidunt; vt perpetuo illos vobiscum feruetis. Neque enim paruo crimine rei eritis, si tantam perniciem neglexeritis; sed magno supplicio eritis obnoxii. Nam si in hominum aedibus, cum quis ex famulis, argentum vel aurum furatus, apprehenditur; non ipse solus, qui deprehensus est,

πάθει, prauis animi affectionibus efferatos. Loco modo laudato sensu eodem ἐξηγησάμενον. Philo p. 269. Διέκλελυττηκώς καὶ τεθηρωμένος. et p. 681. F.

159 [ἐμβλαῖμεν] bene habet futurum. Similis constructio est paullo ante: καὶ ἔτω σφδίας αὐτὰς ἀναντησόμεθα. Malim vero hic etiam: καὶ ταχέως αὐτὰς εἰς τὰ.

160 καὶ μικρὸν ἀποσπάσητε] Sic Codex. Sed malle[m], καὶ κατὰ μικρὸν ἀποσπάσητε, et secundum hanc lectionem locum latine conuerri. Nam ita series postulat. *Montefalconius*. Frustra hunc locum vir doctissimus tenuit. Μικρὸν, id est, χρο-

Vol. II.

νον, notat ad tempus breue. Huic mox opponitur: διηγενῆς, semper. Ἀποσπάει τινὰ est *quertere aliquem*, quod voluit Montefalconius. Sed ἀποσπάει τινὰ, quod voluit Chrysostomus, est *se auertere ab aliquo*. Ἀποσπάειν autem h. l. dicitur significatione mediā. Ita plane de homine isto flagitioso apud Corinthios habet Theodoret. ad 2 Cor. 2, 7. πάντες γὰρ αὐτὸν ἀποσπάθησαν, ὡς ἐπέλευσεν [ὁ ἀπόστολος]. Sed aliud est, in quo equidem offendit. Nam ταχέως ita locum habere nequit. Debet saltem esse ταχέως τὰς. Equidem vero malim, ἀποσπάσητε τὰς τὰ. Nam ταχέως

I

σοῦν

τοιαῦτα νοσῶντας καὶ παρανομῶντας τῶν ἀδελφῶν, ἵνα διηλεκτῶς αὐτὲς ¹⁶¹ ἔχητε. εἰ δὲ γὰρ τὸ τυχὸν ὑμῖν ἐστὶ ¹⁶² κρῖμα, εἰ παρῆδητε τοσαύτην ἀπόλειαν. ¹⁶³ ἀλλὰ μεγίστην ἔχετε τιμωρίαν. εἰ γὰρ ἐν ταῖς τῶν ἀνθρώπων ¹⁶⁴ οἰκίαις, ἀν ἀλώ τις τῶν οἰκετῶν ἀργύριον ἢ χρυσίον ὑφελόμενος, ἐκ αὐτὸς κολάζεται μόνον ὁ αἰλῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ συνε-

E. δότες καὶ μὴ καταγγείλαντες· πολλῶ μᾶλλον ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας. ἐρεῖ γὰρ σοι τῆνικαῦτα ὁ θεὸς, ὁρῶν ἀπὸ τῆ οἴκου τῆ ἐμοῦ, ἐκ ἀργύριον, εἰ δὲ χρυσῶν σκευὸς κλαπέν. ἀλλὰ σωφροσύνην συληθεῖσαν, καὶ τὸν λαβόντα τὸ σῶμα ¹⁶⁵ τὸ τίμιον, καὶ τοιαύτης μετασχόντα θυσίας, ἀπελθόντα εἰς τὸ τῆ διαβολῆς ¹⁶⁶ χωρίον, καὶ τοιαῦτα παρανομήσαντα. πῶς ¹⁶⁷ ἐσίγησας, πῶς ἠνεγκας, πῶς ἐκ ἀπήγγειλας τῷ ἱερεῖ; καὶ εἰ τὰς τυχεύσας ἀπαιτηθῆσθαι εὐθύνας. διὰ τοι τῆτο καὶ ἐγώ, καίτοι γε ¹⁶⁸ μέλλον λυπεῖν, εἰδένος φεισομαι τῶν ¹⁶⁹ ἐπαχθεσέων. πολλῶ γὰρ βέλτιον, ἐνταῦθα λυπηθέντας ¹⁷⁰ ἡμᾶς, ἐξελεῖσθαι τῆς μελέσης κρίσεως, ἢ ῥήμασι χαρισάμενον μετ' ὑμῶν κολασθῆναι τότε. εἰ δὲ γὰρ ἀσφαλῆς ἡμῖν, εἰδὲ ἀκίνδυνον, σιγῇ ¹⁷¹ τὰ

278. A.

νοσῶντας τῶν ἀδελφῶν non est Graecum. Oportet esse: τὰς νοσῶντας τῶν ἀδελφῶν.

161 ἔχητε] nimirum συγκοινωνῶς καὶ ἀδελφῶς. Pro eo est in epist. ad Philem. v. 15. τάχα γὰρ διὰ τῆτο ἐχωρίσθη πρὸς ἰωάν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχης.

162 ἐστὶ] Malim, ὑμῖν ἔσαι. Mox enim est, ἔχετε.

163 ἀπόλειαν] τῶν ἀδελφῶν.

164 ἀνθρώπων] Huic mox opponitur ὁ οἶκος τῆ θεῶ.

165 σῶμα] in sacra coena, cuius, vt Christianus, factus est particeps. Ante τὸν λαβόντα repetendum ὁρῶν.

166 χωρίον] circum et theatrum intelligit.

167 πῶς] Constructio: ὁρῶν, πῶς;

168 μέλλον λυπεῖν] interpres: etiamsi id mihi dolori futurum sit. Sed hoc non est in Graeco. Nec enim

est; sed etiam conscii, et, qui non reuelauerint, poena plectuntur; multo magis in ecclesia. Tunc enim dicet tibi deus: Cum videres ex domo mea non argenteum vel aureum vas furto abripi, sed continentiam auferri: eumque, qui preciosum corpus accipit, et huiusmodi sacrificii particeps est, in diaboli locum abire, et in tantum peccatum incidere; cur filuisti? cur id tulisti? cur non annunciaisti sacerdoti, ne poenae abs te repeterentur non leues? Ideo et ego, etiamsi id mihi dolori futurum sit, ne a grauioribus quidem inferendis poenis abstinerebo. Longe melius quippe est, nos hic moerore affectos, a futuro abripi iudicio, quam verborum gratia lenitateque vfos, tunc vobiscum poenas luere. Neque enim tutum nobis, vel sine periculo est, res huiusmodi silentio tegere. Nam quisque vestrum pro se poenas dabit: ego vero omnium saluti sum obnoxius. Quamobrem non finem faciam omnia agendi et dicendi, etiamsi vos

I 2

moero-

enim *λυπέσθαι* sed *λυπῶν*, alios dolore afficere. legitur. Ea etiam, quae subiciuntur, repugnant lectioni *λυπέσθαι*.

169 τῶν ἐπαχθετέρων] mirum κολάσεων. non parcam poenis grauioribus, id est, acerbe et feure puniam, exclusurus istos ab ecclesia.

170 *λυπηθέντας ἡμᾶς*] Haec non sunt sana. His tamen nititur lectio *λυπῶ-*

σθαι. Ita vero *ἐξελέσθαι* non habet, quo referatur. Malim ergo, *λυπηθέντας ἡμᾶς ἐξελέσθαι*. Ceterum aequalitatem membrorum neglexit in oppositis, *λυπηθέντας* et *χαρισίαιονον*. Aequalitatem seruasset, si dixisset, *λυπήσαντα ἡμᾶς ἐξελέσθαι*.

171 *σιγῆ* — *φύραν*] *σιγῆ* φύραν et mox *κῆν λυπήσασθαι*, defendunt proximum *λυπηθέντας ἡμᾶς* et superius *λυπῶν*.

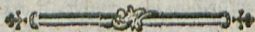
τὰ τοιαῦτα φέρειν. ὑμῶν γὰρ ἕκαστος ὑπὲρ ἑαυτοῦ
 δώσει τὰς εὐδύνας· ἐγὼ δὲ τῆς ἀπάντων σωτηρίας
¹⁷² ὑπεύθυνος. διὰ δὲ τὸ τοῦ παύσασθαι πάντα ποιών
 καὶ λέγων, καὶ λυπῆσαι δεῖν, καὶ ἐπαχθῆ φα-
 νῆσαι, καὶ φορτικόν, ὡσεὶ δυνηθῆναι παραστῆναι
 τῷ βήματι ἐκείνῳ τῷ φοβερῷ, μὴ ἔχων σπῖλον
 B. ¹⁷³ ἢ ζυτίδα, ἢ τι τῶν τοιούτων. γένοιτο δὲ εὐχαῖς
 τῶν ἀγίων, τὰς τε διαφθαρέντας ἤδη, ταχέως
¹⁷⁴ ἐπανελθεῖν, τὰς τε μενάντας ἀσινεῖς, ἐπὶ
 μέζον προκοψαί κοσμιότητος καὶ σωφροσύνης· ἵνα
 καὶ ὑμεῖς ¹⁷⁵ σώζοισθε, καὶ ἡμεῖς εὐφρανωμεθα,
 καὶ ὁ θεὸς δοξάζηται νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τὰς αἰτε-
 λευτήτας ¹⁷⁶ αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμήν.

172 ὑπεύθυνος] cum ge-
 mitiuo. Ita Demosth. pag.
 293. ἀγνοίας ὑπεύθυνος. Et
 ibid. p. 114. Cum Dativio
 Lycurg. aduersus Leocrat.
 cap. 32. §. 7. ὑπεύθυνος κιν-
 δύνῃ. Chrysofost. T. III. p.
 375. A. et D. in eadem pa-
 gina cum dative et geni-
 tivo habet, ὑπεύθυνος τὰς
 μέμφεσιν et ὑπεύθυνος ἑαυ-
 τῶν. Quid proprie fit ὑπεύ-

θυνοί, bene explicat Suidas:
 οἱ μὴ πῶ λογισμὸς παρεσχη-
 κάτες, μηδὲ εὐθύνας τῆς ἀρ-
 χῆς, (muneris publici, quod
 administrarunt. Loquitur
 autem in primis de repu-
 blica Atheniensium.) ἢς ἐπι-
 σούθησαν.

173 σπῖλον] Expressit
 Ephes. 5, 27.

174 ἐπανελθεῖν] Hoc non
 recte conuenit τῷ διαφθα-
 ρέντας.

moerore afficere oporteat, etiamsi molestus videar et onerosus; vt possim adstare ante tribunal illud horrendum, nullam habens maculam aut labem, vel quid huiusmodi. Vtinam autem precibus sanctorum ii, qui corrupti sunt, citius reuertantur; illi vero, qui illaesi manserunt, in maiorem ornatum continentiamque proficiant: vt et vos salutem consequamini, et nos laetemur, et deus gloria afficiatur et semper et in infinita saecula saeculorum. Amen.

I 3

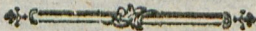
ANI-

ρίγτας. Proprie, οἱ ἀποπλα-
νηθέντες ἐπανελεῖσθαι. Cre-
do ergo, legendum esse
ἀποφθαρτίγτας. Helych, ἀπο-
φθάρηδι με ἀπαδ. ἀγγηδι με.
Et: φθάρηταῖ· πλανήταῖ.
Aristoph. Nub. v. 787. ἐκ
ἐς κώρακας ἀποφθάρῃ. et
Plut. v. 917. τί δὲ ἂν ἐφθάρ-
ησι; Adde Alciph. p. 62.
et 57. Ceterum, si tamen
probetur διαφθαρτίγτας, non

reddendum erit, *qui cor-*
rupti sunt, sed, qui di-
spersi sunt.

175 *σώζοισθε]* Scribendum, *σώζησθε. Mox bis*
est coniunctius.

176 *τὰς ἀτελευτήτας]* Al-
terutrum abesse poterat, aut
τὰς ἀτελευτήτας, aut τῶν ἀτέ-
λων.

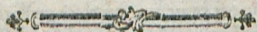

ANIMADVERSI O

ad Hom. I. p. 364. D. vbi legitur κατώρθε.

εἶδες αὐτὸν κ. τ. λ.

Fortè hic turbatissimus locus ita in ordinem redigi potest: κατώρθε. εἰ δὲ καὶ ἡμῖν πεποιημένος μετὰ γελοιασῶν, φησὶ, ταῦτις, εἰ δὲ τὰς συνκλίσεις ταύτας εἰδόντες, τὰς τῶν γελοιοποιῶν. καὶ τῆτο δὲ σωφροσύνης ἔ μικρὸν σημήιον. τῶν γὰρ κδὲν ἔχόντων ἀκριβέστερον δέκαστο, ὁ τασαῦτα περιβεβλημένος. ἔ γὰρ ἔτως, ὁ μηδὲν ἔχων, ἀπῆλλακτο ἐγυλημάτων, ὡς ἐκῆνος, ὁ τασαῦτα ἔχων. πανταχῆ γὰρ ἡ γνώμη ἐστὶν ἡ σεφαινωμένη. πρὸς αὐτὴν ἂν τῆς σωφροσύνης τὴν κορυφὴν ἀνέβη. πᾶσαν γὰρ ἀρετὴν ἐπῆλθε καὶ σῆτων μετὰ τῆς προσηκτικῆς ἀκριβείας κατώρθε. Εἶδες ἂν αὐτὸν πλατῆντα, εἶδες πενόμενον, εἶδες ὑγμῆνοντα, εἶδες προσῆντα, εἶδες τῶν πραγμάτων αὐτῶν κατὰ ὅσιν φεραμένων, εἶδες αὐτὸν πάντων ἀφαιρέθῆντα, εἶδες πρὸς παῖδας, πρὸς οἰκίτας, πρὸς ἀδικημένους, πρὸς ὄφρανας, οἷον ἑαυτὸν παρεσκεύασεν. Ταῦτα ζήλα, ἀγαπητὲ, ταῦτα μίμησαι κ. τ. λ.

INDEX VOCABVLORVM

QVAE

EXPLICATA SVNT IN NOTIS.

Numerus Romanus homilias, barbarus notas
indicat.

A.

*Αβροχία. III, 163.
ἀγειν ἀνωτέρω τὸν λό-
γον, ἀγειν τὰς λόγους.
II, 53.

ἀγελαρχης. III, 164.
ἀγεσθαι τὴν ἐπὶ θανά-
τῳ, τὴν ἐπὶ θάνατον.
II, 41.

ἀγνώμων. II, 10.

ἀγορά. IV, 15.

ἀγοραῖος et ἀγοραῖος. II,
85.

ἀγραι. τὴν ἀγρὰν πτοεῖν
et σοβεῖν. II, 5.

ἀγραιος. III, 107.

ἀηθλία. III, 161.

ἀηθλία. I, 60. IV, 96.

ἀηθίζεσθαι. I, 60.

ἀιδάνατος. III, 249.

ἄιδλον. III, 19.

ἄιδλος. III, 19.

αἰδέσθαι. IV, 151.

αἶρεν. II, 152.

αἰρεσθαι. II, 152. III, 19.

αἰκατάλλακτος. II, 25.

αἰκαταλλάκτως. II, 25.

αἰκαρτέρητος. I, 75.

αἰκαρτερήτως. I, 75.

αἰκατάσχετος. I, 90.

αἰκείσθαι. III, 189.

αἰκηλίδωτος. IV, 71.

αἰκῆρυκτα. II, 26.

αἰκῆρυκτί. II, 26.

αἰκῆρυκτος. II, 26.

αἰκμή. I, 19.

αἰκόντιον. I, 35.

αἰκῆεν. III, 113.

αἰκίβεια πολιτείας. II,

36.

I 4

αἰκῆς

- ἀκριβής. I, 180.
 ἀκρόασις. III, 259.
 ἄκρος. I, 122. κατ' ἄκρας.
 II, 158.
 ἀλάτωρ. III, 119.
 ἄλειμμα. II, 27.
 ἀλείπτῃς. II, 27.
 ἀλείφειν. II, 27. 35.
 ἀλλόγλωσσος. III, 151.
 ἀλλοιοῦν. IV, 111.
 ἀλλότριος. I, 170.
 ἀλλοτριῶσθαι. I, 170.
 ἀλογία. III, 37.
 ἄλογος. III, 37.
 ἀλύειν. II, 96. IV, 111.
 ἄμῃτος et ἀμητός. III,
 209.
 ἀμιλλητήριος. IV, 7.
 ἄμμα. II, 172.
 ἄν. I, 110.
 ἀναβαίνειν. II, 18.
 ἀναβιβάζειν. II, 18. III,
 223.
 ἀναβλύζειν. III, 52.
 ἀνάγειν. II, 18.
 ἀναδιδόναι. IV, 55.
 ἀναζέειν. I, 191.
 ἀναισχυντέην. II, 117.
 ἀνακαίειν. III, 105.
 ἀνά κρατός. II, 158.
 ἀνακταῖσθαι. I, 136.
 ἀνακωχή. I, 49.
 ἀναμένειν. I, 56.
 ἀναμμα. II, 172.
 ἀναμοχλεύειν. II, 59.
 ἀναπετάσαι. III, 10.
 ἀναζίνειν. I, 67.
 ἀναπίπτειν. I, 29.
 ἀναπλῆν. III, 100.
 ἀναπίπτειν πυράν. II, 79.
 de sole III, 49.
 ἀναπτεροῦσθαι. II, 1.
 ἀναπτύσσειν. II, 55.
 ἀναρρίπτειν. II, 60.
 ἀνασπαῖν. II, 62.
 ἀνατέλλειν. II, 130.
 ἀνατέμνειν. III, 14.
 ἀνδέλκειν. III, 91. b.
 97. c.
 ἀνδρείξ. III, 103.
 ἀνιμῶν. I, 152.
 ἀνυπόδετος. III, 133.
 ἄνω καὶ κάτω. IV, 107.
 ἀνωμαλία. I, 156.
 ἀπαγωγή. II, 100.
 ἀπεραιύτης. III, 17.
 ἀπαυτομολῆν. IV, 8.
 ἀπερίοικος. IV, 60.
 ἀπέχειν, ἀπέχισθαι.
 III, 126.
 ἀπλωσος. IV, 20.
 ἀπλῆν. I, 172. III, 51.
 71.
 ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε.
 IV, 51.
 ἀπλωτος. I, 119.
 ἀποβεκολεῖν. III, 40.
 ἀποβεκολίζειν. III, 40.
 ἀποδύσθαι. I, 25.
 ἀποκατάστασις. IV, 128.
 ἀπο-

ἀποκηρύττειν. II, 67.
 ἀπολαύειν γεωργικῶν
 χειρῶν, ἰατρικῶν. I,
 12.
 ἀπολέπεισθαι. I, 3.
 ἀπόλεψις. I, 3.
 ἀπονοεῖσθαι. III, 174.
 ἀπόνοια. III, 174.
 ἀποσοβεῖν. II, 5.
 ἀποσάξεν. II, 139.
 ἀποσολεῖον. III, 1.
 ἀποσρέφειν. III, 191. et
 ἀποσρέφεισθαι. IV,
 160.
 ἀποτηγανίζειν. I, 63.
 ἀποφαινεν. III, 197.
 ἀποφαντικός. III, 197.
 ἀπόφασις. III, 197.
 ἀποφθείρεισθαι. IV, 197.
 ἀποχειροβοιάωτος, II,
 140.
 ἀφοχρήσθαι. I, 193.
 ἄπτειν. II, 172.
 ἀρκεῖ, ἀρκέμαι. IV, 57.
 ἀρουρα. III, 166.
 ἀρτιμελής. I, 138.
 ἀρτίπτεσ et ἀρτίπος. I,
 138.
 ἀρτίφρων. I, 138.
 ἄσημος. III, 257.
 ἄσμα. IV, 83. 94.
 ἄσπερον χορός. III, 50.
 ἄσχετος. I, 90.
 ἀσχημονεῖν. III, 35.
 ἀτέλεια. I, 81. III, 17.

ἀτριβῆς ὁδός. I, 118.
 αὐλαξ. III, 14.
 αὐτομολεῖν. IV, 8.
 αὐτομόλος, IV, 8.
 αὐτοχειροτόνητος. I, 139.
 αὐχὴν. ἐπὶ τῶν αὐχέ-
 νων καθῆσθαι. III, 12.
 αὐχμός. III, 163.
 ἀφωνότερος ἰχθύων, λί-
 θων. II, 141.
 ἀχανής. II, 53.
 ἀψις. II, 42.
 ἄωρος. III, 29.

B.

Βαβυλωνία κάμιμος. IV,
 103.
 βαδίζειν ὁδῶν. II, 65.
 βαδύ γῆρας. III, 24.
 βαδυγηρας. III, 24.
 βαδυπαγαν. III, 24.
 βαλβίς. II, 155.
 βάλλεισθαι. I, 26.
 βαπτίζειν. I, 188.
 βάραθρον. IV, 59.
 βελοθήκη. I, 26.
 βέλος πικρόν. I, 64.
 βλέμμα. IV, 91.
 βοτάναι πονηραί. I, 11.
 βότερος. III, 244.
 βεκολεῖν. III, 40.
 βεκόλημα. III, 40.
 βεκολίζειν. III, 40.
 βρίθειν. III, 33.
 βρίθος. III, 33.

βρέειν. I, 191. III, 33.
52.
βαμός. III, 105.

Γ.

Γάμων διαίρεσις. IV, 96.
γεγηθένα. III, 156.
γραμμή. II, 155.
γυμνός. II, 142.

Δ.

Δανείζειν et δανείζεισθαι.
III, 167.
δαψίλαια. I, 175.
δαψιλῆς et δαψιλῶς. I,
6. 175.
δέδοικα. II, 162.
δεσμά, δεσμοὶ et δεσμός.
III, 25.
δητικός. I, 146.
δήλωσ. IV, 100.
δῆμος. III, 55.
διάβροχος. III, 96.
διάθεσις. I, 137.
διαίρειν. III, 142.
διαίρεσις et διαίρειν. II,
64. IV, 96.
διακῆσθαι. I, 180.
διακλᾶσθαι. III, 79.
διάκλασις. IV, 94.
διακλονεῖν. III, 79.
διακονεῖν et διακονεῖσθαι.
IV, 108. 110.
διακόπτειν. III, 107. 187.

διακόπτεισθαι. III, 42.
διάκρισις. IV, 93.
διανασῆνα. II, 57.
διαπρέσθαι. III, 41.
διαπτύειν. I, 46.
διαβρύγνυσθαι. II, 21. III,
41.
διασπαῖν et διασπᾶσθαι.
III, 141.

διασασιάζειν. III, 114.
διατιτρεῖν. I, 22.
διατρεχέειν. III, 261.
διατρεῖν. I, 22.
διαυλοδρομεῖν. IV, 5.
δίαυλος. IV, 5.
διαφυσᾶν. III, 97.
δι' ἡμέρας. I, 74.
δραστῖον. I, 35.
δρου. I, 34. 35.
δωρεά. I, 196.

Ε.

Ἐγγράφειν. I, 198.
ἐγκαθεῖναι. III, 15.
ἐγκαθίσθαι. III, 15.
ἐγκαλύπτεισθαι. III, 82.
ἐγκαταστήσθαι. III, 15.
ἐγχαράττειν. I, 198.
ἐγχωρεῖ. I, 103.
ἐγχωρεῖν. ἐκ τῶν ἐγ-
χωρέντων. I, 103.
ἔθνος. III, 55.
εἶδalon. IV, 90.
εἰς, loco πρός. IV, 88.
ἐκβακχεύειν. III, 120.
ἐκβάλλ-

- ἐκβάλλειν. III, 243. IV, 16.
 ἐκδειμαίνειν. I, 83.
 ἐκδειματῶν. I, 83.
 ἐκιδόνασι. III, 230. 243.
 ἐκείθεν. III, 89.
 ἐκδηρῶσθαι. IV, 158.
 ἐκλύεσθαι. II, 94.
 ἐκλυσις. II, 94.
 ἐκμοχλεύειν. II, 59.
 ἐκπομπεύειν. II, 9.
 ἐκπωμα. I, 53.
 ἐκρηγνύειν. IV, 9.
 ἐκτείνειν. III, 48.
 ἐκ τῶν ἐγχωρέντων, ὑπαρχόντων. I, 103.
 ἐκφέρειν. I, 11.
 ἐλέγχειν. I, 30.
 ἐμβιβάζειν. IV, 61.
 ἐμπορεύεσθαι. I, 25.
 ἐμπορία. I, 25.
 ἐμπτύειν. I, 46.
 ἐναγής. II, 2.
 ἐνευφραίνεισθαι. IV, 114.
 ἐνηδύνειν et ἐνηδύνεσθαι. IV, 114.
 ἐνηδυπαθεῖν. IV, 114.
 ἐνηχεῖν. II, 123. III, 139. 236.
 ἐνισχύειν. II, 123.
 ἐνσφραγίζειν. I, 198.
 ἐντείνειν. III, 7. 48.
 ἐντροφᾶν. II, 49. 71.
 ἐξαιτεῖν et ἐξαιτεῖσθαι. III, 230.
 ἐξευμαρίζειν. II, 120.
 ἐξιχνεύειν. I, 143.
 ἐξιχνιάζειν. I, 143.
 ἐξομολογεῖν, ἐξομολογῶσθαι. IV, 27.
 ἐξομολόγησις. IV, 27.
 ἐξουσία. ἐπ' ἐξουσίας, οἱ ἐπ' ἐξουσίας. II, 69.
 ἐξώθειν, οἱ ἐξώθειν. III, 5.
 ἐξωρος. III, 29.
 ἐπάγειν. I, 50. IV, 140. 149.
 ἐπάγεσθαι. III, 57.
 ἐπαγωγή. I, 50.
 ἐπακθεῖν. III, 152.
 ἐπελαφρίζειν. II, 120.
 ἐπελθεῖν. I, 179.
 ἐπεμβαίνειν. I, 45.
 ἐπεξίενασι. II, 71.
 ἐπί, de tempore. I, 61.
 ἐπὶ κακῶ, ἐπ' ἀγαθῶ. IV, 53.
 ἐπιβολή. II, 150.
 ἐπιδέκνυσθαι, ἐπιδεκνύνασι. II, 109.
 ἐπιέναι. I, 179. III, 261.
 ἐπιζέειν. I, 191.
 ἐπικλάσθαι. IV, 12.
 ἐπιτιθένασι. III, 206.
 ἐπιφέρεσθαι. III, 134.
 ἐπομβρία. III, 163.
 ἐραῶν. III, 264.
 ἐρευναῶν. III, 264.
 ἔρημος. III, 179.
 ἐρυσίβη. III, 163.

ἐσώ-

- ἐσάνααι. III, 143.
 ἐξίασις. I, 6.
 ἑτερόγλωσσος. III, 151.
 ἑτερόφωνος. III, 151.
 εὐγνώμων. II, 10.
 εὐμάρτυρα. II, 120.
 εὐταβεῖν. III, 123.
 εὐσημος. III, 257.
 εὐσωμαστῆν. III, 3.
 εὐτελής. IV, 145.
 εὐτονία. III, 9.
 εὐτόνος. IV, 143.
 ἐφορᾶν. III, 261.
- Z.
- Ζέεν. I, 191.
 ζευγνύνααι, ζευξάαι. III,
 13.
 ζῶν. III, 47.
- H.
- Ἡμέρα. δι' ἡμέρας, ἡμέ-
 ρας, τὰς ἡμέρας. I,
 74.
 ἥπειρος. III, 117.
- Θ.
- Θάλαπεν. III, 177.
 θάλαπος. III, 177.
 θανάτος. τὴν ἐπὶ θά-
 νατον et θανάτω ἀγγε-
 σθαί. II, 41.
 θέατρον. II, 19.
 θεογνωσία. III, 123.
 θερισμός. III, 209.
 θεωρεῖν. IV, 69.
 θήκαι. III, 62.
- θήρατρων. IV, 157.
 θηριόλωτος. III, 59. IV,
 125.
 θηρίον. III, 59. 186.
 θορυβεῖν. II, 171. θορυ-
 βῆσθαί. IV, 74.
 θρύπτεισθαί. IV, 82.
- I.
- Ἰδρώς. III, 263.
 ἱερῶν. III, 20.
 ἱερέυειν. III, 20.
 ἱερεύς. III, 20.
 ἴνες. III, 99.
 ἱπποδρομία. III, 35.
 ἱπποδρομος. III, 35.
 ἰσαπέσολος. IV, 18.
 ἰσόπεδον. III, 208.
 ἰσόπεδος. III, 208.
 ἰχθύς. ἰφώνότερος. II,
 I, 143.
 ἰχ. I, 143.
 ἰχώρ. I, 58.
- K.
- καθιέναι. IV, 59.
 καίεν. III, 105. 189.
 καιρός. μετὰ καιρῶ, και-
 ρά καιρὸν, πρὸς και-
 ρὸν, ἐν καιρῶ. III,
 189.
 κακίζειν. IV, 109.
 κάλαμος. I, 38.
 κάμινος. IV, 117. βαβυ-
 λωνία. IV, 103.
 κάμι.

- καθαίρεσθαι. II, 152.
καθησθαι. III, 16.
καρτερία. I, 190.
καρτερός. I, 190.
καταβάλλειν σπέρμα-
τα. III, 140.
κατ' ἀκρας. II, 158.
κατακλᾶσθαι. III, 79.
IV, 83.
κατακόπτειν. III, 115.
κατὰ κράτος. II, 158.
κατακρημνίζειν. II, 116.
καταλαμπειν. III, 50.
καταμαρμαίνειν. III, 176.
κατανοεῖν. I, 177.
καταντλεῖν. III, 78.
καταξάινειν. I, 59.
καταξέειν. I, 59.
καταπέμπειν. III, 101.
καταποντίζειν. III, 116.
καταποντιζής. I, 20.
καταπτύειν. I, 46.
κατάπτυσος. I, 46.
κατασκευάζειν. II, 84.
III, 144.
κατασκευή. II, 84. III,
144.
κατασπέρρειν. III, 140.
κατατέλλειν. II, 130.
καταφέρεσθαι. IV, 87.
καταχωνύειν. III, 124.
κατεπέγειν. I, 56.
κινεῖν. II, 84.
κολοβός. I, 138.
κολοβῆν. I, 38.
κλονεῖν. III, 79.
κλονεῖσθαι. III, 79.
κλύδων. IV, 10.
κλύδωνίζεσθαι. IV, 10.
κόλπος. III, 94.
καμᾶν. I, 14.
κομᾶν. I, 14.
κόμη. I, 14.
κόπτεσθαι. III, 42.
κορυφαῖος. IV, 41.
κορυφή. I, 185.
κρατεῖν. II, 121. 125.
κρατής. II, 21.
κράτος. ἀνά, κατὰ
κράτος. II, 158.
κρημνίζειν. II, 116.
κρημός. II, 116. III, 184.
κροτεῖν. IV, 16.
κύσθος. I, 53.
κύπτειν εἰς τὴν γῆν, κά-
τω. IV, 13.
κώπη. κώπην μεταχει-
ρίζεσθαι. III, 11.
κωπηλατεῖν. III, 11.

Λ.

- Λαγόνες. III, 94.
λάρναξ. III, 62.
λεμᾶν. III, 90. a.
λεπρῶν, λεπρῆν. IV,
136.
λήϊον. III, 166.
λήξις. II, 44.
λιμήν. I, 41.
λιταί. IV, 38.

λιτα-

λιτανεία, λιτανείον, λι-
τανία. IV, 38.
λογισμός. I, 99.
λέγος. II, 58. 78.
λύειν. II, 84.
λυμαίνεσθαι. I, 5.
λύσις. II, 84. III, 144.
λωβάσθαι. I, 68.
λάβη. I, 68.

M.

Μαλακίζεσθαι. III, 42.
IV, 81.
μᾶλλον. πολλῶ μᾶλ-
λον, post particulam
negatiuam. II, 46.
μανιός. I, 166.
μαραίνεσθαι. III, 176.
μαρτύριον. III, 1.
μάχεσθαι. I, 34.
μεθέλκειν. III, 91. b.
μεθορμίζεν. II, 43.
μέλος. IV, 83. 94.
μερμηῶν. II, 16.
μετὰ καιρῶ. III, 189.
μεταρρυθμίζεν. IV, 25.
μετατιθέναι οἰακίας. III,
12.
μεταχειρίζεν. III, 220.
μεταχειρίζεσθαι κώπην.
III, 11.
μετελθεῖν. I, 179.
μετομιζεν πρὸς τὴν
ὑπερορίαν. II, 80.

μήτηρ, de ecclesia. III,
58.
μονοχίτων. III, 133.
μοχλεύειν. II, 59.
μοχλός. II, 59.
μυριαγωγος. I, 21.
μυριακίς. I, 158.
μυριοφόρος. I, 21.
μυσαγωγῆσθαι. III, 248.
μυσαγωγήα. III, 248.
μυσήρια φρεντά. III,
249.

N.

Νάπη et νάπος. III, 54.
ναρκέν. II, 95.
ναρκέν. II, 95.
ναρκη. II, 95.
ναυμαχεῖν. I, 34.
νάφθα. IV, 105.
νεανιός. I, 124.
νεῦρα. III, 9.
νέφος. II, 88.
νοσῆν. III, 147.
νόσημα. III, 147.
νότος. III, 147.
νιφάς. I, 127.
νιφετός. I, 127.
νοτίς. III, 95.
νυκτομαχεῖν. I, 34.
νύξ. III, 106.

Ξ.

Ξυρωίς. IV, 39.

O.

O.

ὄδος ἀτριβής. I, 118.
 ὄδυναν, ὄδυνασθαι. III,
 83.
 ὄδῳ βαδίζειν. II, 65.
 οἶαξ, III, 12.
 οἶ ἔξωθεν. III, 5.
 οἶ ἐπ' ἐξουσίας. II, 69.
 οἰκτρός. IV, 145.
 ὁμολογεῖν et ὁμολογία.
 IV, 27.
 ὁμόφωτος. III, 151.
 ὄπλα. I, 31.
 ὄροφος. III, 246.
 ὀρμεῖν, II, 43.
 ὀρμίζειν. II, 43.
 ὀρμος. II, 43.
 οὐρία, ἐξ οὐρίας. I, 28.
 οὐσία ὑγρά. IV, 36.

Π.

Παιδοτριβής. II, 27.
 παρακαλεῖν, παρακα-
 λῆσθαι. IV, 76.
 παρακείσθαι, de mensa
 et cibus. I, 6.
 παρακλήσις. IV, 76.
 παραλύειν. III, 9.
 παρασκευή. IV, 22.
 παρασύρεσθαι. III, 86.
 παρατηρεῖν. III, 237.
 παρατηρησις. III, 237.
 παρατιθέναι. I, 6.
 παρατρέχειν. III, 181.

παράφρων. II, 23.
 παρελθεῖν. IV, 56.
 παρέχειν. II, 71.
 παρῶνία. II, 71.
 πάσχα. III, 249.
 πατεῖν. II, 125.
 πέδη. III, 17.
 πέζομαχεῖν. I, 34.
 περρατής. I, 20.
 πενία συζῆν. II, 13, 145.
 πεπείναι. III, 102.
 πέπανσις. III, 102.
 πεπεδημένος. III, 17.
 πέπειρος. III, 102.
 πεπηγέσθαι. III, 53.
 πεποιθήσις. III, 197.
 πεποιθότως. III, 197.
 περᾶν. II, 125.
 περιβάλλειν. I, 181.
 περιβάλλεσθαι. II, 143.
 περιβολή. II, 143.
 περιβολος. IV, 134.
 περιγίγασθαι. II, 121.
 περιδιώκειν. IV, 113.
 περικείσθαι. II, 40, III,
 98.
 περιπέρειν. I, 40.
 περισπᾶστος. III, 47.
 περιστοχίζειν et περιστοι-
 χίζεσθαι. IV, 156.
 περιτρέφειν. III, 183.
 περιττός. IV, 98.
 περιφέρειν. II, 39.
 πέτεσθαι. III, 81.
 πηγῆ. I, 57.

- πηδᾶν. III, 81.
 πικρὸν βέλος. I, 64.
 πλύνειν. III, 78.
 πνέειν. II, 76.
 ποικιλία. III, 50.
 πολιτείας ἀκριβεία. II,
 36.
 πολλοὶ, οἱ. I, 140.
 ποτήριον. I, 53.
 πρᾶγμα. III, 93.
 πρᾶγματεία. III, 56.
 πρᾶγματεύεσθαι. III,
 56.
 προαίρεσις. I, 137.
 πράξις. I, 137.
 προθυμείσθαι. II, 95.
 προκείσθαι. II, 74.
 πρόληψις. III, 145.
 πρόσμιον. II, 153.
 προσήλθην. I, 167.
 πρόσσδος. III, 224.
 προσκαρᾶττειν. IV, 12.
 προσρηγνύειν et προσ-
 ρηγνύσθαι. IV, 12.
 προσήκειν. II, 145.
 πρὸς τινα. I, 3.
 προσωπεῖον. I, 65.
 πρύμνα. κατὰ πρύμναν.
 I, 28.
 πτερόν. II, 173.
 πτερῶν. II, 1. 18.
 πτοεῖν. II, 170. πτοεῖν
 τὴν ἀγρᾶν. II, 5.
 πυρᾶν ἀνάπτειν. II, 79.

P.

- Ραγδαῖος. II, 51.
 ῥέειν. III, 192.
 ῥεῦμα. III, 192.
 ῥηγνύειν. IV, 9.
 ῥηγνύσθαι. II, 22. IV,
 12.
 ῥιπίζειν. II, 60.
 ῥιπίς. II, 60.
 ῥῆς. κατὰ ῥῆν. I, 28.
 ῥύαξ. I, 58.
 ῥυθμίζειν. IV, 25.
 ῥυθμός. IV, 92.
 ῥύμη. II, 51. 161.

Σ.

- Σαγήνη. III, 71. IV, 157.
 σαγήνεύειν. III, 71.
 σείειν δόρυ. I, 34.
 σήμαντρον. II, 149.
 σιτοδοχῆον. III, 168.
 σκέπη. I, 47.
 σμιρτᾶν. III, 81.
 σκιστήμα. III, 81.
 σκυθρωπάξεν. IV, 147.
 σκύλλειν. III, 91.
 σοβῆν τὴν ἀγρᾶν. II, 5.
 σπιλᾶς. I, 79.
 σάζειν. II, 139.
 σέγη. I, 93.
 σέλλειν. III, 239.
 σέλλεσθαι. III, 239.
 σερότης. I, 161.
 σέφανος. III, 50.

σόλος.

ὄλος. III, 239.
 ὄμα. ἀπό ὄματος. IV,
 35.
 φρατόπαδον. III, 164.
 φρέθεν. III, 183.
 φρόβιλος. I, 77.
 φυγάξεν. IV, 147.
 φυγότης. IV, 147.
 φυππεῖον, φυππίον, φυ-
 πείον. IV, 104.
 συζην πενίω. II, 13. 145.
 συγκαταβαίνειν. III,
 196.
 συγκατάβασις. III, 196.
 συγκληρῆν. II, 73.
 συγκροτῆν. II, 27. 35.
 συμβάλλειν. III, 68.
 σύμβολον. IV, 21.
 συμπλέκεσθαι. IV, 89.
 συναγειν. I, 23.
 συνεδός. IV, 102.
 συνεσάγειν. III, 200.
 συνεκμοχλεύειν. II, 59.
 συνεφάπτεισθαι. III, 195.
 263.
 συνεχῶς. I, 12.
 συντιθέναι. I, 105.
 συναφίς. IV, 39.
 συσπιάζειν. II, 3.
 συζέλλεισθαι. IV, 147.
 σφοδρότης. I, 161.
 σφριγᾶν. III, 3.
 σῶμα. I, 37. 84.
 σωφροσύνη. I, 183.
 σῶφρων. I, 183. II, 23.

T.

Ταλαιπωρῆν, ταλαιπω-
 ρῆσθαι. III, 210.
 ταχυτής, ταχυτής. III,
 213.
 τένειν. III, 7. 48.
 τειχίζεν. II, 22.
 τειχομαχῆν. I, 34.
 τελειν, τελεῖσθαι. III,
 118.
 τέμνειν. III, 189.
 τηγανίζεν., I, 63.
 τηγανον. I, 63, II, 98.
 τηρῆν. III, 237.
 τηρησις. III, 237.
 τί. De formula, τί ἂν
 τις ἔποι τὸ καὶ τό. I,
 169.
 τιθέναι. I, 105.
 τῶχος. III, 245. IV, II.
 τολμητής. III, 90.
 τόνος. III, 3. 9.
 τραγῳδία. I, 55.
 τράπεζα ἑράνιος. IV,
 119.
 τρέχεν. II, 77.
 τρεκουμία. I, 76.

T.

Ὑγρὰ ἕσια. IV, 36.
 ὑλομανεῖν. I, 16.
 ὑπάρχοντα. ἐκ τῶν
 ὑπαρχόντων. I, 103.
 ὑπερακοντίζειν. II, 141.
 K ὑπερ-

ὑπερορία. μετοικήζεν
προς τὴν ὑπερορίαν.

II, 80.

ὑπεύθυνος. IV, 172.

ὑποβρύχιος. III, 109.

ὑπογράφειν. II, 26.

ὑπόληψις. I, 194.

ὑποφήτης. IV, 19.

ὑφαλος. I, 78.

ὑφ' ἑν. I, 39.

Φ.

Φαιδρότης. I, 161.

Φανός. II, 154.

Φάρμακον. III, 206.

Φαυλίξεν. IV, 109.

Φέρεσθαι κατὰ ἑν. I,

28. ἔλαττον. I, 197.

Φθέρεσθαι. IV, 174.

Φιάλη. I, 53.

Φιλοσοφῆν. I, 8.

Φιλοσοφία. I, 8.

Φιλόσοφος. I, 8. IV, 87.

Φλεγμαίνειν. III, 219.

Φλεγμονή. III, 219.

Φορταγωγός ναύς. I, 21.

Φόρτος. I, 21.

Φρικτός. III, 249.

Φροντίζειν. II, 16.

Φροντίς. II, 16.

Φροντιστής. II, 16.

Φύειν. I, 11.

Φυλακή. III, 237.

Φυλάσσειν. III, 237.

Φῦλον. III, 55.

Φυσᾶν. I, 189.

Φύσις. I, 9. II, 65. III,

112.

X.

Χαλαῖν. III, 9.

χαλεπῶς βοᾶν. IV, 17.

Χάρις. I, 108.

Χείρ. I, 123.

Χερσεύεσθαι. I, 15.

Χέρσος. I, 15. III, 166.

Χερσῆν. I, 15.

Χορός. III, 15. 50.

Χορτομανεῖν. I, 16.

Χορτος. IV, 72.

Χρηματα. II, 87.

Χρησθᾶί τινί τι. II, 146.

Χωλαίνειν. III, 46.

Χωλευειν. II, 105. III,

46.

Χωλός. III, 46.

Χώρα. III, 121.

Χωρεῖ. I, 103.

Ω.

ᾠδρα. II, 29.

ᾠρμος. III, 29. 259.

ὡς ἔτυχε καὶ εἰπλῶς.

IV, 51.

I N D E X

EMENDATIONVM ET CONIECTVRARVM.

I T E M

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Eam solum ob causam hunc indicem adiecimus, ut Viri Docti, qui recens editorum libellorum censum agunt, loca corrupta, quae multa sunt in his orationibus, facilius animaduernerent, atque ita sua doctrina, suoque ingenio vterentur, et lectores, meque beneuole monerent, si quid probabilius, vel ingenii celeritate et acumine, vel studio et cogitatione inuenissent. Solet enim saepius accidere, ut non solum idem homo subito ac fortuito reperiatur, quod alio tempore nulla attentione inuenire potuerit; verum etiam, ut alter facile inueniat, aut studio adhibito inuestiget, quod alteri, qui id excogitare non potuerit, sine vlla dubitatione probetur. Aliqui fortasse me reprehendent, quod nimis fuerim in coniecturis proponendis. Sed in hoc crimen, cuius alias me haud adeo suspectum esse arbitror, in libellis ita contaminatis et corruptis facile quilibet incidere potest. Etsi autem frequentius memorauim, quid mihi videretur, tamen mea mihi non ita placent, ut ea aliis sollicitius commendare, aut etiam obtrudere inuitis audeam.

K 2

IN

IN PRAEFATIONE pag. XII. col. 2. vers. 19. loco
T. II. pag. 574. C. lege: T. I. p. 574. E.
seqq.

IN HOMILIA PRIMA.

- pag. 2. vers. 4. *corrigere* κωνσταντινέπολεως.
ib. vers. 14. ad τῶν ἐωθότων *adde* hanc notam: Intellige
ex proximo συναελθόντες infinitivum συναελθάν.
Poterat etiam dicere, τῶ ἐωθότος.
nota 4. καὶ excluditur.
— 7. παραγεγόμενοι] aut, οἱ παραγεγόμενοι, aut, ἡ πα-
ραγεγόμενοι.
p. 5. col. 2. v. 15. *post* Xenoph. p. 3. C. *adde*: et p.
679. B.
ibid. *post* notam 8. *adde*: Comparari tamen potest T.
VII. p. 190. C. vbi primo vocabulum δικαιο-
σύνης explicat ἀρετῆς. Deinde continuo addit:
δικαιοσύνην γὰρ ἕωθεν αἰετὴν ἅπασαν λέγειν τῆς
ψυχῆς φιλοσοφίαν.
nota 17. γίνεσθαι] coniiicitur γίνεσθαι.
p. 7. col. 2. v. 17. *post* p. 130. C. *adde*: quod legitur
etiam in Eclogis T. XII. p. 492. D.
nota 24. τασῆτοι contra Montefalconium defenditur.
p. 10. v. 17. κατὰ ὅσιν — φερομένων] *adde* notam: In-
tellige αὐτῶν, ἥτοι τῶ ἰώβ.
ibid. v. 19. ad τῆς οἰκίας *adde* notam: Mutavit dere-
pente allegoriam. Forte ergo legendum, τῆς
νῆος.
nota 32. Defendi quidem in nota ἐκάνς. Coniici tamen
possit ἐκάνη, id est, τῆ ἰώβ. Sic paullo ante
p. 340. E. πρὸς ἐκάνον ἀπεδύσατο.
— 34. Hic *post* locum Xenophontis alius eiusdem no-
tari potest pag. 171. C. vbi est, ἰππομαχῶν, φα-
λαγγομαχῶν et πυργομαχῶν.
— 37. Hic coniiicitur ἐκάνο, loco ἐκάνς. Sed *post*
hanc notam duo *addenda*. *Primo*: κατὰ σπε-
δαία δὲν legitur etiam in Eclogis T. XII. p. 464.
D. vbi hic locus repetitur. *Secundo*: Si au-
tem

tem lectio vulgata probetur, ante *ἐκείνος* saltem addendum τὸ. Vide infra notam 84.

p. 15. c. 2. v. 23. *post* 101. A. *adde*: et T. XII. p. 656. B. Denique est.

p. 18. v. 9. et 10. *ἔχει* — *γίνεται*] *adde* notam: Coniici possit, *ἔχει* — *γίνεται*.

nota 48. *χῆρας*] *χῆρα*.

p. 19. c. 1. v. 23. *post* contigit, *adde*: loco, quod *hic* contigit.

nota 54. *ἀναπνεύσαντες*] *ἀναπνεύσαντος*. Ibidem duae aliae correptiones proponuntur.

— 61. *ἡμέρας*] *ἡμέραις*.

— 62. *πάλαυ σωμάτων*] *παλαισμάτων*.

— 64. *πικρότερα*] *πυκνότερα*.

— 66. *ἐπιδακνύμενοι* et *ἐνάλλονται*, loco *ἐπιδακνύμενος* et *ἐνάλλοντα*.

p. 24. v. 10. *κῆν ἀλώσει*] *adde* notam: Forte *ἀλυσιν* aut *ἀλώσεις*. Vide Eustath. ad Hom. II. T. pag. 1168. v. 41.

ibid. col. 2. v. 31. *post* os *adde*: Sed h. l. vulnus, quod iam in cicatricem coaluit, rescindere atque adeo nouum vulnus facere, denuo vulnerare, non permittere, vt coalescat. Cicero de leg. Agr. III. cap. 2. refricare obductam cicatricem.

nota 71. *ἐπὶ*] *ἐπί*.

— 72. *χαλεπωτέρα*] *χαλεπωτέρας*.

— 73. *νυκτὶ παρεχόση γαλήνην*] *γαλήνην παρεχόση νυκτὶ*.

— 74. *τῆς ἡμέρας* follicitatur. *Adde* in eadem nota, *post* locum Heliodori haec: *Καὶ ἡμέρας καὶ νυκτός*. Xenoph. Mem. Socr. II, 2, 8.

— 83. *ἔξεδάμα τῶτο*] *ἔξεδεματῶτο*.

p. 30. v. 6. *τὴν ἰτέραν*] *adde* notam: Forte, *τὴν τρίτην*.

nota 85. *αὐτῆ*] *αὐτή*.

— 92. *ὡσπερ ἐκείνος*] *ὡσπερ ἐκείνος, ὅστις*.

p. 32. v. 5. *κοπρίας*] *adde* notam: Iob. 2, 8. in Hebraico est *קרימ*. Igitur Aquila ibi: *ἐντὸς τῆς σποδῆς*. Symmachus: *ἐπὶ σποδῆς*.

p. 33. v. 16. *diu tulerit*] *adde* notam: *Reddendum erat, meditatus sit*.

nota 95. *ἐδάς* varie tentatur.

— 96. *ὑπομέναν*] *ὑπομένει*.

- nota 99. ὁ μάλισα] ὁ καὶ μάλισα.
 — 100. συναδὸς ὑπέρ] συναδὸς τὸ ὑπέρ.
 p. 34. v. 20. ὡς τῷ κυρίῳ] *adde notam*: Rectius, vt videtur, laudasset Iob. 27, 2. seqq. aut 19; 2. 6. aut 23, 13.
 nota 104. καὶ, ante λογισμὸν, in dubium vocatur.
 — 106. ψυχὴν] τὴν ψυχὴν In fine autem huius notae *add*: Hoc alibi vno vocabulo exprimit ἑρανομήκης. Vide Tom. I. p. 219. E. Tom. IV. p. 419. A.
 p. 36. v. 15. τοσαῦτα] *adde notam*: σημεῖα καὶ τέρατα.
 ib. v. 16. φιλοσοφῶν] *adde notam*: Constructio: ἐκ ἧν ἴον φιλοσοφῶν καὶ ἐπιδείκνυσθαι. Nec enim φιλοσοφῶν cum συμβαλέουστος coniungendum.
 ib. v. 18. τοιαῦτα] *adde notam*: τοιαύτας ἀρετάς.
 nota 110. ἂν, post ὅταν, sollicitatur.
 — 111. In fine huius notae *addé*: Accedit, quod ita in vna periodo κάνται et genitiuo et datiuo iungitur.
 — 112. πρὸ νόμα — πρὸ προφητῶν] πρὸ τῶ νόμα — πρὸ τῶν προφητῶν.
 p. 37. v. 15. praeclara agere] *adde notam*: Haec in Graeco non leguntur.
 nota 114. δικαιότερα] δικαιότερον.
 — 118. ἀτριβῆ] ἀτριβῆ.
 — 125. εἰ δὲ] εἶδες, aut, εἶδες ἔν. In eadem nota, *post* Equidem, *adde*: posito post ψυχῆς puncto.
 — 126. εἰδὲ αὐτὸς ὁ λόγος] εἰδὲ ἂν αὐτὸς λόγῳ. In eadem nota in fine *adde*: Et T. XII. p. 674. A. μόνος αὐτὸς οἶδεν ὁ ταῦτα ἐργασάμενος· λόγος ἁδὲς παραστήσαι δυνήσεται.
 — 128. τοῖς ἀνηκόοισιν] aut ista tollenda, aut scribendum, τοῖς μὴ πεπονθόσι, aut τοῖς ἀνηκόοις ἔσιν. Ibid. ἀλλ' ἢ, loco ὡς.
 p. 42. v. 7. ἰατρῶ μείζον] *adde notam*: Malim, ἰατρῶ μείζων. Mox est enim: ὁρῶς, ὡς ἰατρῶ μείζων. Inferius tamen p. 345. B. est: μέλλον δὲ καὶ δικασῆ πλέον καθίστατο. Ita fere Matth. 12, 41. 42.
 nota 129. Φέρε σοι ἔν δαίξω] Φέρε ἔν, δαίξω σοι.
 — 130. ψυχῆς, ἐν — ἐπιδείκνυσθαι] ψυχῆς, τὸ ἐν — ἐπιδείκνυσθαι. Ibid. πολλῆ, loco πολλήν.

- nota 131. τί ἔν ην] τίς ἔν ἦν.
 — 134. ἀντί τῆς] ἀντί γάρ τῆς, aut, ἀντί γάρ αὐτῆς τῆς.
 — 135. ὅπερ] ἄπερ.
 — 137. τῆ παρακλήσει varie tentatur.
 p. 44. v. 3. τὰ μέλη ταῦτα] adde notam : τὰς πόδας καὶ τὰς ὀφθαλμούς.
 ibid. v. 8. ἀδυνάτων] adde notam : ἀδυνάτας nunc accipit pro ὀρφανοῖς, vel propter vocabulum πατήρ, vel ex Iob. 29, 12. vbi est : καὶ ὀρφανῶν, ἢ ἔχ ὑπήρχε βοήθους, ἐβοήθησα.
 ibid. v. 16. τοῖς μὲν — τοῖς δὲ] adde notam : Ex κεκολοβωμένα intellige κεκολοβωμένοις, vti mox ὀρφανοῖς ex ὀρφανίας. Transfit enim a rebus ad personas.
 nota 140. Hic in fine adde : Similis sententia de regibus et principibus est T. VII. p. 592. fin.
 — 142. μετὰ τῆς] μετὰ μεγάλης τῆς.
 — 143. περιηργασάμην] περιεργασάμην.
 — 144. ἡδίκήμενος] ἀδικήμενος, aut, ἡδικημένος. In eadem nota post corrigendum, adde : Vtrumque est p. 345. C.
 — ibid. λανθάνη.
 — 145. μύλας ὀδόντων] μύλας ἀδίκων.
 — 147. ἐτέρων] ἐτέρων.
 — 152. ἀνεμώμην] ἀνιμώμην.
 — 153. τί δὲ] τίς δέ.
 — 154. ἐγεγόνασιν] γεγονόσιν.
 — 156. in hac nota ante ita nunc adde : τὴν τῶ δέλε καὶ τῶ ἰλευδέρα.
 — 158. τὸν περὶ τῆς] τὸν τῆς. Ibid. μυριάδιον, loco μυριάκις.
 p. 50. v. 16. ἐν τοῖς δανοῖς] adde notam : In fortuna adversa. Mox opponitur, ἐν τῇ εὐημερίᾳ.
 nota 159. ἄρ' ἔν ταπεινόςσμεν] ἄρ' ἔν ταπεινὸς μὲν.
 — 160. καί] καί, καί.
 — 161. σφοδρότης] φαιδρότης.
 — 162. τὴν ἀρετὴν ἐκάστην varie tentatur.
 — 163. ἔχ ἀπλῶς — ἀφικόμενος] De his dubitatur.
 p. 53. col. 2. v. 17. post ἀφικόμενος adde : ὥσπερ γάρ — περιουσίας.

- p. 53. col. 2. v. 18. *ita scribe*: σκόπαι δὲ — ὑπερβολήν. εἰ δὲ καὶ πολλάκις.
- p. 54. v. 6. καὶ τῆτο] *adde notam*: τὸ κατόρθωμα, ἦτοι ἢ ὑπεροψία.
- ibid. v. 10. εἰδὲ ὑφ' ἑρᾶνδην] *adde notam*: Forte, ut antea, et, ut est loco laudato, εἰ δὲ καὶ.
- ibid. v. 11. εἰδὲ λίδω] *adde notam*: Malim hic quoque, εἰ δὲ καὶ λίδω, ut est l. l. Hic inferius p. 346. E. εἰ δὲ explicat, εἰδὲ τὰς συνεσίας.
- nota 168. καταποιῶν] καταπιῶν.
- 169. In hac nota p. 54. col. 2. vers. 29. *post* 360. D. *adde*: etiam T. VII. p. 794. C.
- 174. ἐποία] τῆτο ἐποία.
- 178. εἰ μετὰ] εἰ ἔν μετὰ.
- 179. ἐπέταξ κ. τ. λ.] Haec variis modis tentantur. Vide totum locum post homiliam quartam.
- p. 58. v. 13. ἀπήλλακτο] *adde notam*: Supra p. 346. C. de diuitiis est, ἡλλοτριωτο.
- nota 182. χρημάτων suspectum est.
- 183. πανταχῶ γὰρ — σεφραμένη] De his dubitatur.
- p. 59. col. 1. v. 13. *corrige*: βαια βίε.
- ibid. v. 21. *post* res *adde*: molestae, negotia molesta.
- p. 60. v. 4. loco Z. *scribe* S.
- ibid. v. 7. ἀδυμία] *adde notam*: Quia mox opponitur πλετος, ac deinde memoratur πτωχία, malim hoc loco ἀτυχία.
- ibid. col. 2. v. 34. *post* notam 186. in fine *adde*: Retulit ergo ad scaturigines.
- nota 186. αὐτὸν] αὐτήν.
- p. 62. v. 11. ἀρχόμενος] *adde notam*: Pag. 341. C.
- ib. v. 12. ἐν ἀνθρώποις] *adde notam*: Pag. 341. C. est ἀνθρωπίνην. Sed, ut hoc loco, ita apud Xenoph. Mem. Socr. II, 3, 14. est, πάντα τὰ ἐν ἀνθρώποις φίλτρα.
- nota 195. μετ' ἐπᾶνο] μετ' ἐπᾶνα.
- 196. μετὰ νόμον καὶ χάριν] etiam haec tentantur.
- 197. φέρωμεν] φερώμεθα, aut, ἀσφίρωμεν.
- 198. *post* ἐγγράψαντας *adde*: Hic aliquid addendum videtur.
- 200. *post* ὡς καὶ τῶν *adde*: καὶ suspicionem mouet. Redundat enim.

p. 65. col. i. v. vlt. *post ταῖς καρδίαις adde*: T. VII. p. 537. B. ταύτην τοίνυν τὴν ἀπαλὴν ἐγγράφαντες τῇ διανοίᾳ, ἀπέλωμεν.

IN HOMILIA SECVNDA.

p. 66. v. 6. ὁ πόθος] *adde notam*: τῷ ἀκάν, τῷ διδάσκουσθαι.

ib. v. 10. ἱκανὸς ἐπαρκέσαι] *adde notam*: Ἐπαρκῆν Grammatici interpretantur ὑπερταῖν, βοηθεῖν. Neutrum videtur conuenire huic loco. Potest vero etiam accipi pro simplici ἀρκῆν. Sed ita non differt ab ἱκανός. Alterutrum ergo fatis erat, vel ἱκανός, vel ἐπαρκῆ, seu ἀρκῆ. Alterutrum ergo frustra additum redundat. Forte Chrysofomus scripserat: ἦ, ἐπαρκῆς τῷ. Istud ἐπαρκῆς explicauit aliquis per ἱκανός. hoc deinde, relatum in contextum, peperit ἐπαρκέσαι.

p. 67. col. i. v. 22. *ita lege*: 2 ἐναγῆς] *intesta*. μικρά. Schol. Sophocl. p. 179. ἐναγῆς explicat.

nota 4. ἐχέσῃ] σκέσῃ.

p. 68. v. 9. ἐξέπομπευσαι] *adde notam*: Malim, ἐξέπομπευσαι μὲν γὰρ αὐτῆς. Proximum γὰρ, post πέντε, poterat abesse.

nota 6. ἐπιδακνύντας varic tentatur. Ibid. ἄπερ praefertur τῷ ὄπερ.

p. 70. v. 3, 5 et 6. hic, post ἐρωτᾷ *adde notam hanc*: Hic molesta mihi sunt ἐρωτᾷ et πυθάνεσθαι, quod idem notant. Praeterea, si ἡσὶ ἀπό seruetur, hoc totum membrum afluto est simile. Malim ergo saltem ἀπὸ γῆν, aut, ἀπὸ γὰρ, loco ἡσὶ ἀπό.

ib. v. 8. ἐρωτᾷ τι περὶ] *adde notam*: Tam περὶ, quam ὑπὲρ hoc sensu occurrit. Vfitatius tamen est περὶ, sicuti mox est, περὶ τῶν νόμων. Quia vero hic deinceps ter est ὑπὲρ, malim quoque primo loco, post ἐρωτᾷ τι, ὑπὲρ, loco περὶ.

nota 11. κῶν ἐπλήγη — ἀγανάκτησιν] haec varie tentantur.

— 13. κῶν τῆ] de hoc dubitatur.

— 14. τῶν νομῶν τῶν ἱερῶν] haec pro suspectis habentur.

p. 72. v. 3 et 4. κατέβαλε — ἀναβιβάζων] καταβάλλειν σπέρματα et ἀναβιβάζων ita dissimilia sunt, ut iungi inter se nequeant. Dicendum erat: κατὰ μικρὸν ποιῶν αὐτὴν βλαστῆσαι καρπὸν, aut simili modo. Euoluantur in indice, qui mihi nunc non est ad manus, vocabula καταβάλλειν et ἀναβιβάζων. Ibi loca similia notata credo.

nota 19. in fine huius notae adde: Latine reddas *auditorium*. Sic Plin. lib. 4. epist. 7. *adhibito ingenti auditorio, librum recitavit*, id est, *adhibitis auditoribus multis*.

p. 74. v. 2. τὸν ἀκροατὴν] adde notam: Vinum bibitur, non auditur, nisi forte solutus per ebrietatem linguis ad garrulitatem et clamores. Ergo dicendum erat, τὸν συμπότην.

ib. v. 4. παντευχίας] adde notam: τὰ τεύχεα, sunt ὄπλα. Ergo παντευχία, est πειροπλία. Chrysofost. de Sacerdot. p. 358. ἀποδύουσι τὴν παντευχίαν, exuere armaturam, arma.

nota 23. In fine huius notae adde: Interpretes reddidit *sapientem*. ac si repererit σοφόν.

— 24. τῶν δαιμόνων μυρίων] τῶν δαιμόνων, τὰς μυρίων.

— 28. ἐπειδὴ γὰρ] locus aliter distinctus, eiecto γὰρ.

— 31. γένοιτο πολέμῳ] γένοιτ' ἐν πολέμῳ.

— 38. ἐπεδάκνυται] ἐπεδάκνυτο.

— 40. τῆ χαρὶ] τῆ χαρὶ, τῆ.

— 45. ἐπήγαγε] Hic locus varie tentatur.

— 48. διακρέσσωμαι] διακρέσωμαι.

— 50. κῶν ἔτε] κῶν expellitur.

— 52. ἀρκῶσαν] ἀρκῶσαν γὰρ.

— 65. in fine huius notae adde: Idem quoque Tom. XII. p. 628. B. in partem deteriorem accepit, de rebus malis, quae incrementa capiunt et pro-

propagantur: τὸ νόσημα ὁδῶ βαδίζον καὶ τὰς ἄλλας ἐπιδομαίνεται πάντας.

- nota 66. πολέμας κ. τ. λ.] πολέμας καθίστη τὰς μὴ δοξαμένους.
- 68. δεσπόται οἰκέταις] δεσπόταις οἰκέται.
- 69. ὁ μὲν — ἐπολέμας] οἱ μὲν — ἐπολέμαν.
- 72. λέγων] de hoc coniectura proponitur.
- 81. αὐτὰ δηλῶν] αὐτὸς δηλῶν.
- 82. τῆ θυρίδος] τῆ expellitur.
- 83. ἐπησχύνθη αὐ] transponuntur.
- 86. ἀνεδείξατο] ἐνεδείξατο.
- 87. χρημάτων tentatur.
- 88. τὰ πλήθη] τε, aut, ἐδὲ additur.
- 90. ἐ τοῖς εἰρημένοις] μόνον inculcatur.
- 93. καὶ tollitur.
- 100. ἀπαγωγῶς] συναγωγῶς.
- 104. μὲν γάρ] aut, μὲν ἔν, aut, δέ.
- 105. ante ἐκλυομένων, additur καί.
- 107. ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ] ἀλλ' ἐπειδὴ καί.
- 108. φησι] γάρ φησι.
- 109. ἐπιδείξῃτε tentatur.
- 114. εἰ ἀδελῶς] εἰ γάρ ἀδελῶς. Et ibid post ἐκρηύτομεν, additur ἡμεῖς.
- 115. καὶ πολλοῖς] καὶ πολλοῖς. Alia etiam proponitur coniectura.
- 119. καὶ tollitur.
- 121. ἀλλὰ, aut, δὲ interponitur.
- 122. βάλοιτο] βάλεται.
- 123. ἐνηχῶσαν] ἐνισχύσαν.
- 125. κρατῆσαι in dubium vocatur.
- p. 110. v. 18. πνευμάτων] adde notam: Sine ventis nemo nauigare potest. Credo ergo, deesse ἐπίθετον, veluti ἀγγίων, ἀσάτων, ἐναντίων, βιαίων, quibus vti solet Chrysostomus. Certe ita explicandum est.
- ib. v. 21. πολέμων ἐπιτεθέντων] adde notam: Hoc esset, hostibus impositis, quod ineptum est. Legendum videtur, ἐπιτεθεμένων. Nam ἐπιτίθεσθαι, voce media, addito etiam τῷ, est insidiari alicui, aggredi aliquem, quous modo oppugnare. Crebro etiam occurrit ἐπιτίθεσθαι. Nunquam hoc sensu ἐπιτεθέντων.

nota 128.

- nota 128. ἦκεν] ἔρχμεν.
 — 132. περιγίνοντο] περιγίνοντο.
 — 133. ποιόντων αὐτῶν] τῶν ποιόντων αὐτά.
 — 134. τὴν κρηπίδα transponuntur.
 — 136. ἀγαρόντες varie vexatur.
 — 145. συνεσηκώτας] συνεξηκώτας. In eadem nota col. 2. v. 22. post πενία adde: Veluti superius Tom. XII. p. 356. E. τῇ ἐσχάτῃ συζῶσα πενία. et T. I. p. 319. B. τὸ πενία συζῆν.
 — 148. εἰ θεός] εἰ δὲ θεός.
 — 150. ἐπιβελήν] ἐπιβολήν.
 — 155. In fine huius notae adde: et Tom. XII. p. 710. C.
 p. 119. v. 4 et 5. nempe — ignavos] adde notam: nec nempe, nec ignavos in Gracco est.
 nota 160. καὶ transfertur.
 — 164. ἐπιβαλευθέντας] ἐμβληθέντας.
 — 165. τῷ δεδεμένῳ] additur, διδασκάλῳ.
 — 167. ὅτε] τότε.
 — 169. μηδὲν tentatur.
 — 174. παρήσιαν] τὴν παρήσιαν.

IN HOMILIA TERTIA.

- Nota. 1. τῇ ἐπὶ τῷ ἀποτολέε.
 — 2. τὸν γέροντα καὶ νέον tentatur.
 — 3. σφριγῶντα et τόνον in dubium vocantur.
 — 5. τὰ τοιαῦτα, omisso mox, τὰ.
 — 10. ἀναπετύσαι.
 — 14. ἀνατμήν.
 — 15. ἐγκαθίσαι improbat. Propter ἐγκαθῆναι addo nunc exempla. Ita Dionys. Halicarn. T. II. p. 41. v. 16. αἰς τὸν ἀγῶνα καθῆμεν ἑαυτὸν. Et ibid. p. 42. v. 7. ἐπέσθη τοῖς ἐπιτάξαι καθῆναι ἑαυτὸν αἰς τὸν ἀγῶνα.
 p. 9. col. 1. versu a fine 6. corrige: σχολὴν δὲ, ταῖς.
 nota 18. προδήσει.
 — 23. ὁ παῦλος] ὁ follicitatur.
 — 26. νυκὶ δὲ καὶ.
 — 30. vocabula quaedam transponuntur.

nota 32.

- nota 32. etiam hic quaedam transponuntur.
- 33. καὶ interponitur.
- 34. παρῆχοι, loco ἂν ἔχοι.
- 35. In hac nota in principio corrige, ἐν ἱπποδρομίσαις.
- 45. totum membrum transfertur.
- 60. δε inferitur. Attamen notandum, Chryso-
stomum modo addere hoc, modo omittere in lo-
cis similibus.
- 61. παρεγενόμεθα.
- 66. τὸν additur.
- 76. γιγνόμενοι expellitur.
- 79. διακλωμένων explicatur et tentatur.
- 80. ἀλογώτερον.
- 82. ἐγκαλιότερη.
- 84. ἢ ἠδονῆ in dubium vocatur.
- 87. ἀλόγως.
- p. 28. v. 1. περισώμεθα] hic adde notam: Ita correxi,
loco περισόμεθα.
- nota 90. a. τῷ expellitur.
- 91. b. καὶ interponitur.
- 93. d. Locus desperatus. In eadem nota col. 2,
vers. 27. corrige: et de hoc loco.
- 92. πῶς correctum.
- 93. ἐτι πράγματι pro dubio habetur. In eadem
nota corrige: sin πράγμα, loco, sui πράγμα.
- 98. περικειμένης coniiicitur.
- 102. πεποινομένον corrigitur.
- 104. καὶ πείσης γεωργίας coniiicitur.
- 110. ἀσφαγόντων.
- 125. in fine adde: Adde, quod ἀμαρτανομένων ideo
etiam reiciendum est, quod dicendum erat
ἀμαρτανόντων aut ἡμεροτητότων.
- 127. τᾶ ἄλλες.
- 134. In hac nota pag. 41. col. 1. v. 21. post ἀμυν
addendum est signum diuisionis sic: ἀμυν-
τηρίων.
- 140. κατασπείρομεν tentatur.
- 148. coniectura proponitur.
- 153. ἐν additur. In eadem nota p. 44. col. 2. v. 28.
corrige: quae leguntur.
- 154. περισμέν, loco περισμέν.

nota 157.

- nota 157. *ἰδὲ*, loco *ἄτε*.
 — 158. duplex correctio.
 — 159. 160. 161. 162 et 163. coniecturae proponuntur.
 — 161. Hic in principio notae *corrige*: Hic aliam constructionem.
 — 170. correctio proponitur.
 — 172. dubius locus.
- p. 49. col. 1. v. 25. *lege*, Vide.
 p. 52. col. 2. versu a fine 10. *lege*, chirurgicam.
 p. 54. v. 2. *lege*, πάσας.
- nota 195. Hic in fine notae *adde*: Exempla vocabuli *συνεφάπτεσθαι* cum genitio rei habet Cinnam.
 p. 13. τῶν πολέμων συνεφάπτομενος. Lucian. T. II. pag. 404. *συνεφάπτεσθαι τῆς ἀποδήμικης στρατίας*.
 Plura inferius vide nota 263.
- p. 55. col. 1. versu a fine 5. *post* sententia, *tolle* comma.
 nota 198. *δὲ* additur.
 — 200. coniectura proponitur. Ita et nota 202.
- p. 56. v. 2. *αὐτῶν* correxi. Montefalconius enim in Graeco et in Latino habet, *ὀφθαλμὸς αὐτῶν*.
- p. 57. col. 1. vers. a fine 9. *lege*, Hoc loco *θρισμὸς* est, vt.
- ib. col. 2. v. 16. *lege*, *ταλαιπωρηθέντα*. Ibid. v. 22. *post* Philo p. 764. *adde litteram*, B.
- p. 58. col. 1. vers. a fine 6. *lege*, *παρέχεν*.
 nota 217. *ὄπῃ*] *ὄμῃ*.
 — 222. duplex coniectura proponitur. Item nota 225. 227. 228 et 231.
- p. 62. col. 1. v. 24. *corrige* vastandum.
 nota. 242. additur τὸ σπέρμα, aut τὸν σπόρον.
 — 244. locus dupliciter sollicitatur.
- p. 67. col. 1. vers. a fine 4. *lege*, B. est *μυσαγωγία*.
 nota 248. *κατεπίγει*] *κατηπίγει*.
 — 256. *παρέχεν*] *παρασχῆν*.
- p. 69. col. 2. versu a fine 11. *λαγμὸς θρήνικ*.
 nota 259. coniectura triplex. Item nota 260. 262 et 264.
- p. 72. col. 2. versu a fine 3. loco verbis, *lege*, vobis.
 p. 84. v. 12. *lege*, exquisitori.

IN HOMILIA QVARTA.

- p. 88. col. 2. versf. vlt. *lege times, loco times.*
 nota 4. τῆτον δὲ] τῆτον δὴ.
- 10. χαλεπωτέρα] χαλεπώτερα.
- p. 93. col. 1. v. 19. *loco τόπος, lege, τόπος.*
- p. 94. col. 2. versf. penult. *loco dici, scribe, legere.*
- p. 95. col. 2. v. 12. *lege, θρωπίας.*
 nota 24. κατάρα] καὶ κατάρα.
- p. 96. col. 1. v. 24 et 25. *ita divide: με — ταρρῶθ.*
 ib. v. 33. *corrige, μεταρρῶθμιζα.*
 ib. v. 34. *loco ihid. corrige, ibid.*
- nota 29. καὶ ησείας] καὶ τῆς ησείας.
 — 32. τὸ μὴ] τῷ μὴ.
 — 39. καὶ interponitur.
 — 42. τὸν πέτρον — τὸν παῦλον] πέτρον — καὶ παῦλον.
 — 45. καὶ expellitur. et nota 46. γενομένων, loco γενομένων probatur.
- p. 102. v. 16. *loco 64. scribe 54.*
 ib. col. 2. versfu a fine 5. *loco enim, corrige, autem.*
 nota 54. lectio vulgata in dubium vocatur.
 — 57. ἤρασε tentatur et nota 58. καὶ additur, et nota 62. τῶς, loco καὶ, coniiicitur.
- p. 106. col. 2. v. 21. *post habet, adde, ἐμβλέπων γυναικῶς modo.*
 nota 68. μοι] με.
- p. 107. col. 2. v. 19. *inter A et κηλῆς delendum est puni-
 tum.*
- nota 73. duplex coniectura proponitur.
 — 86. πάσχεις] πύσχεις.
- p. 111. col. 1. versf. a fine 8. *loco 122. corrige 222.*
- p. 112. col. 1. v. vlt. *lege discrimina, loco discrimen.*
 nota 94. διακρίσις] διακλασις.
- p. 114. col. 1. v. 19. *corrige, quam ex.*
 nota 99. quaedam transponuntur.
 — 100. ἀνιοῦσαν] συγκαυσοῦσαν.
- p. 117. col. 1. v. 17. ἰὺν μὲν.
 nota 111. ἀλλοῖσι] ἀλύσει. et nota 114. ἐνδοπαθῶ.
 — 115. λαμβάνοντες] λαβόντες.
 — 116. ἐκὼ interponitur.

- p. 119. col. 1. v. 29. *post* Ael. *adde*: Varr. Hiß.
 nota 120. *παρ' ἡμῶν* sollicitatur.
 — 122. *ταχα* male collocatum videtur.
 — 123. *γε* additur.
 — 124. *ἴδοιμεν*] *ποιῶμεν*.
 — 129. locus dubius.
 — 137. *τῆ ἀρχῆ* tentatur.
 — 151. *τῶν νόμων*] *τὸς νόμους*.
 — 153. *ἀφ' ὑμῶν*] *ὑφ' ὑμῶν*. Et *ibid.* *ἀφ' ὑμῶν* *ἄνω*
τεμνέσθω.
 — 154. triplex coniectura proponitur.
 p. 128. col. 2. v. 22 et 23. *πλέγμα τε*
 nota 159. *αὐτὰς* interponitur.
 — 160. coniectura proponitur.
 — 162. *ἐσε*] *ἔσαι*.
 — 170. locus tentatur.
 — 174. 175 et 176. coniectura et correctio propo-
 nitur.

SUPPLEMENTA.

- Vol. I. p. 78. in fine notae 32. *adde*: Sed *τῆς ψυχῆς*
 recte etiam coniungi potest cum *τὴν παρα-
 σκευὴν*.
 ib. v. 7. *χριστὸν*] *adde notam*: Sine vlllo dubio corri-
 gendum *χριστῶ*, quamquam Montefalconius in
 Graeco et in Latino *Christum* habet.
 ib. v. 13. *συνάπτων*] *adde notam*: intellige, *ἑαυτῶ*.
 p. 82. v. 12. *καρδίᾳ, Φησὶν, ὑμῶς*] *adde notam*: To-
 tus locus recitandus erat ad *εὐαγγέλις*. Ex
 singulis enim vocabulis deinceps argumen-
 tatur.
 ib. col. 1. v. 18. *post* Eustath. *adde*: ad Hom.
 ib. col. 2. v. 18. *ante* Vide etiam, *adde*: Chrysof. T.
 VIII. p. 2. B. *πρὸς τὴν ἀγγελικὴν μεθαρμωσάμε-
 νος λῆξιν*. Sic enim ibi corrigendum. Mon-
 tefalconius edidit, *μεθαρμωσάμενος*. Sine sensu.
 p. 86. v. 11. *ἐημάτων δύναμιν*] *adde notam*: Haud du-
 bie legendum, *νοημάτων δύναμιν*.

- p. 99. col. 2. versu a fine 10. *post χρημάτων*, loco *χρημάτα*, lege *ρήματα*.
- p. 102. v. 9. *ἢ πάντας*] *adde notam*: Malim, ἢ πάντα.
- p. 104. v. 13. *οἴκοθεν δέχεσθε τὴν παράκλησιν*] *adde notam*: Malim haec reicere ante *ὑμᾶς αὐτὰς αἰσχύνητε*. Hoc certe loco languent.
- p. 106. col. 1. versu a fine 2. *post γὰρ ἀδελῶς* *adde*: aut *εἰ ἀδελῶς*, *φησιν*, *ἐκηρύττομεν*.
- p. 107. col. 1. versu vlt. *post ἐκ ἰσῶαν* *adde*: Sed magis etiam probabile videtur mihi, si loco *κρ* scribatur *τὴν*. Ita paullo inferius: *τῆ δέσσαν εἶναι δύναμιν*, *τὴν*.
- p. 110. v. 7. *τὰς διαγμὰς καλῶ*] *adde notam*: Malim, *τὰς διαγμὰς καλῶν*.
- p. 112. in fine notae 133. *post* intelligitur, *adde*: Aut, *ποιόντων αὐτῶν*, nimirum *τὰ κακά*.
- p. 119. in fine notae 160. *adde*: Sola distinctione nunc emenda locum, sublato *post* *ῥύμην* puncto, etposito *post* *δύναμιν* commate.
- Vol. II. p. 23. *post* notam 70. *adde*: De ecclesia Petri et Pauli Constantinopoli loquitur ipse Chrysostomus T. X. p. 625. B. C. in cuius aditu (*προθύροισι*) sepultum refert Constantinum M. ab ipsius filio.
- p. 123. *post* notam 134. *adde*: T. X. p. 568. C. de re simili est: *ἰπιδὸν ἀρξῶμεν τῶν ἱερῶν περιβόλαιον τούτῳ οὐ δυναμένους τῆς ἱερῆς μετασχῆν τραπέζης*.

ET CONNECTIVUM

LIPSIÆ,

EX

OFFICINA BREITKOPFIA.

MDCCXCII.

Fb 1396

ULB Halle

3

007 679 459

Vb18

au-

IOANNIS
CHRYSOSTOMI

HOMILAE IV.

EX OMNIBVS EIVS OPERIBVS SELECTAE.
GRAECE ET LATINE.

SEMEL

PARTIM EX CODICE VATICANO, PARTIM
EX COISLINIANO

A

BERNARDO DE MONTFAVCON

ITERVM

NOTATIS ARGVMENTIS

ADDITISQVE ANIMADVERSIONIBVS ET INDICIBVS
EMENDATIVS

EDITAE

A

CHRIST. FRID. MATTHAEI

PROFESSORE VITEMBERGENSI.

VOLV MEN II.

MISENAE

IMPENSIS C. F. G. ERBSTEINI

MDCCXCII.

